

EVANGHELIA DUPĂ MATEI

„Având în vedere grandezza concepției și măiestria cu care o masă uriașă de materiale este subordonată unor idei capitale, se poate afirma că nici o altă scriere, atât din Vechiul, cât și din Noul Testament, care tratează o temă istorică, nu se poate compara cu Evanghelia după Matei.“

— Theodor Zahn

I. Locul unic pe care îl ocupă această evanghelie în cadrul Canonului

Evanghelia după Matei este puntea de legătură desăvârșită între Vechiul și Noul Testament. Încă de la primele ei cuvinte, suntem transportați în trecut, la strămoșul poporului lui Dumnezeu, Avraam, și la primul mare rege al Israelului, David. Accentul cărții, de o puternică factură iudaică, apoi numărul mare de citate din versiunea ebraică a Scripturii, precum și locul de frunte pe care îl ocupă la începutul cărților Noului Testament, îi asigură evangheliei după Matei meritul de a fi punctul logic în care să înceapă prezentarea mesajului creștin către lume.

Matei deține de multă vreme acest loc primordial în ordinea celor patru evanghelii. Aceasta datorită faptului că, până nu demult, aproape toți cercetătorii credeau că a fost prima evanghelie în ordinea redactării. Mai mult, stilul concis și ordonat al lui Matei se preta de minune la lectura publică, în biserică. Toate acestea explică de ce a fost cea mai populară dintre Evangheliile, uneori intrând în concurență cu evanghelia după Ioan.

II. Paternitatea

Dovezile externe antice și universale abundă în sensul că Matei, percepătorul de impozite sau vameșul numit și Levi este cel care a scris Prima Evanghelie. Întrucât nu era un membru proeminent al grupului de apostoli, ar părea ciudată încercarea noastră de a-i atribui paternitatea celei dintâi dintre evanghelii, dacă nu ar fi avut, într-adevăr, nimic de a face cu ea!

Pe lângă documentele antice, cunoscute sub denumirea de „Didahii“ (sau *Învățătu-*

rile celor doisprezece apostoli), Iustin Martirul, Dionisius din Corint, Teofil din Antiohia și Atenagoras din Atena citează Evanghelia aceasta ca fiind autentică. Istoricul bisericii Eusebiu citează declarația lui Papias, potrivit căreia: „Matei a compus *Logia* în limba ebraică, lucrări pe care fiecare le-a interpretat după cum s-a priceput.“ Irineu, Pantaenus și Origen sunt, în mare, de acord cu această afirmație. Prin „ebraică“ se înțelege aici dialectul limbii aramaice folosit de evreii din vremea Domnului Isus, așa cum este folosit termenul în Noul Testament. Dar ce sunt aceste lucrări cunoscute sub denumirea de *Logia*? Acest termen elin înseamnă de obicei „oracole“, ca în cazul Noului Testament, care conține *oracolele* lui Dumnezeu. Dar acesta nu poate fi sensul afirmației lui Papias. Trei sunt interpretările principale care au fost propuse: (1) Că termenul s-ar referi la *Evanghelia* lui Matei, ca atare. Adică, Matei ar fi redactat o ediție în aramaică a evangheliei sale, cu scopul expres de a-i câștiga pe iudei la Cristos și de a-i edifica pe creștinii evrei, ediția în greacă aparând mult mai târziu. (2) Că se referă doar la *rostirile* lui Isus, care au fost încorporate mai târziu în *Evanghelia* sa și în fine (3) că ar fi vorba de o referire la așa-numitele *testimonia* sau citatele din Scripturile Vechiului Testament, cu scopul de a demonstra că Isus este Mesia. Prima și a doua dintre opinii sunt mult mai verosimile decât cea de-a treia.

Greaca folosită de Matei în redactarea evangheliei sale nu sună deloc a traducere. Cu toate acestea, negăsindu-se cine s-o combată, s-a răspândit încă de timpuriu teoria că ar fi fost vorba de o traducere —

teorie care trebuie să fi fost întemeiată, întrucâtva, pe anumite fapte. Potrivit tradiției, Matei ar fi predicat timp de cincisprezece ani în străinătate. Este posibil ca prin anul 45 al erei creștine el să fi lăsat însă iudeilor care îl acceptaseră pe Isus ca Mesia prima redactare a Evangheliei sale în limba aramaică (sau doar sub forma de *discursuri* ale lui Cristos) iar mai târziu să fi alcătuit o versiune în *greacă*, pentru uzul *tuturor*. În fapt, chiar așa procedase contemporanul lui Matei, Josephus. Renumitul istoric evreu compusese mai întâi o primă variantă a operei sale de căpetenie: *Războaiele iudaice* în limba aramaică, redactând apoi aceeași lucrare în forma sa finală, în greacă.

Dovezile interne înclină, într-adevăr, în favoarea teoriei potrivit căreia un iudeu devotat, cu dragoste pentru Vechiul Testament, a posedat în același timp calități deosebite de scriitor și editor. Ca funcționar public în serviciul Romei, Matei era obligat să cunoscă temenic limba poporului său (aramaica), precum și cea a stăpânirii (romanii foloseau în răsărit greaca, nu latina). Detaliile de natură numerică, parabolele cu referiri la bani și termenii monetari folosiți în textul evangheliei sale — ei bine, toate acestea concordă cu profesia de vameș a lui Matei. În sprijinul acestei idei intrine și stilul său concis și ordonat. Goodspeed, cărturar de factură neconservatoare, acceptă totuși paternitatea lui Matei asupra evangheliei ce-i poartă numele, sprijinindu-se, în parte, și pe aceste dovezi interne.

În pofida unor asemenea dovezi externe universale, precum și a unor dovezi interne favorabile, majoritatea cercetătorilor neconservatori resping concepția tradițională, potrivit căreia vameșul Matei ar fi fost cel care a redactat evanghelia ce-i poartă numele. Ei își întemeiază opinia pe două elemente principale:

Mai întâi, *presupunând* că Marcu ar fi fost prima evanghelie, în ordinea redactării (lucru susținut drept „literă de evanghelie“ de unii din vremea noastră!), cum ar fi putut un apostol și un martor ocular să folosească o parte atât de mare din materialul cărții Marcu (93 la sută din Marcu apare și în alte evanghelii)? Pentru a răspunde la această întrebare, vom spune, în primul rând, că *nu s-a dovedit încă* faptul că Marcu a fost redactată prima. Mărturiile străvechi afirmă că Matei a fost prima și, întrucât mai toți creștinii de la început erau iudei, acest lucru este foarte verosimil. Dar chiar dacă acceptăm

asa-numita „prioritate mărculeană“ (cum fac mulți conservatori), Matei ar fi putut recunoaște că lucrarea lui Marcu era alcătuită, în parte, din amintirile dinamicului apostol Simon Petru, coleg al lui Matei, cum susține, de fapt, și tradiția bisericii (vezi introducerea la Marcu).

Al doilea argument formulat împotriva teoriei potrivit căreia cartea a fost scrisă de Matei (sau de oricare alt martor ocular) este faptul că e lipsită de detalii vii. Spre deosebire de Matei însă, Marcu, despre care nimeni nu afirmă că ar fi asistat ca martor ocular la desfășurarea lucrării lui Cristos, utilizează o sumedenie de detalii pline de viață, care ar putea da de înțeles că autorul s-ar fi aflat de față când s-au petrecut evenimentele descrise. Prin urmare, cum ar putea să se exprime o persoană despre care știm că a fost un martor ocular la evenimentele descrise, într-un stil atât de lapidar, atât de factic? Poate că dacă ne oprim puțin asupra personalității unui vameș, vom putea afla răspunsul la întrebarea noastră. Pentru a rezerva mai mult spațiu discursurilor Domnului nostru, ar fi de înțeles ca Levi să încerce să evite o seamă de detalii mai puțin importante, mai cu seamă dacă evanghelia după Marcu este cea care a apărut prima iar Matei s-a convins că amintirile nemijlocite ale lui Petru sunt corect reprezentate.

III. Data

Dacă părerea — foarte răspândită — potrivit căreia Matei ar fi elaborat mai întâi o variantă în aramaică a evangheliei sale (sau, cel puțin, a cuvintelor lui Isus), atunci anul 45 al erei creștine, ca dată a redactării ei (adică la cincisprezece ani după Înălțarea lui Isus la cer) ar corespunde cu tradiția antică. E posibil ca el să fi redactat o Evanghelie canonică, mai dezvoltată, prin anul 50, 55 sau chiar mai târziu.

Concepția potrivit căreia Evanghelia după Matei *trebuie* neapărat să fi fost scrisă după distrugerea Ierusalimului, din anul 70 al erei creștine, se bazează, în mare măsură, pe necredința în capacitatea lui Cristos de a prezice acest eveniment până în cele mai mici amănunte, precum și pe alte teorii raționaliste, care ignoră inspirația divină.

IV. Fondul și tema Evangheliei

Matei era încă un tinerel la data când a fost chemat de Isus să-L urmeze. Iudeu din naștere și perceptor al impozitului, ca profesie și ocupație, el a lăsat totul și L-a urmat

pe Cristos. Una din multele compensații de care a avut parte pentru acest gest nobil a fost faptul că, într-adevăr, a devenit unul dintre cei doisprezece apostoli. O altă compensație care i-a fost conferită a fost selectarea sa pentru opera de redactare a ceea ce numim astăzi Prima Evanghelie. Se crede, în general, că Matei este una și aceeași persoană cu Levi (Marcu 2:14; Luca 5:27).

În Evanghelia sa, Matei își propune să demonstreze că Isus este îndelung așteptatul Mesia al Israelului, singurul Pretendent legitim la tronul lui David.

Cartea nu-și propune să fie o narațiune completă a vieții lui Cristos. Ea începe cu genealogia lui Cristos și anii de început, apoi sare peste mulți ani, ocupându-se de începutul lucrării Sale publice, când Isus avea circa treizeci de ani. Călăuzit de Duhul Sfânt, Matei selectează acele aspecte ale vieții și lucrării Mântuitorului care atestă că El este într-adevăr *Unsul* lui Dumnezeu (acesta fiind sensul termenilor *Mesia* și *Cristos*). Punctul culminant al cărții îl constituie procesul, răs-

tignirea, moartea, îngroparea, învierea și înălțarea Domnului Isus. Or, tocmai în acest punct culminant se află temelia mântuirii omului. De aceea, cartea se numește *Evanghelie* — nu atât pentru că prezintă modalitatea în care păcătoșii pot primi mântuirea, ci, mai degrabă, pentru că descrie lucrarea jertfitoare a lui Cristos, prin care a devenit posibilă mântuirea.

Comentariul Biblic al Credinciosului nu se vrea o lucrare exhaustivă, cu caracter tehnic, ci, mai degrabă, dorește să stimuleze studierea și meditația independentă. Scopul principal pe care îl urmărește CBC este de a crea în inima cititorului un dor mistuitor după întoarcerea Regelui.

Așa și eu, cu inima arzândă

Așa și eu, înflăcărat de-o sfântă nădejde,

Ceas de ceas suspin, iubite Isuse,

După a Ta întoarcere

Și mă topesc la gândul

Că-n curând Tu vei reveni!

versuri compuse de F.W.H. Myers, din St. Paul, redate aici în traducere.

SCHIȚA CĂRȚII

- I. Genealogia și nașterea lui Mesia-Regele (cap. 1)
- II. Primii ani ai Regelui-Mesia (cap. 2)
- III. Pregătiri pentru lucrarea și inaugurarea lui Mesia (cap. 3 și 4)
- IV. Constituția Împărăției (capitolele 5-7)
- V. Minunile lui Mesia, vădind puterea și harul Său, și gama de reacții la aceste minuni (8:1-9:34)
- VI. Trimiterea apostolilor Regelui-Mesia în Israel (9:35-10:42)
- VII. Creșterea opoziției și a respingerii Sale (cap. 11, 12)
- VIII. Regele anunță o formă interimară a Împărăției, datorită respingerii de către Israel (cap. 13)
- IX. Harul neostenit al lui Mesia, față în față cu ostilitatea tot mai mare, manifestată față de El (14:1-16:12)
- X. Regele își pregătește ucenicii (16:13-17:27)
- XI. Regele își instruește ucenicii (cap. 18-20).
- XII. Prezentarea și respingerea Regelui (cap. 21-23)
- XIII. Discursul Regelui de pe Muntele Măslinilor (cap. 24, 25)
- XIV. Patimile și moartea Regelui (cap. 26, 27)
- XV. Triumful Regelui (cap. 28).

Comentariu

I. GENEALOGIA ȘI NAȘTEREA REGELUI-MESIA (cap. 1)

A. Genealogia lui Isus Cristos (1:1-17)

Un cititor neavizat al Noului Testament s-ar putea întreba de ce acesta începe cu un subiect aparent atât de anost cum ar fi descrierea arborelui genealogic al unei familii. Ar putea conchide că înșiruirea aceasta de nume este de prea mică importanță și ca atare nu e demnă de toată atenția sa, ceea ce l va determina probabil să sară peste secțiunea respectivă, începând lectura de unde începe acțiunea.

Adevărul e însă că această genealogie este indispensabilă, ea așezând temelia la tot ce urmează. Căci dacă nu se poate demonstra că Isus este urmaș legal al lui David, prin spița regală, atunci nu se poate demonstra nici faptul că El este Regele-Mesia al Israelului. Astfel, Matei își începe relatarea exact în punctul în care trebuie: cu dovada documentară a faptului că Isus a moștenit dreptul legal la tronul lui David, prin tatăl său vitreg, Iosif.

Genealogia aceasta urmărește descendența *juridică* a lui Isus, ca rege al Israelului; genealogia de la Luca urmărește descendența Sa *în linie directă*, ca fiu al lui David. Genealogia lui Matei urmărește succesiunea *regală* pornind de la David, prin fiul acestuia, Solomon, care a preluat tronul de la David; genealogia lui Luca urmărește descendența *de sânge* de la David printr-un alt fiu al acestuia, Natan. Această genealogie se încheie cu Iosif, căruia Isus i-a fost fiu *adoptiv*; genealogia de la Luca 3 urmărește, probabil, strămoșii Mariei, căruia Isus i-a fost Fiu *real*.

Cu o mie de ani înainte, Dumnezeu încheiase cu David un legământ necondiționat, în virtutea căruia Dumnezeu îi făgăduia lui David o împărăție ce va dăinui veșnic și o spiță regală ce va domni în veac (Ps. 89:4, 36, 37). Acel legământ se împlinește acum în Cristos, El fiind moștenitorul legal al tronului lui David, prin Iosif și prin progenitorul real al lui David, prin filiera Mariei. Întrucât El trăiește în veci, împărăția Sa va dăinui veșnic iar El va domni în veci, ca Fiul cel mare al lui David. Isus a întrunit în persoana Sa singurele temelii valabile pentru orice pretendent la tronul Israelului:

descendența juridică și cea în linie directă. Întrucât Isus trăiește acum, nu mai poate exista nici un alt pretendent la tron.

1:1-15^a Formularea: **Cartea genealogiei („neamului“** în ediția Cornilescu) **lui Isus Cristos, fiul lui David, fiul lui Avraam** este similară cu sintagma din Geneza 5:1: „Iată cartea neamurilor lui Adam.“ (în engleză și în mai multe ediții românești: „Iată cartea genealogiei lui Adam.“) Geneza îl prezintă pe primul Adam; Matei pe ultimul Adam. Primul Adam a fost capul primei creații, al celei fizice. Cristos, ca ultimul Adam, este Capul noii creații, spirituale.

Subiectul acestei evanghelii este **Isus Cristos**. Numele **Isus** ni-L înfățișează în ipostaza de Iehova-Salvatorul; titlul **Cristos** („Unsul“) în cea de îndelung așteptatul Mesia al Israelului. Titlul **Fiul lui David** este asociat în Vechiul Testament atât cu rolul de Mesia, cât și cu cel de rege. Titlul **Fiul lui Avraam** ni-L prezintă pe Domnul nostru drept Cel care este împlinirea supremă a făgăduințelor făcute urmașilor poporului evreu.

Genealogia este împărțită în trei secțiuni istorice: de la Avraam la Iese, de la David la Iosia și de la Ieconia la Iosif. Prima secțiune ne conduce până la David; a doua parcurge perioada regilor; a treia consemnează spița regală în timpul exilului (586 î.Cr. și anii următori).

În această secțiune întâlnim multe trăsături interesante. De pildă, în acest paragraf sunt menționate patru femei: **Tamar, Rahab, Rut și Batșeba** (cea care fusese soția lui Urie). Întrucât se știe că femeile sunt foarte rar menționate în listele genealogice din Orient, faptul că aceste femei au fost pomenite este cu atât mai uimitor cu cât două dintre ele au fost prostituate (Tamar și Rahab), una comisese adulter (Batșeba) iar două dintre ele nici nu erau evreice (Rahab și Rut). Faptul că Matei le include în introducerea sa e, pesemne, o subtilă sugestie a faptului că venirea lui Cristos va aduce mântuire păcătoșilor, har neevreilor (Neamurilor) și că în El barierele de rasă și de sex aveau să fie eliminate.

Interesant de semnalat este și prezența unui rege, pe nume **Ieconia**. La Ieremia 22:30 Dumnezeu a rostit un blestem asupra acestui om:

„Așa vorbește Domnul: «Scrieți pe omul acesta ca lipsit de copii, ca un om căruia nu-i va merge bine toată viața lui; căci nici unul din urmașii lui nu va izbuti să șadă pe scaunul de domnie al lui David și să domnească peste Iuda.»“

Dacă Isus ar fi fost fiul *real* al lui Iosif, El ar fi intrat sub incidența acestui blestem. Și totuși El trebuia să fie fiul *real* al lui Iosif, pentru a moșteni drepturile inerente tronului lui David. Problema a fost soluționată prin minunea nașterii din fecioară: Isus a fost moștenitorul *legal* al tronului prin intermediul lui Iosif. El era Fiul *real* al lui David, prin intermediul Mariei. Blestemul rostit asupra lui Ieconia nu a căzut și asupra Mariei sau a copiilor ei, deoarece ea nu a descins din Ieconia.

1:16 Sintagma **din care** ar putea fi interpretată în engleză (n. traducătorului: ca de altfel și în română) ca o referire atât la Iosif, cât și la Maria. Dar în textul original grec, pronumele **care** apare la singular, fiind de genul feminin, indicând astfel că Isus s-a născut **din Maria**, dar nu și din **Iosif**. Dar pe lângă aceste trăsături interesante ale genealogiei, trebuie să amintim și dificultățile pe care le prezintă ea.

1:17 Matei atrage în mod special atenția asupra faptului că există trei secțiuni de câte **paisprezece generații** fiecare. Totuși, comparând textul cu Vechiul Testament, constatăm că anumite nume lipsesc din această listă. De exemplu, între Ioram și Uzia (v. 8. În versiunea română: „Ozia“), au domnit ca regi Ahazia, Ioăș și Amazia (vezi 2 Regi 8-14; 2 Cron. 21-25).

Genealogiile lui Matei și Luca par să se întretaie în menționarea a două nume: Șalatiel (Salatiel) și Zorobabel (Mat. 1:12, 13; Luca 3:27). Este ciudat faptul că strămoșii lui Iosif și ai Mariei fuzionează în acești doi oameni, pentru ca apoi să se separe din nou. Dificultatea sporește și mai mult atunci când observăm că ambele evanghelii urmează textul de la Ezra 3:2 când îl citează pe Zorobabel ca fiu al lui Salatiel, în vreme ce I Cronici 3:19 îl citează ca fiu al lui Pedaia.

O a treia dificultate constă în faptul că Matei enumeră douzeci și șapte de generații de la David la Isus, în vreme ce Luca enumeră patruzeci și două. Chiar dacă evangheliștii subliniază doi arbori genealogici diferiți, ni se pare ciudată marea deosebire în numărul generațiilor.

Ce atitudine trebuie să ia cercetătorul Sfințelor Scripturi față de aceste dificultăți și

discrepanțe aparente? Mai întâi, premisa de la care plecăm este că Biblia e Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu. Prin urmare, nu poate conține erori. În al doilea rând, este infinit, pentru că reflectă înfinitatea Dumnezeirii. Noi vom putea pricepe adevărurile fundamentale ale Cuvântului, dar nu vom putea pătrunde toate tainele sale.

Așadar, modul în care abordăm aceste dificultăți ne conduce la concluzia că problema constă mai degrabă în lipsa noastră de cunoaștere, decât în vreo presupusă greșelnicie a Bibliei. Problemele de care ne lovim în lectura Bibliei ar trebui să ne determine să studiem mai asiduu, încercând să găsim răspunsurile. „Slava lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor, dar slava împăraților stă în cercetarea lucrurilor“ (Prov. 25:2).

Cercetările atente întreprinse de istorici și săpăturile arheologice nu au fost în stare să demonstreze că afirmațiile Bibliei ar fi neadevărate. Ceea ce par pentru noi drept dificultăți și contradicții au, în realitate, explicații raționale iar aceste explicații sunt pline de semnificații și foloase spirituale.

B. Nașterea lui Isus Cristos din fecioara Maria (1:18-25)

1:18 Nașterea lui Isus Cristos s-a deosebit de oricare din celelalte nașteri menționate în cadrul genealogiei. Acolo găsim de repetate ori formula: „A l-a născut pe B.“ Dar acum întâlnim consemnarea unei nașteri din care lipsește tatăl uman. Faptele care înconjoară această zămislire miraculoasă sunt redată cu demnitate și simplitate. **Maria** fusese făgăduită ca soție **lui Iosif**, dar nunta nu avusese încă loc. Pe timpul când s-au petrecut evenimentele din Noul Testament, această făgăduire era un gen de logodnă, dar mult mai pronunțată decât cea actuală — o logodnă care nu putea fi desfăcută decât prin divorț. Deși cei doi tineri logodiți nu trăiau împreună decât după ce avea loc ceremonia căsătoriei, infidelitatea logodnicei era socotită drept adulter, fiind posibilă de pedeapsa cu moartea.

În timpul acestei logodne, Fecioara Maria a rămas însăcrinată, prin intermediul unui miracol, de la **Duhul Sfânt**. Un înger îi adusese Mariei vestea acestui misterios eveniment: „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine, și puterea Celui Prea Înalt te va umbri“ (Luca 1:35). Asupra Mariei plana un nor de suspiciune și ultragiu. În toată istoria omenirii nu mai avusese loc o naștere din fecioară. Când oamenii vedeau o femeie gravidă, nu

găseau decât o singură explicație posibilă!

1:19 Nici măcar **Iosif** nu cunoștea încă adevărata explicație a condiției Mariei. El ar fi putut avea motive să fie indignat pe logodnica lui, din două motive: Mai întâi, aparenta ei infidelitate față de el; iar în al doilea rând, deși el era nevinovat, risca aproape sigur să fie acuzat de complicitate. Dragostea lui pentru Maria și dorința de dreptate l-au condus la decizia de a desface logodna printr-un divorț discret. El voia să evite rușinea care, în mod inevitabil, ar fi însoțit o atare acțiune.

1:20 În timp ce acest om cumpătat și plin de delicatețe își făcea planul cum s-o protejeze pe Maria, i s-a arătat în vis un înger al Domnului și i-a zis: „Iosife, fiul lui David,” cuvinte menite, negreșit, să trezească în el conștiința spiței regale din care se trăgea și să-l pregătească pentru venirea atât de neobișnuită pe lume a Regelui-Mesia al Israelului. Și astfel i s-a comunicat că nu trebuie să aibă nici un fel de indoilei cu privire la căsătoria cu Maria. Orice suspiciuni cu privire la puritatea ei erau total neîntemeiate. Sarcina ei a fost cauzată de **Duhul Sfânt**.

1:12 Îngerul a dezvăluit apoi sexul Copilului, numele și misiunea ce urma S-o îndeplinească. Maria avea să nască un **Fiu**. Iar numele Său avea să fie **ISUS**, (care înseamnă „Jehova este mântuire” sau „Jehova, Mântuitorul”). Fidel Numelui Său, El avea să mântuiască poporul Lui de păcatele sale. Acest Copil al destinului nu era altul decât însuși Iehova, care cerceta pământul cu scopul de a-i salva pe oameni de la pedeapsa păcatului, de sub puterea păcatului și, în cele din urmă, de însăși prezența păcatului.

1:22 Pe când consemna Matei aceste evenimente, își va fi dat negreșit seama că a început o nouă eră în istoria relațiilor lui Dumnezeu cu omenirea. Cuvintele unei profeții mesianice, latentă de atâta vreme, au căpătat acum viață. Profeția criptică a lui Isaia s-a împlinit acum în Copilul Mariei: **Toate aceste lucruri s-au întâmplat ca să se împlinească ce vestise Domnul prin proorocul**. Matei pretinde inspirație divină pentru cuvintele lui Isaia — or, Domnul îi vorbea profetului cu cel puțin 700 de ani înainte de Cristos.

1:23 Profeția din Isaia 7:14 cuprindea și precizarea unei nașteri unice („Iată, fecioara va rămâne însărcinată”), precizarea sexului Copilului („și va naște un Fiu”), precum și

numele copilului („și-i va pune numele Emanuel”). Matei adaugă explicația că **Emanuel** înseamnă **Dumnezeu este cu noi**. Nu se consemnează nicăieri că Cristos ar fi fost numit „Emanuel” câtă vreme a fost pe pământ; întotdeauna I s-a spus „Isus”. Dar semnificația numelui *Isus* (vezi explicația de la versetul 21, de mai sus) presupune că „prezența lui **Dumnezeu este cu noi**”. Emanuel ar putea fi, în același timp, denumirea după care va fi cunoscut Cristos la a Doua Sa Venire.

1:24 Ca urmare a intervenției îngerului, Iosif a renunțat la planurile sale de a divorța de Maria. El a continuat să recunoască valabilitatea logodnei sale până la nașterea lui Isus, după care s-a căsătorit cu Maria.

1:25 Învățătura potrivit căreia Maria ar fi rămas fecioară toată viața este infirmată de consumarea căsătoriei lor, menționată chiar în versetul acesta. Mai sunt și alte trimiteri, din care reiese că Maria a avut copii cu Iosif: Matei 12:46; 13:55, 56; Marcu 6:3; Ioan 7:3, 5; Fapte 1:14; 1 Corinteni 9:5 și Galateni 1:19.

Luând-o pe Maria de soție, Iosif L-a luat de asemenea pe Copilul ei ca Fiu adoptiv al său. Așa a devenit Isus moștenitor legal al tronului lui David. În ascultare de porunca oaspetelui angelic, **el l-a pus numele Isus**.

Așa s-a născut Regele-Mesia. Cel Etern a pătruns în timp. Cel Atotputernic a devenit un copilăș. Domnul Slavei a înfășurat slava aceea într-un trup uman, căci „în El locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii” (Col. 2:9).

II. PRIMII ANI AI REGELUI-MESIA (Cap. 2)

A. Magii (înțelepții) vin să se închine Regelui (2:1-12)

2:1, 2 Este ușor să pierzi firul cronologic al evenimentelor care înconjoară nașterea lui Cristos. Deși versetul 1 ar părea să indice că Irod a încercat să-L ucidă pe Isus în timpul șederii Mariei și a lui Iosif în ieslea Betleemului,¹ suma dovezilor ne conduce la concluzia că aceasta a avut loc cu doi ani mai târziu. Matei afirmă în versetul 11 că magii L-au văzut pe Isus într-o casă. Ordinul emis de Irod pentru executarea tuturor copiilor de parte bărbătească sub vârsta de doi ani (v. 16) este, de asemenea, o indicație a faptului că a trecut o perioadă neprecizată de timp de la nașterea regală.

Irod cel Mare descindea din Esau și, prin urmare, făcea parte din dușmanii tradiționali

ai evreilor. El s-a convertit la iudaism, dar convertirea sa avusese probabil loc din motive politice. Tocmai către sfârșitul domniei sale **au venit niște magi din Răsărit** în căutarea **Împăratului Iudeilor**. Oamenii aceștia erau probabil niște preoți păgâni, al căror ritual se concentra în jurul elementelor naturii. Din pricina cunoștinței lor și a puterilor de prezicere pe care le dețineau, ei erau adesea selectați de regi să le fie consilieri. Nu știm unde anume locuiau în Răsărit, nici câți erau la număr, nici cât timp a durat călătoria lor.

Steaua din Răsărit a fost aceea care le-a dat de știre că s-a născut un rege, căruia ei au venit să i se **închine**. E posibil ca ei să fi avut cunoștință despre profețiile Vechiului Testament privind venirea lui Mesia. Poate erau conștienți de prezicerea lui Balaam, potrivit căreia o stea avea să răsară din Iacob (Numeri 24:17) iar ei au stabilit o legătură între aceasta și profeția celor șaptezeci de săptămâni care prezicea timpul primei veniri a lui Cristos (Dan. 9:24, 25). Dar pare mult mai verosimil faptul că această cunoștință li s-a comunicat pe cale supranaturală.

S-au emis tot felul de explicații științifice cu privire la natura stelei. De pildă, unii afirmă că a fost vorba de o anumită conjuncție a plantelor. Numai că, această stea s-a comportat cu totul ieșit din comun, mergând înaintea magilor și conducându-i de la Ierusalim la casa în care locuia Isus (v. 9), după care s-a oprit. Într-atât de neobișnuită a fost comportarea stelei încât singura explicație valabilă este aceea a unui miracol.

2:3 Când a auzit împăratul Irod că s-a născut un Copil care avea să fie regele iudeilor, **s-a tulburat**. Orice copil de acest fel constituia o amenințare la adresa șubredei sale domnii. **Și tot Ierusalimul s-a tulburat împreună cu el**. Orașul care s-ar fi convenit să primească vestea nașterii Pruncului cu bucurie în realitate se tulbura de orice lucru care ar fi putut să-i zdruncine *status quo*-ul sau să-l pună în situația neplăcută de a atrage asupra sa nemulțumirea stăpânilor romani, atât de urâți de evrei.

2:4-6 Irod i-a adunat pe conducătorii religioși ai iudeilor, pentru a afla de la ei unde urma să se nască Cristos. **Preoții cei mai de seamă** erau marele preot și fiii acestuia (probabil împreună cu alți membri ai familiei sale). **Cărturarii poporului** erau experți laici în Legea lui Moise. Ei păstrau și predau cunoștințele legii și slujeau ca judecători în Sinedriu. Preoții și cărturarii aceștia

au citat numaidecât textul de la Mica 5:2, care identifică **Betleemul din Iudeea** drept locul de naștere al Regelui. Textul propriu-zis din Mica numește cetatea drept „Betleem Efrata“. Întrucât existau în Palestina mai multe orașe cu numele de Betleem, prin adăugarea precizării se arată că e vorba de un oraș din regiunea Efrata, în interiorul hotarelor tribale ale lui Iuda.

2:7, 8 Regele Irod... i-a chemat pe magi în taină, să stabilească când a apărut steaua prima dată. Această secretomanie trăda motivul său sadic: pentru ca să-l poată repera pe Copilul avut în vedere, era necesar să intre în posesia acestei informații. Dar pentru a-și disimula adevăratele intenții, el i-a trimis pe magi să cerceteze și i-a rugat să-i dea de știre ce au aflat.

2:9 Cum au plecat magii, **steaua pe care o văzuseră în Răsărit** a reapărut. Asta denotă că steaua nu i-a călăuzit pe toată durata călătoriei lor din Răsărit la Ierusalim. Acum însă i-a îndrumat la casa unde era **Pruncul**.

2:10 Se menționează aici bucuria nepus de mare care i-a cuprins pe magi când au văzut steaua. Oamenii aceștia, care nu erau evrei. L-au căutat pe Cristos cu tot dinadinsul, în vreme ce Irod a încercat să-L omoare; preoții și cărturarii n-au manifestat nici un interes, în acest punct; iar locuitorii Ierusalimului s-au tulburat. Aceste atitudini erau semne rău prevestitoare ale modului în care avea să fie primit Mesia.

2:11 Când au intrat în casă, **magii au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui, s-au aruncat cu fața la pământ și I s-au închinat**, aducându-I apoi daruri scumpe, ca **aur, tămâie și smirnă**. Observați că L-au văzut pe Isus împreună cu mama Sa. În mod obișnuit mama ar fi aceea care ar fi menționată mai întâi, și numai după aceea copilul ei, dar acest Copil este unic și, ca atare, trebuie să I se acorde locul convenit (vezi și versetele 13, 14, 20, 21). Magii I s-au închinat lui Isus, *nu* Mariei sau lui Iosif. (De fapt, Iosif nici nu este amintit în această relatare și în curând va dispărea cu totul de textul Evangheliei.) Isus este Cel demn de lauda și închinarea noastră, nu Maria sau Iosif.

Darurile aduse de ei spun multe. **Aurul** este simbolul dumnezeirii și al gloriei și aici se referă la perfecțiunea strălucită a Persoanei Sale divine. **Tămâia** este o aromă sau un parfum și sugerează mireasma vieții Sale de desăvârșire, total lipsită de păcat. **Smirna** este o plantă amară, care anticipează suferin-

tele pe care avea să le îndure El, purtând păcatele lumii. Aducerea acestor daruri de către niște ne-evrei amintește de limbajul de la Isaia 60:6. Isaia prezisese că Neamurile aveau să vină la Mesia cu daruri, dar nu a pomenit decât de aur și tămâie: „vor veni toți din Seba, aducând aur și tămâie, și vor vesti laudele Domnului.“ De ce a fost omisă smirna în acest pasaj? Pentru că Isaia s-a referit aici la a doua venire a lui Cristos — cea însoțită de putere și slavă! Or, atunci nu va mai fi smirna, deoarece El nu va mai suferi. În schimb, la Matei este inclusă și smirna deoarece se are în vedere prima Sa venire. La Matei avem în față suferințele lui Cristos, iar în textul de la Isaia gloriile care vor urma.

2:12 Magii au fost înștiințați într-un vis să nu se mai întoarcă la Irod și astfel ei s-au întors ascultători la casele lor, pe alt drum. Nici o persoană care Îl întâlnește pe Cristos dintr-o inimă sinceră nu se mai întoarce pe același drum. O întâlnire autentică cu El îi va transforma întreaga viață.

B. Iosif, Maria și Isus fug în Egipt (2:13-15)

2:13, 14 Din pruncie a planat asupra Domnului nostru amenințarea morții. E vădit că s-a născut să moară, dar asta numai la vremea rânduită. Oricine umblă în voia lui Dumnezeu este nemuritor, până când își va fi încheiat lucrarea ce i-a fost încredințată. **Un înger al Domnului** l-a prevenit pe Iosif într-un vis să fugă în Egipt împreună cu familia. Irod era pe punctul de a porni în misiunea sa de „depistare și nimicire“. Membrii familiei Domnului Isus au devenit refugiați din calea mâniei lui Irod. Nu știm câtă vreme au stat, dar de îndată ce a murit Irod, ei s-au putut repatria, fără să mai fie în pericol.

2:15 Astfel, încă o profeție din Vechiul Testament a îmbrăcat un sens nou. Dumnezeu spusese prin profetul Osea: „am chemat pe fiul meu din Egipt“ (Osea 11:1). În cadrul original în care au fost rostite, cuvintele acestea s-au referit la izbăvirea Israelului din Egipt, în vremea exodului. Dar afirmația se pretează la două interpretări — istoria lui Mesia avea să se desfășoare paralel cu cea a Israelului. Profeția s-a împlinit în viața lui Cristos prin revenirea Sa în Israel din Egipt.

Când se va întoarce Domnul să domnească în neprihănire, Egiptul va fi una dintre țările care vor beneficia de binecu-

vântările Mileniului (Isa. 19:21-25; Țef. 3:9, 10; Ps. 68:31). De ce să fie o națiune care, în mod tradițional, a fost un dușman al Israelului, atât de favorizată? Oare să fie acesta un semn al gratitudinii divine pentru faptul că a acordat sanctuar Domnului Isus?

C. Irod ucide copiii de la Betleem (2:16-18)^a

2:16 Când a văzut Irod că magii nu mai vin, și-a dat seama că fusese înșelat în planul său de a afla unde se află Copilul-Rege. În furia lui, Irod a ordonat atunciuciderea tuturor copiilor de parte bărbătească sub vârsta de doi ani, din Betleem și din împrejurimi. Aprecierile cu privire la numărul copiilor omorâți diferă. Un autor a sugerat cifra de douăzeci și șase. Nu vor fi fost aproape sigur sute de copii omorâți.

2:17, 18 Plânsul care a urmat după uciderea pruncilor a fost o împlinire a cuvintelor profetului Ieremia:

„Așa vorbește Domnul: Un țipăt se aude la Rama, plângeri și lacrimi amare: Rahela își plânge copiii și nu vrea să fie mângâiată, pentru copiii ei, căci nu mai sunt.“ (Ier. 31:15)

În profeție, Rahela reprezintă națiunea Israel. Intristarea este atribuită Rahelei, care a fost îngropată în Rama (situată în apropiere de Betleem, unde a avut loc masacrul). Ea este înfățișată ca plângând alături de părinții copiilor uciși, care trec pe lângă mormântul ei. În efortul de a-l elimina pe acest Rival tânăr, Irod nu a câștigat nimic, decât pomenirea în capitolul celor care au comis infamii.

D. Iosif, Maria și Isus se stabilesc la Nazaret (2:19-23)

După moartea lui Irod, un înger al Domnului l-a asigurat pe Iosif că se poate întoarce acasă. Când a sosit în țara lui Israel însă a auzit că Arhelau, fiul lui Irod, a urcat pe tronul tatălui său, ca rege al Iudeii. Iosif nu s-a încumetat să meargă în regiunea respectivă și, după ce temerile sale i-au fost adevărate de Dumnezeu într-un vis, el s-a deplasat spre nord, până în regiunea Galileii, stabilindu-se la Nazaret. Pentru a patra oară în capitolul acesta, Matei ne amintește că asistăm la împlinirea unei profeții. El nu nominalizează nici un profet, dar spune că proorocii au prezis că Mesia se va numi Nazarinean. Nici un verset din Vechiul Testament nu spune acest lucru în mod explicit, dar mulți învățați au sugerat că, probabil, Matei

s-a referit la Isaia 11:11, unde se spune: „O Odraslă va ieși din tulpina lui Isai și un Vlăstar va da rădăcinile lui.“ Termenul „odraslă“ în textul original este *netzer* dar legătura dintre *netzer* și *Nazarinean* mi se pare neconcludentă. O explicație mai plauzibilă ar fi că termenul „nazarinean“ a fost folosit pentru a-l descrie pe oricine a locuit la Nazaret — oraș privit cu dispreț de cetățenii lui. Natanael a exprimat această idee prin proverbiala întrebare: „Poate ieși ceva bun din Nazaret?“ (Ioan 1:46). Disprețul cu care era tratat acest oraș, considerat de unii drept „lipsit de importanță“, s-a răsfrânt și asupra locuitorilor săi. Prin urmare, când se spune în versetul 23 că **El va fi numit Nazarinean**, asta înseamnă că va fi tratat cu dispreț. Deși nu vom găsi nici o profeție în care Isus să fie numit Nazarinean, întâlnim însă una în care se afirmă că El va fi „disprețuit și părăsit de toți“ (Isa. 53:3). O altă profeție spune că El nu va fi om, ci vierme, batjocorit și respins de oameni (Ps. 22:6). Așadar, deși prorocii nu au folosit exact aceleași cuvinte, fără îndoială, spiritul acestor profeții este similar cu textul nostru din Matei, unde se spune că va fi numit Nazarinean.

Este uimitor faptul că atunci când Dumnezeuul cel Atotputernic S-a coborât pe pământ, I s-a dat o poreclă, un nume de batjocură. Cei care îl urmează pe El au privilegiul de a împărtăși ocara Lui (Ev. 13:13).

III. PREGĂTIRI PENTRU LUCRAREA LUI MESIA ȘI INAUGURAREA SA (Capitolele 3, 4)

A. Ioan Botezătorul pregătește Calea (3:1-12).

Între capitolele 2 și 3 există un interval de 28 sau 29 de ani, pe care Matei nu-l menționează. În acest răstimp, Isus S-a aflat la Nazaret, pregătindu-Se pentru lucrarea care-L aștepta. Au fost ani în care El nu a săvârșit nici o minune, dar în toți acești ani Dumnezeu Și-a găsit plăcerea desăvârșită în El (Mat. 3:17). Cu acest capitol ajungem în pragul lucrării Sale publice.

3:1, 2 Ioan Botezătorul era cu șase luni mai vârstnic decât verișorul său, Isus (vezi Luca 1:26, 36). El intră pe scena istoriei pentru a sluji de premergător al Regelui Israelului. Parohia sa neobișnuită era pustia Iudeii — o regiune aridă care se întindea de la Ierusalim până la Iordan. Mesajul lui Ioan era următorul: „Pocăiți-vă, căci Împărăția Cerurilor este aproape.“ Regele va apare în

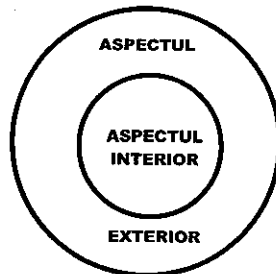
curând, dar El nu va domni peste oamenii care refuză să se lase de păcatele lor. Ei trebuie să-și schimbe radical direcția vieții lor, să-și mărturisească păcatele și să se lase de ele. Dumnezeu îi chema din împărăția întunericului în împărăția cerurilor.

EXCURS

despre Împărăția Cerurilor

În versetul 2 apare prima oară sintagma „împărăția cerurilor“, care se folosește de 32 de ori în această Evanghelie. Întrucât nu vom putea înțelege Evanghelia după Matei cum se cuvine fără deslușirea sensului corect al acestui concept, se impune în acest punct o explicație profundată a termenului.

Împărăția cerurilor este sfera în care este recunoscută domnia lui Dumnezeu. Termenul „cer“ (cerurilor) poartă denotația de „Dumnezeu“, fapt demonstrat de textul de la Daniel 4:25, unde Daniel spune că Cel Prea Înalt stăpânește peste împărăția oamenilor. În versetul 26 din același capitol se vorbește despre „stăpânirea Celui ce este în ceruri“. Oriunde oamenii se supun domniei lui Dumnezeu, acolo există și funcționează împărăția cerurilor. Împărăția cerurilor e definită de două aspecte principale: În sensul cel mai larg, împărăția cerurilor îi cuprinde pe toți cei ce mărturisesc faptul că îl recunosc pe Dumnezeu ca Domnitor Suprem. În aspectul ei mai restrâns, împărăția cerurilor îi cuprinde doar pe cei ce au fost *convertiți* cu adevărat. Putem să ne imaginăm acest concept mai bine dacă îl reprezentăm sub forma unor cercuri concentrice.

Cercul mare reprezintă sfera celor care mărturisesc supunere, cuprinzându-i pe toți cei care sunt cu adevărat supușii regelui, dar și pe cei care doar afirmă că îi sunt supuși. Lucrul acesta reiese și din parabola semănătorului (Mat. 13:3-9), a seminței de muștar

(Mat. 13:31,32) și a aluatului (Mat. 13:33). În cercul mic sunt incluși doar cei care s-au născut din nou, prin credință în Domnul Isus Cristos. În împărăția cerurilor exprimată prin această accepțiune mai lăuntrică se poate intra numai prin nașterea din nou, prin convertire (Mat. 18:3).

Enumerând toate trimiterile din Biblie la împărăție, vom putea urmări dezvoltarea istorică a cinci faze:

Întâi, împărăția o găsim înfățișată în profețiile Vechiului Testament. Daniel a prezis că Dumnezeu va stabili o împărăție care nu va fi distrusă niciodată, nici nu va ceda suveranitatea în fața nici unui altui popor (Dan. 2:44). El a prevăzut, de asemenea, venirea lui Cristos, care va întemeia o domnie veșnică și universală (Dan. 7:13, 14; vezi și Ier. 23:5,6).

În al doilea rând, împărăția a fost descrisă de Ioan Botezătorul, de Isus și de cei doi sprezece ucenici, ca fiind *aproape* (Mat. 3:2; 4:17; 10:7). La Matei 12:28 Isus a spus: „Dar dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăția lui Dumnezeu a venit peste voi“ La Luca 17:21 El a spus: „Căci iată că împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul vostru“ sau „în mijlocul vostru“. După cum vom vedea mai târziu, termenii „împărăția lui Dumnezeu“ și „împărăția cerurilor“ sunt sinonimi.

În al treilea rând, împărăția este descrisă în forma ei *interimară*. După ce a fost respins de națiunea Israel, Regele s-a întors în Cer. Împărăția există astăzi, când regele lipsește, în inimile celor care Îi recunosc calitatea de Rege iar principiile Sale morale și etice, inclusiv Predica de pe Munte, se aplică la noi, cei de azi. Faza interimară a împărăției este descrisă în pildele de la Matei 13.

A patra fază a împărăției este ceea ce s-ar putea numi *manifestarea* ei. Este vorba de domnia de o mie de ani a lui Cristos pe pământ, a cărei intruchipare miniaturală o găsim cu ocazia Schimbării la Față a lui Cristos, când El a fost văzut în gloria domniei Sale viitoare (Mat. 17:1-8). Isus s-a referit la această fază în Matei 8:11, când a spus: „Dar vă spun că mulți vor veni de la răsărit și de la apus și vor sta la masă cu Avraam, Isaac și Iacov în împărăția cerurilor.“

Forma finală va fi împărăția *veșnică*. Aceasta este descrisă în II Petru 1:11, drept „împărăția veșnică a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Cristos.“

Sintagma „împărăția cerurilor“ apare doar în Evanghelia după Matei, pe când sintagma „împărăția lui Dumnezeu“ poate fi întâlnită în toate patru Evangheliile. Practic, nu există nici o deosebire între cele două expresii, ambele desemnând aceeași realitate. De pildă, la Matei 19:23 Isus a spus că ar fi mai greu pentru un om bogat să intre în împărăția *cerurilor*. Atât Marcu (10:23), cât și Luca (18:24) precizează că Isus s-a referit la împărăția lui *Dumnezeu* (vezi și Mat. 19:24, care conține o maximă similară, folosind expresia „împărăția lui Dumnezeu“).

Spuneam mai sus că împărăția cerurilor are un aspect exterior și o realitate interioară. Același lucru este valabil și în cazul împărăției lui Dumnezeu și constituie o dovadă în plus că cei doi termeni indică una și aceeași realitate. Împărăția lui Dumnezeu îi cuprinde, și ea, atât pe cei adevărați, cât și pe cei falși. Lucrul acesta reiese din parabolele semănătorului (Luca 8:4-10), a seminței de muștar (Luca 13:18, 19), a aluatului (Luca 13:20, 21). Cât privește latura ei lăuntrică, adevărata ei realitate, în împărăția lui Dumnezeu nu pot intra decât cei născuți din nou (Ioan 3:3, 5). Încă un punct vrednic de menționat în cadrul acestei paranteze: Împărăția nu este același lucru cu biserica. Împărăția a început atunci când Cristos S-a angajat în lucrarea Sa publică. Biserica a început la Rusalii (Fapte 2). Împărăția va continua să dăinuie pe pământ, până când pământul va fi distrus. Biserica va continua pe pământ până la Răpire, sau strămutarea Bisericii de pe pământ, când Cristos va coborî din cer și-i va lua cu Sine pe toți credincioșii — I Tes. 4:13-18). Biserica se va întoarce apoi împreună cu Cristos la a doua Sa venire, ca să domnească împreună cu El, în calitate de mireasă a Sa. În prezent cei care sunt în împărăție, în sensul ei adevărat, real, fac parte, în același timp, și din biserică. †

3:3 Revenind la exegeza capitolului 3 din Matei, reținem faptul că lucrarea pregătitoare a lui Ioan Botezătorul fusese profetită de Isaia, cu mai bine de 500 de ani înainte de epoca sa:

Glăsuțului celui care strigă în pustie:
„Pregățiți în pustie calea Domnului, neteziți în locurile uscate un drum pentru Dumnezeu ul nostru!“ (Isaia 40:3).

Ioan era glăsuț al națiunii, Israel, era, din punct de vedere spiritual, **pustia** — uscată și neroditoare! Ioan i-a chemat pe

oameni să pregătească calea Domnului, pocăindu-se de păcatele lor, lăsându-se de ele, netezindu-l cărările, prin eliminarea din viața lor a tot ceea ce ar putea împiedica completa Sa stăpânire.

3:4 Veșmintele lui Ioan Botezătorul erau confecționate din **păr de cămilă** — dar nu din cel de lux, folosit în vremea noastră la hainele scumpe, ci un material aspru, din care se făceau pe vremea aceea hainele vânătorilor. Peste aceste veșminte Ioan Botezătorul era încins cu o curea de piele. Era același echipament pe care-l purtase și Ilie (2 Regi 1:8) — identitatea îmbrăcăminții având probabil rolul de a le atrage atenția iudeilor credincioși asupra asemănării dintre misiunea lui Ioan Botezătorul și cea a lui Ilie (Mal. 4:5; Luca 1:17; Mat. 11:4; 17:10-12). Ioan se hrănea cu lăcuste și miere sălbatică — acesta fiind un regim alimentar de subzistență, al celui care era atât de mistuit de misiunea sa, încât conforturile și plăcerile obișnuite ale vieții erau sublimate.

Trebuie să fi fost o experiență zguduitoare să te fi întâlnit față în față cu Ioan Botezătorul — acel om care nu dădea nici o importanță majorității lucrurilor ce stau, de obște, în atenția oamenilor. Absorbirea lui de realitățile spirituale îi va fi făcut pe concepțienii sai să-și dea seama în ce sărăcie spirituală se zbat. Renunțarea la pretențiile eului propriu constituia o usturătoare condamnare a spiritului lumesc din vremea sa.

3:5, 6 Din Ierusalim, de prin întreaga Iudee și din ținuturile de dincolo de Iordan, mulțimi mari de oameni veneau să-l audă pe Ioan. Unii din cei care au răspuns la mesajul său au fost botezați de el în Iordan, afirmând prin aceasta că sunt gata să dea ascultare deplină și supunere Regelui ce urma să vină în curând.

3:7 Cu totul alta era situația cu fariseii și saducheii. Când au venit aceștia să-l audă pe Ioan, el și-a dat seama de adevărata lor natură: fariseii aveau o mare devoțiune pentru lege, dar în lăuntrul lor erau corupți, pătrunși de spirit sectar, fățarnici și plini de o neprihănire proprie; din punct de vedere social, saducheii erau aristocrați iar pe plan religios, erau sceptici, care tăgăduiau până și doctrine de bază, cum ar fi învierea trupului, existența îngerilor, nemurirea sufletului și pedeapsa veșnică. Așa se explică de ce Ioan Botezătorul a condamnat ambele secte, numindu-le „pui de năpârci“, întrucât oamenii aceștia susțineau că doresc să scape de mânia viitoare, dar în realitate nu dădeau nici

o dovadă grăitoare că s-au pocăit cu adevărat.

3:8 Ioan Botezătorul i-a invitat să dovedească dacă sunt sinceri, producând roade vrednice de pocăință. După cum remarca J. R. Miller, adevărata pocăință „nu valorează absolut nimic, dacă se rezumă doar la câteva lacrimi, un oftat de regret și puțină spaimă. Noi trebuie să ne lăsăm de păcatele noastre, față de care ne-am pocăit, pășind pe calea nouă și curată a sfințeniei.“

3:9 Iudeii nu trebuiau să facă greșeala de a-și imagina că doar pentru că descind din Avraam, vor intra numaidecât în cer. Harul mântuirii nu se transmite prin nașterea naturală. Dumnezeu ar putea face din pietrele râului Iordan copii ai lui Avraam, printr-un proces mai puțin violent decât cel implicat în convertirea fariseilor și a saducheilor.

3:10 Spunând că secura a fost înfiptă la rădăcina pomilor, Ioan afirma că urma să înceapă judecata divină. Venirea și prezența lui Cristos aveau să-i pună la încercare pe toți oamenii. Cei care aveau să fie găsiți neroditori aveau să fie nimiciți, după cum un pom care nu aduce roadă este tăiat și aruncat în foc.

3:11, 12 În versetele 7-10, Ioan se referise exclusiv la farisei și saducheii (vezi v. 7), dar acum el pare să se adreseze întregului auditoriu, în care erau cuprinși și credincioșii adevărați, și cei falși. Ioan explică apoi deosebirea dintre lucrarea lui și cea a lui Mesia, care avea să vină. Ioan a botezat cu apă, în vederea pocăinței — apa având doar un rol ceremonial, fără putere reală de curățire; iar pocăința, chiar în cazul când era autentică, nu-i conferea persoanei respective mântuire deplină. În concepția lui Ioan, lucrarea desfășurată de el avea un caracter pregătitor și parțial, Ioan urmând să fie apoi total eclipsat de Mesia. El, Mesia, avea să fie mai puternic, mai vrednic. Lucrarea Lui avea să cunoască o răspândire și o putere de penetrație mult mai mare, întrucât El avea să boteze cu Duhul Sfânt și cu foc.

Botezul cu Duhul Sfânt *se deosebește* de botezul cu foc. Primul este un botez al binecuvântării; al doilea — botezul judecării! Primul a avut loc la Rusalii, al doilea încă nu a survenit. De primul au parte toți cei care cred cu adevărat în Domnul Isus, iar de al doilea botez — de cel cu foc — vor avea parte toți necredincioșii. Primul avea să fie aplicat tuturor israeliților pentru care botezul era un semn exterior al pocăinței interioare; al doilea era destinat fariseilor și saducheilor,

precum și tuturor celor care nu făceau deloc dovada unei pocăințe adevărate.

Unii susțin că botezul cu Duhul Sfânt și botezul cu foc ar fi unul și același eveniment, cu alte cuvinte, că botezul cu foc s-ar referi la limbile de foc care au apărut când S-a coborât Duhul Sfânt, la Rusalii. Dar în lumina versetului 12, care echivalează focul cu judecata, probabil că nu putem interpreta versetul respectiv în sensul unei atari echivalențe. A nu se uita că imediat după ce se referă la botezul cu foc, Ioan amintește de judecată. Domnul este înfățișat la treierat, cu lopata în mână, aruncând grâul în aer pentru a-l cerni. *Grâul* (adevărații credincioși) cade direct pe pământ și este transportat apoi în hambar. Dar *pleava* (necredincioșii) este transportată de vânt la o oarecare distanță, după care este adunată și arsă **într-un foc care nu se stinge**. Focul din versetul 12 înseamnă judecată și, întrucât acest verset este o amplificare a versetului 11, e logic să conchidem că botezul cu foc este un botez al judecății.

B. Ioan Botezătorul îl botează pe Ișus (3:13-17)

3:13 Ișus a străbătut pe jos cei aproximativ 96 de km, din Galileea până în regiunea inferioară a Iordanului, pentru a fi botezat de Ioan. Asta indică importanța pe care a acordat-o El acestei ceremonii și ar trebui să le dea de gândit celor care nu acordă suficiență importanță acestui act.

3:14, 15 Dându-și seama că Ișus nu avea nici un păcat de care să se pocăiască, Ioan s-a codit să-L boteze pe Domnul Ișus. Instinctul său corect l-a îndemnat să sugereze că ordinea ar trebui inversată, Ișus cuvenindu-se să-l boteze pe Ioan! Deși Ișus n-a negat faptul că, într-adevăr, așa stăteau lucrurile, a repetat însă cererea de a fi botezat de Ioan, acesta fiind un act adecvat, merit să împlinească toată neprihănirea. El a considerat drept adecvat ca prin botez să se identifice cu acei israeliți evlavioși care veneau să fie botezați în vederea pocăinței.

Semnificația botezului lui Ișus este însă mult mai profundă. Pentru El botezul era un ritual care simboliza toate cerințele de neprihănire ale lui Dumnezeu raportate la păcatul omului. Cufundarea Sa în apă a prefigurat botezul Său ulterior în apele judecății lui Dumnezeu la Calvar. Ieșirea Sa din apă a întrupat învierea Sa. Prin moartea, îngroparea și învierea Sa, El a satisfăcut toate cerințele justiției divine, asigurând temelia

sigură, pe a cărei bază să poată fi îndreptățiți păcătoșii.

3:16, 17 De îndată ce a ieșit din apă, Ișus L-a văzut pe Duhul lui Dumnezeu coborând din cer în chip de porumbel și oprindu-Se asupra Lui. După cum persoane sau obiecte din Vechiul Testament erau consacrate sau puse deoparte, în vederea unor întrebunțări sacre, prin așa-numitul „*untdelemn pentru ungerea sfântă*“ (Ex. 30:25-30), tot așa și El a fost uns ca Mesia de către Duhul Sfânt.

A fost un moment de neasemuită și sfântă solemnitate, când toți cei trei membri ai Sfintei Treimi au fost puși în evidență. Se afla acolo Fiul Preaiubit! Era prezent și Duhul Sfânt, în chip de porumbel. Apoi s-a auzit vocea Tatălui din cer, rostind binecuvântarea Sa asupra lui Ișus. A fost un eveniment memorabil, întrucât glasul lui Dumnezeu a fost auzit citând din Scriptură: „*Acesta este Fiul Meu preaiubit* (din Psalmul 2:7) **în care îmi găsesc toată plăcerea**“ (din Isaia 42:1). Este una din cele trei ocazii în care Tatăl a vorbit din cer, recunoscând cu satisfacție deplină pe Unicul Său Fiu (celelalte două ocazii sunt consemnate la Matei 17:5 și Ioan 12:28).

C. Ișus este ispitit de Satan (4:1-11)

4:1 La prima vedere pare ciudat ca Ișus să fi fost condus de Duhul în ispită! De ce L-ar fi condus Duhul Sfânt la o asemenea înfruntare? Răspunsul e că această ispitire era necesară pentru a demonstra adecuatețea Sa morală de a săvârși lucrarea pentru care venise în lume. Primul Adam și-a dovedit inadecuatețea de a stăpâni, când a fost confruntat cu vrăjmașul în Grădina Eden. Aici, ultimul Adam îl înfruntă pe diavolul într-o confruntare directă, din care iese însă nevătămat.

Termenul grec tradus prin „a ispiți“ sau „a testa“ are două înțelesuri: (1) a pune la probă, a dovedi sau a testa (Ioan 6:6; 2 Cor. 13:5; Ev. 11:17 și (2) a îndemna la comiterea unei fapte rele. Duhul Sfânt L-a testat sau L-a dovedit pe Cristos iar Diavolul a căutat să-L ademenească sau să-L determine să facă rău.

Ispitirea Domnului nostru rămâne însă învăluită într-o taină adânc. În mod inevitabil se ridică întrebarea: „Ar fi putut El păcătui?“ Un eventual răspuns negativ ne-ar conduce la o a doua întrebare: „Cum putea fi ispitirea Sa autentică, dacă nu exista posibilitatea ca El să cedeze în fața ispitei?“ Pe de altă parte, răspunzând afirmativ la întrebarea de mai

sus vom fi confrunțați cu o altă problemă majoră: Cum poate Dumnezeuul întrupat să păcătuiască?

Este de o importanță crucială să nu pierdem din vedere faptul că Isus Cristos este Dumnezeu. Or, Dumnezeu nu poate păcătui. Este adevărat însă că El mai este și om. Dar a spune că El putea păcătui ca om, dar nu și ca Dumnezeu, înseamnă a clădi un eșafodaj lipsit de orice temei biblic. Scriitorii Noului Testament se referă, de mai multe ori, la faptul că Cristos a fost fără păcat. Pavel spune, la 2 Corinteni 5:21 că Cristos nu a cunoscut nici un păcat. Petru afirmă și el că Domnul Isus nu a săvârșit nici un păcat (1 Petru 2:22). Iar Ioan spune că „în El nu este nici un păcat“ (1 Ioan 3:5).

Asemenea nouă, Isus putea fi ispitit din exterior: Satan s-a apropiat de El cu sugestii contrare voii lui Dumnezeu. Spre deosebire de noi însă Domnul Isus nu putea fi ispitit dinăuntru — nici un fel de poftă sau patimi nu se puteau trezi în lăuntrul ființei Sale. Mai mult, nu exista în El nimic care să răspundă la seducțiile diavolului (Ioan 14:30).

În ciuda incapacității lui Isus de a păcătui, ispita a fost totuși cât se poate de reală. Era posibil ca el să fie confruntat cu ademenirile de a păcătui, dar era imposibil din punct de vedere moral ca El să cedeze la aceste ademeniri. El nu putea face decât ceea ce Îl vedea pe Tatăl făcând (Ioan 5:30) iar Tatăl nu l-ar fi acordat niciodată autoritatea de a ceda în fața ispitei.

Scopul ispitirii nu a fost acela de a vedea dacă Isus ar fi putut păcătui, ci de a dovedi că, până și atunci când a fost supus la presiuni extraordinar de mari, El nu a putut face altceva decât să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu.

Dacă Isus putea păcătui ca ființă umană, atunci noi suntem confrunțați cu următoarea problemă, anume ca El să fi continuat să existe ca om în cer. Putea El păcătui? Evident că nu!

4:2, 3 După ce a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți, Isus a flămânzit. (Cifra patruzeci apare mereu în Scriptură în contextul unei puneri la probă). Apetitul acesta natural, foamea, i-a dat ispititorului un prilej pe care îl exploatează din plin la mulți oameni. Astfel, el l-a sugerat lui Isus să recurgă la puterea Sa de a face minuni, prefăcând pietrele din pustiul în pâini. Cuvintele introductive: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu“ nu presupun deloc îndoiala. Mai degrabă, ele

trebuiesc interpretate în sensul de „întrucât Tu ești Fiul lui Dumnezeu“. Diavolul face aici aluzie la cuvintele adresate de Tatăl lui Isus, la botezul Lui: „Acesta este Fiul Meu preaiubit“. El întrebuințează, în textul grec, o construcție gramaticală² care presupune că afirmația este adevărată și, prin urmare, Îl îndeamnă pe Isus să apeleze la puterea de care dispunea pentru a-Și potoli foamea.

Dar a stămpăra foamea naturală, prin recurgerea la puterea divină, ca răspuns la îndemnul Satanei, ar fi fost un act de neascultare directă față de Dumnezeu. Ideea care se ascunde în spatele sugestiei Satanei nu este altceva decât o reeditare a ideii din Geneza 3:6, unde fructul pomului din Grădina este descris ca fiind „bun de mâncat“. Ioan califică această ispită drept „pofa cârnii“ (1 Ioan 2:16). Conceptul, transpus pe planul existenței noastre, ar echivala cu ispita de a trăi doar pentru satisfacerea dorințelor noastre naturale, de a alege calea tihnei, în loc să căutăm împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Sa. Diavolul spune: „Doar trebuie să trăiești, nu-i așa?“

4:4 Isus a răspuns la ispita diavolului cu un citat din Cuvântul lui Dumnezeu. Pilda Domnului nostru ne învață că *nu* trebuie neapărat să trăim, dar că *trebuie* în mod necesar să ascultăm de Dumnezeu! A face rost de pâine nu este chiar cel mai important lucru din viață. Pe când, a asculta de orice cuvânt al lui Dumnezeu negreșit este! Întrucât Isus nu primise nici un fel de instrucțiuni de la Tatăl în sensul prefacerii pietrelor în pâini, El nu Și-a arogat libertatea de a acționa de unul singur (ceea ce ar fi însemnat să asculte de Satan) — indiferent cât de mare l-a fost foamea!

4:5, 6 A doua ispitire a avut loc la Ierusalim pe streșina templului. Diavolul l-a ispitit pe Isus să se arunce jos de acolo, ca un gest spectaculos de evidențiere a calității sale de Fiu. Iarăși, cuvintele prin care este prezentată ispita nu presupun îndoială, după cum reiese și din aluzia Satanei la făgăduința lui Dumnezeu că Îl va proteja pe Mesia, din Psalmi 91:11, 12.

Pentru Isus ispita a constat în pericolul de a demonstra că este Mesia prin înfăptuirea unui act senzational, de bravură, prin care să câștige gloria fără suferință. Cu alte cuvinte, să urce pe tron fără să mai treacă pe la Calvar, fără să fie răstignit pe cruce. Numai că o atare acțiune s-ar fi situat în afara voii lui Dumnezeu. Ioan descrie acest apel drept „mândria (sau lăudăroșenia) vie-

ții" (1 Ioan 2:16). Din nou apare paralela cu „pomul din grădina Eden, care era de dorit, ca să-i deschidă cuiva mintea" (Geneza 3:6), ambele fiind exemple ale dobândirii unei gloriei personale, într-o flagrantă încălcare a voii lui Dumnezeu. De această ispită ne lovim când încercăm să obținem prestigiu pe plan religios, fără părtașia suferințelor Sale. Când urmărind dobândirea unor lucruri de dorit, numai pentru noi înșine, pentru ca apoi să fugim, căutând să ne ascundem, când dăm de greutăți. Când ignorăm voia lui Dumnezeu, preamărindu-ne pe noi înșine, atunci îl ispitim pe Dumnezeu.

4:7 Și de data aceasta Isus s-a împotrivit atacului, citând din Scriptură: „Este scris iarăși să nu ispitești pe Domnul Dumnezeu Tău" (vezi Deut. 6:16). Dumnezeu făgăduise că-L va păzi pe Mesia, dar această garanție presupunea trăirea după voia lui Dumnezeu. A revendica această făgăduință în cazul unui act de neascultare ar echivala cu a-L ispti pe Dumnezeu. Avea să vină însă vremea când Isus urma să fie prezentat ca Mesia, dar acel eveniment trebuia să fie precedat de Cruce. Isus era hotărât să aștepte timpul rânduit de Dumnezeu, împlinind voia lui Dumnezeu.

4:8, 9 În cadrul celei de-a treia ispitiri, diavolul L-a dus pe Isus pe un munte foarte înalt, arătându-i toate împărățiile lumii și oferindu-i-le lui Isus, cu condiția ca El să se închine Satanei. Deși această ispitire avea de a face cu închinarea — deci o exercitare a duhului — în realitate, nu a fost altceva decât un efort de a-L determina pe Domnul Isus să preia imediat autoritatea asupra lumii printr-un act de închinare în fața Satanei. Răspłata oferită: toate împărățiile lumii, cu toată splendoarea lor, care apelează la „pofța ochilor" (1 Ioan 2:16).

Într-un sens, împărățiile lumii aparțin, într-adevăr, diavolului, la ora actuală. El este numit „dumnezeul acestui veac" (2 Corinteni 4:4) iar Ioan ne spune că „toată lumea zace în cel rău" (1 Ioan 5:19). La a doua venire a lui Isus, ca Rege al regilor (Apo. 19:16), atunci „împărățiile acestei lumi" vor deveni ale Sale (Apo. 11:15). Nici cu ocazia acestei ispite, Isus nu a încălcat cu nimic programul divin. Bineînțeles că nu putea concepe să se închine Satanei!

În cazul nostru, ispitirea se face pe două planuri: pe de o parte, suntem ispitiți să renunțăm la dreptul nostru de naștere spirituală, în schimbul gloriei trecătoare a lumii acesteia, iar pe de altă parte se fac presiuni asupra noastră să ne închinăm și să slujim

creaturii, mai degrabă decât Creatorului!

4:10 Pentru a treia oară, Isus S-a împotrivit ispitei, apelând la Vechiul Testament: „Domnului Dumnezeuului tău să te închini și numai Lui să-I slujești!" Închinarea și slujirea care decurg din aceasta sunt rezervate în exclusivitate lui Dumnezeu. A ne închina Satanei ar însemna să afirmăm că el este Dumnezeu.

Ordinea ispitirilor, așa cum o redă Matei, diferă de cea de la Luca 4:1-13. Unii au sugerat că ordinea lui Matei este o paralelă cu ordinea ispitirilor cu care a fost confruntat poporul Israel în pustie (Ex. 16:17, 32). În contrast cu răspunsul dat de israeliți, când au fost confrunțați cu greutățile, Isus s-a dovedit desăvârșit.

4:11 După ce Isus a învins cu succes toate ispitele Satanei, diavolul L-a părăsit. Ispitele nu s-au prezentat sub forma unui șir neîntrerupt, ci în valuri. Când va năvăli vrăjmașul ca un râu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă (Isa. 59:19). Ce îmbărbătare minunată pentru sfinții Domnului, când aceștia sunt încercați!

Ni se spune că îngerii au venit și I-au slujit, dar nu se oferă nici o explicație pentru acest ajutor supranatural. Probabil înseamnă că ei I-au asigurat hrana fizică, pe care El refuzase să Și-o procure dând curs îndemnului Satanei.

Din ispitirea lui Isus noi învățăm că diavolul poate să-i atace chiar și pe cei care se află sub stăpânirea Duhului Sfânt, dar el nu are nici o putere împotriva celor care îi stau împotriva cu Cuvântul lui Dumnezeu.

D. Isus își începe lucrarea în Galileea (4:12-17)

Lucrarea lui Isus în Iudeea, ce durase aproape un an, nu este trecută în revistă de Matei. Această perioadă de un an este parcursă la Ioan 1-4 și, cronologic, trebuie inserată între versetele 11 și 12 din Matei 4. Matei trece direct de la momentul ispitirii Domnului la lucrarea Sa din Galileea.

4:12 Când Isus a auzit că Ioan Botezătorul fusese aruncat în închisoare, și-a dat seama că faptul constituia un indiciu al propriei Sale respingeri. Respingându-l pe precursorul Regelui, oamenii L-au repudiat, în fapt, pe Însuși Regele. Dar nu frica a fost aceea care L-a determinat să meargă spre nord, în Galileea, întrucât chiar aici era centrul împărăției lui Irod — același rege care tocmai îl întemnițase pe Ioan. Mutându-se în Galileea Neamurilor, El a arătat că

actul de respingere a Sa de către iudei avea să se soldeze cu extinderea Evangheliei și la Neamuri.

4:13 Isus a rămas la Nazaret până când populația din localitate a încercat să-L ucidă, pentru faptul de a fi propovăduit că și neevreeii pot fi mântuiți! (vezi Luca 4:16-30). După aceea s-a mutat la Capernaum, oraș situat pe malul Mării Galileii, o zonă în care se stabiliseră inițial semințiile Zebulon și Neftali. Din acest moment, Capernaumul devine sediul lucrării Sale.

4:14-16 Mutarea lui Isus în Galileea a împlinit profeția de la Isaia 9:1, 2. Neamurile (neevreeii, păgânii) ignorante și superstițioase care locuiau în Galileea au văzut o mare lumină — adică L-au văzut pe Cristos, Lumina lumii.

4:17 Din acel moment, Isus a preluat mesajul pe care-l vestise Ioan: „Pocăiți-vă, căci împărăția cerurilor este aproape.“ Era un nou apel la reînnoire morală, în cadrul pregătirii pentru Împărăția Sa. Bineînțeles că Împărăția era aproape, din moment ce Regele sosise deja!

E. Isus îi cheamă pe cei patru pescari (4:18-22)

4:18, 19 Aceasta a fost, în realitate, a doua oară când Isus i-a chemat pe Petru și pe Andrei. La Ioan 1:35-42 ei au fost chemați la mântuire; aici sunt chemați la slujire! Prima a avut loc în Iudeea. Chemarea de față s-a petrecut în Galileea. Petru și Andrei erau pescari, dar Isus i-a chemat să fie pescari de oameni. Responsabilitatea lor a constat în a-L urma pe Cristos. Responsabilitatea Lui consta în a face din ei deștoinici pescari de oameni. Pentru ei, a-L urma pe Cristos presupunea mai mult decât apropierea fizică de El. Presupunea încercarea lor de a-L imita pe Cristos. Erau chemați la o misiune de caracter. Ceea ce aveau să fie de acum încolo era mult mai important decât ceea ce afirmau sau făceau. Asemenea lui Petru și Andrei, și noi trebuie să ne păzim de ispita de a înlocui adevărata spiritualitate cu elocvență, personalitate sau argumentări ingenios construite. Când Îl urmează pe Cristos, ucenicul învață să se ducă acolo unde sunt peștii, să folosească momeala corespunzătoare, să se supună la tot felul de incomodități și inconveniențe, să aibă răbdare și să nu se arate pe el însuși.

4:20 Petru și Andrei au auzit chemarea și au răspuns imediat. Pătrunși de o credință adevărată, ei și-au părăsit îndată mrejele și,

cu devotament autentic și totală predare, L-au urmat pe Isus.

4:21, 22 Chemarea a fost apoi adresată lui Iacov și Ioan. Și aceștia au devenit, imediat, ucenici. Părăsindu-și nu numai mijloacele de trai, ci și pe tatăl lor, ei au recunoscut prioritatea lui Isus asupra tuturor relațiilor lor pământești.

Răspunzând chemării lui Cristos, acești pescari au devenit figuri centrale în procesul de evanghelizare a lumii. În schimb, dacă rămăneau la mrejele lor, n-am mai fi auzit niciodată despre ei. Recunoașterea domniei lui Cristos este factorul hotărâtor în toate aspectele vieții noastre.

F. Isus vindecă o mare mulțime de oameni (4:23-25)

Lucrarea Domnului Isus s-a desfășurat pe trei planuri: El i-a învățat pe oameni din Cuvântul lui Dumnezeu, în sinagogă. A predicat evanghelia împărăției și a vindecat oamenii. Unul din scopurile urmărite prin minunile de vindecare a fost acela de a autentifica persoana și lucrarea Sa (Ev. 2:3, 4). Capitolele 5-7 sunt un exemplu al lucrării Sale de predare iar capitolele 8-9 consemnează minunile săvârșite de El.

4:23 În versetul 23 apare pentru prima oară termenul „evanghelie“ în Noul Testament, sensul lui fiind acela de „vestea bună a mântuirii“. În toate epocile istoriei, nu a existat decât o singură evanghelie, o singură cale prin care poate fi mântuit cineva.

EXCURS PE TEMA EVANGHELIEI

Evanghelia își are originea în harul lui Dumnezeu (Ef. 2:8). Asta înseamnă că Dumnezeu dăruiește viață veșnică oamenilor, care nu o merită.

Temelia evangheliei o constituie lucrarea lui Cristos pe cruce (1 Cor. 15:1-4). Mântuitorul nostru a îndeplinit toate cerințele justiției divine, făcând posibil ca Dumnezeu să-i îndreptățească pe păcătoși. Credincioșii Vechiului Testament au fost salvați prin lucrarea lui Cristos, deși aceasta nu avusese încă loc, în timp. Probabil că ei nu știau prea multe despre Mesia, dar Dumnezeu știa — și El a trecut valoarea lucrării lui Cristos în contul lor. Am putea spune că ei au fost salvați „pe credit“. Și noi suntem salvați prin lucrarea lui Cristos, dar în cazul nostru lucrarea s-a săvârșit deja.

Evanghelia se primește numai prin credință (Ef. 2:8). În Vechiul Testament oamenii erau mântuiți prin faptul că credeau tot ce le spunea Dumnezeu. În epoca actuală, oamenii sunt mântuiți crezând mărturia privitoare la Fiul Său, ca singură cale de mântuire (1 Ioan 5:11, 12). Ținta finală a evangheliei este cerul. Noi avem nădejdea veșniciei petrecute cu Domnul, în cer (2 Cor. 5:6-10), după cum sfinții din Vechiul Testament au avut și ei această nădejde (Ev. 11:10, 14-16).

Deși nu există decât o singură evanghelie, există mai multe aspecte ale ei, în diferite epoci ale istoriei. De pildă, există o deosebire de accentuare între evanghelia împărăției și evanghelia harului lui Dumnezeu. Evanghelia împărăției sună astfel: „Pocăiți-vă și primiți-L pe Mesia, și apoi veți intra în împărăția Sa, când și-o va întemeia El pe pământ.“ Evanghelia harului afirmă, în schimb: „Pocăiți-vă și primiți-L pe Cristos, iar apoi vei fi răpiți la cer, pentru a fi cu El pe veci.“ În esență, ambele aspecte constituie una și aceeași evanghelie — mântuirea prin credință — dar ele relevă faptul că există diferite administrații ale evangheliei, în funcție de scopurile dispensaționale ale lui Dumnezeu.

Când Isus a predicat **evanghelia împărăției**, El a anunțat venirea Sa ca Rege al iudeilor și a explicat condițiile care trebuiesc îndeplinite pentru a putea fi admis cineva în împărăția Sa. Minunile Sale au relevat caracterul unitar al împărăției Sale.³ †

4:24, 25 Faima Lui s-a răspândit în toată Siria (teritoriul de la nord și nord-est de Israel). Toți bolnavii, posedații și cei afectați de diverse neputințe au simțit atingerea Sa tămăduitoare. Mulțimi mari de oameni veneau la El din Galileea, din Decapolis (o confederație de zece orașe, locuite de neevrei, din nord-estul Palestinei), din Ierusalim, din Iudeea și din toată regiunea de la est de râul Iordan. După cum a arătat Warfield: „Se pare că, pentru o vreme, bolile și moartea au fost eradicate din regiune.“ Nici nu e de mirare că publicul a fost atât de uluit de veștile pe care le primeau din Galileea!

IV CONSTITUȚIA ÎMPĂRĂȚIEI (Capitolele 5-7)

Nu la întâmplare a fost așezată Predica de pe Munte la începutul Noului Testament. Poziția ei este un indiciu al importanței care

i se acordă. În ea Regele redă succint caracterul și conduita care se cer din partea supușilor împărăției.

Predica *nu* este o prezentare a planului de mântuire, după cum învățătura ei nu este destinată celor nemântuiți. Ea a fost adresată ucenicilor (5:1, 2), ca să țină loc de constituție sau sistem de legi și principii, care să-i guverneze pe supușii Regelui în timpul domniei Sale. A fost destinată pentru toți cei din trecut, din prezent și din viitor care îl recunosc pe Cristos de Rege. Când Cristos S-a aflat pe pământ, Predica de pe Munte a avut aplicabilitate directă la ucenicii Săi. Acum, când Domnul nostru domnește în cer, ea se aplică la toți cei care îl încoronează pe Rege în inimile lor. În final, ea va constitui codul de comportare pentru urmașii lui Cristos în timpul Marii Strămătorări și în timpul domniei Sale pe pământ.

Predica are un pronunțat caracter iudaic, după cum reiese din aluziile la Sobor (adică Sinedrul), de la 5:22, cele privitoare la altar (5:23, 24) și la Ierusalim (5:35). Totuși, ar fi greșit să conchidem că învățătura cuprinsă în ea este destinată în exclusivitate israeliților credincioși, atât celor din trecut, cât și celor din viitor. Predica de pe Munte este destinată tuturor celor care îl recunosc pe Isus Cristos ca Rege.

A. Fericirile (5:1-12)

5:1, 2 Predica începe cu Fericirile sau Binecuvântările. Acestea prezintă imaginea cetățeanului ideal, din cadrul împărăției lui Cristos. Calitățile descrise și aprobate aici sunt opusul celor prețuite de lume. A.W. Tozer le caracterizează astfel: „O descriere destul de exactă a omenirii ar putea fi furnizată de cineva care e familiarizat cu Fericirile, când această persoană le-ar răsturna, exclamând apoi: «Așa arată omenirea»“

5:3 Prima binecuvântare este rostită asupra celor **săraci cu duhul**. Asta nu se referă la dispoziția lor naturală, ci la o chestiune de opțiune deliberată și de disciplină. **Cei săraci cu duhul** sunt cei care-și recunosc propria neputință și se biziue pe atotputernicia lui Dumnezeu. Ei își dau seama de nevoia lor spirituală, nevoie a cărei împlinire o găsec în Domnul. Împărăția cerurilor, unde suficiența proprie nu este o virtute iar preamărirea de sine este un viciu, aparține unor asemenea oameni.

5:4 Binecuvântați sunt cei ce **plâng, căci ei vor fi mângâiați!** Asta nu se referă la văicăreala cuiva datorită vicisitudinilor vieții.

Mai degrabă, este întristarea pe care o resimte cineva datorită părtășiei cu Cristos. Este un act de participare voită, alături de Isus, la suferințele prin care trec năpăstuiții lumii, la durerile pricinuite de păcat. Prin urmare, ea cuprinde nu numai întristarea pentru păcatul propriu, ci și întristarea pentru starea jalnică în care se află lumea, pentru faptul că L-a respins pe Mântuitorul, și pentru pierzarea de care vor avea parte cei ce repudiază îndurarea Sa. Cei care plâng vor fi mângâiați în ziua în care „Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor“ (Apo. 21:4). Credințioșii plâng doar în viața aceasta, dar întristarea de acum a necredincioșilor nu este decât o mică fărâmă din durerea veșnică de care vor avea cândva parte.

5:5 A treia binecuvântare este rostită asupra celor blânzi, care vor moșteni pământul. Din fire, oamenii aceștia s-ar putea să fie iuți la mânie, instabili, temperamentali sau ursuzi. Dar îmbrăcându-se în mod deliberat cu Duhul lui Cristos, ei devin blânzi sau amabili (compară cu Matei 11:29). Blândețea implică acceptarea poziției umile în care s-ar găsi cineva. Persoana blândă este amabilă și atentă, când e vorba să-și apere propria sa cauză, dar pentru cauza lui Dumnezeu și întru apărarea altora această persoană va lupta cu tenacitatea unui leu.

Cei blânzi nu moștenesc pământul *acum*, ci mai degrabă au parte de abuzuri și privațiuni. Dar ei literalmente vor moșteni pământul, când Cristos, Regele, va domni, timp de o mie de ani, în care pacea și prosperitatea vor acoperi pământul.

5:6 Urmează o binecuvântare rostită asupra celor care flămânez și însetează după neprihănire. Acestora li se promite împlinirea dorinței lor. Oamenii aceștia sunt pasionați după neprihănire, în propria lor viață. Ei tânjesc după cinste, integritate și dreptate în societate. Ei caută sfințenia practică, în biserică. Asemenea celor despre care scria Gamaliel Bradfor, ei sunt stăpâniți de „o sete pe care n-o poate stămpăra nici un pârau de pe pământ, de o foame pe care n-o poate satisface decât Cristos.“ Oamenii aceștia vor fi pe deplin săturați în împărăția viitoare a lui Cristos. Ei vor fi săturați, deoarece neprihănirea va domni iar corupția va fi înlocuită cu cele mai înalte norme morale.

5:7 În împărăția Domnului nostru, cei milostivi sunt binecuvântați, deoarece ei vor avea parte de milă. A fi milostiv înseamnă a-ți demonstra compasiunea într-o manieră practică. Într-un anumit sens, înseamnă a nu

i pedepsi pe cei care s-au făcut vrednici de pedeapsă. Într-un sens mai cuprinzător, înseamnă a-i ajuta pe cei nevoiași, pe cei care nu se pot ajuta singuri. Dumnezeu și-a arătat mila față de noi prin faptul că ne-a cruțat de judecata pe care o meritau păcatele noastre și și-a demonstrat bunătatea față de noi, prin lucrarea mântuitoare a lui Cristos. Noi Îl imităm pe Dumnezeu atunci când ne purtăm cu mărinimie, cu compasiune.

Cei milostivi vor avea parte de milă. Aici Isus nu se referă la mila exprimată prin mântuirea pe care Dumnezeu o acordă unui păcătos care crede, întrucât acea milă nu depinde de faptul că cineva este sau nu milostiv, ci se dă în dar, necondiționat. Mai degrabă, Domnul se referă la mila de toate zilele, atât de necesară în trăirea creștină, și la mila din ziua de apoi, când vor fi date la iveală faptele cuiva (1 Cor. 3:2-15). Dacă ai fost nemilostiv, nu vei avea nici tu parte de milă, adică numărul răsplăților acordate va scădea în proporție directă cu lipsa de milostenie de care ai dat dovadă față de alții.

5:8 Celor cu inima curată li se dă asigurarea că Îl vor vedea pe Dumnezeu. O persoană cu inima curată este cea dominată de mobiluri curate, gânduri curate, un cuget curat. Expresia „vor vedea pe Dumnezeu“ poate fi înțeleasă în mai multe feluri. Mai întâi, cei cu inima curată Îl vor vedea pe Dumnezeu încă de pe acum, prin părtășia în Cuvânt și în Duh. În al doilea rând, acestora Domnul li se arată uneori într-o viziune supranaturală. În al treilea rând, ei Îl vor vedea pe Dumnezeu în Persoana lui Isus Cristos, la revenirea Sa. În al patrulea rând, ei Îl vor vedea pe Dumnezeu în veșnicie.

5:9 Se rostește aici o binecuvântare asupra făcătorilor de pace, care vor fi numiți fii ai lui Dumnezeu. Observați că Domnul nu se referă la oameni cu predispoziție naturală pentru pace sau la cei ce iubesc pacea. El se referă la cei ce intervin în mod activ pentru a face pace. De obicei, oamenii privesc un conflict de la distanță, de unde nu-i paște nici un pericol. Abordarea divină constă în a te apropia, în a lua o poziție activă, în vederea instaurării păcii, chiar dacă de pe urma acestei acțiuni te vei alege cu umilințe și batjocuri.

Făcătorii de pace sunt numiți fii ai lui Dumnezeu. Nu în acest mod devin ei fii ai lui Dumnezeu — deoarece, aceasta se poate realiza numai prin primirea lui Isus Cristos ca Mântuitor (Ioan 1:12). Făcând pace, ei se conturează ca fii ai lui Dumnezeu iar Dum-

nezeu îi va recunoaște ca membri ai familiei Sale, după criteriul asemănării.

5:10 Următoarea fericire se ocupă de cei care sunt prizonieri, dar nu pentru propriile lor fapte, ci din pricina neprihănirii. Împărăția cerurilor este făgăduită acelor credincioși care suferă din pricina faptelor bune săvârșite de ei. Integritatea lor constituie o condamnare usturătoare la adresa lumii nelegiuite, fapt de natură să trezească ostilitatea ei. Ura oamenilor se manifestă împotriva unor vieți neprihănite, deoarece acestea pun în evidență fărădelegile lor.

5:11 Ultima fericire pare să fie o reluare a celei precedente, dar cu o importantă distincție: În versetul precedent, era vorba de prigonire din pricina neprihănirii. În versetul 11 este vorba de persecuții suferite din pricina lui Cristos. Domnul știa că ucenicii Săi vor fi maltratați din pricina devotamentului lor față de El. Întreaga istorie stă mărturie că încă de la început lumea i-a prigonit, întemnițat și ucis pe urmașii lui Isus.

5:12 A suferi din pricina lui Cristos este un privilegiu și, negreșit, ar trebui să aducă bucurie celor care au parte de această suferință. O mare răsplătă îi așteaptă pe cei care intră astfel în compania proorocilor, care au suferit înaintea lor. Acești veritabili purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu au rămas fideli, oricât de grea ar fi fost prigoana. Toți cei care le urmează pilda de curaj și loialitate vor avea parte *acum* de bucurie iar *în viitor* de înălțare.

Fericirile zugrăvesc portretul cetățeanului ideal din împărăția lui Cristos. A se observa accentul pus pe neprihănire (v. 6), pace (v. 9) și bucurie (v. 12). Probabil acest pasaj l-a avut în vedere Pavel atunci când a scris: „Căci împărăția lui Dumnezeu nu este mângâiere și băutură, ci neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfânt“ (Rom. 14:17).

B. Credincioșii sunt sare și lumină

(5:13-16)

5:13 Isus și-a asemuit ucenicii cu sarea. Ei erau pentru lume ceea ce este sarea pentru viața cotidiană: sarea dă gust mâncării; apoi ea întârzie și frânează procesul alterării; creează senzația de sete; dă gust produselor culinare, evidențiindu-le specificul. Tot așa și ucenicii Săi conferă gust plăcut societății, slujind de conservant și făcându-i pe alții să tânjească după neprihănirea descrisă în versetele anterioare.

Dacă sarea își pierde gustul, cum i se va mai putea reda calitatea de sare? Nu mai

există nici o posibilitate de a-i reda gustul ei natural, autentic. Odată ce și-a pierdut gustul, sarea nu mai e bună de nimic, ci este aruncată și călcată în picioare. Este elocvent, în această privință, comentariul făcut de Albert Barnes asupra pasajului analizat de noi:

Sarea folosită în această țară este un compus chimic — iar dacă s-ar întâmpla să i se piardă gustul sau savoarea (aroma), n-ar mai rămâne nimic din ea. În Orient însă sarea aflată în uz era de o calitate impură, amestecată cu substanțe vegetale și minerale. Astfel ea putea să-și piardă tot caracterul salin și astfel să rămână o mare cantitate [de sare fără aromă]. Această sare nu mai era bună de nimic, decât să fie folosită pentru a pardosi cărările sau în loc de pietriș.⁴

Ucenicul are o mare funcție de îndeplinit: să fie sarea pământului, prin trăirea în practică a calităților uceniciei enumerate în Fericiri și în restul Predicii de pe Munte. Dacă el nu va reuși să exemplifice și să manifeste această realitate spirituală, oamenii vor călca în picioare mărturia lui. Lumea nu are decât dispreț pentru un credincios lipsit de devotament.

5:14 Isus îi mai numește pe creștini „lumina lumii“. Domnul Isus S-a definit pe Sine drept „Lumina Lumii“ (Ioan 8:12; 12:35 36, 46). Relația dintre aceste două afirmații este faptul că Isus este sursa luminii; creștinii sunt, la rândul lor, o reflectare a luminii Lui. Funcția lor este de a străluci pentru El, după cum luna reflectă gloria soarelui.

Creștinul este ca o cetate așezată pe un munte: prin poziția ei, fiind mai sus de împrejurimile ei, ea strălucește în mijlocul întunericului. Cei care manifestă în viața lor calitățile învățăturilor lui Cristos nu pot rămâne ascunși.

5:15, 16 Oamenii nu aprind o lampă, pentru ca s-o pună sub un obroc. Ci o așează pe un stativ, pentru ca să dea lumină tuturor celor din casă. Dumnezeu nu a rânduit ca noi să reținem lumina învățaturii Sale doar pentru noi înșine, ci, mai degrabă s-o împărțim cu alții. Așa ar trebui să lăsăm să strălucească lumina noastră, încât oamenii, văzând faptele noastre bune, să-L slăvească pe Tatăl din cer. Acentul se pune aici pe lucrarea de șlefuire a caracterului creștin. Farnecul unor vieți în care poate fi văzut limpede Cristos glăsuiește mai convingător decât toată elocvența noastră.

C. Cristos împlinește legea (5:17-20)

5:17, 18 Cei mai mulți dintre liderii care au inițiat revoluții rup orice legături cu trecutul și repudiază ordinea tradițională, existentă. Nu tot așa a procedat Isus. El a susținut Legea lui Moise și a insistat că ea trebuie împlinită. Isus nu a venit să abolească Legea sau Profeții, ci să le împlinească. În mod răspicat, El a insistat că nu va trece nici o iotă sau frântură de literă din lege până când nu se va împlini în întregime. Iota (sau yod) este cea mai mică din literele alfabetului ebraic iar ceea ce a fost tradus în versiunile românești prin „frântură de slovă (sau literă)” este în original un termen care desemnează un mic semn ce servește la deosebirea literelor unele de altele, la fel după cum bara de la baza literei majuscule E o deosebește de litera F. Isus a crezut în inspirația literală a Bibliei, chiar în privința unor detalii aparent lipsite de importanță. Nici un lucru din Scriptură, nici măcar o singură trăsătură de condei, nu este lipsită de însemnătate.

Este important de observat că Isus nu a spus că legea nu va trece niciodată. El a spus doar că nu va trece până când nu se va fi împlinit. Această distincție are ramificații pentru credinciosul de astăzi și, întrucât relația credinciosului față de lege este cam complicată, ne vom rezerva mai jos un spațiu suficient pentru tratarea acestui subiect, așa cum este el prezentat de Biblie:

EXCURS ASUPRA RELAȚIEI CREDINCIOSULUI CU LEGEA

Legea este acel sistem de legislație pe care i l-a dat Dumnezeu națiunii Israel prin intermediul lui Moise. Întregul corp al legii se află în Exod 20-31, Levitic și Deuteronom, deși esența sa e cuprinsă în Cele Zece Porunci.

Legea nu a fost dată ca mediu prin care să se poată dobândi mântuirea (Fapte 13:39; Rom. 3:20a; Gal. 2:16, 21; 3:11); ci a avut menirea de a le arăta oamenilor cât sunt de păcătoși (Rom. 3:20b; 5:20; 7:7; I Cor. 15:5; Gal. 3:19) și apoi să-i conducă la Dumnezeu, pentru a fi mântuiți prin harul Său. Legea a fost dată poporului Israel, chiar dacă conține principii morale care sunt valabile pentru oamenii din toate timpurile (Rom. 2:14, 15). Dumnezeu a pus la încercare poporul Israel sub administrația legii, ca pe un fel de eșantion al întregii omeniri iar vinovăția Israelului a dovedit vinovăția lumii (Rom. 3:19).

Legea era însoțită de pedeapsa cu moartea (Gal. 3:10); iar călcarea unei singure legi însemna a te face vinovat de călcarea tuturor legilor (Iac. 2:10). Întrucât oamenii au călcat legea, ei au căzut sub blestemul morții. Neprihănirea și sfințenia lui Dumnezeu reclamau achitarea prețului pentru această încălcare. Tocmai din această cauză a venit Isus în lume: ca să plătească prețul (pedeapsa) prin moartea Sa. El a murit în locul oamenilor, care s-au făcut vinovați de călcarea legii, chiar dacă El însuși a fost fără păcat. El nu a dat legea la o parte, ci, mai degrabă, a împlinit toate cerințele legii, prin împlinirea tuturor dispozițiilor ei stricte, în viața și în moartea Sa. Astfel, evanghelia nu răstoarnă legea, ci o susține, demonstrând modul în care cerințele ei au fost pe deplin satisfăcute de Cristos, prin lucrarea Sa de răscumpărare.

Prin urmare, persoana care își pune încrederea în Isus nu se mai află sub lege, ci acum este sub har (Rom. 6:14). El este mort față de lege, prin lucrarea lui Cristos. Pedeapsa legii trebuia plătită doar o singură dată. Or, întrucât Cristos a ispășit această pedeapsă, credinciosul nu mai are nimic de ispășit. În sensul acesta s-a estompat legea pentru creștin (2 Cor. 3:7-11). Legea a fost un îndrumător până la venirea lui Cristos, dar după mântuire, nu mai este nevoie de acest îndrumător (Gal. 3:24, 25).

Chiar dacă creștinul nu se mai află sub lege, aceasta nu înseamnă că el este nelegiuit (în afara legii). El este constrâns de un lanț mai puternic decât legea, deoarece el se află sub legea lui Cristos (1 Cor. 9:21). Comportarea lui este determinată nu de frica de pedeapsă, ci de dorința izvorâtă din dragoste de a-l fi plăcut Mântuitorului său. Cristos a devenit principiul călăuzitor în viața sa (Ioan 13:15; 15:12; Ef. 5:1, 2; I Ioan 2:6; 3:16).

Întrebarea care se pune cu frecvență atunci când se discută relația credinciosului față de lege este: „Mai sunt eu obligat să țin Cele Zece porunci?” Răspunsul este că anumite principii cuprinse în lege au o valoare neperisabilă. Astfel, întotdeauna va fi greșit să furi, să fii lacom sau să ucizi. Nouă din Cele Zece Porunci se repetă în Noul Testament, însă cu o importantă distincție: ele nu sunt date sub formă de lege (împreună cu pedeapsa care însoțește legea), ci ca o formă de deprindere în ale neprihănirii, pentru copiii lui Dumnezeu (2 Tim. 3:16b). Doar o singură poruncă nu se repetă în Noul Testament: legea Sabatului. Creștinilor nu li

se spune nicăieri și niciodată să țină Sabatul (adică ziua a șaptea a săptămânii, sâmbăta).

Lucrarea legii pentru cei nemântuiți nu s-a sfârșit: „dar noi știm....“ (1 Tim. 1:9).

Neprihănirea cerută de lege este împlinită în cei „care nu umblă după îndemnulurile firii vechi, ci după îndemnulurile Duhului“ (Rom. 8:4). În fapt, învățăturile Domnului nostru cuprinse în Predica de pe Munte stabilesc un standard mult mai înalt decât cel cuprins în lege. De pildă, legea spunea: „Să nu ucizi!“ Isus a spus: „Nici măcar să nu urăști!“ Așadar, Predica de pe Munte nu numai că susține Legea și Profeții, ci le amplifică și le dezvoltă, scoțând la iveală implicațiile lor cele mai profunde. †

5:19 Revenind la Predica de pe Munte, vom observa că Isus a anticipat tendința naturală a oamenilor de a „îndulci“ sau dilua poruncile lui Dumnezeu. Întrucât ele sunt supranaturale în natura lor, oamenii tind să le denatureze sensul prin modul în care le explică sau să le raționalizeze înțelesul. Dar oricine calcă doar o parte a legii și-i învață pe oameni să facă la fel va fi numit cel mai mic în împărăția cerurilor. Uimitor este însuși faptul că asemenea oameni sunt admiși în împărăția cerurilor. Explicația o găsim însă în faptul că intrarea în împărăția cerurilor se face prin credința în Cristos. Poziția pe care o va ocupa cineva în împărăția cerurilor e determinată însă de ascultarea și de credințioșia de care a dat dovadă cât s-a aflat pe pământ. Persoana care respectă legea împărăției — acea persoană va fi numită mare în împărăția cerurilor!

5:20 Pentru a dobândi intrare în împărăția cerurilor, neprihănirea noastră trebuie să întrecă neprihănirea cărturarilor și a fariseilor, (care se mulțumeau să îndeplinească niște ceremonii religioase ce le confereau o curățire exterioară, ritualistică, dar care nu le schimbau deloc inima). Isus recurge la o hiperbolă (deci o exagerare) pentru a sublinia adevărul potrivit căruia neprihănirea exterioară, lipsită de corespondența ei pe planul unei realități interne, nu-i va conferi cuiva intrarea în împărăția cerurilor. Singura neprihănire pe care Dumnezeu o acceptă este perfecțiunea pe care le-o atribuie Dumnezeu celor care îl primesc pe Fiul Său ca Mântuitor (2 Cor. 5:21). Desigur, acolo unde va exista credință adevărată în Cristos, se vor vedea în practică și roadele neprihănirii descrise de Isus în restul Predicii de pe Munte.

D. Isus ne previne cu privire la pericolele mâniei (5:21-26)

5:21 Iudeii din timpul lui Isus știau că actul uciderii este interzis de Dumnezeu și că ucigașul este pasibil de pedeapsă. Lucrul acesta era valabil încă înainte de a fi fost dată legea (Gen. 9:6), fiind încorporat ulterior în lege (Ex. 20:13; Deut. 5:17). Prin cuvintele: „Dar Eu vă spun“ Isus instituie un amendament la învățătura despreucidere. Din acel moment nimeni nu se mai putea lăuda că nu a ucis pe nimeni. Isus spune acum: „În împărăția Mea, nu ai voie nici măcar să gândești ca un ucigaș.“ (să ai gânduri ucigașe... să ucizi cu gândul). El scoate în evidență rădăcina actului deucidere și ne previne cu privire la pericolele celor trei forme de mânie vinovată.

5:22 Primul este cazul în care o persoană se mânie pe fratele său fără motiv.⁵ Cel acuzat de acest delict ar fi în pericol de judecată — adică ar putea fi adus în fața instanțelor judecătorești. Cei mai mulți oameni se simt îndreptățiți atunci când se mânie, crezând că mânia lor are la bază o cauză întemeiată, dar mânia nu este justificată decât atunci când este în joc onoarea lui Dumnezeu sau când este nedreptățită o altă persoană. Nu este voie să fim mâniași niciodată atunci când mânia noastră este o expresie a răzbunării noastre pentru o nedreptate care ni s-a făcut.

Chiar și mai serios este păcatul de a-ți insulta fratele. În vremea lui Isus, oamenii foloseau cuvântul Raca (un temen aramaic, având sensul de „gol“) cu încărcătură de dispreț și bațjocură. Cei care foloseau acest termen se expuneau pericolului de a fi duși în fața consiliului, adică erau pasibili de a fi judecați înaintea Sinedriului, tribunalul suprem al țării.

În fine, a-i spune cuiva „prostule“ este a treia formă de mânie nelegiuită pe care o condamnă Isus. Aici cuvântul prost (sau nebul) înseamnă mai mult decât un simplu neajutorat mintal. Este vorba de o încărcătură morală, sensul fiind acela că dacă e prost, merită să moară, aceasta fiind dorința implicită a celui care rostește acest termen de ocară. Astăzi este la ordinea zilei să auzi pe cineva zicând „Să te bată Dumnezeu!“ Cu alte cuvinte, se apelează la Dumnezeu ca El să condamne pe cineva la pierzarea în iad. Isus afirmă că cel care rostește un asemenea blestem este pasibil de focul iadului (il paște focul gheenei). Trupurile neînsuflețite ale criminalilor executați erau adesea aruncate

într-o groapă aprinsă din afara Ierusalimului, cunoscută sub denumirea de Valea Hinnom sau Gheena. E o întruchipare realistă a focurilor iadului, care nu se vor stinge niciodată.

Nu se poate diminua cu nimic severitatea cuvintelor rostite de Mântuitorul. El ne învață că mânia conține germeii crimei deucidere, că limbajul grosolan conține spiritul crimei de omor și că vorbele de batjocură sau blestem implică dorința de a ucide. Amplificarea treptată a crimelor necesită aplicarea unor pedepse treptate: judecata, soborul și focul iadului. În împărăția cerurilor Isus se va ocupa de păcate în funcție de gravitatea lor.

5:23, 24 Dacă o persoană aduce o ofensă alteia, fie mâiniindu-se pe ea, fie săvârșind altă faptă împotriva ei, nu are nici un rost să aducă un dar lui Dumnezeu. Domnul nu va fi încântat de darul respectiv. Persoana care a comis ofensa trebuie să se ducă mai întâi și să îndrepte răul comis. Numai după aceea va fi primit darul său.

Deși trebuie să ținem seama de contextul iudaic în care au fost scrise aceste cuvinte, asta nu înseamnă că nu au nici o aplicabilitate la epoca în care trăim. Pavel interpretează acest concept în raport cu Cina Domnului (vezi 1 Cor. 11). Dumnezeu nu primește nici o închinare din partea unui credincios care refuză să stea de vorbă cu alt creștin.

5:25, 26 Isus ne avertizează aici împotriva unui spirit de litigiu și asupra refuzului de a ne recunoaște vina. Este mai bine să rezolvi imediat o pricină pe care o ai cu părășul tău, decât să ajungi să fii dat în judecată și să fii târât la tribunal. Căci dacă se va întâmpla acest lucru, aproape sigur vom pierde procesul. Deși nu există un consens total în rândurile cărturarilor cu privire la această parabolă, ideea care se desprinde este cât se poate de limpede: dacă rămâi împietrit, refuzând să te pocăiești, păcatul tău te va copleși, în cele din urmă, și nu numai că va trebui să plătești înapoi toate stricăciunile comise, ci la acestea se vor adăuga și penalizările. În plus, nu te grăbi să te duci la tribunal. Căci dacă vei face așa, legea te va demasca și pe tine, și vei fi nevoit să plătești până la ultimul bănuț.

E. Isus condamnă adulterul (5:27-30)

5:27, 28 Legea lui Moise interzicea în mod expres adulterul (Ex. 20:14; Deut. 5:18). S-ar putea ca cineva să fie mândru că nu a călcat această poruncă, și totuși ochii lui să fie plini de adulter (2 Petru 2:14). Chiar

dacă în exterior omul respectiv va fi respectabil, cu mintea el va aluneca în permanență pe căile întortocheate ale necurăției. Și astfel Isus le-a reamintit ucenicilor că simpla abținerea de la actul fizic propriu-zis nu este suficientă, ci că de fapt se cere o puritate lăuntrică. Legea interzicea actul adulterului. Isus interzice însăși dorința de a comite adulter: **Oricine se uită la o femeie și o pofteste a și săvârșit adulter cu ea în inima lui.** Tocmai acest verset important l-a avut în vedere E. Stanley Jones când a scris: „Dacă comiteți adulter cu gândul sau cu fapta, nu vă satisfaceți prin aceasta apetitul sexual natural, ci turnați ulei peste un foc de nestins.“ Păcatul ia naștere mai întâi în minte, iar dacă lăsăm gândul respectiv să se dezvolte, curând vom ajunge să-l punem în aplicare.

5:29, 30 Păstrarea unui cuget neîntinat reclamă o disciplină foarte riguroasă, autoimpusă. Astfel, Isus ne-a învățat că dacă vreun mădular al trupului nostru ne face să păcătuiim, ar fi mai bine să pierdem acel mădular în timpul vieții, decât să ne pierdem sufletul pe vecie. Suntem oare îndemnați să luăm cuvintele lui Isus la propriu? Să fi promovat El oare auto-mutilarea? Cuvintele au un înțeles literal doar în măsura în care, dacă am fi în situația în care realmente să existe pericolul să ne pierdem sufletul, atunci într-adevăr ar fi de preferat să ne pierdem mădularul care ne-a făcut să cădem în păcat. Din fericire însă, niciodată nu se va ivi un caz limită de acest gen, deoarece Duhul Sfânt îi dă putere credinciosului să trăiască o viață sfântă. Totuși și credinciosul trebuie să coopereze din plin cu Duhul Sfânt și să se poarte disciplinat cu trupul său.

F. Isus înfierează divorțul (5:31, 32)

5:31 Sub legea Vechiului Testament, divorțul era permis în conformitate cu textul de la Deuteronom 24:1-4. Acest fragment nu se ocupă de cazul unei femei adultere (pedeapsa pentru adulter era moartea, vezi Deut. 22:22). Mai degrabă, se ocupă de divorț din motive de „incompatibilitate“ sau inacceptabilitate.

5:32 Dar în cazul împărăției lui Cristos, oricine divorțează de soția sa pentru orice alt motiv decât imoralitatea sexuală o face pe soția sa să comită adulter. Aceasta nu înseamnă că ea devine automat o adulteră; ci presupune că, deoarece nu mai are mijloace de subzistență, ea va fi obligată să trăiască cu un alt bărbat. Procedând așa, ea devine

adulteră. Lucrurile nu se opresc însă aici, căci oricine se căsătorește cu femeia divorțată comite de asemenea adulter.

Subiectul divorțului și al recăsătoriei este unul dintre cele mai complicate din întreaga Biblie. Este, practic, imposibil să răspundem la toate întrebările care se ivesc, dar ne va fi util să facem o trecere succintă în revistă a învățăturilor Scripturii pe această temă.

EXCURS DESPRE DIVORȚ ȘI RECĂSĂTORIE

Divorțul nu a fost prevăzut deloc în planul lui Dumnezeu pentru om. Idealul conceput de El a fost ca un singur bărbat și o singură femeie să rămână căsătoriți toată viața, până când unirea lor va fi întreruptă de moarte (Rom. 7:2, 3). Isus le-a precizat acest lucru fariseilor, referindu-Se la ordinea divină instituită în momentul creației (Mat. 19:4-6).

Dumnezeu urăște divorțul (Mal. 2:16), respectiv divorțul nebiblic. Dar El nu urăște toate formele de divorț, deoarece afirmă despre Sine că a divorțat de Israel (Ier. 3:8). Aceasta datorită faptului că poporul Israel L-a părăsit, închinându-se la idoli. Israel a devenit o națiune infidelă.

La Matei 5:31, 32 și 19:9, Isus ne învață că divorțul este interzis, cu excepția cazurilor în care unul din parteneri s-a făcut vinovat de imoralitate. La Marcu 10:11, 12 și Luca 16:18, este omisă această excepție.

Discrepanța respectivă se datorează probabil faptului că nici Marcu, nici Luca nu redau întreaga discuție. Prin urmare, chiar dacă divorțul nu este ideal, este permis în cazul în care un partener s-a făcut vinovat de infidelitate. Isus permite divorțul, dar nu-l recomandă.

Unii învățați consideră învățătura de la 1 Corinteni 7:12-16 drept o încuviințare a divorțului, în cazul în care un credincios este părăsit de un partener necredincios. Pavel afirmă că persoana astfel părăsită nu mai este sub robie (adică este liberă să obțină un divorț, pentru că a fost părăsită). Opinia autorului acestui comentariu este că, în cazul acesta, se acordă aceeași dispensă ca la Matei 5 și 19, anume că necredinciosul părăsește domiciliul conjugal, trăind cu altă persoană. Prin urmare, credinciosului i se poate acorda un divorț, pe temeuri biblice, numai dacă celălalt partener comite adulter.

Unii susțin că deși Noul Testament îngăduie divorțul, nu se încurajează niciodată

recăsătoria. Numai că Biblia condamnă recăsătoria doar în cazul partenerului care s-a făcut vinovat, nu și pentru cel nevinovat. De asemenea, unul din motivele principale ale unui divorț scriptural este acela de a permite recăsătoria. Căci altfel simpla separație ar fi suficientă.

În orice discuție pe această temă, se naște inevitabilă întrebare: „Care e situația celor care au divorțat înainte de a fi mântuiți?” Nu încapă nici o îndoială că divorțurile și căsătoriile nelegitime sunt păcate care au fost total iertate (vezi, de pildă, 1 Cor. 6:11, unde Pavel include adulterul în lista păcatelor în care se complăceau credincioșii corinteni înainte). Păcatele comise înainte de convertire nu-i împiedică pe credincioși să participe întru totul la viața bisericii locale.

O întrebare mai dificilă îi privește pe creștinii care au divorțat din motive nebiblice și care apoi se recăsătoresc. Pot ei să fie reprimiți în părtașia bisericii locale? Răspunsul depinde de faptul dacă adulterul este actul inițial al unirii fizice sau o stare de fapt. Dacă persoanele respective trăiesc într-o stare de adulter, atunci ei va trebui nu numai să-și mărturisească păcatul, ci și să părăsească partenerul lor actual. Dar Dumnezeu nu rezolvă niciodată o problemă creând alte probleme și mai mari. Dacă, pentru a se putea debarasa de complicațiile conjugale în care au intrat, bărbații sau femeile sunt împinși la păcat, sau femei și copii rămân pe drumuri, fără posibilitate de întreținere, atunci leacul e mai rău decât boala în sine.

În opinia autorului acestui comentariu, creștinii care au fost divorțați pe bază nebiblică și apoi s-au recăsătorit pot să se pocăiască cu adevărat de păcatul lor și să fie readuși la Domnul și la părtașia bisericii. În chestiunea divorțului, se pare că aproape nici un caz nu seamănă cu celălalt. Prin urmare, presbiterii unei biserici locale trebuie să cerceteze fiecare caz în parte și să-l judece în lumina Cuvântului lui Dumnezeu. Dacă uneori se cere luarea unei acțiuni disciplinare, toți cei implicați trebuie să se supună deciziei presbiterilor. †

G. Isus condamnă jurămintele (5:33-37)

5:33-36 Legea lui Moise conținea mai multe prohibiții împotriva faptului de a jura pe Numele lui Dumnezeu (Lev. 19:12; Num. 30:2; Deut. 23:21). A jura pe Numele lui Dumnezeu înseamnă să-L iei pe El ca martor al faptului că spui adevărul. Iudeii căutau să evite infrațiunea de a depune mărturie

mincinoasă, jurînd pe Numele lui Dumnezeu prin înlocuirea numelui Său cu alți termeni cum ar fi: cer, pămînt, Ierusalim sau capul lor, jurînd pe aceste elemente.

Isus condamnă acest gen de eludare a prevederilor legii, calificînd-o drept făţărnicie, şi interzice orice formă de jurămînt în conversaţia obişnuită. Nu numai că era o dovadă de ipocrizie, dar era şi inutil să încerci să eviţi invocarea numelui lui Dumnezeu prin înlocuirea Lui cu un alt termen. A jura pe cer înseamnă a jura pe tronul lui Dumnezeu. A jura pe pămînt înseamnă a jura pe scaunul picioarelor Sale. A jura pe Ierusalim înseamnă a jura pe cetatea de scaun a regelui. Chiar a jura pe propriul tău cap Îl implică pe Dumnezeu, deoarece El este Creatorul a toate.

5:37 Pentru creştin jurămîntul este inutil, deoarece „da“ al său trebuie să fie da iar „nu“ nu! A recurge la un limbaj mai potenţat înseamnă a recunoaşte că Satan — cel rău — stăpîneşte în viaţa noastră. Nu există împrejurări în care minciuna să poată fi justificată în viaţa creştinului.

Pasajul acesta interzice, de asemenea, şi exagerările sau încercările de a induce pe cineva în eroare. Textul de faţă nu ne interzice însă să depunem jurămînt în faţa unor instanţe judecătoreşti. Isus însuşi a depus mărturie sub jurămînt înaintea Marelui Preot (Mat. 26:63). La fel şi Pavel a recurs la un jurămînt, când L-a luat pe Dumnezeu de martor că scrierea sa a fost autentică şi adevărată (2 Cor. 1:23; Gal. 1:20)

H. A merge o milă în plus (5:38-42)

5:38 Legea spunea „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte“ (Ex. 21:24; Lev. 24:20; Deut. 19:21). Aceasta constituia deopotrivă o poruncă de a pedepsi şi o limitare a pedepsei — respectiv faptul că pedeapsa trebuia să fie pe măsura infracţiunii comise. Dar, conform Vechiului Testament, autoritatea de a aplica pedeapsa era investită în guvern, nu în individ.

5:39-41 Isus a mers mai departe decât prevedea legea, apelînd la o neprihănire superioară, prin abolirea însuşi principiului punitiv. El le-a arătat ucenicilor Săi că, deşi legea permitea în trecut răzbunarea, acum, sub har, se poate apela la un principiu superior, al non-rezistenţei. Isus şi-a învăţat ucenicii să nu opună rezistenţă unei persoane rele. Dacă erau loviţi peste un obraz, să-l întorcă şi pe celălalt. Dacă erau daţi în judecată pentru cămaşa lor, să-i dea reclamantu-

lui şi haina. Dacă o oficialitate îi obliga să îi ducă bagajul o milă, ei trebuiau să-l ducă de bună voie două mile.

5:42 Ultima poruncă a lui Isus din acest paragraf ni se va părea la prima vedere că se poate de nepractică pentru zilele noastre. „Celui ce-ţi cere da-i şi nu-ţi întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute de la tine!“ Preocuparea noastră obsesivă de a achiziţiona bunuri sau averi materiale ne face să ne cutremurăm la ideea că ni s-ar cere să dăm din mână ceea ce am agonisit cu atîta trudă. Dar dacă am fi dispuşi să ne aţintim privirile mai mult asupra comorilor cerului şi ne-am mulţumi doar cu cele necesare trăirii — hrană şi îmbrăcăminte — am interpreta cuvintele Domnului într-un sens mult mai literal şi cu mai multă răvnă. Afirmaţia lui Isus presupune că persoana care cere ajutor realmente are nevoie de acest ajutor. Întrucît este imposibil să ştim dacă nevoia este autentică şi justificată în toate cazurile, mai bine ar fi să procedăm cum a propus cineva: „Mai bine să-i ajutăm pe zece cerşetori care doar se prefac a fi cerşetori, decît să întorcem spatele unui singur om aflat cu adevărat la strămtoare.“

Omeneste vorbind, comportamentul propus de Isus aici este imposibil de pus în practică. Numai persoana stăpînită de Duhul Sfînt va putea trăi o viaţă de sacrificiu propriu. Numai în măsura în care Mântuitorului I se dă prilejul să-Şi trăiască viaţa în credincios, vor putea insultele, nedreptăţile (v. 40) şi inconvenientele (v. 41) să fie răsplătite cu dragoste. Aceasta este aşa-numita „evanghelie a celor ce merg două mile“.

I. Iubiţi-vă duşmanii! (5:43-48)

5:43 Exemplul ultim oferit de Domnul nostru pentru neprihănirea mai înaltă care se cere în împărăţia Sa priveşte modul în care ne tratăm duşmanii — subiect care decurge, în mod natural, din paragraful anterior. Legea îi învăţase pe israeliţi să-şi iubească aproapele (Lev. 19:18). Deşi nu li se spunea niciodată explicit să-şi urască duşmanii, acesta era duhul care stătea la baza unei doctrine de felul acesteia. Atitudinea aceasta constituia un rezumat al concepţiei nou-testamentale faţă de cei care îi persecutau pe copiii lui Dumnezeu (vezi Ps. 139:21, 22). Era o ostilitate permisă şi dreaptă, îndreptată împotriva duşmanilor lui Dumnezeu.

5:44-47 Dar acum Isus declară că trebuie să ne iubim duşmanii şi să ne rugăm pentru cei ce ne prigonesc. Faptul că ni se porun-

cește să iubim arată că este o chestiune care ține mai degrabă de voință, decât de emoții. Nu este același lucru cu afecțiunea naturală, deoarece nu este în natura lucrurilor să-i iubești pe cei ce te urăsc și-ți fac rău. Este nevoie de un har supranatural, ea putând fi demonstrată doar de cei care posedă viața divină.

Nu vom mai avea parte de nici o răsplătă, dacă îi vom iubi doar pe cei ce ne iubesc la rândul lor. Isus a spus că până și vameșii⁶ neconvertiți fac acest lucru! Acest gen de iubire nu necesită nici un fel de putere divină. După cum nu e nici o virtute în a-i saluta doar pe frați⁷, adică pe rudele și pe prietenii noștri. Și cei nemântuiți sunt în stare de o asemenea iubire, care nu conține nici un element creștin distinctiv. Dacă standardele noastre nu le depășesc pe cele ale lumii, e limpede că niciodată nu vom avea o înfrăurire asupra ei.

Isus a spus că urmașii Lui trebuie să întoarcă bine pentru rău, pentru ca să poată fi fii ai Tatălui Său din cer. El nu a spus că aceasta e modalitatea prin care pot deveni ei fii ai lui Dumnezeu, ci, mai degrabă, cum pot demonstra că sunt copii ai lui Dumnezeu! Întrucât Dumnezeu e imparțial, și cu cei răi, și cu cei buni (prin faptul că și unii și alții beneficiază de pe urma binefacerilor soarelui și ale ploii), tot așa și noi trebuie să ne purtăm cu delicatețe și echitate față de toți.

5:48 Isus încheie acest fragment cu îndemnul: „Voi fiți dar desăvârșiți, după cum și Tatăl vostru este desăvârșit! Termenul **desăvârșit** trebuie înțeles în lumina contextului. Nicidecum el nu înseamnă impecabil sau total lipsit de păcat. Versetele anterioare explică limpede că a fi desăvârșit sau perfect înseamnă a-i iubi pe cei ce ne urăsc, a ne ruga pentru cei ce ne urăsc, a ne ruga pentru cei ce ne persecută și a fi omenoși, atât cu prietenii, cât și cu dușmanii. Perfecțiunea de aici este cea maturitate spirituală care îl învrednicește pe creștin să-L imite pe Dumnezeu în răspândirea de binecuvântări către toți, fără să țină seama de fața omului.

J. Dați cu sinceritate (6:1-4)

6:1 În prima jumătate a acestui capitol, Isus se ocupă de trei zone specifice ale neprihănirii practice din viața cuiva: fapte de caritate (v. 1-4), rugăciune (v. 5-15) și post (v. 16-18). Termenul de „Tată“ apare de zece ori în aceste optsprezece versete și constituie cheia înțelegerii lor. Faptele prac-

tice de neprihănire trebuie făcute pentru aprobarea Lui, și nu a oamenilor.

El își începe această porțiune din predica Sa cu un avertisment împotriva ispitei de a ne etala pioșenia prin săvârșirea unor fapte de caritate, cu scopul expres de a fi văzuți de alții. Domnul nu condamnă fapta în sine, ci mobilul care a stat la baza ei. Dacă factorul decisiv a fost dorința de a fi observați de oameni, atunci aceasta va fi singura răsplătă de care vom avea parte, căci Dumnezeu nu-i va răsplăti pe fățarnici.

6:2 Pare de necrezut că fățarnicii se dădeau în vânt după atenția oamenilor, făcând danii în sinagogi sau dând la săracii de pe stradă. Domnul a respins purtarea lor, cu aceste cuvinte lapidare: „și-au luat răsplăta“ (adică singura lor răsplătă o va constitui reputația pe care au dobândit-o aici pe pământ).

6:3, 4 Când un adept al lui Cristos face o faptă de milostenie, ea trebuie făcută în ascuns. De fapt, trebuie să fie atât de secretă, încât, cum le-a spus Isus ucenicilor: **să nu știe stânga ta ce face dreapta**. Isus recurge la această exprimare metaforică pentru a ne arăta că faptele noastre de caritate trebuie făcute pentru Tatăl nostru din cer, și nu pentru a dobândi notorietate pentru noi înșine.

Passajul acesta nu trebuie dus la extrema de a-l interpreta în sensul că orice dar care poate fi văzut de alții este interzis, întrucât este, practic, imposibil, să faci toate contribuțiile în mod strict anonim. Esența versetelor este că genul de etalare ostentativă a dărniciiei este condamnat.

K. Fiți sinceri în rugăciune (6:5-8)

6:5 Următorul subiect despre care îi previne Domnul pe ucenicii Săi este fățarnicia în rugăciune. Astfel ei nu au voie să se posteze în mod ostentativ în puncte expuse la vedere, în public, pentru a putea fi văzuți de alții rugându-se, acest act având menirea de a-i impresiona față de cucernicia lor! Dacă dorința de preamărire este singurul factor determinant în rugăciunea noastră, atunci, declară Isus, preamărirea de care avem, în acest caz, parte ne va fi singura răsplătă.

6:6 În versetele 5 și 7, în textul original grec se folosește pronumele pentru persoana a doua plural, „voi“. Dar în versetul 6 se revine la persoana a doua singular, „tu“, pentru a se sublinia comuniunea personală cu Dumnezeu. Cheia primirii unui răspuns la

rugăciunile noastre constă în a ne ruga în ascuns (adică „du-te în cămara ta și închiude ușa“). Dacă motivul real pe care-l urmărim este să facem ca rugăciunea noastră să străbată până la Dumnezeu, atunci negreșit El ne va auzi și ne va răspunde.

Ar însemna însă să-i atribuim acestui pasaj sensuri nedorite, dacă l-am invoca pentru a interzice rugăciunea în public. Membrii bisericii primare se adunau la rugăciunea colectivă (Fapte 2:42; 12:12; 13:3; 14:23; 20:36). Important este nu unde ne rugăm, ci *de ce* ne rugăm — ca să fim văzuți de oameni, sau ca să fim auziți de Dumnezeu?

6:7 Rugăciunea nu trebuie să fie alcătuită din expresii stereotipice, golite de sens și repetate la nesfârșit („să nu bolborosiți aceleași cuvinte“). Cu asemenea cuvinte se roagă cei nemântuiți, dar pe Dumnezeu nu-L impresionează simpla repetare a unei mulțimi de vorbe. El dorește să audă cuvinte sincere, izvorâte din inimă.

6:8 Întrucât Tatăl nostru cunoaște lucrurile de care avem trebuință, chiar înainte de a I le cere noi, pare logic să întrebăm: „Atunci ce rost mai are să ne rugăm?“ Rațiunea rugăciunii o constituie faptul că prin rugăciune recunoaștem nevoia noastră de El, faptul că ne bizuim pe El. Tocmai aceasta este baza comunicării cu Dumnezeu. În plus Dumnezeu înfăptuiește lucruri ca răspuns la rugăciune, pe care în alte condiții nu le-ar fi înfăptuit (Iacov 4:2).

L. Isus ne învață rugăciunea model (6:9-15)

6:9 În versetele 9-13 găsim ceea ce s-a numit „rugăciunea domnească“ sau „Tatăl nostru“. Când o numim astfel trebuie să ținem însă seama de faptul că Isus nu a folosit niciodată această rugăciune pentru El însuși. Rugăciunea „Tatăl nostru“ a fost dată ucenicilor, ca model, după care ei să-și alcătuiască rugăciunile. De asemenea, nu a fost dată ca șablon, fără nici o abatere de la cuvintele care o alcătuiesc (cel puțin, așa reiese din versetul 7), și aceasta din pricina pericolului pe care-l prezintă rostirea multor cuvinte, pe dinafară, de a goli de sens cuvintele respective.

Tatăl nostru care ești în ceruri. Rugăciunea noastră trebuie adresată lui Dumnezeu Tatăl, în semn de recunoaștere a suveranității Sale asupra universului.

Sfințească-se Numele Tău. Noi trebuie să ne începem rugăciunile cu închinăciune,

dându-I Lui lauda și onoarea care I se cuvin din plin.

6:10 Vie împărăția Ta. După închinare, trebuie să ne rugăm pentru propășirea cauzei lui Dumnezeu, punând interesele Sale pe primul plan. În mod concret, trebuie să ne rugăm pentru ziua în care Mântuitorul și Dumnezeuul nostru, Domnul Isus Cristos, își va întemeia împărăția pe pământ și va domni în neprihănire.

Facă-se voia Ta. În această cerere, noi recunoaștem că Dumnezeu cunoaște binele suprem pentru viața noastră și a altora, și astfel noi îi predăm Lui voia noastră. În plus, exprimăm dorința noastră ca voia Lui să se facă în toată lumea.

Precum în cer, așa și pe pământ. Acest enunț modifică toate cele trei cereri anterioare. Închinarea la Dumnezeu, domnia suverană a lui Dumnezeu și împlinirea voii Sale sunt, toate, o realitate în cer. Rugăciunea cere în acest punct ca toate aceste condiții să existe și pe pământ, după cum există în cer.

Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi. După ce am pus interesele lui Dumnezeu pe planul întâi, ni se permite acum să ne prezentăm propriile noastre nevoi. Această cerere recunoaște faptul că depindem de Dumnezeu, pentru asigurarea hranei zilnice, atât a celei spirituale, cât și a celei fizice.

Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri. Aceasta nu se referă la iertarea de ordin juridic sau scutirea de pedeapsa păcatului (întrucât acea iertare se obține prin credința în Fiul lui Dumnezeu). Mai degrabă, se referă la iertarea părintească, de care este nevoie pentru a rămâne în părtășie cu Tatăl. Dacă credințioșii nu sunt dispuși să-i ierte pe cei care le-au greșit, cum se pot ei aștepta să fie în părtășie cu Tatăl lor, care le-a iertat de bună voie propriile lor greșeli?

6:13 Și nu ne duce în ispită. Această cerere pare să contrazică afirmația de la Iacov 1:13, unde se spune că Dumnezeu niciodată nu ispitește pe nimeni. Totuși, Dumnezeu îngăduie copiilor Săi să fie testați și supuși încercărilor. Această cerere exprimă o neîncredere sănătoasă în capacitatea noastră proprie de a ne împotrivi ispitelor sau de a rezista când trecem prin încercări. Ea recunoaște totala noastră dependență de Dumnezeu, faptul că numai pe El ne bizuim, ca să nu cădem, atunci când sintem ispițiți.

Ci ne izbăvește de cel rău. Aceasta este rugăciunea tuturor celor care doresc din

răspuțeri să fie păziți de păcat, prin puterea lui Dumnezeu. Este strigătul izvorât din inima credinciosului, ca zilnic să fie izbăvit de puterea păcatului și a Satanei în viața sa.

Căci a Ta este împărăția și puterea și slava, în veci. Amin. Ultima propoziție a rugăciunii „Tatăl nostru“ este omisă în Biblia romano-catolicilor și în majoritatea versiunilor protestante moderne, întrucât nu apare în manuscrisele cele mai vechi. Dar această doxologie constituie încheierea perfectă a rugăciunii și, oricum, ea există în majoritatea manuscriselor.⁸ După cum s-a exprimat Ioan Calvin, „ea nu numai că ne încălzește inimile, îndemnându-le să se înalțe tot mai sus, spre slava lui Dumnezeu.... dar, în plus, ne spune că toate rugăciunile noastre nu au altă temelie decât în Dumnezeu În-suși.“

6:14, 15 Aceasta e un fel de notă de subsol, menită să explice versetul 12. Nu face parte din rugăciunea propriu-zisă, ci a fost adăugată pentru a sublinia că iertarea părintească din versetul 12 este condiționată.

M. Isus ne învață cum să postim (6:16-18)

6:16 A treia formă de fățarnicie religioasă pe care a înfierat-o Isus a fost încercarea de a crea aparența că cineva postește. Fățarnicii își desfigurau fața când posteau, încercând să pară trași la față, slabi și cu o înfățișare cât mai tristă. Isus spune însă că este ridicol să te străduiești să pari sfânt.

6:17, 18 Adevărații credincioși trebuie să postească în ascuns, fără să manifeste nici un semn exterior. **Unge-ți capul și spală-ți fața** înseamnă să te porți normal, ca în celelalte activități ale zilei. Este de ajuns dacă Tatăl știe și El te va răsplăti mai bine decât orice aprobare pe care ți-ar putea-o oferi oamenii.

EXCURS DESPRE POST

A posti înseamnă a te abține de la satisfacerea apetitului fizic de mâncare. S-ar putea să fie voluntar, ca în pasajul de față, sau involuntar (ca la Fapte 27:33 sau 2 Cor. 11:27). În Noul Testament postul este asociat cu starea de jale, de doliu (Mat. 9:14, 15) și cu rugăciunea (Luca 2:37; Fapte 14:23). În aceste pasaje postul însoțea rugăciunea, ca o recunoaștere a dorinței fierbinți a cuiva de a discerne voia lui Dumnezeu.

Postul nu are nici o valoare, în ce privește mântuirea, după cum nu-i conferă unui credincios un statut deosebit în fața lui Dum-

nezeu. Un fariseu s-a lăudat odată că el postează de două ori pe săptămână. Cu toate acestea, el nu a dobândit îndreptățirea pe care o căuta (Luca 18:12, 14). Inșă atunci când un creștin postește în taină, ca formă de exercițiu spiritual, Dumnezeu ia notă de acest act și-l răsplătește. Deși nu ni se poruncește în Noul Testament să postim, suntem îndemnați să facem acest lucru, prin faptul că ni se promite o răsplată. Postul poate fi benefic pentru viața de rugăciune, alungând oboseala și monotonia. Apoi el poate fi de mare preț în momente de criză, când cineva dorește cu înfrigurare să afle voia lui Dumnezeu. Și apoi postul mai este de mare folos în promovarea disciplinei personale. Dar postul este o chestiune personală, între individ și Dumnezeu și trebuie abordat numai din dorința de a-I fi plăcuți Lui. Căci postul își va pierde valoarea atunci când va fi impus din afară sau când se va face paradă de el, datorită unor mobiluri greșite. †

N. Adunați-vă comori în cer (6:19-21)

Acest fragment conține câteva dintre cele mai revoluționante învățături rostite de Domnul nostru — dar care sunt adesea cel mai neglijate de noi. Tema restului capitolului 6 este: cum putem dobândi siguranța cu privire la viitor.

6:19, 20 În versetele 19-21 Isus răstoarnă toate concepțiile omenești cu privire la modalitățile de a-ți asigura o situație financiară sigură, pentru tot restul vieții. Când spune: **Nu vă strângeți comori pe pământ**, El lasă să se înțeleagă că nu există nici o siguranță în lucrurile materiale. Orice fel de comoară materială de pe pământ riscă fie să fie distrusă de elementele naturii (**molia sau rugina**), ori să fie furată de hoți. Isus spune că singurele investiții care nu sunt supuse pierderii (sau deteriorării) sunt **comorile din cer**.

6:21 Acest mod radical de a trata chestiunile de ordin financiar se bazează pe un principiu fundamental, care susține întreaga concepție enunțată de Domnul: **Unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră**. Dacă banii tăi se află depuși într-un sertar, la bancă, în acest caz, acolo îți vor fi și inima, și dorința ta. Dar dacă comorile tale vor fi în cer, atunci într-acolo vor gravita și interesele tale. Această învățatură ne obligă să decidem dacă acceptăm sensul cuvintelor rostite de Isus. Dacă răspundem afirmativ, atunci suntem confrunțați cu întrebarea: „Ce vom face atunci cu comorile noastre pământ-

tești?“ Iar dacă susținem că nu asta a vrut să spună Isus prin afirmația din versetul 21, atunci suntem confrunțați cu o altă întrebare capitală: „Ce vom face cu Biblia noastră?“

O. Candela trupului (6:22, 23)

Isus știa că ucenicilor Săi le va fi greu să înțeleagă cum ar putea învățăturile Sale neconvenționale despre siguranța zilei de mâine să fie aplicate cu succes în viața de toate zilele. Prin urmare, El a recurs la o analogie, cu ochiul omenesc, pentru a ne învăța o lecție cu privire la vederea spirituală. El a spus că ochiul este candela trupului. Prin ochi primește trupul lumina, fiind învrednicit să vadă. Dacă ochiul este bun, atunci tot trupul va fi invadat de lumină. Dar dacă ochiul este rău, atunci vederea va fi stânjenită. În loc de lumină, vom avea parte de întuneric.

Aplicația este următoarea: Ochiul bun aparține persoanei dominate de mobiluri curate, de dorința sinceră de a urmări interesele lui Dumnezeu și care este dispusă să accepte învățăturile lui Cristos la propriu. Întreaga sa viață a fost inundată de lumină. Omul acesta crede cuvintele lui Isus, renunță la bogățiile pământești, își adună comori în cer și știe că acestea îi conferă singura siguranță adevărată. Pe de altă parte, ochiul rău aparține persoanei care încearcă să trăiască și pentru veacul de acum, și pentru cel viitor. Astfel, el nu vrea să renunțe la bogățiile sale pământești, dar, în același timp, vrea să aibă parte și de comorile cerești. Învățăturile lui Isus i se par incomode și imposibil de pus în aplicare. O asemenea persoană este lipsită de călăuzirea precisă în viață, deoarece este plină de întuneric.

Și, adaugă Isus, **dacă lumina care este în tine este întuneric, cât de mare trebuie să fie întunericul acesta!** Cu alte cuvinte, dacă știi că Domnul Isus îți interzice să-ți pui încrederea în comorile acestui pământ și că siguranța zilei de mâine nu trebuie să depindă de ele, dar tu continui să te încrezi în ele, atunci învățătura pe care ai refuzat să și-o însușești devine întuneric — o formă foarte intensă de orbire spirituală. Nu vei mai putea vedea bogățiile în adevărata lor lumină.

P. Nu puteți sluji și lui Dumnezeu, și lui Mamona (6:24)

Imposibilitatea de a trăi și pentru Dumnezeu, și pentru bani este enunțată aici în formula „stăpâni și sclavi“. În mod inevitabil unul va câștiga loialitatea și ascultarea supre-

mă din partea noastră. Tot așa este și cu Dumnezeu și Mamona. Fiecare din ei ne cere loialitatea iar noi trebuie să alegem. Fie Îl vom pune pe Dumnezeu pe locul întâi, respingând tirania materialismului, fie vom trăi pentru lucrurile trecătoare, refuzând dorința lui Dumnezeu de a ne stăpâni viața.

Q. Nu vă îngrijorați! (6:25-34)

6:25 În fragmentul acesta Isus țintește în tendința noastră de a ne concentra viața în jurul alimentelor și a îmbrăcăminții, pierzând astfel sensul adevărat al vieții. Problema care ne-o punem, de cele mai multe ori, nu este atât de mult ce mâncăm sau cu ce ne îmbrăcăm astăzi, ci ce vom mânca sau cu ce ne vom îmbrăca peste zece, douăzeci sau treizeci de ani. Dar aceste griji cu privire la viitor constituie un păcat, deoarece ele neagă dragostea, înțelepciunea și puterea lui Dumnezeu. Ele neagă dragostea lui Dumnezeu, presupunând că Lui nu i-ar păsa de noi. Ele neagă înțelepciunea lui Dumnezeu, presupunând că El nu ar ști ce face. Și mai neagă puterea lui Dumnezeu, presupunând că nu ar fi în stare să împlinească nevoile noastre.

Acest gen de îngrijorare ne face să ne cheltuim cele mai multe energii preocupați de o singură problemă: aceea de a ne asigura că vom avea din ce trăi. Și, până să ne desmeticism, constatăm că ni s-a dus viața și am pierdut scopul central pentru care am fost creați. Când Dumnezeu ne-a creat după chipul Lui, El nu a avut în vedere ca după aceea noi să nu avem o altă preocupare mai înaltă în viață decât aceea de a ne îngrijora cu privire la ce vom mânca! Noi am fost lăsați să trăim pe pământ pentru ca să iubim, să ne închinăm și să-L slujim pe El și să-L reprezentăm interesele. Trupul nostru a fost rânduit de El ca să ne fie slujitor, nu stăpân!

6:26 **Păsările cerului** ilustrează grija lui Dumnezeu pentru creaturile Sale. Ele ne propovăduiesc faptul că este inutil să ne îngrijorăm. Ele nici nu seamănă, nici nu seceră, și totuși Dumnezeu le hrănește. Or, întrucât în sistemul ierarhic al creației lui Dumnezeu, noi suntem cu mult mai de preț decât păsările, înseamnă că, negreșit, ne putem aștepta ca Dumnezeu să aibă grijă de nevoile noastre.

Trebuie să subliniem însă că acest text nu trebuie să ne conducă la concluzia că nu ar mai fi necesar să muncim, pentru a ne asigura cele necesare traiului. Pavel ne amintește că dacă nu muncește cineva, nici să nu mănânce! (2 Tes. 3:10). După cum nu tre-

buie să conchidem că fermierul nu mai are trebuință să semene, să culeagă și să secere. Toate aceste activități sunt o parte necesară din grija Sa pentru noi, din procesul asigurării celor necesare traiului nostru actual. Ceea ce interzice Isus aici este acțiunea de înmulțire a hambarelor, în încercarea de a ne asigura o siguranță a zilei de mâine, independent de Dumnezeu (practică condamnată de El în istoria fermierului bogat din Luca 12:16-21.) În lucrarea *Daily Notes of the Scripture Union* (Note zilnice editate de Uniunea Biblică), găsim rezumat succint versetul 26:

„S-a avansat argumentul că dacă Dumnezeu susține, fără participarea lor conștientă, creaturile dintr-o ordine inferioară, cu atât mai mult El va întreține, cu participarea lor activă, pe cei pentru care a fost adusă la ființă creația.“

6:27 Îngrijorarea cu privire la viitor nu este numai o dezonoare la adresa lui Dumnezeu, ci, în plus, mai este și zadarnică. Domnul demonstrează lucrul acesta prin întrebarea: „**Și apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorându-se, poate să adauge măcar un cot la înălțimea lui?**“ O persoană scundă, oricât s-ar îngrijora, tot scundă va rămâne! Ei bine, chiar dacă așa ceva ar fi cu puțință, ar fi mai ușor să săvârșești această faptă extraordinară decât să asiguri prin îngrijorarea ta, împlinirea tuturor nevoilor pe care le vei avea în viitor.

6:28-30 Aici Domnul Se ocupă de atitudinea nelogică de a ne îngrijora cu privire la faptul că nu vom avea suficiente haine cu care să ne îmbrăcăm în viitor. Crinii de pe câmp (probabil e vorba de anemone) nici nu torc, nici nu țes, și totuși întrec prin frumusețea lor straietele regale ale regelui Solomon. Or, dacă Dumnezeu poate să îmbrace cu atita splendoare florile de pe câmp, a căror existență este atât de efemeră, negreșit El va putea să aibă grijă de copiii Lui, care l se închină și-l slujesc.

6:31, 32 Concluzia pe care o desprindem de aici este că nu trebuie să ne petrecem viața într-o căutare febrilă după mâncare, băutură sau îmbrăcăminte pentru viitor. Neamurile neconvertite trăiesc pentru acumularea nebună a lucrurilor materiale, ca și când în hrană și îmbrăcăminte ar sta viața însăși. Nu așa ar trebui să stea lucrurile în cazul creștinilor, care au un Părinte ceresc, Care le cunoaște nevoile de bază.

Dacă creștinii și-ar fixa țelul de a-și

asigura dinainte toate nevoile lor pentru zilele viitoare, atunci tot timpul și toate energiile lor ar fi consumate pentru acumularea de rezerve financiare. Niciodată n-ar mai ști dacă au economisit îndeajuns, deoarece există întodeauna pericolul unui crah al bursei, pericolul inflației, al catastrofelor de tot felul, al căderii la pat, loviți de o boală sau de un accident năpraznic care să te lase paralizat pe toată viața. Asta înseamnă că Dumnezeu ar fi privat de slujirea pe care l-o datorează copiii Lui. Scopul real pentru care au fost creați și convertiți ei nu ar mai fi atins. Bărbați și femei creați după chipul divin ar trăi pentru un viitor nesigur, pe acest pământ, în vreme ce ei ar trebui să trăiască având în vedere valorile proprii veșniciei.

Prin urmare, Domnul face un legământ cu urmașii Lui. El spune, în realitate: „Dacă vei pune interesele lui Dumnezeu pe locul întâi în viața ta, Eu îți voi garanta împlinirea tuturor nevoilor tale viitoare. Dacă vei căuta mai întâi împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui, atunci Eu voi avea grijă ca ție să nu-ți lipsească niciodată nici unul din lucrurile de care ai trebuință în viață.“

6:34 Acesta este programul lui Dumnezeu de „asigurări sociale“. Sarcina care-i revine credinciosului este de a trăi pentru Domnul, punându-și încrederea în Dumnezeu cu privire la viitor și rămânând neclintit în încredințarea că El va purta de grijă. Locul nostru de muncă nu este altceva decât mijlocul prin care ni se asigură nevoile actuale. Tot ce vine peste aceasta este investit în lucrarea pentru Domnul. Noi suntem chemați să trăim fiecare zi clipa prezentă. Nu te gîndi la grijile zilei de mâine!

R. Nu judecați! (7:1-6)

Acest pasaj despre judecată urmează imediat după percutanta învățătură a Domnului nostru despre bogățiile pământești. Importantă este corelația dintre aceste două teme. Creștinului care a lăsat totul pentru Cristos îi este ușor să-l critice pe creștinul bogat. Tot așa, creștinii care își iau în serios datoria de a asigura familiilor lor cele necesare traiului actual și pentru ziua de mâine tind să nu acorde aceeași importanță înțelesului literal pe care îl atribuie unii cuvintelor rostite de Domnul Isus în ultimul capitol. Întrucât nimeni nu trăiește exclusiv prin credință, o atare critică este neîntemeiată.

Porunca aceasta de a nu-i judeca pe alții vizează următoarele domenii: nu avem voie să judecăm motivul care a stat la baza acțiun-

nii cuiva. Nu avem voie să judecăm după aparențe (Ioan 7:24; Iac. 2:1-4). Nu avem voie să-i judecăm pe cei care au scrupule în privința unor chestiuni ce nu sunt, în ele însele, greșite sau corecte (Rom. 14:1-5). Nu avem voie să judecăm un alt credincios, vorbindu-l de rău (Iac. 4:11, 12).

7:1 Uneori aceste cuvinte rostite de Domnul nostru au fost înțelese greșit de oameni, în sensul că orice formă de critică ar fi interzisă. Indiferent ce s-ar întâmpla, spun ei, pe un ton pios: „Nu judecați, și nu veți fi judecați!” Dar Isus nu ne-a învățat că trebuie să fim niște creștini lipsiți de discernământ. Nu a stat niciodată în intenția Lui ca noi să renunțăm la facultatea de a discerne lucrurile în manieră critică. Noul Testament e plin de ilustrații din care reiese că oamenii au fost îndreptățiți să facă critici justificate cu privire la condiția, conduita sau învățătura altora. În plus, există câteva domenii în care creștinului i se poruncește să ia o decizie, să facă distincție netă între ceea ce este bun și ceea ce este rău sau între mediocru și superlativ. Iată câteva dintre aceste domenii:

1. Când se ivesc dispute între credincioși, acestea trebuie rezolvate în biserică, în fața membrilor adunării, care pot lua o decizie în problema respectivă (1 Cor. 6:1-8).

2. Biserica locală are datoria de a judeca păcatele grave săvârșite de membrii ei și de a lua măsurile care se impun (Mat. 18:17; 1 Cor. 5:9-13).

3. Credincioșii au datoria să judece învățătura predată de învățătorii și predicatorii care vestesc în mijlocul lor, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu (Mat. 7:15-20; 1 Cor. 14:29; 1 Ioan 4:1).

4. Creștinii trebuie să discearnă dacă alții sunt credincioși, pentru a împlini astfel porunca lui Pavel de la 2 Corinteni 6:14.

5. Cei din biserică trebuie să judece care dintre bărbați posedă calitățile necesare de a fi presbiteri și diaconi (1 Tim. 3:1-13).

6. Suntem chemați să discernem care sunt cei nesupuși și turbulenți, care sunt cei fricoși, care sunt cei slabi, și să-i tratăm în conformitate cu instrucțiunile pe care ni le dă Biblia în această privință (vezi, de pildă, 1 Tes. 5:14).

7:2 Isus ne-a prevenit însă cu privire la faptul că judecata necorespunzătoare se va răsplăti în mod reciproc: „**Căci cu ce judecați judecați [cu aceea] veți fi judecați.**” Acest principiu, conform căruia vom secera exact ceea ce am semănat (Gal. 6:7) este integrat în toate aspectele vieții oamenilor pe

acest pământ. Marcu aplică principiul la însușirea de către noi a Cuvântului (4:24) iar Luca îl aplică la generozitatea cu care facem dărnicia (6:38).

7:3-5 Isus a demascat tendința noastră de a observa o greșeală minusculă la cineva, în vreme ce noi ignorăm aceeași greșeală în viața noastră. De aceea a recurs El la figura de stil numită hiperbolă, prin care se exagerează intenționat o situație, pentru a-i face mai lesne de înțeles adevărul sau ideea care trebuie subliniată. Astfel, cineva care are o bătăie în ochi adesea se leagă de paiul din ochiul altcuiva, fără să-și dea seama de situația în care se găsește el însuși. Este o fățărnicie să presupunem că am putea fi de ajutor unei persoane căzută în vreo greșeală, atâta timp cât noi înșine ne facem vinovați de o greșeală (similară) mult mai mare! Mai întâi trebuie să ne punem în ordine propria noastră viață, îndreptând greșelile din ea, și numai după aceea vom putea să criticăm aceste greșeli în viața altora.

7:6 Versetul 6 demonstrează că nu a stat în intenția lui Isus să interzică *orice* fel de judecată. El i-a prevenit pe ucenici să nu dea lucrurile sfinte la câini și să nu arunce mărgăritarele la porci. În cadrul Legii lui Moise, câinii și porcii erau considerate animale necurate, în contextul ei desemnându-i pe oamenii răi. Când dăm peste oameni depravați, care tratează adevărurile divine cu un dispreț total și răspund la propovăduirea de către noi a cuvintelor lui Cristos cu înjosiri și violență, noi nu suntem obligați să continuăm să le împărtășim evanghelia. A insista să le vestim mai departe Cuvântul nu ar face altceva decât să îngrămădească și mai multă osândă asupra celor care se fac vinovați de această respingere.

Se înțelege de la sine că e nevoie de mult discernământ spiritual pentru a discerne care sunt acești oameni. Poate că de aceea versele următoare abordează subiectul rugăciunii, prin intermediul căreia noi putem cere înțelepciune.

S. Cereți fără întrerupere, căutați fără întrerupere, bateți fără întrerupere (7:7-12)

(7:7, 8) Dacă ne imaginăm cumva că am putea trăi în practică învățăturile Predicii de pe Munte prin propriile noastre forțe, atunci înseamnă că nu am înțeles caracterul supranatural al vieții la care ne cheamă Mântuitorul. Înțelepciunea sau puterea de a trăi o asemenea viață trebuie să vină de sus. Și

astfel ni se adresează aici invitația de a cere și a nu obosi cerând; de a căuta, și de a nu obosi căutând; de a bate și de a nu obosi bătând. Înțelepciunea și puterea de a trăi viața creștină vor fi dăruite tuturor celor care cer aceste lucruri, în rugăciune fierbinte și stăruitoare.

Scoase din contextul lor, versetele 7 și 8 ar părea ca un cec în alb pentru credincios, cu alte cuvinte, că orice am cere ni s-ar da! Lucrurile nu stau chiar așa! Versetele trebuie înțelese în contextul imediat în care apar și în lumina celorlalte învățături din cuprinsul Bibliei referitoare la rugăciune. Prin urmare, aceste făgăduințe care ni se par, la prima vedere, lipsite de orice restricții, sunt, în realitate, determinate de alte pasaje. De pildă, în Psalmi 66:18 aflăm că cel care se roagă nu trebuie să aibă în viața sa nici un păcat nemărturisit. Creștinul trebuie să se roage cu credință (Iac. 1:6-8) și după voia lui Dumnezeu (1 Ioan 5:14). Rugăciunea trebuie să fie făcută cu persistență (Luca 18:1-8) și sinceritate (Ev. 10:22a).

7:9, 10 Când au fost îndeplinite condițiile rugăciunii, creștinul poate avea încrederea deplină că Dumnezeu va asculta rugăciunea lui și-i va da răspuns. Această asigurare își găsește temeiul în caracterul lui Dumnezeu, Tatăl nostru. Pe plan omenesc, noi știm că dacă un fiu îi cere pâine, tatăl lui nu-i va da o piatră, după cum nu-i va da un șarpe, dacă îi cere un pește. Un tată pământesc nici nu-l va amăgi pe fiul său flămând, nici nu-i va da vreun lucru care să-i dăuneze.

7:11 Domnul nostru folosește metoda argumentării de la simplu la complex. Cu alte cuvinte, dacă părinții omenеști onorează cererile copiilor lor, acordându-le ceea ce este mai bun pentru ei, cu cât mai mult va face acest lucru Tatăl nostru care este în ceruri.

7:12 Legătura imediată dintre versetul 12 și cel precedent pare să fie următoarea: întrucât Tatăl nostru ne dă atâtea lucruri bune, și noi, la rândul nostru, trebuie să-l urmăm exemplul, dând dovadă de omenie (bunătate) față de alții. Iar proba prin care putem verifica dacă o acțiune va fi benefică pentru alții este de a vedea dacă noi înșine am dori să avem parte de ea. „Regula de aur“ fusese exprimată, în termeni negativi, cu cel puțin o sută de ani înainte de vremea Domnului Isus de către rabinul Hillel. Dar exprimând regula în termeni pozitivi, Isus depășește cadrul pur restrictiv al acestui principiu, trecând la domeniul pozitiv, al

unei acțiuni deliberate de a face bine altuia. Creștinismul nu constă doar din efortul de a te abține de la comiterea păcatului, ci este o formă pozitivă a facerii de bine.

Această afirmație a lui Isus este legea și proorocia, adică ea rezumă învățăturile morale ale Legii lui Moise și ale scrierilor Profeților lui Israel. Neprihănirea cerută de Vechiul Testament este împlinită în credincioșii convertiți, care umblă astfel după îndemnul Duhului (Rom. 8:4). Dacă s-ar aplica pe plan internațional acest verset, ar avea darul de a transforma toate domeniile relațiilor dintre națiuni, al vieții politice din orice stat, al vieții familiei și bisericii.

T. Calea îngustă (7:13, 14)

Domnul ne previne acum că poarta de intrare pe calea uceniciei creștine este îngustă iar drumul greu.⁹ Dar ei care îi urmează cu credincioșie învățăturile găsesc viață din belșug. Pe de altă parte, există o altă poartă, largă, anume viața satisfacerii tuturor dorințelor și plăcerilor proprii. Sfârșitul acestei vieți este pierzarea. Aici nu se discută despre pierzarea sufletului, ci despre eșecul de a trăi în practică scopul pentru care ai fost creat.

Versetele acestea mai au o aplicație la evanghelie, prin faptul că descriu cele două căi și cele două destine ale omenirii. Poarta largă și calea lată duc la pierzare (Prov. 16:25). În schimb, poarta îngustă și calea grea duc la viață. Isus este și poarta (Ioan 10:9), și calea (Ioan 14:6). Acum însă, deși această aplicație a textului este valabilă, interpretarea este destinată credincioșilor. Isus spune că pentru a-L urma pe El se cere credință, disciplină și răbdare. Dar viața aceasta grea este singura demnă de a fi trăită. Dacă vei alege calea ușoară, vei avea o mulțime de camarazi pe drum, dar vei pierde lucrurile cele mai alese pe care ți le rezervase Dumnezeu!

U. După roadele lor îi veți cunoaște (7:15-20)

7:15 Oriunde ni se dă o învățatură despre cerințele stringente ale adevăratei ucenicii, vom întâlni și proorocia mincinoși, care promovează poarta largă și calea ușoară. Aceștia diluează adevărul, până când, cum s-a exprimat C. H. Spurgeon: „nu a mai rămas din el nici atât cât să faci o supă pentru o lăcustă pricajită.“ Oamenii aceștia care pretind că vorbesc în numele lui Dumnezeu se strecoară îmbrăcați în haine de oi, pe când

înăuntrul lor sunt lupi răpitori, adică necredincioși venali, care se năpustesc asupra celor imaturi, instabili și creduli.

7:16-18 Versetele 16-18 tratează problema depistării profetilor falși: „după roadele lor îi veți cunoaște.” Viețile lor destrăbălate și învățăturile nocive pe care le propagă îi dau de gol. Un pom sau o plantă produc rod după soiul lor. Spini nu vor produce struguri, nici mărarinii smochine. Pomul bun face roade bune iar pomul rău face roade rele. Principiul e valabil atât în lumea naturală, cât și în lumea spirituală. Felul de viață și învățăturile celor care susțin că vorbesc în numele lui Dumnezeu trebuie să fie supuse la proba Cuvântului lui Dumnezeu: „Dacă nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta” (Isa. 8:20).

7:19, 20 Profetii falși vor fi aruncați în foc. Învățătorii falși și profetii mincinoși vor avea parte de o pierzare rapidă (2 Pet. 2:1). Ei se cunosc după roadele lor.

V. Niciodată nu v-am cunoscut (7:21-23)

7:21 Domnul Isus ne avertizează în continuare asupra pericolului pe care-L prezintă cei ce pretind că-L cunosc ca Mântuitor, dar care n-au fost convertiți niciodată. **Nu oricine** îi spune lui Isus: „Doamne, Doamne” va intra în împărăția cerurilor. Numai cei care fac voia lui Dumnezeu vor intra în împărăție. Primul pas pe calea înfăptuirii voii lui Dumnezeu este să crezi în Domnul Isus (Ioan 6:29).

7:22, 23 În ziua judecării, când necredincioșii vor sta înaintea lui Cristos (Apo. 20:11-15), mulți îi vor aminti că ei au proclamat, au scos afară demoni sau au făcut multe minuni — toate în Numele Lui. Dar toate insistențele lor vor fi în zadar. Isus le va spune răspicat că niciodată nu i-a cunoscut sau considerat ai Lui.

Din aceste versete învățăm că nu toate minunile sunt de origine divină și că nu toți cei care săvârșesc minuni posedă imputernicirea divină. Când se săvârșește un miracol, aceasta nu înseamnă altceva decât că a intervenit puterea supranaturală. Or, puterea aceasta poate fi de origine divină ori satanică. Satan poate să-și imputernicească slujitorii ca aceștia să scoată afară demoni, dar numai temporar, cu scopul de a crea iluzia că miracolul respectiv este de natură divină. Satan nu-și va dezbină însă împărăția împotriva ei însăși, în asemenea situații, ci dimpo-

trivă, va pune la cale o invazie și mai periculoasă de demoni în viitor.

W. Zidită pe stâncă (7:24-29)

7:24, 25 Isus își încheie Predica cu o parabolă, care subliniază importanța ascultării. Nu este de ajuns să auzim aceste cuvinte, ci mai trebuie să le și punem în aplicare. Ucenicul care aude și împlinește poruncile lui Isus este ca un om înțelept, care și-a zidit casa pe stâncă. Casa lui (viața sa) are o temelie solidă și atunci când vor veni ploile și vântul, ea nu se va prăbuși.

7:26, 27 Persoana care aude cuvintele lui Isus dar nu le împlinește este ca un om nechibzuit, care și-a zidit casa pe nisip. Omul acesta nu va fi în stare să reziste când vor veni furtunile vieții: când ploaia a lovit în casa aceasta și a suflat vântul, ea s-a prăbușit, pentru că nu a avut o temelie solidă.

Dacă cineva trăiește după principiile Predicii de pe Munte, lumea îl va califica drept nechibzuit. Isus îl numește însă înțelept pe acest om. Lumea îl va considera înțelept pe cel care trăiește după vedere, doar pentru clipa de față, doar pentru sine. Isus îl numește pe acest om nechibzuit. Este într-un totu adecvat să se recurgă la comparația cu ziditorul înțelept și cel nechibzuit, pentru a ilustra adevărurile evangheliei. Cel înțelept își pune toată încrederea în Domnul Isus, Domnul și Mântuitorul Lui, în Stâncă pe care e zidită viața lui. Cel nechibzuit refuză să se pocăiască și-L respinge pe Isus, nesocotind faptul că El e singura lui speranță de mântuire. Dar tâlmăcirea parabolii ne duce mult mai departe, dincolo de mântuire, la rezultatele practice care decurg din viața creștină.

7:28, 29 Când a terminat Domnul Isus de rostit aceste cuvinte, oamenii au rămas uimiți de ele. Dacă citim Predica de pe Munte și nu rămânem uimiți de caracterul ei revoluționar, înseamnă că nu i-am înțeles mesajul.

Oamenii au sesizat deosebirea dintre învățătura lui Isus și cea a cărturarilor. El vorbea cu autoritate, pe când cuvintele rostite de ei erau lipsite de putere. Cuvintele Sale erau vocea, pe când ale lor erau doar ecoul. Jamieson, Fausset și Brown fac următoarele observații pe această temă:

În contextul în care învățăturile Sale emanau atâta autoritate divină, de Dătător al Legii, Expozitor și Judecător, era normal ca învățăturile cărturarilor să pălească, în fața strălucirii Sale.¹⁰

V. MINUNILE LUI MESIA, EXEMPLIFICÂND PUTEREA ȘI HARUL LUI, TREZESC ÎN OAMENI O VARIETATE DE REACȚII (8:1-9:34)

În capitolele 8-12 Domnul Isus prezintă poporului Israel dovezi concludente asupra faptului că El este într-adevăr Mesia, despre care au scris profeții. Unul din aceștia, Isaia, prezisese că Mesia va deschide ochii orbilor, va destupa urechile surzilor, îi va vindeca pe schiopi și-i va face pe muți să cânte (35:5, 6). Împlinind toate aceste profeții, Isus a demonstrat că este Mesia. Iar Israel, dacă ar fi cercetat Scripturile, ar fi găsit cu ușurință toate elementele necesare pentru a-L identifica, recunoscând că El este Cristosul. Dar nu există oameni mai orbi decât cei care refuză să vadă.

Evenimentele consemnate în aceste capitole sunt prezentate în cadrul unei structuri tematice, și nu în ordine strict cronologică. În plus această prezentare nu consemnează întreaga activitate a Domnului nostru, ci doar o serie de evenimente selecționate de Duhul Sfânt pentru a ilustra diverse teme centrale din viața Mântuitorului. Iată câteva din subiectele întâlnite în cadrul acestei prezentări:

1. Autoritatea absolută a lui Cristos asupra bolilor, demonilor, morții și elementelor naturii.
2. Îndrituirea Sa de a avea domnie absolută în viața celor care Îl urmează.
3. Respingerea tot mai accentuată a lui Isus de către națiunea Israel, în special de către conducătorii religioși.
4. Primirea fără șovăire a Mântuitorului de către persoane individuale dintre Neamuri (neevrei, păgâni).

A. Puterea asupra leprei (8:1-4)

8:1 În pofida caracterului radical și extrem al învățaturii lui Isus, oamenii erau atrași de această învățătură; mulțimi mari de oameni Îl urmau. Adevărul se verifică singur și chiar dacă nu este pe placul oamenilor, el rămâne întipărit în mintea lor.

8:2 Un lepros a ingenuchiat înaintea lui Isus, rugându-L fierbinte să-l vindece. Acest lepros avea credința că Domnul îl va putea vindeca. Or, o astfel de credință nu rămâne niciodată nerăsplătită. Leprea este o imagine foarte adecvată a păcatului, întrucât această boală se prezintă sub aspecte respingătoare, având un caracter distructiv și infecțios, ea

fiind, în unele forme, imposibil de vindecat pe căi omenești.¹¹

8:3 Leproșii erau împinși la periferia societății. Datorită pericolului contaminării, orice contact fizic cu ei era interzis. În cazul iudeilor, un atare contact adăuga și o întinare ceremonială, adică făcea persoana respectivă necorespunzătoare pentru a se mai putea închina în adunarea Israelului. Dar Isus s-a atins de lepros și a rostit cuvintele tămăduitoare și imediat lepra a dispărut. Mântuitorul nostru are puterea de a curăți de păcat și de a-l califica pe cel curățit, făcându-l vrednic de a se închina.

8:4 Aici găsim consemnată prima dată în evanghelia după Matei când Domnul Isus îi poruncește cuiva să nu spună la nimeni despre minunea care i s-a făcut sau la care a asistat (vezi și 9:30; 12:16; 17:9; Marcu 5:43; 7:36; 8:26). Motivul acestei interdicții trebuie căutat probabil în faptul că Domnul era conștient că pe mulți îi interesa doar izbăvirea de sub jugul roman și că ar fi dorit să-L facă Rege. Dar Isus știa că Israelul era nepocăit și că acest popor avea să-l respingă conducerea Sa spirituală, Domnul fiind nevoit să treacă mai întâi pe la cruce.

Sub Legea lui Moise, preotul avea și rolul de medic. Când un lepros era curățit, el avea obligația de a aduce o ofrandă și a se înfățișa înaintea preotului, pentru a fi declarat curat (Lev. 14:4-6). Negreșit, era un eveniment foarte rar să vezi un lepros vindecat — era un fapt atât de ieșit din comun încât s-ar fi convenit ca acest preot să cercezeze dacă nu cumva s-a arătat, în sfârșit, Mesia. Dar nu citim nicăieri că s-ar fi petrecut o asemenea reacție. Isus i-a spus leprosu-lui să îndeplinească cerințele legii pentru această situație.

Implicațiile spirituale ale acestei minuni sunt clare: Mesia venise la poporul Israel cu puterea de a vindeca națiunea de boala ei. El a prezentat această minune ca pe una din scrisorile Sale de acreditare. Dar națiunea nu era încă pregătită pentru Izbăvitorul ei.

B. Putere asupra paraliziei (8:5-13)

8:5, 6 Credința acestui sutaș neevreu este introdusă în contrast puternic cu totala lipsă de receptivitate a iudeilor. Dacă Israel nu vrea să-L recunoască pe Rege, atunci disprețuiții de păgâni Îl vor accepta! Sutașul era ofițer roman care avea în subordinea lui circa o sută de oameni, fiind cantonat la Capernaum. El a venit la Isus în căutare de vindecare pentru robul său, care se îmbolnă-

vise grav de paralizie. Avem aici de a face cu un caz aparte de compasiune, întrucât cei mai mulți funcționari nu ar fi avut atâta grijă de un rob.

8:7-9 Când Isus S-a oferit să-l viziteze pe robul bolnav, sutașul a demonstrat realitatea și profunzimea credinței sale. În mare, iată ce a spus el: „Eu nu sunt vrednic să-mi intri în casă. Oricum, nu e nevoie, deoarece ai putea foarte bine să-l vindeci doar spunând un cuvânt. Eu știu ce înseamnă autoritatea. Și eu primesc ordine de la superiorii mei și, la rândul meu, dau ordine celor aflați sub comanda mea. Poruncile mele sunt executate în mod implicit. Cu cât mai multă putere ar avea cuvintele Tale asupra bolii robului meu!”

8:10-12 Isus S-a minunat de credința acestui ne-evreu. Este doar una din două ocazii în care se spune că Isus S-a minunat. Cealaltă este în legătură cu necredința iudeilor (Marcu 6:6). El nu găsisse o credință atât de mare nici printre membrii poporului ales, Israel. Asta L-a determinat să spună că în viitoarea împărăție Neamurile vor veni în număr mare din toată lumea, pentru a avea părtășie cu patriarhii poporului evreu, în timp ce fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul de afară, unde vor plânge cu amar și vor scrâșni din dinți. Fiii împărăției sunt cei care se-au născut iudei, au pretins că-L recunosc pe Isus ca Dumnezeu și Rege, dar care n-au fost convertiți cu adevărat niciodată. Principiul se aplică și astăzi. Mulți copii care au avut privilegiul de a se fi născut și a fi fost creștini în familiile creștine vor pieri în iad pentru că L-au respins pe Cristos, în timp ce sălbaticii din junglă se vor bucura de slava veșnică a cerului, pentru că au crezut în mesajul evangheliei.

8:13 Isus i-a spus sutașului: „Du-te și faciți-se după credința ta.” Credința este răsplătită proporțional cu încrederea în caracterul lui Dumnezeu. Robul a fost vindecat pe loc, chiar dacă Isus se afla la oarecare distanță. Putem vedea în acest exemplu o întruchipare a lucrării actuale a lui Cristos, de vindecare și izbăvire a Neamurilor, lipsite de privilegii, de sub paralizia păcatului, cu toate că El însuși nu este prezent cu trupul.

C. Puterea asupra frigurilor (8:14, 15)

La venirea serii, când s-a terminat saba-tul (vezi Marcu 1:21-34), oamenii au dat buzna la El, aducând multe victime ale posesiunii demonice. Acești indivizi jalnici erau umpluți și stăpâniți de duhuri rele.

Adesea ei demonstau cunoștințe și puteri supranaturale. Alteori erau chinuți. Purtarea lor se asemăna cu cea a nebulilor, cu deosebirea că sursa neputinței lor era de natură demonică, mai degrabă decât mentală. Isus a scos duhurile rele cu un singur cuvânt.

De asemenea, i-a vindecat pe toți cei care erau bolnavi, împlinind profeția de la Isaia 53:4: „Totuși El suferințele noastre le-a purtat și durerile noastre le-a luat asupra Lui...” Versetul 17 este adesea folosit de cei care fac minuni de vindecare, pentru a arăta că vindecarea ar fi inclusă în lucrarea de ispășire a Domnului Isus și, prin urmare, vindecarea fizică este un lucru pe care credinciosul îl poate cere prin credință. Dar aici Duhul lui Dumnezeu aplică profeția la lucrarea de vindecare săvârșită de Mântuitor pe pământ, nu la lucrarea Sa de pe cruce!

Până aici în capitolul acesta am văzut patru minuni, după cum urmează:

1. Vindecarea leproșului iudeu, Cristos aflându-se de față.
2. Vindecarea robului sutașului, Cristos nefiind la locul vindecării.
3. Vindecarea soacrei lui Petru, Isus aflându-se prezent în casă.
4. Vindecarea tuturor posesărilor demonice și a bolnavilor, Isus fiind prezent la locul vindecării.

Gaebelein este de părere că acestea sunt prototipuri ale celor patru faze din lucrarea Domnului nostru:

1. Cristos la Prima Venire, săvârșind lucrarea Sa pentru poporul Său, Israel.
2. Dispensația Neamurilor, Isus nefiind de față fizic.
3. A Doua Sa Venire, când El va intra în casă, restabilind relațiile Sale cu Israel și vindecând-o pe fiica bolnavă a Sionului.
4. Mileniul, când toți posesății de demoni și bolnavii vor fi vindecați.¹²

Aceasta este, fără îndoială, o percutantă analiză a progresului învățăturilor din cadrul minunilor, și ar trebui ca ea să ne trezească la realitățile profunde ascunse în Sfintele Scripturi. E bine însă să avem grijă ca nu cumva să ducem această metodă la extrem, încercând să forțăm sensul unui text, dincolo de limitele permise.

E. Minunea refuzului uman (8:18-22)

L-am văzut pe Cristos exercitându-Și autoritatea asupra bolii și a demonilor. Doar când intră în contact cu bărbați și femei, întâmpină El rezistență — aceasta fiind minunea refuzului.

8:18-20 Pe când se pregătea Isus să traverseze Marea Galileii, de la Capernaum, până pe coasta de răsărit, a pășit în față un cărturar plin de încredere în el însuși, făgăduind să-L urmeze pe Isus până la capăt. Răspunsul pe care i-l dă Domnul îl pune pe gânduri, deoarece îi cere să ia în considerare prețul unei atari acțiuni: faptul că toată viața va trebui să și-o trăiască în lepădare de sine. „Vulpile au vizuini și păsările au cuiburi, dar Fiul Omului nu are unde-Și pleca capul.“ În lucrarea Sa publică El nu a avut casa Lui proprie, dar erau destule case în care El era primit ca oaspete de onoare și putea dormi oricând. Adevărata forță a cuvintelor Sale pare să fie de natură spirituală: lumea aceasta nu i-a putut asigura odihnă reală și durabilă. El avea de îndeplinit o lucrare și nu-Și putea permite să Se odihnească atâta timp cât aceasta rămânea neîndeplinită. Același lucru este valabil și în cazul urmașilor Lui: lumea aceasta nu este locul lor de odihnă — sau, cel puțin, nu ar trebui să fie!

8:21 Un alt urmaș al Său, bine intenționat, și-a exprimat dorința de a-L urma, dar avea mai întâi de rezolvat o treabă mai importantă: „Doamne, lasă-mă să mă duc mai întâi să-mi îngrop tatăl.“ Dacă tatăl lui a murit deja sau nu — asta nu are importanță. Problema consta în exprimarea unei contradicții, în cuvintele: „Doamne... eu... mai întâi.“ El s-a așezat pe sine însuși înaintea lui Cristos. Deși este absolut normal să-i faci tatălui tău o înmormântare cum se cuvine, aceasta devine o acțiune greșită atunci când chiar și un asemenea act ocupă un loc superior chemării Mântuitorului.

8:22 Isus i-a răspuns, de fapt: „Prima ta datorie este să Mă urmezi pe Mine. Lasă-i pe cei morți spiritual să-i îngoape pe cei morți fizic. O persoană nemântuită e suficient de capabilă să înfăptuiască o asemenea lucrare. În ce te privește pe tine, consacră tot ce ai mai de preț în viața ta lucrurilor nepieritoare. Nu-ți pierde timpul cu fleacuri.“ Nu ni se spune cum au răspuns acești doi ucenici. Dar se poate deduce, implicația clară fiind că L-au părăsit pe Cristos, pentru a trăi o viață tihnită în această lume, îmbrățișând lucrurile secundare. Înainte de a-i condamna, ar trebui să ne verificăm pe noi înșine cu privire la cele două condiții de a fi ucenic, pe care le enunță Isus în acest pasaj.

F. Putere asupra elementelor naturii (8:23-27)

Marea Galileii e cunoscută pentru furtu-

nile violente care se ivesc ca din senin pe ea. Vânturile dinspre nord suflă cu putere de-a lungul Văii Iordanului, crescând în intensitate, datorită efectului de tunel. Astfel când ajung la Marea Galileii, o fac extrem de dificilă pentru navigație.

Cu această ocazie, Isus traversa marea de la vest la est. Când a izbucnit furtuna, El dormea în barcă. Îngroziți, ucenicii L-au trezit, strigând disperăți după ajutor. Trebuie să le acordăm credit pentru faptul că s-au dus să ceară ajutor de la Cine trebuia. După ce i-a muștră pentru credința lor foarte redusă, El a certat vânturile și valurile. Apoi, când s-a lăsat o mare liniște, oamenii s-au minunat că până și elementele naturii îl ascultă pe umilul lor Pasager. O, cum nu-și dădea ei seama că Însuși Creatorul și Susținătorul întregului univers călătorea în cea zi la bordul ambarcațiunii lor!

Mai devreme sau mai târziu, toți ucenicii vor trece prin furtuni. Uneori ni se pare că vom fi înghițiți de valuri. Ce mângâiere să știm că Isus este în barcă cu noi! „Nu-s valuri să-nghită corabia în care Se află Stăpânul oănelor, pământului și cerurilor.“ Nimeni nu poate potoli furtunile vieții ca Domnul Isus!

G. Isus vindecă doi posedați demonici (8:28-34)

8:28 Pe malul de est al Mării Galileii se afla ținutul Gherghesenilor.¹³ Când a sosit Isus, a întâlnit două cazuri de posesiune demonică extrem de violentă. Acești demoniaci trăiau în morminte de genul peșterilor și erau atât de feroși încât oamenii de prin partea locului se temeau să treacă pe acolo.

8:29-31 Când S-a apropiat Isus, demonii au strigat: „Ce legătură este între noi și Tine, Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici să ne chinuiești înainte de vreme?“ Ei știau cine este Isus și că, în final, El îi va nimici. În această privință, teologia lor era mai exactă decât cea a multor teologi liberali din zilele noastre. Simțind că Isus avea să-i scoată afară, ei au cerut să li se dea voie să fie transferați într-o turmă de porci care păștea prin preajmă.

8:32 E destul de ciudat că Isus le-a satisfăcut dorința. Ce L-a determinat pe Domnul Suveran să acorde cererea demonilor? Pentru a înțelege acțiunea Lui, trebuie să înțelegem două lucruri: Mai întâi, demonii fug de starea dezmembrată. Ei vor cu orice chip să locuiască în trupurile ființelor umane sau, dacă asta nu se poate, în animale sau

alte creaturi. În al doilea rând, scopul urmărit întodeauna de demoni este să distrugă. Dacă Isus s-ar fi mulțumit doar să-i scoată din persoanele posedate, demonii ar fi constituit un pericol pentru alți oameni din partea locului. Permițându-le însă să intre în porci, El i-a împiedicat să intre în bărbați și femei, limitându-le puterea distructivă la animale. Încă nu sosise vremea ca ei să fie nimiciviți cu totul de către Domnul. De îndată ce a avut loc transferul, porcii au năvălit pe panta dealului, înecându-se în mare.

Incidentul acesta demonstrează că scopul final al demonilor este de a distruge și subliniază posibilitatea terifiantă ca doar doi oameni să poată fi posedăți de un număr atât de mare de demoni cât a fost necesar pentru a distruge două mii de porci (Marcu 5:13).

8:33, 34 Păzitorii porcilor au alergat în sat, spunând oamenilor ce s-a întâmplat. Locuitorii satului au venit îngroziți și L-au rugat să plece din zonă. De atunci încolo Isus a fost criticat pentru că ar fi ucis fără rost porcii respectivi și a fost rugat să plece din regiunile vizitate, pe motiv că ar fi pus mai mare preț pe viața oamenilor, decât pe cea a animalelor. Dar dacă acești ghergheseni erau iudei, atunci înseamnă că oricum nu aveau voie să crească porci! Nu era însă importanță dacă erau evrei sau nu. Ceea ce e condamnabil este că puneau mai mult preț pe o turmă de porci, decât pe vindecarea a doi posedăți.

H. Puterea de a ierta păcatele (9:1-8)

9:1 Respins de ghergheseni, Mântuitorul a traversat din nou Marea Galileii, sosind la Capernaum, care devenise orașul Său după ce locuitorii Nazaretului au încercat să-L distrugă (Luca 4:29-31). Aici a săvârșit El câteva dintre cele mai mari minuni.

9:2 Au venit la El patru bărbați, purtând un paralytic culcat pe un pat improvizat. Relatarea lui Marcu ne informează că procedau așa din pricina mulțimii care nu-i lăsa să treacă. Astfel au fost nevoiți să facă o spărtură în acoperiș și să-l coboare pe om în prezența lui Isus (2:1-12). Când le-a văzut Isus credința, i-a spus paralyticului: „**Îndrăznește, fiule! Păcatele îți sunt iertate.**” Observați că El le-a văzut credința. Credința a fost aceea care i-a îndemnat să-l aducă pe invalid la Isus și tot credința de care a dat dovadă bolnavul a stabilit legătura cu Isus. Domnul Isus a răsplătit mai întâi acest gen de credință, declarându-l pe om iertat de păcatele sale. Marele Medic a îndepărtat mai

întâi cauza, și abia apoi s-a ocupat de simptome. El a început cu binecuvântarea mai mare. Acest text ne face să ne punem întrebarea dacă Cristos a vindecat pe cineva fără să și mântuiască acea persoană!

9:3-5 Când au auzit unii din cărturari că Isus l-a declarat pe omul acela iertat de păcatele sale, L-au acuzat de blasfemie în sinea lor. „La urma urmelor, numai Dumnezeu poate ierta păcatele!” — și-au zis ei. Or, ei erau decisi să nu-L accepte ca Dumnezeu. Atotștiitorul Domn Isus le-a citit însă gândurile și i-a mutat pentru răul din inima lor lipsită de credință, după care i-a întrebat ce este mai ușor să spui: „Iertate îți sunt păcatele” sau „Scoală-te și umblă”? În realitate, este la fel de ușor să rostești oricare din propoziții. Dar care este mai ușor de înfăptuit? Ambele sunt cu neputință de realizat pentru oameni, dar rezultatele primei porunci nu se văd, în vreme ce efectele celei de-a doua porunci pot fi sesizate imediat.

9:6, 7 Pentru a le arăta cărturarilor că are autoritate pe pământ să ierte păcatele (și, prin urmare, trebuie să i se acorde cinstea cuvenită, ca Dumnezeu), Isus a făcut o concesie, săvârșind o minune pe care ei s-o poată vedea. Întorcându-se spre paralytic, i-a spus: „Scoală-te, ridică-ți patul și du-te acasă!”

9:8 Când l-au văzut mulțimile ducându-se acasă, purtând cu el rogojina pe care zăcuse, au înregistrat două tipuri de emoții: frică și uimire. Le era frică în prezența unei evenimente evident supranatural. L-au slăvit pe Dumnezeu pentru că a dat atâta putere oamenilor. Dar ei nu au prins adevărata semnificație a minunii săvârșite de Domnul. Vindecarea vizibilă a paralyticului a avut darul de a confirma că păcatele omului i-au fost iertate — deci minunea invizibilă. Din aceasta ei trebuiau să-și dea seama că ceea ce au văzut nu era o demonstrație a autorității pe care a dăruit-o Dumnezeu oamenilor, ci a faptului că Însuși Dumnezeu se afla printre ei, în Persoana Domnului Isus Cristos. Dar ei n-au priceput.

Cît despre cărturari, știm din relatarea evenimentelor care au urmat că și-au împietrit inimile și mai mult, fiind cuprinși de necredință și ură.

I. Isus îl cheamă pe vameșul Matei (9:9-13)

9:9 Atmosfera de încordare care se țese în jurul Mântuitorului este dezamorsată pentru moment de ralatarea simplă și plină

de modestie a lui Matei, referitoare la propria sa chemare. Fiind vameș sau perceptor al impozitorului, atît el, cît și colegii săi erau detestați de iudei, din pricina necinstei lor, a impozitelor excesiv de mari pe care le colectau de la oameni și, nu în ultimul rînd, pentru că erau exponenții intereselor imperiului roman, sub al cărui jug se aflau israeliții. Trecînd pe lîngă punctul de colectare a impozitului, Isus i-a spus lui Matei: „Urmează-Mă“! Matei a răspuns imediat la chemare, sculîndu-se și urmîndu-L pe Isus și părăsînd o slujbă prin tradiție asociată cu înșelătoria, devenind imediat un ucenic al lui Isus. După cum s-a exprimat cineva: „Matei a pierdut o slujbă comodă, dar și-a împlinit destinul. A pierdut un venit apreciabil, dar a dobîndit onoare. A pierdut ceea ce oamenii numesc siguranța zilei de mîine, angajîndu-se, în schimb, în cea mai mare aventură pe care ar fi putut-o visa vreodată.“ Și printre numeroasele recompense ale acestui gest crucial din viața sa s-a numărat și aceea că a devenit unul din cei doisprezece ucenici și i s-a acordat privilegiul de a redacta evanghelia ce-i poartă numele.

9:10 Masa descrisă aici a fost organizată de Matei în onoarea lui Isus (Luca 5:29). A fost modalitatea sa de a-L mărturisii pe Cristos în public și de a le face cunoștința colegilor săi cu Mîntuitorul. Asta înseamnă că, în mod necesar, mesenii erau vameși și alte persoane din categoria cunoscută sub denumirea de **păcătoși**!

9:11 Pe vremea aceea oamenii aveau obiceiul să mănînce stînd întinși pe perne, cu fața spre masă. Cînd L-au văzut fariseii pe Isus că se însoțește cu cei considerați drept pleava societății, s-au dus la ucenicii și L-au acuzat de „culpabilitate prin asociere“ — căci nici un profet adevărat nu s-ar fi asociat, în opinia lor, cu păcătoșii!

9:12 Isus a auzit ce au spus și le-a răspuns: „Nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi.“ Fariseii se considerau sănătoși și n-ar fi recunoscut nici în ruptul capului că ar avea nevoie de Isus. (În realitate, desigur, ei erau foarte grav bolnavi, spiritual, avînd o acută nevoie de vindecare.) Prin contrast cu ei, vameșii și păcătoșii erau mult mai dispuși să-și recunoască adevărata stare și să caute harul salvator al lui Cristos! Da, Isus nu s-a sfiit să mănînce cu păcătoșii. Dar și dacă ar fi mîncat la un loc cu fariseii, I s-ar fi putut aduce aceeași acuză — ba chiar în măsură mai mare! Dacă Isus nu ar fi stat la masă cu păcătoșii, într-o lume ca a

noastră, ar fi trebuit să mănînce singur toată viața. Dar e important să reținem că atunci cînd a mîncat cu păcătoșii, niciodată nu S-a complăcut în faptele lor rele și nu Și-a compromis mîntuirea. Mai degrabă, a profitat de aceste prilejuri pentru a-i chema la adevăr și sfințenie.

9:13 Problema fariseilor consta în faptul că, deși ei urmau ritualurile iudaismului, cu tot dichisul, inimile lor erau reci, împietrite și lipsite de milă. Și astfel, Isus i-a trimis să învețe înțelesul cuvintelor lui Iehova: „Milă voiesc, iar nu jertfă“ (citate din Osea 6:6). Deși instituiseră sistemul de jertfe, El nu a voit ca ritualurile să devină un substitut pentru neprihănirea lăuntrică. Dumnezeu nu este un adept al ritualurilor și El nu-Și găsește plăcerea în ritualuri din care lipsește evlavia personală — exact ceea ce făcuseră de fapt fariseii. Ei respectau litera legii, dar nu aveau compasiune pentru cei ce aveau nevoie de ajutor spiritual. Ei se asociau doar cu oameni de teapa lor, care se considerau neprihăniți în ochii lor înșiși.

În contrast, Domnul Isus le-a spus răspicat: „Căci n-am venit să chem la pocăință pe cei neprihăniți, ci pe cei păcătoși.“ El a împlinit cu desăvîrșire dorința lui Dumnezeu de a vedea îngemănate îndurarea cu jertfa. Într-un sens, nu există nici un om neprihănit în lume. Prin urmare, El a venit să-i cheme pe toți oamenii la pocăință. Dar ideea care se desprinde de aici este că această chemare a Sa are eficacitate doar în cazul celor care recunosc că sunt păcătoși. El nu-i poate vindeca pe cei care sunt mindri, care se scotocesc singuri neprihăniți sau refuză să se pocăiască, cum era cazul fariseilor.

J. Isus este întrebat cu privire la post (9:14-17)

9:14 Deja la ora aceea Ioan se afla probabil în închisoare. Ucenicii lui au venit la Isus cu o problemă. Ei posteau adesea, dar ucenicii lui Isus nu posteau. De ce? — au întrebat ei.

9:15 Domnul le-a răspuns printr-o ilustrație. El era mirele iar ucenicii Săi erau oaspeții mirelui. Atîta vreme cît se afla cu ei, nu exista motiv să postească, în semn de doliu. Dar El avea să fie luat de la ei și atunci ucenicii Lui aveau să postească. Într-adevăr, El a fost luat de la ei — prin moartea și îngroparea Sa și de la înălțarea Sa la cer încoace este absent cu trupul din mijlocul ucenicilor. Deși cuvintele lui Isus nu ne poruncesc să postim, ele negreșit aprobă

această îndeletnicire, ca o formă de exercițiu, în ton cu purtarea unora care așteaptă revenirea Mirelui.

9:16 Întrebarea pusă de ucenicii lui Ioan L-a determinat pe Isus să arate în continuare că Ioan a marcat încheierea unei dispensații, vestind o nouă epocă a Harului. Domnul precizează că fiecare epocă își are principiile caracteristice, care nu trebuie confundate. A confunda legea cu harul ar echivala cu încercarea de a coase un petec nou, neintrat la apă, pe o haină veche. Prin spălare, petecul s-ar contracta, producând o nouă ruptură în îmbrăcămintea respectivă, și mai mare ca la început. Pe bună dreptate afirmă Gaebelein:

Un creștinism iudaistic care, printr-o profesiune a Harului și a Evangheliei, încearcă să țină Legea, promovind o neprihănire a Legii, este o urâciune mai mare în ochii lui Dumnezeu decât profesiunea din trecut a Israelului, când se închina la idoli.¹⁴

9:17 Sau amestecul respectiv ar echivala cu a pune vin nou în burdufuri vechi. Presiunea rezultată în urma procesului de fermentare a vinului nou ar face să pleznească burdufurile vechi, care nu mai au elasticitatea celor noi. Viața și libertatea Evangheliei deteriorează burdufurile ritualismului.

Inaugurarea erei creștine avea să dea naștere la tensiuni inevitabile. Bucuria pe care a adus-o Cristos nu a putut fi ținută cu forța în formele și ritualurile Vechiului Testament. Trebuia introdus un sistem cu totul nou. Pettingill precizează natura acestui proces:

Astfel, Regele își previne ucenicii cu privire la pericolul amestecării vechiului... cu noul... Și totuși, exact acest lucru de care ni se spune că trebuie să ne ferim s-a petrecut în mai toată istoria creștinătății. Iudaismul a fost peticit și adaptat pretutindeni prin biserici, aceleași haine vechi dându-i-se eticheta de „creștinism”. Prin urmare, s-a creat un amestec confuz, care nu mai e nici iudaism, nici creștinism, ci o înlocuire ritualistică a încrederii în Dumnezeu cel viu cu fapte moarte. Noul vin al mântuirii a fost turnat în vechile burdufuri ale legalismului. Urmarea? Burdufurile au pleznit iar vinul s-a vărsat, prețiosul lichid nemaiputând da viață oamenilor. Legea și-a pierdut severitatea, deoarece acum e amestecată cu har, iar harul și-a pierdut frumusețea și trăsăturile caracteristice, deoarece acum este amestecat cu faptele săvârșite în cazul legii.¹⁵

K. Puterea de a vindeca pe cei incurabili și de a învia morții (9:18-26)

9:18, 19 Discursul lui Isus cu privire la trecerea de la o dispensație la alta a fost întrerupt de intervenția unui fruntaș al sinagogii, foarte întristat de faptul că fiica lui a murit. Însuși faptul că acest dregător l-a cerut ajutor lui Isus a constituit o excepție. Majoritatea liderilor iudei s-ar fi temut să procedeze așa, de teama batjocurilor și disprețului colegilor și prietenilor lor. Lăsându-l să înțeleagă că îi onorează credința, Isus a pornit împreună cu ucenicii spre casa acestuia dregător.

9:20 Dar iată că se produce încă o întreprindere! De data aceasta făptașul este o femeie, care avusese o hemoragie timp de doisprezece ani. Isus nu a fost niciodată agasat de asemenea întreruperi. El rămânea întotdeauna calm, echilibrat, accesibil și abordabil.

9:21, 22 Știința medicală nu reușise s-o ajute pe această femeie ci, dimpotrivă, starea ei continua să se înrăutățească (Marcu 5:26). Ajunsă la capătul puterilor, în situația extremă în care se găsea, ea vine la Isus — mai precis, îl zărește pe Isus înconjurat de o mulțime de oameni. Crezând că El va fi nu numai în stare, ci și dispus s-o ajute, ea și-a croit cu greu drum prin mulțime și s-a atins de poala hainei Lui. Credința adevărată nu rămâne niciodată neobservată de El. Și astfel Domnul Isus s-a întors și a declarat-o vindecată. Pe dată femeia a fost vindecată, pentru prima oară, după doisprezece ani.

9:23, 24 În acest punct este reluat firul narativ al dregătorului a cărui fiică murise. Când a ajuns Isus la casa acestuia, bocitorii tradiționali își derulau suita de cîntece de jale, în virtutea a ceea ce a numit cineva drept „o jale sintetică” Domnul a poruncit tuturor să iasă din încăpere, declarând că fetița nu era moartă, ci doar adormită. Cei mai mulți cercetători ai Scripturilor sunt de părere că Domnul S-a referit aici la somn, în înțelesul său figurat, de moarte. Alții cred însă că fata se afla în comă. Această interpretare nu neagă capacitatea lui Isus de a fi înviat, în cazul în care ea a murit cu adevărat, ci, mai degrabă, subliniază că Isus era prea onest, pentru a-și însuși creditul pentru învierea unei fete care nu murise cu adevărat. Printre cei care au adoptat acest punct de vedere s-a numărat și Sir Robert Anderson, care a subliniat că tatăl și toți ceilalți au afirmat că fata murise, dar Isus a precizat că ea nu a murit.

9:25, 26 În orice caz, Domnul a luat-o pe fetiță de mână, săvârșind miracolul rezultat în urma ridicării ei din pat. Nu a trecut mult până s-a răspândit vestea acestei minuni în toată regiunea.

L. Puterea de a reda vederea (9:27-31)

9:27, 28 Când a plecat Isus din cartierul dregătorului, doi orbi s-au luat după El, cerând să le fie redată vederea. Deși erau văduviți de vederea fizică, oamenii aceștia posedau un acut spirit de discernământ spiritual. Adresându-se lui Isus cu titlul de **Fiul lui Dumnezeu**, ei au dovedit că recunosc faptul că El e Mesia cel îndelung așteptat și Rege de drept al Israelului. Or, ei știau că atunci când va veni Mesia, unul din semnele prin care își va valida El identitatea și autoritatea va fi faptul că va dărui vedere orbilor (Isa. 61:1, text marginal din ediția engleză RSV). Când Isus le-a pus la încercare credința, întrebându-i dacă cred ei că El e în stare să facă acest lucru (să le redea vederea), ei au răspuns fără șovăire: „**Da, Doamne.**“

9:29, 30 Atunci Marele Medic s-a atins de ochii lor și i-a asigurat că, întrucât au crezut, vor vedea. Imediat ochii lor au devenit complet normali.

Omul spune: „Nu cred până nu văd.“ Dumnezeu spune: „Nu vezi până nu crezi.“ Isus i-a spus Martei: „Nu ți-am spus că dacă vei crede vei vedea?“ (Ioan 11:40). Cel care a redactat cartea către Evrei a remarcat: „Prin credință pricepem...“ (11:3) Apostolul Ioan scrie și el: „V-am scris vouă, celor care credeți... ca să știți.“ (1 Ioan 5:13). Lui Dumnezeu nu-I este plăcută acea credință care pretinde ca mai întâi să se producă un miracol. El vrea ca noi să credem pentru simplul fapt că El este Dumnezeu.

De ce le-a atras Isus atenția oamenilor vindecați să nu spună nimănui acest lucru? În cadrul notelor de la 8:4 am sugerat că o explicație ar putea fi faptul că nu dorea să dea naștere la o mișcare prematură de a-L introna ca Rege. Oamenii era încă nepocăiți. El nu putea domni asupra lor până când aceștia aveau să se nască din nou. În plus, orice revoltă cu accente revoluționare în favoarea lui Isus le-ar fi atras iudeilor cumplite represalii din partea guvernului roman. Mai mult, Domnul Isus trebuia să treacă mai întâi pe la cruce, înainte de a domni ca Rege. Orice încercare de blocare a drumului Său spre Calvar ar fi fost o abatere de la planul dinainte stabilit al lui Dumnezeu.

9:31 Cuprinși de bucuria delirantă de a constata că văd, cei doi oameni, recunoscători pentru ceea ce li s-a făcut, răspândesc vestea miraculoasei lor vindecări. Deși am fi înclinați să avem înțelegere pentru gestul lor, realitatea rămâne că ei au dat dovadă de un grav act de neascultare, producând, în final, mai mult rău, decât bine, stârnind, probabil, o curiozitate ieftină, și nu un interes real, în Domnul Isus, inspirat de Duhul Sfânt. Nici măcar sentimentul de recunoștință nu justifică neascultarea!

M. Puterea de a reda vorbirea (9:32-34)

9:32 Mai întâi, Isus a dat viață morților, apoi vedere orbilor. Acum dă glas celor muți. Pare să existe o anumită succesiune spirituală aici — mai întâi, viața, apoi priceperea, și apoi mărturia.

Un duh rău îl lovește pe omul acesta cu neputința de a vorbi. Dar a avut cineva milă de el și l-a adus la Isus. Dumnezeu să binecuvânteze acea categorie de oameni anonimi care s-au lăsat folosiți ca instrumente în mâna Lui, aducându-i pe alții la Isus!

9:33 De îndată ce demonul a fost scos afară, omul cel mut a vorbit. E normal să presupunem că, odată vindecat de muțenia lui, a pus în slujba lui Dumnezeu graiul astfel recăpătat, laudându-L și închinându-Se Celui care s-a îndurat de El și vestindu-L. Oamenii de rând și-au dat seama că Israelul asista la o serie de minuni fără precedent.

9:34 Dar fariseii au răspuns, spunând că Isus scoate demonii cu ajutorul domnului dracilor. Acest act este definit de Isus ulterior drept păcatul de neiertat (12:32). A susține că minunile săvârșite prin puterea Duhul Sfânt ar fi fost făcute prin puterea Satanei a constituit o blasfemie (hulă) împotriva Duhului Sfânt. În timp ce alții erau binecuvântați de atingerea vindecătoare a lui Cristos, din punct de vedere spiritual, fariseii au rămas morți, orbi și muți.

VI. APOSTOLII REGELUI-MESIA SUNT TRIMIȘI ÎN ISRAEL (9:35-38)

A. Nevoia de secerători (9:35)

9:35 Versetul acesta începe cu ceea ce s-a numit al treilea circuit galileean. Isus a străbătut orașele și satele, predicând vestea împărăției, adică faptul că El e Regele Israelului și că dacă poporul se va pocăi și-L va recunoaște, El va domni peste el. În acest

moment i se face Israelului o ofertă autentică a împărăției. Ce s-ar fi întâmplat dacă Israel ar fi răspuns la această ofertă? Biblia nu ne dă nici un răspuns la această întrebare. Știm însă că Cristos tot ar fi trebuit să moară pentru a asigura temelie neprihănită de pe care Dumnezeu să-i poată îndreptăți pe păcătoșii din toate veacurile.

În timp ce Cristos îi învăța pe oameni și propovăduia Cuvântul, El vindeca tot felul de boli. După cum prima venire a lui Mesia a fost caracterizată de minuni, într-un cadru smerit, tot așa a doua Sa venire va fi marcată de minuni, săvârșite cu mare putere și slavă (cf. Ev. 6:5: „puterile veacului viitor“).

9:36 Privind mulțimile de israeliți, tracasăți și neajutorați, Domnul Isus le-a văzut ca pe niște oi fără păstor. Inima Lui plină de compasiune a fost adânc mișcată de soarta lor. O, dacă am fi mai sensibili la nevoia profundă de mântuire a celor pierduți, a celor aflați pe moarte! Rugăciunea noastră ar trebui să fie mereu aceasta:

Ajută-mă, Doamne, să privesc mulțimea
 cum ai privit-o și Tu,
 până privirea mi se va încețoșa;
 Să am compasiune pentru oile pierdute
 și din dragoste pentru Tine
 Mereu să le iubesc!

9:37 Ogorul spiritual era copt, roadele erau gata de a fi secerate, dar vai, lucrătorii erau așa de puțini! Este o problemă care dăinuie până în zilele noastre, căci întotdeauna nevoile vor fi mai mari decât forța de muncă disponibilă.

9:38 Domnul Isus le-a spus ucenicilor să-L roage pe Domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul Lui. A se observa că nevoia în sine nu constituie o chemare. Lucrătorii nu trebuie să se ducă până ce nu au fost trimiși.

Cristos, Fiul lui Dumnezeu, m-a trimis
 în țările de miazănoapte
 Ordinarea mi-a fost dată
 de mâinile străpunse.
 — *Frances Bevan*

Isus nu l-a identificat pe Domnul secerișului. Unii cred că este Duhul Sfânt. La 10:5, Isus Însuși îi trimite pe ucenici, și astfel, se pare că Lui Însuși ar trebui să ne rugăm în această chestiune a evanghelizării.

B. Chemarea celor doisprezece ucenici (10:1-4)

10:1 În ultimul verset din capitolul 9, Domnul Și-a instruit ucenicii să se roage să fie trimiși mai mulți lucrători. Dar dacă ești sincer când faci o asemenea rugăciune, trebuie să fii gata să te duci tu însuși! Și astfel, aici vedem cum Domnul îi cheamă pe cei doisprezece ucenici ai Săi. El îi alesese deja, dar acum îi cheamă la o misiune specială de evanghelizare a națiunii Israel. Chemarea a fost însoțită de autoritatea de a scoate afară duhuri necurate și de a vindeca tot felul de boli. Aici vedem din nou caracterul unic al lui Isus. Alți oameni mai făcuseră și ei minuni, dar nici un alt om nu mai conferise această putere asupra altora:

10:2-4 Cei doisprezece apostoli au fost, după cum urmează:

1. **Simon, zis și Petru.** Caracter impulsiv, generos. Fire foarte afectivă. Om cu calități înnăscute de conducător.
2. **Andrei, fratele lui.** A fost prezentat lui Isus de către Ioan Botezătorul (Ioan 1:36, 40). Apoi Petru l-a adus pe fratele său la Isus. Din acea clipă și-a făcut obiceiul de a duce oameni la Isus.
3. **Iacov, fratele lui Zebedei,** care a fost mai târziu ucis de Irod (Fapte 12:2) — primul dintre ucenici care moare ca martir.
4. **Ioan, fratele lui.** Un alt fiu al lui Zebedei, el a fost „ucenicul pe care l-a iubit Isus“. Lui îi datorăm Evanghelia a patra, cele trei Epistole care îi poartă numele și cartea Apocalipsa.
5. **Filip.** Cetățean al orașului Betsaida, el este cel care l-a adus pe Natanael la Isus. A nu se confunda cu Filip Evanghelistul, din cartea Faptele Apostolilor.
6. **Bartolomeu,** despre care se crede că ar fi fost una și aceeași persoană cu Natanael, israelitul în care Isus nu a găsit vicleșug (Ioan 1:47).
7. **Toma,** numit și Geamănul. Cunoscut îndeobște sub denumirea de „Torna necredinciosul“. În realitate, îndoielile sale de la început au dat naștere acelei mărturisiri splendide a lui Cristos (Ioan 20:28).
8. **Matei.** Fostul vameș, care a redactat evanghelia de față.
9. **Iacov, fiul lui Alfeu.** Se cunosc puține date sigure despre el.
10. **Levi, zis și Tadeu.** Mai este cunoscut și cu numele de Iuda, fiul lui Iacov (Luca 6:16). Singurele cuvinte care i-au fost

consemnate se găsesc la Ioan 14:22.

11. **Simon, Canaanitul**, pe care Luca îl numește Zilotul (6:15).
12. **Juda, Iscarioteanul**, cel care L-a vândut pe Domnul.

Ucenicii aveau, probabil, în această perioadă între douăzeci și treizeci de ani. Proveniți din diverse pături sociale, ei nu se deosebeau, probabil, de majoritatea oamenilor cu un nivel mediu de dotare. Ei străluciau însă prin faptul că erau asociați cu Isus.

C. Misiunea către Israel (10:5-33)

10: 5, 6 Restul capitolului conține instrucțiunile lui Isus pentru un turneu special de propovăduire, adresat casei lui Israel. Această trimitere nu trebuie confundată cu trimiterea ulterioară a celor șaptezeci (Luca 10:1) sau cu Marea Însărcinare (Mat. 28:19, 20). Misiunea de față a fost una temporară, având un scop bine definit: acela de a vesti că împărăția cerurilor s-a apropiat. Deși unele din principiile enunțate aici au valoare universală, pentru toți copiii lui Dumnezeu, din toate veacurile, totuși trebuie precizat că faptul că unele din ele au fost ulterior revocate de Domnul Isus dovedește că nu au fost rânduite să aibă caracter permanent (Luca 22:35, 36).

Mai întâi, se precizează traseul. Li s-a spus să nu se ducă la Neamuri sau la samariteni (un popor cu diversitate etnică, foarte detestat de iudei). Misiunea lor s-a mărginit de data aceasta la oile pierdute ale casei lui Israel.

10:7 Mesajul consta în vestirea faptului că împărăția cerurilor este aproape. Dacă Israelul refuză să primească mesajul, nu mai există nici o scuză, deoarece acest mesaj oficial le era adresat în exclusivitate israeliților. Împărăția se apropiase prin Persoana Regelui. Israelul trebuia să se decidă dacă-L va primi sau îl va respinge pe Rege.

10:8 Ucenicii au primit acreditarea, în măsură să confirme mesajul vestit de ei. Ei urmau să vindece bolnavii, să-i curețe pe leproși, să învie morții¹⁶ și să scoată afară demoni. Iudeii cereau semne (1 Cor. 1:22); prin urmare, Dumnezeu, în îndurarea Sa, a consimțit să le dea semne.

Cât despre remunerație, reprezentanții Lui nu aveau voie să perceapă nici o taxă pentru serviciile prestate. Fără plată primiseră binecuvântările lor, fără plată trebuiau să le dăruiască și altora.

10:9, 10 Nu li se cerea să-și asigure

dinainte cele necesare călătoriei. La urma urmelor, erau israeliți care le predicau altor israeliți. Or, printre iudei se recunoștea principiul potrivit căruia lucrătorul este vrednic de hrana sa. Prin urmare, nu va fi nevoie să-și ia cu ei aur, argint, aramă, traistă cu merinde, două cămăși, sandale sau toioge. Probabil sensul este acela de: „sandale în plus“ sau „un toiag în plus“. Dacă aveau deja un toiag, li se permitea să-l ia cu ei (Marcu 6:8). Ideea care se desprinde de aici este că nevoile lor aveau să fie împlinite de la o zi la alta.

10:11 Dar cum aveau ei să rezolve problema cazării? Când intrau într-o cetate, trebuiau să caute o gazdă demnă — cineva care să-i primească ca pe niște ucenici ai Domnului și care să fie receptiv la mesajul lor. De îndată ce au găsit o asemenea gazdă, trebuiau să stea la ea, atâta timp cât rămăneau în orașul respectiv, mai degrabă decât să se mute în alt loc, dacă s-ar fi ivit disponibilitatea unei cazări mai comode.

10:12-14 Dacă erau primiți în vreo casă, ucenicii trebuiau să-i ureze de bine, manifestându-și amabilitatea și recunoștința pentru ospitalitatea acordată lor. Pe de altă parte, dacă o familie refuza să-i primească pe mesagerii Domnului, aceștia nu mai aveau obligația să se roage să vină pacea lui Dumnezeu peste acea casă. Cu alte cuvinte, nu mai erau obligați să ceară binecuvântarea Domnului peste ea. Nu numai atât, dar ei trebuiau să exemplifice gravitatea faptului de a fi acționat contrar voii lui Dumnezeu, scuturându-și praful de pe picioare. Respingându-i pe ucenicii lui Cristos, membrii acestei familii îl respingeau de fapt chiar pe El.

10:15 El a avertizat că o asemenea respingere va atrage după sine în ziua judecății o pedeapsă mai aspră decât pedeapsa pentru perversiunile comise de Sodoma și Gomora. De aici rezultă că există grade de intensitate a pedepsei în iad. Cum ai putea explica altfel că va fi mai ușor pentru unii decât pentru alții?

10:16 În acest fragment Isus le dă sfaturi celor doisprezece cu privire la comportamentul pe care trebuie să-l aibă în timpul prigoanelor. Ei vor fi ca niște oi în mijlocul lupilor, înconjuțați de oameni răi, gata să-i sfășie. Ei trebuie să fie înțelepți ca porumbeii și să se ferească de orice situație în care ar putea da prilej altora să se poticnească de ei, fără temeii; de asemenea, refuzând să se lase atrași în vreo situație compromițătoare. În

plus, ei trebuie să fie fără răutate (inofensivi), ca porumbeii, protejați de armura unui caracter neprihănit și a unei credințe neprefăcute.

10:17 Va trebui ca ei să se păzească de iudeii necredincioși, care îi vor târi în fața instanțelor judecătorești și îi vor biciui în sinagogile lor. Atacul lansat împotriva ucenicilor va fi pe două planuri: civil și religios.

10:18 Ei vor fi târați înaintea guvernantorilor și a regilor din pricina lui Cristos. Dar cauza lui Dumnezeu va învinge răutatea oamenilor. „Omul are răutatea sa, dar Dumnezeu are căile Sale“ — spune o zicală în engleză. În ceasul unei aparente înfrângeri, ucenicii vor avea privilegiul incomparabil de a depune mărturie înaintea dregătorilor și a Neamurilor. Dumnezeu va fi la lucru, făcând ca toate lucrurile să conlucreze spre bine. Creștinismul a suferit mult din partea autorităților civile. Cu toate acestea „nici o altă doctrină nu le-a fost de mai mare ajutor celor rânduiți să guverneze.“

10:19, 20 Nu va fi nevoie ca ei să facă exerciții de repetiție cu privire la lucrurile pe care le vor rosti la judecată. Când va veni momentul acela, Duhul lui Dumnezeu le va da înțelepciunea de a răspunde în așa fel încât să dea slavă lui Cristos și să le închidă gura acuzatorilor. De două extreme trebuie să ne ferim în interpretarea versetului 19. Prima este presupunerea naivă că un creștin nu trebuie să-și pregătească niciodată mesajul din timp. A doua este concepția că versetul de față nu ar avea nici o valabilitate pentru noi cei de azi. Este de dorit și se cuvine ca un predicator să aștepte, cu rugăciune, să primească cuvântul potrivit de la Dumnezeu pentru fiecare ocazie în parte. Dar tot atât de adevărat este că toți credincioșii au temeiul de a cere împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu că li se va da înțelepciunea de a rosti un mesaj de inspirație divină. Ei devin astfel purtători de cuvânt ai Duhului Tatălui lor.

10:21 Isus și-a prevenit ucenicii că vor fi confrunțați cu trădare și violențe. Căci un frate îl va acuza pe alt frate. Tatăl își va trăda propriul copil. Copiii vor deveni informatori împotriva părinților lor, care vor fi executați din pricina lor.

J.C. Macaulay face câteva comentarii pertinente pe marginea acestui subiect:

Îndurând ura lumii, nu facem altceva decât să ne alăturăm unei cete nobile... Căci robul nu poate să se aștepte la un tratament mai omenos din

partea vrăjmașului decât cel care l-a fost aplicat și Domnului Isus. Dacă lumea nu a avut altceva mai bun să-I ofere lui Isus decât o cruce, nici urmașii Lui nu trebuie să se aștepte la o calească împărătească. Dacă El n-a avut decât spini, putem noi cere ghirolande? Numai să avem grijă ca ura îndreptată de lume asupra noastră să fie «din pricina lui Cristos», și nu pentru vreo trăsătură negativă care a fost sesizată în noi sau vreun alt lucru nevrednic de scumpul nostru Domn, pe care Îl reprezentăm în fața lumii.¹⁷

10:22, 23 Ucenicii vor fi urâți de toți — nu de toți fără excepție, ci de oameni din toate culturile, naționalitățile, clasele etc. „Dar cine va răbda până la sfârșit va fi mântuit.“ Scos din context, acest verset ar putea fi interpretat în sensul că mântuirea se poate câștiga prin răbdare statomică. Noi știm însă că nu acesta e sensul lui, deoarece de la un capăt la altul al Scripturii vedem că mântuirea este darul fără plată al harului lui Dumnezeu, prin credință (Ef. 2:8, 9). Tot așa, nu se poate deduce din acest verset că cei care rămân credincioși lui Cristos vor fi salvați de la moartea fizică, întrucât chiar în versetul dinainte se prezice moartea unora dintre ucenicii credincioși. Cea mai simplă explicație este că răbdarea este semnul distinctiv al celor cu adevărat mântuiți. Cei care vor răbda până la sfârșit în vremuri de prigoană vor dovedi prin statornicia lor că sunt cu adevărat credincioși. Aceeași afirmație o găsim la Matei 24:13, unde se referă la o rămășiță credincioasă de evrei în timpul Marii Strămtorări, care vor refuza să-și compromită loialitatea lor față de Domnul Isus. Răbdarea lor va demonstra că sunt ucenici veritabili.

În fragmentele din Biblie care se ocupă de viitor, Duhul lui Dumnezeu adesea trece de la viitorul imediat la un viitor mai îndepărtat. O profeție s-ar putea să aibă o semnificație parțială, cu aplicație imediată, urmând ca sensul ei principal să fie împlinit mult mai târziu. De pildă, cele două veniri ale lui Cristos pot apărea uneori combinate într-un singur text, fără nici o explicație (Isa. 52:14, 15; Mica 5:2-4). În versetele 22 și 23, Domnul Isus face acest gen de tranziție profetică. El îi previne pe cei doisprezece ucenici că vor avea de suferit pentru Numele Său. Apoi El vede în ei un prototip al urmașilor Săi iudei devotați din timpul Marii Strămtorări. El face un salt în viitor, de la încercările care vor veni peste primii creștini la cele de care vor avea parte credincioșii din perioada

imediat premergătoare venirii Sale a doua oară.

Prima parte a versetului 23 se referă, probabil, la cei doisprezece ucenici. Dar „când vă vor prizoni într-o cetate, să fugiți într-alta...“ Ei nu erau obligați să rămână sub tirania dușmanilor lor, dacă exista o cale onorabilă de a scăpa. „Nu e greșit să fugi de pericol — greșit e să încerci să te eschivezi de la datorie.“

Ultima parte a versetului 23 ne poartă în viitor, la zilele care vor preceda venirea lui Cristos, pentru a domni: „...nu veți isprăvi de străbătut cetățile lui Israel până va veni Fiul Omului.“ Aceasta nu putea să fie o referire la misiunea celor doisprezece, deoarece Fiul Omului venise deja. Unii învățați văd în aceasta o referire la distrugerea Ierusalimului, din anul 70 după Cristos. Totuși e greu să stabilim cum acest holocaust ar putea fi „venirea Fiului Omului“ de care se vorbește aici. Pare mult mai plauzibil că aici este vorba de o referire la a doua Sa venire. În timpul Marii Tribulații, frații iudei, credincioși, ai lui Cristos vor începe să vestească evanghelia împărăției. Ei vor fi persecutați și urmăriți. Înainte de a ajunge ei în toate cetățile Israelului, Domnul Isus Se va întoarce să-Și judece dușmanii și să stabilizească împărăția Sa.

S-ar părea că există o contradicție între versetul 23 și Matei 24:14. Aici se afirmă că nu se va ajunge în toate cetățile Israelului înainte de a veni Fiul Omului. Acolo se spune că evanghelia împărăției va fi predicată în toată lumea, înaintea venirii a doua a lui Isus. Totuși nu există nici o contradicție. Evanghelia va fi predicată în toate națiunile, deși nu neapărat la fiecare individ. Dar acest mesaj va întâmpina rezistență acerbă iar vestitorii mesajului vor fi persecutați și încolțiți în Israel. Astfel, nu vor fi cuprinse toate cetățile Israelului în această campanie.

10:24, 25 Ucenicii Domnului vor fi avut adesea prilejul să se întrebe de ce trebuie să îndure acest tratament neomenos. Dacă Isus era cu adevărat Mesia, atunci de ce sufereau urmașii Lui, în loc să domnească? În versetele 24 și 25, El anticipează perplexitatea lor și le răspunde, amintindu-le de relația lor cu El. Ei erau ucenici. El era Învățătorul lor. Ei erau membri ai casei (Sale). Calitatea de ucenici presupune a-L urma pe Învățător, nu a-l fi superior. Slujitorul nu trebuie să se aștepte să fie tratat mai bine decât Stăpânul său. Dacă oamenii Îl numesc pe Stăpânul de drept al casei „Beelzebub“ (în versiunea

Cornilescu, *Beelzebub* „domnul muștelor“ un zeu ekronit, al cărui nume însemna pentru iudei Satan, n.tr.), atunci asupra lor vor fi azvârlite insulte și mai mari. Ucenicia presupune a avea parte de respingerea de care a avut parte și Învățătorul.

10:26, 27 De trei ori Domnul le-a spus adeptilor Lui să nu se teamă (v. 26, 28, 31). Mai întâi, nu trebuie să se teamă de triumful aparent al dușmanilor lor. Cauza Lui va fi răzbunată în chip glorios într-o bună zi. Până acum evanghelia fusese oarecum acoperită iar învățăturile Sale fuseseră relativ ascunse. Dar curând ucenicii vor trebui să vestească cu îndrăzneală mesajul creștin, care până în acel punct fusese ținut secret, adică în particular.

10:28 În al doilea rând, ucenicii nu trebuie să se teamă de furia ucigașă a oamenilor. Cel mai grav lucru pe care li-l pot face oamenii este să ucidă trupul. Moartea fizică nu este însă tragedia cea mai mare pentru un creștin. A muri înseamnă a fi cu Cristos și astfel mult mai bine. Înseamnă o izbăvire de păcat, întristare, boală, suferință și moarte; și mai este o strămutare în slava eternă. Așadar, până și cel mai mare rău pe care îl pot face oamenii este, în realitate, lucrul cel mai bun care i se poate întâmpla unui copil al lui Dumnezeu.

Ucenicii nu trebuie să se teamă de oameni, ci să aibă o frică plină de respect pentru Cel care este în stare să ucidă și sufletul, și trupul în iad. Aceasta e cea mai mare pierdere — despărțirea de Dumnezeu, de Cristos și de nădejde. Moartea spirituală este o pierdere incalculabilă și o condamnare care trebuie evitată cu orice preț.

Cuvintele lui Isus din versetul 28 evocă amintiri despre acel om care a trăit o viață sfântă, John Knox, pe al cărui epitaf stă scris: „Aici odihnește unul care s-a temut atât de mult de Dumnezeu încât n-a putut să se mai teamă de nici un om.“

10:29 În mijlocul încercărilor de foc, ucenicii puteau avea încredere în grija lui Dumnezeu. Domnul Isus ne învață următorul lucru din exemplul unei păsări foarte comune: vrabia. Două din aceste păsări nesemnificative se vindeau pentru o monedă de cupru. Totuși nici una din ele nu moare fără voia Tatălui sau fără cunoștința sau prezența Sa. După cum s-a exprimat cineva, „Dumnezeu participă la înmormântarea fiecărei vrăbii răpuse.“

10:30, 31 Același Dumnezeu care se interesează personal de vrăbioare ține soco-

teala exactă a perilor din capul fiecărui copilaș al Său. Un fir de păr este cu mult mai puțin valoros decât o vrăbie. Aceasta demonstrează că copiii Lui îi sunt mai de preț decât multe vrăbii. Așadar, ce motiv mai avem să ne temem?

10:32 Având în vedere toate cele de mai sus, ce este mai rezonabil pentru ucenicii lui Cristos decât să-L mărturisească pe El înaintea oamenilor? Orice rușine sau ocară pe care o vor suporta eventual va fi din belșug răsplătită în cer, când Domnul Isus îi va mărturisi înaintea Tatălui Său. Mărturisirea lui Cristos din acest caz presupune o angajare și predare în fața Lui, ca Domn și Mântuitor, și recunoașterea Lui care decurge de aici, cu cuvântul și cu viața noastră. În cazul celor mai mulți dintre cei doisprezece, lucrul acesta a condus la mărturisirea supremă a Domnului, prin martiraj.

10:33 Tăgăduirea lui Cristos pe pământ va fi plătită cu tăgăduirea înaintea lui Dumnezeu și a cerului. A-L tăgădui pe Cristos în acest sens înseamnă a refuza să-L recunoști autoritatea asupra vieții tale. Cei care prin viața lor spun, de fapt: „Niciodată nu Te-am cunoscut“ îl vor auzi odată și pe El spunând: „Niciodată nu v-am cunoscut“. Domnul nu Se referă aici la o tăgăduire temporară a Lui, făcută sub presiune, ca în cazul lui Petru, ci o tăgăduire din care s-a făcut un obicei, o lepădare finală de El.

D. Nu am venit să aduc pacea, ci o sabie (10:34-39)

10:34 Cuvintele Domnului nostru trebuie înțelese la modul figurat, în contextul în care rezultatele vizibile ale venirii Sale sunt prezentate ca scop aparent al venirii Sale. El spune că nu a venit să aducă pacea, ci o sabie. De fapt, El a venit să aducă pacea (Ef. 2:14-17); El a venit pentru ca lumea să poată fi mântuită prin El (Ioan 3:17).

10:35-37 Dar ideea care se desprinde de aici este că ori de câte ori persoane individuale au devenit urmași ai Săi, familiile lor sau întors împotriva lor. Un tată convertit va întâmpina opoziție din partea fiului său necredincios, o mamă creștină va avea împotrivire din partea unei fiice nenăscute din nou. Astfel, adesea trebuie făcută o alegere între Cristos și familia cuiva. Nu trebuie să permitem nici unui fel de legături de sânge să ne abată, ca ucenici ai Domnului, de la loialitatea totală pe care l-o datorăm. Mântuitorul trebuie să fie mai presus de tatăl, mama, fiul sau fiica cuiva. Unul din prețurile

uceniei este faptul că va trebui să suferim tensiuni, certuri și chiar înstrăinarea de propria noastră familie. Aceasta ostilitate este adesea mai cruntă decât cea pe care o întâmpinăm în alte domenii ale vieții.

10:38 Dar mai e un lucru și mai periculos care-l poate răpi lui Cristos locul ce l se cuvine: iubirea propriei noastre vieți. De aceea, Isus a adăugat: „Cine nu-și ia crucea și nu vine după Mine nu este vrednic de Mine.“ Desigur, crucea era un mod de executare a oamenilor. A-ți lua crucea și a-L urma pe Cristos înseamnă a trăi într-o manieră atât de consacrată pentru El, încât până și moartea însăși nu mai este un preț prea mare de plătit pentru El. Nu tuturor ucenicilor li se cere să-și dea viața pentru Domnul, dar toți sunt chemați să-L prețuiască atât de mult, încât să nu țină la viața lor.

10:39 Dragostea pentru Cristos trebuie să pună stăpânire pe instinctul de auto-conser-vare. Cine își va păstra viața o va pierde și cine își va pierde viața pentru Mine o va câștiga. Există ispita de a ține din răputeri la viața noastră, făcând totul pentru a evita durerile și pierderile inerente unei vieți de totală predare. Dar aceasta ar fi cea mai mare risipă a vieții — să o petreci în satisfacerea dorințelor eului. Cea mai bună întrebuintare pe care am putea-o da vieții noastre este de a o petrece în slujba lui Cristos. Persoana care își pierde viața în consacrare față de El o va câștiga și o va găsi în toată plinătatea ei adevărată.

E. Un pahar de apă rece (10:40-42)

10:40 Nu toți oamenii aveau să respingă mesajul ucenicilor. Unii aveau să vadă în ei pe reprezentanții lui Mesia, primindu-i cu căldură. Ucenicii aveau mijloace limitate de a răsplăti această omenie, dar nu trebuiau să se îngrijeze pentru asta. Orice lucru făcut pentru ucenici le era socotit oamenilor ca săvârșit chiar pentru Domnul, răsplata fiind pe măsură.

A primi un ucenic al lui Cristos echivala cu a-L primi pe Cristos însuși iar a-L primi pe El era la fel cu a-L primi pe Tatăl care L-a trimis, întrucât cel trimis îl reprezintă pe ce-l ce l-a trimis. A-l primi pe un ambasador, care reprezintă guvernul care l-a trimis și însărcinat să-l reprezinte, înseamnă a beneficia de relații diplomatice cu țara respectivă.

10:41 Oricine îl primește pe un prooroc, în numele proorocului, va primi răsplata unui prooroc. A. T. Pierson comentează pe marginea acestui verset următoarele:

Iudeii considerau răsplata proorocilor drept cea mai mare, deoarece, deși regii domneau în numele Domnului și preoții slujeau în numele Domnului, proorocul venea din partea Domnului, învățându-l atât pe preot, cât și pe rege. Cristos spune că dacă nu faci altceva decât să-l primești pe un prooroc în calitatea sa de prooroc, vei primi aceeași răsplată de care are parte proorocul, dacă îl ajuți pe acesta. Când veți fi din nou înclinați să criticați un vorbitor, gândiți-vă la acest lucru! Dacă îl veți ajuta să vorbească pentru Dumnezeu îl veți încuraja, veți avea parte de răsplata lui. Dimpotrivă, dacă îi veți îngreuna slujba, vă veți pierde răsplata. Mare lucru este să-l ajuți pe cel care se străduiește să facă binele. Nu judecați îmbrăcămintea lui, atitudinea sa, manierele sau vocea sa, ci priviți dincolo de toate acestea și spuneți: „Nu cumva acesta e mesajul pe care mi-l transmite Dumnezeu mie? Oare nu este acesta un profet al lui Dumnezeu pentru sufletul meu?” Dacă este, atunci primiți-l, preamăriți cuvântul și lucrarea lui și veți obține o parte din răsplata lui.¹⁸

Cine primește un om neprihănit, din pricina faptului că acesta este neprihănit, va primi răsplata omului neprihănit. Cei care îi judecă pe alții după înfățișarea lor atrăgătoare sau bogăția materială nu își dau seama că, în realitate, adevărata valoare morală e îmbrăcată adesea într-o haină foarte umilă. Modul în care îl va trata cineva pe cel mai nepretențios ucenic va fi exact tratamentul pe care l-l va aplica chiar Domnului.

10:42 Nici un act de bunătare arătat unui adept al lui Isus nu va rămâne neobservat. Chiar și un pahar de apă rece va fi amplu răsplătit, dacă este dăruit unui ucenic, din pricina faptului că acesta este un adept al Domnului.

Astfel Domnul își încheie seria de instrucțiuni speciale date celor doisprezece investindu-i cu demnitate regală. Este adevărat că ei vor avea parte de împotrivire, vor fi respinși, arestați, judecați, intermițați și poate chiar omorâți. Dar ucenicii nu trebuiau să uite niciodată că sunt reprezentanții Regelui și că aveau privilegiul slăvit de a vorbi și acționa în numele Lui.

VII CREȘTEREA OPOZIȚIEI ȘI A RESPINGERII (Cap. 11, 12)

A. Întemnițarea lui Ioan Botezătorul (11:1-19)

11:1 După ce i-a trimis pe cei doisprezece în această misiune specială, temporară,

către casa lui Israel, Isus a plecat din acel loc, ca să învețe și să predice în cetățile Galileii, unde locuiseră anterior ucenicii.

11:2, 3 Între timp, Ioan fusese aruncat în închisoare de Irod. Singur și descurajat, Ioan a căzut pe gânduri, întrebându-se dacă Isus o fi cu adevărat Mesia, atunci de ce îngăduie ca predecesorul Său să zacă în închisoare? Asemenea altor oameni mari ai lui Dumnezeu, Ioan a suferit o temporară alunecare de la credință. Și așa se face că a trimis doi din ucenicii săi la Isus, să-L întrebe dacă El era cu adevărat cel promis de prooroci, sau dacă mai trebuia să-L aștepte încă pe Cel Uns.

11:4, 5 Isus a răspuns amintindu-i lui Ioan că El face minunile prezise în cazul lui Mesia, și anume că orbii văd (Isa. 35:6); surzii aud (Isa. 35:5); morții sunt înviați (acest fapt nu a fost profețit în legătură cu Mesia, ci a depășit minunile pe care le prezisese proorocii). De asemenea, Isus i-a amintit lui Ioan că evanghelia se vestește la cei săraci, conform profeției mesianice de la Isaia 61:1. În mod obișnuit, conducătorii religioși își concentrează adesea atenția asupra celor bogați, ce provin din medii aristocratice. Mesia aducea însă vestea bună celor săraci.

11:6 Apoi Mântuitorul a adăugat: „**Ferice de acela pentru care Eu nu voi fi un prilej de poticnire.**” Rostite de alte buze, aceste cuvinte ar fi fost etichetate drept cea mai mare laudăroșenie. Dar ieșite de pe buzele lui Isus, ele constituie validarea perfecțiunii Sale personale. În loc să se comporte ca un general pompos, Mesia a venit sub forma unui tâmplar umil. Blândețea Sa, starea Sa umilă, smerenia Sa contrastau cu caracterul unui Mesia militant. Oameni animați de pornirile firii puteau să se îndoaie de faptul că e cu adevărat Regele. Dar binecuvântarea lui Dumnezeu se odihnea peste cei care, cu ochii lor spirituali, recunoșteau în Isus din Nazaret pe Mesia Cel Promis.

Versetul 6 nu trebuie interpretat ca o dojană la adresa lui Ioan. Fiecare din noi simte nevoia, din când în când, să i se confirme și întărească credința. Una e să ai o trecătoare abatere de la credință, și cu totul alta să te poticnești pentru totdeauna cu privire la identitatea Domnului Isus. Nici un capitol separat din viața cuiva nu poate fi considerat drept reprezentativ pentru întreaga viață a aceluși om. Luând viața lui Ioan în totalitatea ei, vom descoperi mărturia unei trăiri pline de credincioșie și perseverență.

11:7, 8 De îndată ce au plecat ucenicii lui Ioan, îmbărbătați de asigurarea dată de Isus, Domnul s-a adresat mulțimilor, cu cuvinte pline de elogiu la adresa lui Ioan Botezătorul. Aceiași mulțime de oameni dăduse năvală în pustie să-l audă pe Ioan, când vestea acesta cuvântul. De ce? Doar pentru a vedea un om slab, șovăitor, o trestie scuturată de orice rafală de vânt a opiniei oamenilor? Nu, cu siguranță că nu! Ioan era un predicator neânfricat, cu un puternic simț al conștiinței, care prefera să sufere, decât să fie redus la tăcere, gata să moară decât să stea cu mâinile în sân. Veniseră acești oameni să vadă un curtean de la palat, îmbrăcat în straie luxoase? Nicidcum! Ioan era un om simplu al lui Dumnezeu, a cărui viață austeră constituia o muștrare la adresa spiritului nespun de lumesc al poporului.

11:9 leșiseră ei să vadă un prooroc? Ei bine, Ioan era prooroc — în realitate, cel mai mare dintre prooroci. Domnul nu a lăsat să se înțeleagă aici că Ioan era mai mare în ce privește caracterul său, elocvența sau puterea sa de convingere. Ioan era mai mare datorită poziției pe care o ocupa, de premergător al Regelui-Mesia.

11:10 Ideea aceasta e confirmată de versetul 10. Ioan era împlinirea profeției lui Maleahi (3:1) — solul care avea să-L preceadă pe Domnul, pregătindu-i pe oameni pentru venirea Sa. Și alții mai profesiseră Venirea lui Cristos, dar Ioan fusese ales să vestească actul propriu-zis al sosirii lui Mesia. Bine a zis cineva: „Ioan a deschis calea pentru Cristos, după care s-a dat la o parte din calea lui Cristos.”

11:11 Afirmația „cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decât el” dovedește că Isus se referea la privilegiul lui Ioan, nu la caracterul său. Cel mai mic din împărăția cerurilor nu posedă neapărat un caracter mai bun decât al lui Ioan, dar are un privilegiu mai mare. A fi un cetățean al împărăției este un lucru mai mare decât a anunța venirea împărăției. Privilegiul lui Ioan a fost mare în sensul că el a pregătit calea pentru Domnul, dar el nu a trăit ca să se bucure de binecuvântările împărăției.

11:12 De la inaugurarea lucrării lui Ioan și până la această întemnițare a sa, împărăția cerurilor fusese supusă la violență. Fariseii și cărturarii i se împotrăviseră cu îndârjire. Regele Irod făcuse tot ce-i stătuse în putință pentru a zădărnici împărăția, punând mâna pe vestitorul ei.

„...și cei ce dau năvală (violenții) pun

mâna pe ea (o iau cu forța).“ Această afirmație se pretează la două interpretări. Mai întâi, vrăjmașii împărăției au făcut tot ce le-a stat în putință pentru a lua cu forța împărăția și a o distruge. Faptul că l-au respins pe Ioan a prefigurat faptul că-L vor respinge chiar pe Rege și împărăția adusă de El. Dar mai poate însemna că cei care erau gata pentru venirea Regelui au răspuns cu o dorință nestăvilită la anunțul făcut în acest sens și s-au străduit din răputeri să intre în împărăție. Acesta este sensul la Luca 16:16: „Legea și Proorocii au ținut până la Ioan. De atunci încoace, Evanghelia se propovăduiește: și fiecare, ca să intre, dă năvală.“ Aici împărăția e înfățișată ca o cetate asediată, în care vor să intre toate clasele de oameni. Se cere pentru aceasta un anumit grad de violență spirituală.

Indiferent care sens îl adoptăm, gândul care se desprinde de aici este că propovăduirea lui Ioan a declanșat o reacție violentă, cu înrăurii profunde și larg răspândite.

11:13 „Căci până la Ioan au proorocit toți proorocii și legea.” întreg volumul, de la Geneza la Maleahi, a proorocit despre venirea lui Mesia. Când Ioan a ieșit pe scena istoriei, rolul său unic nu a constatat doar în proorocie, ci în vestirea împlinirii tuturor profețiilor privitoare la Prima Venire a lui Cristos.

11:14 Maleahi prezisese că înaintea de a Se arăta Mesia, va veni Ilie ca predecesor (Mal. 4:5, 6). Dacă oamenii ar fi fost dispuși să-L primească pe Isus ca Mesia, Ioan ar fi îndeplinit rolul lui Ilie. Ioan nu era întruparea lui Ilie, după cum arată el clar la Ioan 1:21. Dar el a mers înaintea lui Cristos în spiritul și puterea lui Ilie (Luca 1:17).

11:15 Nu toți l-au apreciat pe Ioan Botezătorul și nu toți i-au înțeles misiunea. Prin urmare, Domnul a adăugat: „Cine are urechi de auzit să audă!“ Cu alte cuvinte, aveți grijă să nu scăpați semnificația celor auzite! Dacă Ioan a îndeplinit profeția privitoare la Ilie, atunci înseamnă că Isus este Mesia cel promis! Prin acreditarea lui Ioan Botezătorul, Isus reafirma pretenția Sa, că este Cristosul Dumnezeuului. A-L accepta pe Unul duce inevitabil la acceptarea Celuilalt.

11:16, 17 Dar generația căreia i se adresa Isus nu era interesată să-L accepte pe nici unul! Iudeii, care au avut privilegiul de a asista la venirea Regelui-Mesia, nu au avut nici un confort de la El sau de la premergătorul Său. Ei erau o piatră de încercare. Isus i-a comparat cu niște copii răsfățați, care stăteau la piață și nu puteau fi mulțumiți

deloc, indiferent ce ofertă li se făcea. Dacă prietenii lor cereau să cânte din fluiet, pentru ca ei să poată dansa, acești copii refuzau. Dacă prietenii le cereau să se joace de-a înmormântarea, ei refuzau să bocească.

11:18, 19 Ioan a venit ca ascetic și iudeii l-au acuzat că este posedat de demoni. Pe de altă parte, Fiul Omului a mâncat și a băut, în mod normal. Dacă ascetismul lui Ioan i-a făcut să se simtă incomozi, atunci te-ai fi așteptat ca manierele mai obișnuite ale lui Isus la masă să fie acceptate de ei. Dimpotrivă însă ei L-au numit „om mănăcios și băutor de vin și prieten al vameșilor și păcătoșilor.“ Desigur, Isus nu a mâncat și nu a băut niciodată fără măsură. Acuzăția lor era pură născocire. Este adevărat că El era prieten al vameșilor și al păcătoșilor, dar nu în modul sugerat de ei. Da, El s-a împrietenit cu păcătoșii, pentru a-i salva de păcatele lor, dar niciodată nu a împărtășit sau a aprobat păcatele lor.

„**Totuși înțelepciunea a fost îndreptățită prin lucrările ei.**“ Desigur, Domnul Isus este înțelepciunea personificată (1 Cor. 1:30). Oamenii necredincioși n-au decât să-L vorbească de rău, El este răzbnut și îndreptățit de faptele Sale și de cele săvârșite în adepții Lui. Deși marea majoritate a iudeilor refuza să-L recunoască în calitatea Sa de Rege-Mesia, afirmațiile care le-a făcut despre Sine au fost pe deplin adevărate de minunile Sale și de transformarea spirituală produsă în ucenicii Săi devotați.

B. Vai de cetățile Galileii care au refuzat să se pocăiască! (11:20-24)

11:20 Cu cât e mai mare privilegiul acordat cuiva, cu atât crește și responsabilitatea care apasă pe umerii acelei persoane. Nici o altă cetate nu fusese mai privilegiată decât fuseseră Horazinul, Betsaida și Capernaumul. Fiul lui Dumnezeu întrupat umblase pe străzile lor prăfuite, le învățase fiii și săvârșise câteva dintre cele mai mărețe fapte ale Sale în interiorul zidurilor lor. În fața acestor dovezi copleșitoare, locuitorii lor au continuat să refuze cu încăpățănare să se pocăiască. Prin urmare, nici nu e de mirare că Domnul a rostit cea mai solemnă condamnare la adresa lor.

11:21 El a început cu Horazinul și Betsaida. Aceste cetăți auziseră invitațiile pline de har ale Dumnezeului-Mântuitor, și totuși li întorseseră spatele. Gândul Lui a zburat apoi la orașele Tir și Sidon, care căzuseră sub judecata lui Dumnezeu din pricina idola-

triei și răutății lor. Dacă ar fi avut ele privilegiul de a vedea minunile săvârșite de Isus, aceste cetăți negreșit s-ar fi smerit cu adâncă pocăință. Prin urmare, în ziua judecării, Tirului și Sidonului le va fi mai ușor decât Horazinului și Betsaidei.

11:22 Cuvintele „în ziua judecării va fi mai ușor“ indică faptul că vor exista diverse grade de pedepsire în iad, după cum sunt grade diferite de răsplată în cer (1 Cor. 3:12-15). Păcatul unic care îi trimite pe oameni în iad este refuzul lor de a se supune lui Isus Cristos (Ioan 3:36b). Dar profunzimea suferinței din iad depinde de privilegiile pe care le-a nesocotit cineva și de păcatele în care s-a complăcut.

11:23, 24 Puține cetăți fuseseră atât de favorizate cum fuseseră Capernaumul. Acesta devenise orașul adoptat de Isus după respingerea Sa la Nazaret (9:1, cf. Marcu 2:1-12), și unele din cele mai extraordinare miracole ale Sale — dovezi de netăgăduit ale faptului că El era Mesia cel Promis — fuseseră săvârșite aici. Dacă Sodoma, infama capitală a homosexualității, ar fi avut aceste privilegiile, s-ar fi pocăit și ar fi fost cruțată. Dar privilegiul Capernaumulului a fost mult mai mare. Locuitorii săi ar fi trebuit să se pocăiască și să-L accepte cu bucurie pe Domnul. Dar Capernaumul a pierdut prilejul ce i se oferise. Păcatul perversiunii Sodomei a fost, într-adevăr, mare, dar nici un păcat nu e mai mare decât faptul că Capernaumul a respins pe Fiul sfânt al lui Dumnezeu! Prin urmare, Sodoma nu va fi pedepsită atât de aspru ca și Capernaumul, în ziua judecării. Deși inițial înălțat la cer, în ce privește privilegiile acordate, Capernaumul va fi coborât până în Hades, la judecată. Dacă toate acestea sunt adevărate despre Capernaum, cu cât mai valabilă este afirmația în cazul acelor locuri unde Bibliile abundă, unde evanghelia se vestește de la radio și televiziune și unde pușini, ba poate chiar nici unul nu va avea scuze!

În zilele Domnului nostru, existau patru cetăți (orașe) de frunte în Galileea: Horazin, Betsaida, Capernaum și Tiberiada. Care a fost urmarea? Nimicirea Horazinului și a Betsaidei a fost atât de profundă încât azi nici nu se cunoaște locul exact unde au fost aceste orașe. Nici chiar despre Capernaum nu se știe exact unde era plasat. Tiberiada încă mai dăinuie. Această împlinire extraordinară de remarcabilă a profeției este încă o dovadă în plus despre atotștiința Mântuitorului și inspirația Bibliei.

C. Reacția Mântuitorului la respingere (11:25-30)

11:25, 26 Cele trei orașe din Galileea nu aveau nici ochi, nici inimă să-L iubească pe Cristosul lui Dumnezeu. El știa însă că atitudinea lor era doar o anticipare a respingerii la scară mult mai mare. Cum a reacționat El la lipsa lor de pocăință? Nu cu vrăjmășie, cinism sau răzbunare. Mai degrabă, El și-a ridicat glasul către Dumnezeu cu mulțumire că nimic nu poate zădărnici planurile Sale suverane. „Te laud, Tată, Doamne, al cerului și al pământului, pentru că ai ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor.“

Doă greșeli de înțelegere trebuiesc evitate aici. Mai întâi, Isus nu-și exprima satisfacția față de judecata ce avea să se abată în mod inevitabil asupra cetăților galileene. În al doilea rând, El nu a lăsat să se înțeleagă că Dumnezeu ar fi privat în mod arbitrar pe cei înțelepți și pricepuți de lumină.

Cetățile avuseseră toate ocaziile de a-L primi pe Domnul Isus. Dar ele refuzaseră în mod deliberat să I se supună. Când au refuzat ele lumina, și Dumnezeu a luat lumina de la ele. Dar planurile lui Dumnezeu nu au suferit înfrângere, ci ele se vor împlini întocmai. Dacă intelectualii nu vor să creadă, atunci Dumnezeu se va descoperi inimilor oamenilor simpli și smeriți. El îi satură pe cei flămânzi cu bunătați și-i trimite pe cei bogați cu mâinile goale (Luca 1:53).

Cei care se consideră prea înțelepți ca să mai aibă nevoie de Cristos ajung să sufere de o orbire juridică. Dar cei care recunosc că le lipsește înțelepciunea primesc revelații de la Cel „în care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și cunoștinței“ (Col. 2:3). Isus I-a mulțumit Tatălui pentru faptul că a rănduit ca, și dacă unii nu-L vor accepta, alții să-L primească totuși. În fața unei necredințe de proporții gigantice, El a găsit consolare în planul și scopul suveran al lui Dumnezeu.

11:27 Toate lucrurile I-au fost incredințate lui Cristos de către Tatăl Său. Această afirmație ar fi foarte absurdă, dacă ar fi făcută de oricine altcineva, dar rostită de Domnul Isus, ea este o simplă enunțare a adevărului. La ora aceea, când începuse să se înțelească opoziția, nu se părea să El este stăpân pe situație. Dar aparențele erau înșelătoare. El era stăpân pe situație. Programul vieții Sale se desfășura fără să poată fi zădărnicit, în direcția glorioșului triumf de la

sfârșit. „Nimeni nu-L cunoaște deplin pe Tatăl, afară de Fiul.“ Persoana lui Cristos e învăluită într-un mister de nepătruns. Îngemănarea naturii dumnezeiești cu cea omnească într-o singură Persoană ridică probleme coplesitor de mari pentru mintea omului. De pildă, să luăm doar problema morții: Dumnezeu nu poate muri. Dar Isus este Dumnezeu și Isus a murit. Totuși natura sa divină și cea umană sunt inseparabile. Astfel, deși îl putem cunoaște și iubi și ne putem pune încrederea în El, există un sens în care numai Tatăl îl poate înțelege deplin pe Fiul.

Dar tainele de nepătruns ale Numelui Tău Depășesc puterea creaturii de a le înțelege; Doar Fiul — slăvit adevăr — Pe Tatăl îl poate cunoaște cu adevărat. Vrednic ești, o, Miel al lui Dumnezeu, Ca orice genunchi să Ți se plece!

— Josiah Conder

„Tot așa, nimeni nu cunoaște deplin pe Tatăl, afară de Fiul și acela căruia vrea Fiul să I-L descopere.“ Și Tatăl este de nepătruns. În ultimă instanță, numai Dumnezeu este suficient de mare pentru a-L înțelege pe Dumnezeu. Omul nu poate să-L cunoască prin propriile sale forțe sau prin intelectul Său. Dar Domnul Isus poate să-L descopere pe Tatăl și-L descopere cui binevoiește. Oricine ajunge să-L cunoască pe Fiul ajunge să-L cunoască și pe Tatăl (Ioan 14:7).

Totuși, după ce am spus toate acestea, trebuie să mărturisim că în încercarea de a explica versetul 27, ne-am lovit de adevăruri care ne depășesc. Noi vedem lucrurile palid, ca într-o oglindă. Nici măcar în eternitate, mințile noastre mărginite nu vor fi în stare să aprecieze îndeajuns măreția lui Dumnezeu sau să înțeleagă taina întrupării. Când citim că Tatăl este descoperit numai celor cărora Fiul binevoiește să I-L descopere, am putea fi ispițiți să credem că ar fi vorba de un proces arbitrar de selecție, aplicat unui număr restrâns de oameni. Dar versetul următor ne păzește de o atare interpretare eronată. Domnul Isus lansează o invitație universală către toți cei trudiți și apăsați să vină la El pentru a primi odihnă. Cu alte cuvinte, cei cărora binevoiește El să li-L descopere pe Tatăl sunt cei care își pun încrederea în Domnul Isus, luându-L ca Domn și Mântuitor al lor. Analizând această invitație de infinită tandrețe, să ne amintim că a fost făcută după flagrantă respingere a

lui Isus de către orașele privilegiate din Galileea. Ura și încăpățănarea omului nu au putut stinge dragostea și harul Său. După cum s-a exprimat A. J. McClain:

Deși națiunea Israel se îndreapta spre grozăvia judecății divine, Regele, în cadrul ultimului Său apel, deschide larg ușa mântuirii personale. Și astfel, El dovedește că este un Dumnezeu al harului, chiar atunci când poporul este în pragul judecății.¹⁹

11:28 Veniți... A veni înseamnă a crede (Fapte 16:31); a primi (Ioan 1:12); a mânca (Ioan 6:35); a bea (Ioan 7:37); a privi (Isa. 45:22); a mărturisi (1 Ioan 4:2); a auzi (Ioan 5:24, 25); a intra pe ușă (Ioan 10:9); a deschide o ușă (Apo. 3:20); a te atinge de poala hainei Lui (Mat. 9:20, 21); și a accepta darul vieții veșnice prin Cristos, Domnul nostru (Rom. 6:23).

la Mine... Obiectivul credinței nu este o biserică, un crez sau un cleric, ci Cristosul cel viu. Mântuirea este într-o Persoană. Cei care îl au pe Isus sunt mântuiți în măsura deplină în care îi poate mântui Dumnezeu.

toți cei trudiți și împovărați. Pentru a veni cu adevărat la Isus, cineva trebuie să creadă că este împovărat de păcat. Numai cei care recunosc că sunt pierduți pot fi mântuiți. Credința în Domnul Isus Cristos este precedată de pocăința față de Dumnezeu.

și Eu vă voi da odihnă. Observați că odihna nu poate fi câștigată sau dobândită pe baza meritelor, ci este dată în dar. Aceasta este *odihna mântuirii* care provine din faptul că ți-ai dat seama că Cristos a isprăvit lucrarea de răscumpărare pe crucea de la Calvar. Este *odihna conștiinței* care intervine în urma realizării faptului că pedeapsa pentru păcatele tale a fost plătită odată pentru totdeauna și că Dumnezeu nu va mai cere plata a doua oară.

11:29 în versetele 29 și 30, invitația trece de la mântuire la slujire.

Luaiți jugul Meu asupra voastră. Aceasta înseamnă a te predă voii Lui, a-l da lui controlul asupra vieții Tale (Rom. 12:1, 2).

și învățați de la Mine. Pe măsură ce recunoaștem domnia Sa în fiecare aspect al vieții noastre, El ne îndrumă pe căile Sale.

căci Eu sunt blând și smerit cu inima. În contrast cu fariseii, care erau aspri și mândri, adevăratul Învățător este blând și smerit. Cei care iau jugul Lui vor învăța să ocupe locul cel mai de jos.

și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre. Aici nu este vorba despre odihna conștiinței, ci odihna inimii, care se dobândește prin ocuparea locului celui mai de jos înaintea lui Dumnezeu și a omului. De asemenea, este odihna pe care o cunoaște cineva în slujba lui Cristos, când încetează de a mai fi „mare“.

11:30 Căci jugul Meu este bun și sarcina Mea ușoară. Iarăși întâlnim un contrast puternic cu fariseii. Isus a spus despre ei: „Ei leagă sarcini grele și cu așvoie de purtat; și le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le miște“ (Mat. 23:4). Jugul lui Isus este ușor: nu lasă urme pe grumaz. Cineva a sugerat că dacă ar fi fost ca Isus să-și pună o firmă pe ușa atelierului său de tâmplărie, ar fi sunat astfel: „Juguri ușor de purtat“.

Povara Lui este ușoară. Asta nu înseamnă că în viața creștină nu vor veni peste noi probleme, încercări, chinuri și dureri în inimă. Numai că nu vom fi nevoiți să purtăm singuri aceste poveri. Suntem înjugați alături de Cel care ne va da suficient har pentru toate situațiile întâmpinate de noi. A-L sluji pe El nu este robie, ci libertate perfectă, după cum s-a exprimat J.H. Jowett:

Greșeala fatală a credinciosului ar fi să încerce să poarte povara vieții de unul singur, punându-și o zgardă. Dumnezeu nu a rânduit niciodată ca omul să-și poarte singur povara. *Cristos nu dă decât juguri!* Jugul este, prin definiție, un dispozitiv conceput pentru două grumazuri. Și Domnul Isus însuși vrea să ocupe unul din cele două spații ale jugului. El vrea să împărtășească orice trudă și sarcină grea. Secretul păcii și biruinței în viața creștină îl aflăm atunci când renunțăm la „zgardă“ și acceptăm „jugul“ relaxant al Învățătorului.²⁰

D. Isus este Domnul Sabatului (12:1-8)

12:1 Capitolul acesta consemnează criza tot mai mare de respingere a Sa. Animizitatea și răutatea tot mai mare a fariseilor față de El sunt gata să se reverse acum. Problema prin care se sparg zăgăzurile, lăsând să se reverse ura lor, este întrebarea despre Sabat.

În această zi de Sabat, Isus împreună cu ucenicii treceau printre lanurile de grâu. Ucenicii au început să smulgă spice de grâu și să le mănânce. Legea le îngăduia să mănânce spice de grâu din ogorul vecinului, atâta timp cât nu foloseau secera (Deut. 23:25).

12:2 Dar fariseii, care făceau caz de

orice amănunt din lege, oricât de minuscul și nesemnificativ ar fi fost, au lansat imediat acuzația că a fost călcat Sabatul. Deși nu se redau concret toate acuzațiile lor, ucenicii au fost învinuiți de următoarele: (1) că au recoltat (au cules spice); (2) că au treierat (fre-când în mână spicele); (3) că au vânturat (separând grâul de pleavă).

12:3, 4 Isus s-a adresat plângerii lor ridicole, amintindu-le de un incident din viața lui David. Odată, când se afla în exil, împreună cu oamenii lui, s-au dus în pustie și au mâncat pâinea punerii înainte — cele douăsprezece pâini memoriale, hrană interzisă pentru orice altă persoană decât preoții. Dar nici David, nici oamenii lui nu erau preoți și totuși Dumnezeu nu le-a imputat niciodată faptul că au consumat pâinea respectivă. De ce?

Răspunsul este că legea lui Dumnezeu nu a avut niciodată menirea de a provoca suferință credincioșilor Săi. Nu era vina lui David că se afla în exil. Vina o purta națiunea păcătoasă, care-l respinsese. Dacă i s-ar fi acordat locul ce i se cuvenea, nici el, nici însoțitorii lui n-ar fi fost nevoiți să mănânce pâinea punerii înainte. Dar, din pricina păcatului care exista în Israel, Dumnezeu a îngăduit un act care, în alte împrejurări, ar fi fost interzis.

Analogia este clară: Domnul Isus a fost Regele de drept al Israelului, dar națiunea nu a vrut să-L recunoască de Suveran. Dacă I s-ar fi acordat locul ce I se cuvine, adepții Lui nu ar fi fost nevoiți să-și potolească foamea în modul acesta, în ziua de Sabat ori în oricare altă zi din săptămână. Istoria se repeta. Domnul nu Și-a mutat ucenicii, deoarece aceștia nu greșiseră cu nimic.

12:5 Isus le-a amintit fariseilor că preoții profanează Sabatul prinuciderea și jertfirea animalelor și executarea multor altor treburi mecanice, dar necesare (Num. 28:9, 10); cu toate acestea, ei sunt fără vină, pentru că sunt angajați în slujba lui Dumnezeu.

12:6 Fariseii știau că preoții lucrau în fiecare zi de Sabat la templu, fără ca prin aceasta să-l profaneze. Prin urmare, ce i-a determinat să-i critice pe ucenici pentru fapta lor, comișă în prezența *Celui* care este mai mare decât templul? Cuvântul „Celui” redat prin italice, ar putea fi citit drept „Ceva mai mare decât templul este aici.” Acest „ceva” este împărăția lui Dumnezeu, prezentă în persoana Regelui.

12:7 Fariseii nu înțeleseseră niciodată inima lui Dumnezeu. În Osea 6:6 El spusese:

„Milă voiesc, iar nu jertfă.” Dumnezeu așează compasiunea mai presus de ritual. Mai degrabă, El vrea să-i vadă pe copiii Lui culegând spice de grâu, decât să respecte ziua aceasta cu atâtea strictețe încât să-și provoace suferințe fizice. Dacă fariseii și-ar fi dat seama de acest lucru, nu i-ar fi condamnat pe ucenici. Dar ei puneau mai mult preț pe hipercorectitudinea lor exterioară decât pe bunăstarea oamenilor.

12:8 Apoi Mântuitorul a adăugat: „Căci Fiul Omului este Domn și al Sabatului.” El este cel care a instituit, din capul locului, legea și, prin urmare, El era cel mai calificat să-i interpreteze sensul. E. W. Rogers a declarat următoarele:

Se pare că Matei, învățat aici de Duhul, trece rapid în revistă numeroasele nume și funcții deținute de Domnul Isus: El este Fiul Omului; Domnul Sabatului; Robul Meu; Fiul Meu Preaiubit; Fiul lui David; mai mare decât templul; mai mare decât Iona; mai mare decât Solomon. El procedează așa pentru a arăta enormitatea păcatului de respingere a Lui și a refuzului de a-I acorda drepturile ce I se cuvin.²¹

Înainte de a trece la următorul incident, vindecarea de către Isus a omului cu mâna uscată, se cuvine să ne oprim asupra subiectului Sabatului.

EXCURS DESPRE SABAT

Ziua de Sabat era și va fi întotdeauna ziua a șaptea a săptămânii, sâmbăta.

Dumnezeu s-a odihnit în ziua a șaptea, după șase zile ale creației (Gen. 2:2). El nu i-a poruncit omului să țină Sabatul cu acea ocazie, deși e posibil să fi rânduit atunci acest principiu al unei zile de odihnă după șase zile lucrătoare.

Poporul lui Israel i s-a poruncit să țină Sabatul când au fost date Cele Zece Porunci (Ex. 20:8-11). Legea Sabatului se deosebea de celelalte nouă porunci, prin faptul că era o lege ceremonială, în vreme ce celelalte erau legi morale. Singurul motiv pentru care era greșit să lucrezi în ziua de Sabat era faptul că așa spusese Dumnezeu. Celelalte porunci, în schimb, aveau de a face cu lucruri rele în ele însele.

Prohibiția împotriva muncii în ziua de Sabat nu fusese niciodată concepută ca să se aplice la: slujirea lui Dumnezeu (Mat. 12:5); lucrări indispensabile (Mat. 12:3, 4) sau fapte de milostenie (Mat. 12:11, 12). Nouă

din cele Zece Porunci sunt repetate în Noul Testament, nu sub formă de lege, ci ca îndrumări pentru creștinii care trăiesc sub har. Singura poruncă pe care creștinii nu sunt îndemnați s-o respecte este cea a Sabatului. Mai degrabă, Pavel ne învață că creștinul nu poate fi condamnat pentru eșecul de a respecta această poruncă (Col. 2:16).

Ziua cu oarecare distincție pentru creștinism este prima zi a săptămânii. Domnul Isus a înviat din morți în prima zi a săptămânii (Ioan 20:1), o dovadă că lucrarea de răscumpărare fusese încheiată și aprobată de cer. În următoarele două Zile ale Domnului, El s-a întâlnit cu ucenicii Săi (Ioan 20:19, 26). Duhul Sfânt a fost dat în prima zi a săptămânii (fapte 2:1; cf. Lev. 23:15, 16). Primii ucenici se adunau în prima zi a săptămânii, pentru a frânge pâine, vestind moartea Domnului (Fapte 20:7). Este ziua rânduită de Dumnezeu în care creștinii să pună deoparte fondurile pentru lucrarea Domnului (1 Cor. 16:1, 2).

Ziua de Sabat sau ziua a șaptea venea la sfârșitul unei săptămâni de trudă. Dar Ziua Domnului sau duminică este începutul unei săptămâni, cu odihna pe care o conferă cunoașterea faptului că lucrarea de ispășire s-a încheiat. Sabatul comemora prima creație; Ziua Domnului este legată de noua creație. Ziua de Sabat era ziua responsabilității; Ziua Domnului este o zi de privilegiu.

Creștinii nu „țin” ziua Domnului ca mijloc prin care să-și dobândească mântuirea sau să realizeze sfințenia, nici nu o fac de teamă să nu fie pedepsiți. Ei acordă acestei zile un statut aparte, din pricina iubirii și devotamentului lor pentru Cel care S-a dat pe Sine pentru ei. Întrucât suntem eliberați de treburile de zi cu zi ale lumii acesteia în ziua de duminică, noi o putem rezerva în mod special pentru închinare și slujirea lui Cristos.

Nu este corect să spunem că Sabatul a fost transformat în Ziua Domnului. Sabatul este sămbăta, pe când Ziua Domnului este ziua de duminică. Sabatul a fost o umbră, în vreme ce substanța este Cristos (Coloseni 2:16, 17). Învierea lui Cristos a marcat un nou început iar Ziua Domnului semnifică acel început.

Ca iudeu credincios, trăind sub lege, Isus a ținut Sabatul (în ciuda acuzațiilor formulate de farisei că El nu ar fi făcut acest lucru). Ca Domn al Sabatului, El l-a eliberat de sub regulile și regulamentele false cu care fusese împovărat. †

E. Isus vindecă în ziua de Sabat (12:9-14)

12:9 Ieșind din lanurile de grâu, Isus Se duce în sinagogă. Luca ne spune că cărturarii și fariseii îl urmăreau să vadă ce pără să aducă împotriva Lui (Luca 6:6, 7).

12:10 În sinagogă era un om cu mâna uscată — mărturie fără cuvinte a neputinței fariseilor de a-l ajuta. Până în acest moment ei îl trataseră pe omul respectiv cu răceală și indiferență. Dar deodată el devine valoros în ochii lor, ca mijloc prin care să-L prindă în cursă pe Isus. Ei știau că Mântuitorul era întotdeauna dispus să aline suferința umană. Prin urmare, dacă-l va vindeca în ziua de Sabat, ei îl vor prinde cu o faptă pasibilă de pedeapsă — gândeau ei. Și astfel au început printr-o întrebare lipsită de sens: „E drept să vindecîi în ziua de Sabat?”

12:11 Mântuitorul le-a răspuns punându-le și El întrebarea dacă ei ar fi dispuși să scoată o oaie din fântână în ziua de Sabat. Desigur că ar scoate-o! Dar de ce? Poate pretextul pe care l-ar invoca ar fi că aceasta trebuie considerată o faptă de milostenie — însă un alt considerent ar fi faptul că oaia valora bani or, ei nu ar dori să sufere o pierdere financiară, nici măcar în ziua de Sabat.

12:13, 14 După ce i-a prins pe liderii iudeilor în capcana propriei lor lăcomii, Isus l-a vindecat pe omul cu mâna uscată. Spunându-i omului să-și întindă mâna, a apelat la credință și la voința umană. Ascultarea a fost apoi răsplătită cu vindecare. Mâna a fost refăcută, devenind ca cealaltă, prin acțiunea miraculoasă a Minunatului Creator. Te-ai fi așteptat ca fariseii să se bucure că omul pe care ei n-au avut nici puterea, nici înclinația de a-l vindeca a fost tămăduit. Mai degrabă însă ei s-au mâniat pe Isus și au umelit cum să-L ucidă. Dacă ei ar fi avut o mână uscată, s-ar fi bucurat să fie vindecați în oricare zi a săptămânii.

F. Vindecarea pentru toți (12:15-21)

12:15, 16 Cunoscând gândurile vrăjmașilor Lui, Isus S-a retras. Dar oriunde mergea, mulțimile veneau după El. Și oriunde se adunau bolnavii, El îi vindeca pe toți. Dar le-a poruncit să nu spună la nimeni despre vindecările Sale miraculoase, nu pentru că ar fi dorit să Se protejeze pe El însuși, ci pentru a evita mișcarea lipsită de profunzime a oamenilor de a încerca să facă din El eroul popular al unei revoluții populare. El trebuia să Se țină de programul divin. Revoluția Lui

avea să survină, dar nu prin vărsare de sânge roman, ci prin vărsarea propriului Său sânge.

12:17, 18 Lucrarea Sa plină de har se făcea ca împlinire a profeției de la Isaia 41:9 și 42:1-4. Profetul îl văzuse cu mult timp înainte pe Mesia ca un Cuceritor. El îl înfățișează pe Isus ca Robul pe care L-a ales Iehova, Preaiubitul, în care își găsește plăcerea sufletului lui Dumnezeu. Dumnezeu avea să pună Duhul Lui asupra Sa — o profeție împlinită la botezul lui Isus. Iar lucrarea Sa avea să depășească granițele Israelului. El avea să vestească Neamurilor dreptatea. Această notă de la sfârșit devine tot mai dominantă, pe măsură ce crește refuzul Israelului.

12:19 Isaia a mai prezis că Mesia nu se va certa și nu-și va ridica glasul pe ulițe. Cu alte cuvinte, El nu va fi un politician abil, cu capacitatea de a incita masele. McClain scrie, în acest sens:

Regele, care este «robul» lui Dumnezeu, nu își va ocupa locul ce l se cuvine, de eminență, prin vreunul din mijloacele obișnuite, de forță carnală sau demagogie politică — după cum nu va apela la forțele supranaturale, ce-l stau la îndemână.²²

12:20 El nu va frânge trestia ruptă și nici nu va stinge fitilul care fumează. Nu va călca în picioare drepturile celor deposezați sau lipsiți de privilegii, pentru a-și atinge scopurile. Ci va încuraja și întări pe cei cu inima zdrobită, pe cei asupriți. Până și o simplă scânteie de credință o va face să crească, până va deveni o flacără. Lucrarea Sa va continua până când va face să birui dreptatea. Grijă Sa smerită și plină de iubire pentru alții nu va fi stinsă de ura și ingratitudea oamenilor.

12:21 Și Neamurile vor nădăjdi în Numele Lui. În Isaia această expresie sună astfel: „Și ținuturile de pe coastă vor aștepta Legea Sa” — dar sensul e același. Ținuturile de pe coastă se referă la națiunile neevreiești, la Neamuri. Ele sunt prezentate aici ca așteptând domnia Sa, pentru ca să-I fie supuși loiali. Kleieist și Lilly aduc elogii acestui citat din profeția lui Isaia, în următorii termeni:

...unul din giuvaierurile de mare preț ale Evangheliei, o imagine de rară frumusețe, a lui Cristos... Isaia înfățișează uniunea dintre Cristos și Tatăl, misiunea Lui de a instrui națiunile, tandrețea cu care se ocupă de omenirea suferindă, și apoi victoria Sa finală: căci nu există nici

o speranță pentru lume, decât în Numele Său. Cristos — Mântuitorul lumii — nu un limbaj arid, scolastic, ci o expresie vie, plină de savoare orientală.²³

G. Păcatul de neiertat (12:22-32)

12:22-24 Când Isus a vindecat un demoniac orb și mut, oamenii de rând au început să se gândească serios la faptul că El ar putea fi Fiul lui David, Mesia lui Israel. Acest lucru a atras însă furia fariseilor. Neputând suferi nici o sugestie de simpatie pentru Isus, ei au explodat, acuzându-L pe Isus că ar fi săvârșit minunea prin puterea lui Beelzebul, domnul dracilor. Această groaznică învinuire constituie prima oară când ei îl acuză pe Domnul Isus că ar acționa animat de puterea demonilor.

12:25, 26 Isus, citindu-le gândurile, S-a grăbit să le demaște nechibzuința. El a scos în evidență că nici o împărăție, oraș sau casă care este dezbinată împotriva ei însăși nu va putea dăinui. Dacă ar fi adevărat că El scoate afară demonii prin puterea Satanei, atunci ar însemna că Satana acționează împotriva lui însuși. Or, asta ar fi absurd!

12:27 Domnul nostru a avut încă un răspuns devastator la adresa fariseilor. Unii din asociații lor iudaici, cunoscuți ca exorcști, pretindeau că posedă puterea de a scoate afară demoni. Isus nici nu a recunoscut, nici nu a negat pretenția lor, ci s-a folosit de ea pentru a scoate în evidență că dacă El scoate demonii prin puterea lui Beelzebul, atunci fiii fariseilor (adică acești exorcști) procedează la fel. Fariseii nu ar fi recunoscut acest lucru, nici în ruptul capului. Însă ei nu au putut infirma logica argumentului. Proprii lor asociații îi vor condamna pentru faptul de a fi sugerat că făceau exorcizarea în calitate de agenți ai Satanei. Iată ce spune Scofield în această privință:

Fariseii nu suportau să fie acuzați că ei sau fiii lor ar acționa prin puterea Satanei, dar plecând de la poziția pe care au adoptat-o, că Cristos ar scoate demonii prin puterea lui Beelzebul, s-au făcut pasibili de a fi învinuiți de inconsecvență, de proprii lor fii. Căci dacă puterea de a scoate demoni este satanică, atunci urmează că oricine exercită acea putere este în colaborare cu sursa acelei puteri.²⁴

Ei nu erau deloc logici, când atribuiau efecte similare unor cauze diferite.

12:28 Desigur, adevărul era că Isus scoate demonii prin puterea Duhului lui

Dumnezeu. Întreaga Sa viață de Om pe acest pământ a fost trăită prin puterea Duhului Sfânt. El a fost Mesia cel plin de Duhul, despre care profetise Isaia (Isa. 11:2; 42:1; 61:1-3). De aceea, El le-a spus fariseilor: „...dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăția lui Dumnezeu a venit peste voi.“ Acest enunț trebuie să fi constituit o lovitură zdrobitoare pentru ei, care se mândreau cu cunoștințele lor teologice. Totuși, împărăția lui Dumnezeu a venit peste ei, deoarece Regele era în mijlocul lor iar ei nici măcar nu și-au dat seama de acest lucru! Erau total inconștienți că El se afla acolo!

12:29 Departe de a colabora cu Satan, Domnul Isus era, în realitate, învingătorul Satanei. Lucrul acesta îl ilustrează Domnul prin istoria omului puternic. Omul puternic este Satana. Casa lui este sfera în care are el putere. Gospodăria (sau bunurile lui) sunt demonii săi. În realitate, legarea Satanei are loc în mai multe faze. Ea a început în timpul lucrării publice a lui Isus. Apoi legarea Satanei a fost decisiv garantată prin moartea și învierea lui Cristos. Iar apoi, în timpul domniei de o mie de ani a Regelui, ea va avea un caracter mult mai tangibil (Apo. 20:2). În momentul de față, diavolul nu pare să fie legat. El continuă să exercite o putere considerabilă. Dar soarta lui e pecetluită iar timpul care i-a mai rămas e foarte scurt.

12:30 Apoi Isus a zis: „Cine nu este cu Mine este împotriva Mea și cine nu strânge cu Mine risipește.“ Prin atitudinea lor blasfemiatoare, fariseii au demonstrat că nu erau cu Domnul. Atunci înseamnă că erau împotriva Lui. Refuzând să culeagă cu El, ei nu făceau altceva decât să risipească grânele. Ei îl acuzaseră pe Isus că scoate demonii prin puterea Satanei, când, de fapt, ei înșiși erau robii Satanei, căutând să zădărnicească lucrarea lui Dumnezeu.

La Marcu 9:40 Isus a spus: „Cine nu este împotriva noastră este pentru noi.“ Această afirmație pare să răstoarne cuvintele Domnului de la Matei 12:30. Dar dificultatea e rezolvată atunci când observăm că la Matei se pune problema mântuirii. Un om va fi ori pentru Cristos, ori împotriva Lui. Nu există teren neutru. La Marcu însă subiectul este *slujirea*. Între ucenicii lui Isus există deosebiri uriașe — ei provin din diverse biserici locale, folosesc metode diferite de lucru și reflectă diverse nuanțe de interpretare teologică. Dar aici se stabilește regula potrivit căreia dacă cineva nu este împotriva Dom-

nului, este de partea Lui, fiind demn de respect.

12:31, 32 Aceste versete marchează o criză în raporturile lui Cristos cu liderii Israelului. El îi acuză de a fi comis păcatul de neiertat: hula împotriva Duhului Sfânt, adică susținând că Isus ar fi săvârșit minunile Sale prin puterea Satanei, când, în realitate, El le-a înfăptuit prin puterea Duhului Sfânt. În realitate, ei îl numeau pe Duhul Sfânt Beelzebul, domnul dracilor.

Există iertare pentru alte forme de păcat și hulă (blasfemie). Cineva putea chiar vorbi împotriva Fiului Omului, și totuși să fie iertat. Dar a-L huli (sau blasfemia) pe Duhul Sfânt este un păcat pentru care nu există iertare, nici în veacul acesta, nici în veacul viitor, al mileniului. Prin „veacul acesta“ Isus s-a referit la zilele lucrării Sale publice pe acest pământ. Există temeieri să ne îndoim că acest păcat de neiertat ar putea fi comis astăzi, deoarece acum El nu e prezent cu trupul și nu săvârșește minuni în același fel.

Păcatul de neiertat nu este totuna cu respingerea Evangheliei. S-ar putea ca un om să-L respingă pe Mântuitorul ani de zile, și apoi să se pocăiască, să creadă și să fie mântuit. (Desigur, dacă moare în necredință, rămâne neiertat.) Tot așa, păcatul de neiertat nu este totuna cu așa-numita cădere sau alunecare de la credință. S-ar putea ca un credincios să se îndepărteze de Domnul, dar până la urmă să fie readus la părtășia cu Dumnezeu și cu copiii Lui.

Mulți oameni se tem ca nu cumva să fi comis păcatul de neiertat. Chiar dacă acest păcat ar putea fi comis în zilele noastre, faptul că o persoană este îngrijorată e, în sine, o dovadă că nu e vinovată de acest păcat. Cei care au comis acest păcat erau împietriți și neînduplecați în opoziția lor față de Cristos. Ei nu se jenau deloc să-L insulte pe Duhul Sfânt și nu șovăiau să uneltească omorârea Fiului lui Dumnezeu. Ei nu dădeau nici un semn de remușcare sau pocăință.

H. Un pom se cunoaște după roadele sale (12:33-37)

(12:33) Chiar și fariseii trebuia să fi recunoscut că Domnul săvârșise o faptă bună, scoțând afară demonii. Dar ei L-au acuzat că ar fi rău. Aici Domnul le demască inconsecvența, spunând, de fapt: „Hotărâți-vă! Dacă un pom este bun, și roadele sale vor fi bune și vice versa!“ Roadele reflectă calitatea pomului care le-a produs. Roadă

lucrării Sale fusese bună. El vindecase bolnavii, orbii, surzii și mușii, scosese demonii și înviase morții. Oare un pom stricat ar fi putut produce asemenea roade? Nicidecum! Atunci de ce au refuzat ei cu atâta încăpățănare să-L recunoască?

12:34, 35 Motivul a fost faptul că erau pui de năpârci. Răutatea manifestată de ei împotriva Fiului Omului, pusă în evidență de cuvintele lor pline de venin, a constituit revărsarea răului din inimile lor rele.²⁵ O inimă plină de bunătate se va evidenția prin cuvintele pline de har și neprihănire. O inimă rea, în schimb, se va exprima prin blasfemii, amărăciune și injurii.

12:36 Isus i-a avertizat solemn pe ei (și pe noi) că oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor pe care-l vor fi rostit. Întrucât cuvintele pe care le-au rostit constituie barometrul cel mai fidel al caracterului vieții lor, ele vor forma baza condamnării sau achitării. Prin urmare, ce groaznică va fi osânda fariseilor, pentru cuvintele pline de dispreț și răutate pe care le-au rostit împotriva Fiului lui Dumnezeu!

12:37 „Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină și din cuvintele tale vei fi osândit“. În cazul credincioșilor, pedeapsa pentru ușurătatea în vorbire a fost plătită prin moartea lui Cristos. Totuși, cuvintele noastre neatente, păcatul nemărturisit și neiertat, vor duce la pierderea răsplății, la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

I. Semnul profetului Iona (12:38-42)

12:38 În pofida tuturor minunilor pe care le-a săvârșit Isus, cărturarii și fariseii s-au încumetat să-I ceară un semn, lăsând să se înțeleagă că *ar crede* dacă le-ar putea dovedi că este Mesia! Dar fățarnicia lor era cusută cu ață albă. Dacă n-au crezut ei ca urmare a atâtor minuni câte săvârșise El deja, ce i-ar fi făcut să se lase convingi prin încă o minune? Atitudinea care cere semne miraculoase, ca o condiție a credinței, nu-l este plăcută lui Dumnezeu. După cum i-a spus Isus lui Toma: „Binecuvântați sunt cei ce n-au văzut și totuși au crezut!“ (Ioan 20:29). În economia lui Dumnezeu, văzul urmează credinței.

12:39 Domnul li s-a adresat, numindu-i o generație rea și adulteră. Rea pentru că erau orbi care nu voiau să-L vadă pe Mesia al lor, și adulteri pentru că erau necredincioși duhovnicește Dumnezeului lor. Creatorul și Dumnezeul lor, o Persoană unică, întrunind în El atât Dumnezeirea perfectă, cât și natura

umană perfectă, se afla chiar în mijlocul lor, vorbindu-le, și totuși ei îndrăzneau să-I ceară un semn!

12:40 El le-a spus, pe scurt, că nici un semn nu li se va da, în afară de semnul profetului Iona — o referire la propria Sa moarte, îngropare și înviere. Experiența lui Iona, care a fost salvat de pește și apoi depus pe uscat (Iona 1:17; 2:10) prefigurează patimile Domnului și învierea Sa. Invierea Sa din morți avea să fie semnul final, culminant al lucrării Sale pentru națiunea Israel.

După cum Iona a stat trei zile și trei nopți în pântecul chitului, tot așa Domnul a prezis că va sta trei zile și trei nopți în inima pământului. Aici se ridică o problemă. Dacă, așa cum se crede, Isus a fost îngropat în după amiaza zilei de vineri și a înviat duminică dimineață, cum de se afirmă că a stat trei zile și trei nopți în mormânt? Răspunsul e că în modul iudaic de a socoti timpul, orice parte a zilei sau a nopții contează cât ziua sau noaptea unei perioade complete. Sau, cum spune zicala evreiască: „O zi și o noapte echivalează cu o *onah* iar o parte din *onah* este ca întregul.“

12:41 Isus a descris vinovăția conducătorilor iudei prin recurgerea la două contraste. Mai întâi, Neamurile din Ninive erau mult mai puțin privilegiate, și totuși când acestea au auzit propovăduirea lui Iona, s-au pocăit cu căință adâncă. Locuitorii din Ninive se vor scula la judecată, condamându-i pe oamenii din vremea lui Isus, pentru că nu L-au primit pe Cel care este mai mare decât Iona: pe însuși Fiul întrupat al lui Dumnezeu.

12:42 În al doilea rând, regina din Șeba, cea dintre Neamuri, iarăși lipsită de privilegiile acordate iudeilor, a venit din sud, cu mare cheltuială și efort, ca să aibă o întrevedere cu Solomon. Iudeii din vremea lui Isus nu aveau nevoie să călătorească pentru ca să-L vadă pe Isus, deoarece El însuși Se deplasase din cer, coborându-Se la starea lor umilă, pentru a le fi Regele-Mesia. Și totuși ei n-au găsit loc în inima lor pentru El, care era infinit mai mare decât Solomon. O regină dintre Neamuri îi va condamna la judecată pentru o nepăsare atât de condamnabilă și nejustificată.

În capitolul acesta Domnul nostru a fost prezentat ca fiind mai mare decât *templul* (v. 6); mai mare decât *Iona* (v. 41) și mai mare decât *Solomon* (v. 42). El este „mai mare decât cel mai mare și cu mult mai bun decât cel mai bun.“

J. Revenirea duhului necurat (12:43, 44)

12:43, 44 Acum Isus redă, sub formă de parabolă, un rezumat al trecutului, prezentului și viitorului Israelului necredincios. Omul reprezintă poporul Israel iar duhul necurat idolatria care a caracterizat această națiune încă din perioada când era sub robia egiptenilor și până la captivitatea babiloneană (care a lecut, pentru o vreme, Israelul de idolatria sa). Se părea că duhul necurat a ieșit din omul respectiv. De la sfârșitul captivității babiloniene și până în ziua de azi, poporul iudeu nu s-a mai închinat la idoli. Iudeii sunt ca o casă goală, măturată și împodobită.

Cu peste o mie nouă sute de ani în urmă, Mântuitorul a cerut să fie primit în această casă goală, al cărei Locatar de drept era El, Stăpânul casei, dar poporul a refuzat cu încăpățănare să-L primească înăuntru. Deși israeliții nu se mai închinau la idoli, ei nu voiau nici să se închine Dumnezeului adevărat.

Casa goală denotă vidul spiritual — o condiție periculoasă, așa cum se va vedea din cele ce urmează. Reforma nu este de ajuns. Trebuie să existe o acceptare pozitivă a Mântuitorului.

12:45 În zilele viitoare, duhul de idolatrie se va decide să se întoarcă în această casă, însoțit de șapte duhuri mai rele decât el. Întrucât numărul șapte este cifra perfecțiunii sau a completeții, lucrul acesta se referă probabil la idolatrie în forma ei deplin dezvoltată. Imaginea aceasta ne duce la vremea Marii Strămtorări, când națiunea apostată se va închina lui Antichrist. A se pleca înaintea omului păcatului și a i se închina lui, ca și când ar fi Dumnezeu, este o formă mult mai groaznică de idolatrie decât cele de care s-a făcut vinovată națiunea Israel în trecut. Și astfel **starea din urmă a omului acestuia devine mai rea decât cea dintâi**. Israelul necredincios va suferi judecata groaznică a Marii Strămtorări și suferințele prin care vor trece evreii vor depăși cu mult tot ce au suferit în timpul captivității babiloniene. Acea parte a națiunii care s-a făcut vinovată de idolatrie va fi cu totul nimicită la a Doua Venire a lui Cristos.

„**Tocmai așa se va întâmpla și cu această generație rea.**“ Aceleași popor apostat, care L-a respins pe Cristosul și Dumnezeul lui la prima Sa venire, va suferi groaznică judecată la a doua Sa venire.

K. Mama și frații lui Isus (12:46-50)

Aceste versete descriu un incident apa-

rent comun în care membri ai familiei Sale vin să stea de vorbă cu El. Dar de ce au venit? Marcu ne oferă un posibil răspuns. Unii dintre prietenii lui Isus credeau că El și-ar fi pierdut mințile (Marcu 3:21, 31-35). Astfel, s-ar putea ca familia Lui să fi venit cu scopul de a-L aduce acasă, pentru a nu se face vâlvă în jurul Lui (vezi și Ioan 7:5). Când I s-a spus că mama și frații Lui sunt afară și că doresc să vorbească cu El, Domnul a răspuns însă cu întrebare, zicând: „Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?“ Apoi, arătând cu degetul spre ucenici, a spus: „Oricine face voia Tatălui Meu din cer este fratele meu și sora mea.“

Acest enunț uluitor este încărcat de semnificații spirituale. El marchează un punct de cotitură în relațiile lui Isus cu Israelul. Maria și fiii ei reprezentau națiunea Israel, rudele de sânge ale lui Isus. Dar, după cum reieșea tot mai clar, propriul Său popor nu-L dorea. În loc să se plece în fața lui Mesia al lor, fariseii L-au acuzat că ar fi stăpânit de Satan!

Prin urmare, acum Isus anunță o nouă ordine a lucrurilor. De aici încolo, legăturile Sale cu Israelul nu vor mai constitui factorul determinant în lucrarea Sa. Deși inima Lui plină de compasiune avea să-i roage în continuare pe compatrioții Săi după sânge să-L accepte, este însă limpede că în acest punct din capitolul 12 întâlnim momentul rupturii cu poporul Israel. Nu mai este nici o îndoială care va fi urmarea. Întrucât Israelul nu-L vrea, El se va îndrepta către cei care îl vor. Relația de sânge va fi înlocuită cu considerații spirituale. Ascultarea de Dumnezeu îi va aduce pe bărbați și femei — fie că sunt iudei, fie că nu sunt — într-o relație vitală cu El.

Înainte de a părăsi acest incident, trebuie să menționăm două puncte în legătură cu mama lui Isus. Mai întâi, este evident că Maria nu a ocupat vreun loc deosebit sau privilegiat în ce privește accesul ei în prezența Sa.

În al doilea rând, faptul că se vorbește de frații lui Isus dă o lovitură fatală învățaturii propagate și astăzi, potrivit căreia Maria ar fi rămas fecioară. Implicația care se desprinde de aici este clară: că ei erau realmente fiii Mariei și, prin urmare, frați vitregi ai Domnului. Această concepție este întărită de alte texte din Scriptură cum ar fi cele de la Psalmi 69:8; Matei 13:55; Marcu 3:31, 32; 6:3; Ioan 7:3, 5; Fap. 1:14; 1 Corinteni 9:5; Galateni 1:19.

VIII REGELE ANUNȚĂ O NOUĂ FORMĂ, INTERIMARĂ, A ÎMPĂRĂȚIEI, DATORITĂ RESPINGERII DIN PARTEA ISRAELULUI (Capitolul 13)

Parabolele împărăției

Am ajuns în punctul de criză din cadrul Evangheliei după Matei. Domnul arată că relațiile pământești vor fi înlocuite acum cu legături spirituale, că de aici încolo nu se mai pune problema să te naști evreu, ci să ascuți de Dumnezeu, Tatăl. Respingându-L pe Rege, cărturarii și Fariseii au respins în mod necesar și împărăția. Acum, prin intermediul unei serii de parabole, Domnul Isus face o trecere în revistă prealabilă a noii forme pe care o va îmbrăca împărăția în timpul perioadei dintre respingerea Sa și data când, în cele din urmă, El se va arăta ca Rege al regilor și Domn al domnilor. Șase din aceste parabole încep cu cuvintele: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu...”

Pentru a putea vedea aceste parabole în perspectiva lor corectă, să facem o scurtă trecere în revistă a împărăției, așa cum am discutat-o în capitolul 3. Împărăția cerurilor este acea sferă în care este recunoscută domnia lui Dumnezeu. Ea are două aspecte: (1) *mărturisirea exterioară*, în care sunt cuprinși toți cei care susțin că recunosc domnia lui Dumnezeu; și (2) *realitatea interioară*, în care sunt cuprinși numai cei care intră în împărăție prin convertire. Împărăția se prezintă în cinci faze: (1) faza Vechiului Testament, în care ea a fost profetită; (2) faza în care împărăția a fost „aproape” sau prezentă în Persoana Regelui; (3) faza interimară, în care sunt cuprinși cei de pe pământ care mărturisesc că sunt supușii Lui, în timpul care a urmat după respingerea Sa și întoarcerea Sa la cer; (4) manifestarea (arătarea) împărăției în timpul Mileniului (Miei de ani); și (5) împărăția finală, veșnică. Orice trimitere din Biblie la împărăție se integrează într-una din aceste faze. Capitolul 13 discută faza a treia, interimară. În timpul acestei faze, împărăția — în realitatea ei launtrică (adevărații credincioși) — este alcătuită, de la Rusalii până la Răpire, din aceleași persoane care compun Biserica. Aceasta este singura identificare a împărăției cu biserica, căci în alte cazuri ele sunt două entități separate.

Având în vedere acest fond al problemei, să analizăm acum parabolele:

A. Parabola semănătorului (13:1-9)

13:1 Isus a ieșit din casa unde vindecase demoniacul și ședea lângă marea Galileii. Mulți învățați ai Bibliei văd în această casă o imagine a națiunii Israel și a mării, adică a Neamurilor. Astfel, ieșirea Domnului din casă simbolizează rupțura cu Israelul; în timpul acestei faze interimare, împărăția va fi vestită națiunilor.

13:2 Și, în timp ce se adunau mulțimi mari de oameni pe malul mării, El s-a urcat într-o corabie și a început să-i învețe pe oameni, prin intermediul parabolelor. O parabolă sau o pildă este o istorie care are la bază o învățătură spirituală sau morală, ce devine aparentă pe parcursul ei. Cele șapte parabole care urmează ne spun cum va fi împărăția în perioada de la prima Sa venire până la a doua Sa venire.

Primele patru parabole au fost adresate mulțimii. Ultimele trei au fost adresate doar ucenicilor. Domnul le-a explicat ucenicilor sensul primelor două parabole și respectiv celei de-a șaptea, lăsându-ne, pe ucenici și pe noi, să le interpretăm pe celelalte, ajutându-ne de cheile pe care El ni le-a pus deja la dispoziție.

13:3 Prima parabolă se referă la un semănător, care a ieșit să semene sămânța, în patru feluri de soluri diferite. Cum era de așteptat, și rezultatele au fost de patru feluri.

13:4-8

SOLUL:

REZULTATELE:

1. Pe cărare (adică sol bătătorit)	1. Semințele au fost mâncate de păsări.
2. Un strat subțire de sol, având dedesubt un strat de rocă	2. Semințele au încolțit repede, dar nu au prins rădăcini. Fiind arse de do-goarea soarelui, s-au uscat.
3. Solul infestat de spini.	3. Semințele au încolțit, dar n-au putut să se dezvolte, din pricina spinilor.
4. Pământ bun.	4. Semințele au încolțit, au crescut și au dat roadă. Un grăunte a dat o sută, altul șazeci, altul treizeci.

13:9 Isus a încheiat parabola cu un sfat enigmatic: „Cine are urechi de auzit să audă!” în cadrul parabolei, El a transmis mulțimii un mesaj important iar ucenicilor un alt mesaj. Nimănui nu trebuie să-i scape

semnificația cuvintelor Sale.

Întrucât Domnul însuși este Cel care interpretează pilda, în versetele 18-23, ne vom stăpâni curiozitatea până când vom ajunge la acel paragraf.

B. Scopul parabolilor (13:10-17)

13:10 Ucenicii erau mirați de faptul că Domnul le vorbește oamenilor în acest limbaj voalat al parabolilor. Prin urmare, L-au rugat să le explice metoda folosită.

13:11 În răspunsul Său, Isus a făcut distincție între mulțimea necredincioasă și ucenicii credincioși. Mulțimea, care era un segment reprezentativ al societății iudaice, în mod evident L-a respins pe Domnul, cu toate că această respingere nu s-a maturizat decât la cruce. Mulțimii nu i se va permite să cunoască tainele împărăției cerurilor, pe când adevăraților Săi adepți li se va înlesni înțelegerea ei.

O taină în Noul Testament este un fapt nedezvăluit până atunci oamenilor, pe care aceștia nu l-ar putea cunoaște decât prin revelația divină, care le este dăruită acum. Tainele împărăției fuseseră până în acest punct adevăruri necunoscute, privitoare la împărăție în forma ei interimară. Însuși faptul că împărăția urma să aibă o fază interimară fusese o taină până acum. Parabolele descriu câteva din trăsăturile împărăției în perioada cât va lipsi Regele. De aceea unii au numit această fază drept „forma tainică a împărăției” — prin asta înțelegându-se nu că ar mai fi învăluită în mister, ci, pur și simplu, că până în acest punct al istoriei nu fusese cunoscută.

13:12 Poate ni s-ar părea o acțiune arbitrară faptul că aceste taine nu au fost explicate mulțimii, dar au fost revelate ucenicilor. Dar Domnul ne oferă motivația acestei acțiuni: „Căci celui ce are i se va mai da, și va avea de prisos; iar de la cel ce n-are se va lua chiar și ce are.” Ucenicii aveau credință în Domnul Isus; de aceea, ei vor primi capacitate pentru credință sporită. Ei primiseră lumina, iar acum urmează să primească și mai multă lumină. Pe de altă parte, poporul Israel respinsese Lumina lumii și, ca atare, nu numai că nu vor mai primi altă lumină, dar li se va lua până și lumina pe care o mai aveau. A respinge lumina înseamnă a te priva de lumină.

13:13 Matthew Henry compară parabolele cu stâlpii de nor și de foc ce au luminat poporul Israel, în vreme ce pe egipteni același stâlp i-a pus în încurcătură. Înțelesul

parabolilor avea să fie descoperit celor care erau sincer interesați, aceste parabole dovăduindu-se, în schimb, „doar o sursă de iritație pentru cei care erau ostili față de Isus.”

Așadar, nu era vorba de un capriciu al Domnului, ci, pur și simplu, de urmarea practică a unui principiu care e întretesut în orice sferă a vieții: orbirea intenționată este urmată de o orbire judiciară (cine refuză să vadă va ajunge să nu mai poată vedea, chiar atunci când va voi să vadă). De aceea le-a vorbit El mulțimilor în pilde. H.C. Woodring s-a exprimat astfel, în această privință: „Pentru că ei nu iubeau adevărul, nu aveau să primească nici lumina adevărului.”²⁶ Ei pretindeau că vad, că sunt la curent cu adevărul divin, dar Adevărul încarnat stătea înaintea lor iar ei refuzau cu încăpățănare să-L vadă. Ei pretindeau că aud Cuvântul lui Dumnezeu, dar, în realitate, însuși Cuvântul viu al lui Dumnezeu stătea în mijlocul lor iar ei refuzau să asculte de El. Ei nu voiau să priceapă faptul minunat al întrupării. Ca atare, le-a fost retrasă însăși capacitatea de a înțelege.

13:14, 15 Ei constituiau împlinirea profeției de la Isaia 6:9, 10. Inima poporului Israel se împietrise iar urechile lor nu mai auzeau glasul lui Dumnezeu. Ei refuzau în mod intenționat să vadă cu ochii lor. Ei știau că dacă ar fi văzut, ar fi auzit și s-ar fi pocăit, Dumnezeu i-ar fi vindecat. Dar, în nevoia loc acută și boala care i-a cuprins, ei au refuzat ajutorul Său. Prin urmare, pedeapsa lor a constat în a auzi fără să înțeleagă și în a vedea fără să priceapă.

13:16, 17 Ucenicii erau extraordinar de privilegiați, întrucât ei vedeau ceea ce nici unii nu mai văzuseră. Profeții și oamenii neprihăniți din Vechiul Testament ar fi dorit nespuse de mult să trăiască în această perioadă, când a venit Mesia, dar dorința nu le-a fost împlinită. Ucenicii se bucurau însă de harul de a trăi în acest punct crucial din istorie, când Îl vedeau pe Mesia, asistau la minunile Sale și auzeau învățăturile de o neasemuită frumusețe și înțelepciune care se revărsau de pe buzele Sale.

C. Explicația parabolei semănătorului (13:18-23)

13:18 După ce a explicat de ce a recurs la parabole, Domnul începe acum să expună parabola celor patru soluri. El nu-l identifică pe semănător, dar noi putem fi siguri că se referă la Domnul Însuși (vezi versetul 37) sau la cei care propovăduiesc mesajul împă-

răpiei (v. 19). Solurile îi reprezintă pe cei care aud mesajul.

13:19 Cărarea bătătorită se referă la oamenii care refuză să primească mesajul. Ei aud evanghelia dar nu o înțeleg — nu pentru că nu au capacitatea de a o înțelege, ci pentru că nu vor! Păsările îl reprezintă pe Sătana. El fură sămânța din inimile acestor ascultători. El le dă concursul, pentru ca ei să persiste în această stare aridă și neroditoare pe care și-au ales-o singuri. Fariseii erau ascultători din această categorie, a solului bătătorit.

13:20, 21 Când Isus S-a referit la solul pietros, El a avut în vedere un strat subțire de pământ, care acoperea o pantă muntoasă formată din rocă. Această imagine îi înfațșează pe cei care aud cuvântul și răspund cu bucurie. La început, sămânătorul ar putea avea motive să se bucure că propovăduirea sa a avut atâta succes. Curând însă el descoperă realitatea mai profundă, conform căreia nu este bine când mesajul e primit cu zâmbete și urale. Mai întâi trebuie să existe o stare de convingere de păcat, de remușcare și pocăință. Mult mai promițătoare este imaginea unei persoane doritoare de mântuire care se îndreaptă cu lacrimi în ochi spre Calvar, decât aceea a unui om care pășește în față fără grijă, ba chiar cu o anumită exuberanță. Solul puțin adânc rodește o mărturisire foarte superficială, stratul fiind prea subțire pentru ca rădăcinile să se poată înfige adânc în el. Când acea mărturisire de credință este pusă la încercare de dogoarea soarelui strămtorării și prigoanelor, omul respectiv se decide că nu merită să sufere toate acestea pentru credință și, prin urmare, se leapădă de orice mărturie pe care o dăduse anterior în favoarea lui Cristos.

13:22 Terenul infestat de spini reprezintă o altă clasă a celor care aud cuvântul în manieră superficială. În exterior, ei par să fie supuși autentici ai împărăției, dar, cu timpul, interesul lor este înăbușit de grijile acestei lumi și de plăcerea lor pentru bogății. În viața lor nu mai poate fi găsită nici o roadă pentru Dumnezeu. Lang ilustrează acest adevăr, prin exemplul fiului unui tată iubitor de bani, proprietar al unei întreprinderi uriașe. Fiul acesta auzise în tinerețea sa Cuvântul, dar cu timpul a fost furat de afaceri.

Curând a trebuit să aleagă între a-l fi plăcut Domnului și a-i face tatălui său pe plac. Astfel, spini erau deja în pământ, când a fost sămănată

și a germinat sămânța. Grijile acestui veac și înșelăciunea bogățiilor își făceau deja efectul. Deci tânărul s-a conformat dorințelor tatălui său, consacrandu-și toate energiile întreprinderii familiei. După un timp, a ajuns șeful conglomeratului și, după ce a atins o vârstă apreciabilă, și-a dat seama că neglijase tot ceea ce ține de cer. Era pe punctul de a se retrage la pensie, când și-a exprimat intenția de a căuta mai cu stăruință lucrurile spirituale. Dar Dumnezeu nu se lasă batjocorit. Omul s-a pensionat și a murit subit, la numai câteva luni de la pensionare. A lăsat o avere de 90 de mii de lire sterline și o viață risipită din punct de vedere spiritual. Spini înăbușiseră cuvântul, care nu a mai putut rodi.²⁷

13:23 Pământul bun îl reprezintă pe credinciosul adevărat. El e receptiv la cuvântul pe care-l aude și-l înțelege, transpunând în viață ceea ce aude, prin ascultare. Deși acești credincioși nu produc cu toții aceeași cantitate de roade, cu toții demonstrează, prin roada lor, că au viață divină. Rода este probabil aici manifestarea caracterului creștin, mai degrabă decât suflete câștigate pentru Cristos. Când apare termenul *roadă* în Noul Testament, în general se referă la roada Duhului (Gal. 5:22, 23).

Care e mesajul pe care trebuia să-l transmită această parabolă mulțimilor? Evident, le avertiza de pericolul de a auzi fără a pune în practică ceea ce ai auzit. De asemenea, parabola avea menirea de a încuraja persoane individuale să primească Cuvântul într-o inimă sinceră, dovedind apoi realitatea care s-a săvârșit în ființa lor prin aducerea de roade pentru Dumnezeu. Cât despre ucenici, parabolele îi pregăteau pe ei și pe adepții din viitor ai lui Isus pentru constatarea tristă pe care o vor face, că numai un număr relativ mic de oameni din cei care vor auzi mesajul vor fi mântuiți cu adevărat. De asemenea, are darul de a-i scuti pe supușii loiali ai lui Cristos de zădărnicia de a crede că toată lumea va fi convertită prin răspândirea evangheliei. Ucenicilor li se atrăgea, de asemenea, atenția în această parabolă cu privire la cei trei mai împotriviți ai evangheliei: (1) diavolul (păsările — cel rău); (2) firea veche, carnea (soarele dogorător — strămtorările sau prigoanele); și (3) lumea (spini — grijile acestei lumi și goana după avuții).

În cele din urmă, ucenicilor li se oferă o viziune a recoltei extraordinare de mari pe care o vor culege, din investițiile făcute de ei în personalitatea umană. De treizeci de ori cantitatea însămăntată înseamnă trei mii la

sută, iar de șazececi de ori cantitatea însămnântată înseamnă un venit de șase mii la sută. Iar de o sută de ori cantitatea însămnântată înseamnă 10 mii la sută din investiția inițială. În fapt, nu se pot măsura rezultatele unui singur caz de întoarcere reală la Domnul, de convertire autentică a unui singur suflet. Un învățător de școala duminicală, aproape total necunoscut, a investit în cel care avea să devină vestitul evanghelist și câștigător de suflete, Dwight L. Moody. La rândul lui, Moody i-a câștigat pe alții la Cristos. Iar aceștia au câștigat și ei alte suflete pentru Domnul. Acel învățător inițial de la școala duminicală a declanșat astfel o reacție în lanț, care nu se va sfârși niciodată.

D. Parabola grâului și a neghinei (13:24-30)

Parabola de care ne-am ocupat înainte este o ilustrație vie a faptului că împărăția cerurilor îi cuprinde atât pe cei care L-au slujit doar de formă pe Rege, cât și pe ucenicii autentici. Primele trei soluri simbolizează împărăția în aspectul cuprins de cercul cel mare — mărturisirea exterioară. Al patrulea sol reprezintă împărăția simbolizată de cercul mic, al celor care au fost convertiți cu adevărat.

13:24-26 A doua parabolă — cea a grâului și a neghinei — prezintă, de asemenea, împărăția în aceste două aspecte. Grâul îi înfățișează pe credincioșii adevărați, iar neghina pe cei credincioși doar cu gura. Isus aseamănă împărăția cu un om care a semănat sămânță bună în ogorul său. Dar pe când dormea omul, a venit dușmanul său și a semănat neghină printre grâu. Unger arată că cea mai răspândită formă de neghină care se găsește în lanurile din Țara Sfântă este așa-numita *bearded darnel* (în românește: „sălbăție” sau „zizanie” (*Lolium temulentum*, *Lolium perenne*)), „o iarbă otrăvitoare, aproape imposibil de depistat în mijlocul grâului, cât cele două plante sunt în faza de fir verde. Dar când dau în spic, ele se pot zări și despartii cu ușurință.”²⁸

13:27, 28 Când servitorii au văzut neghina amestecată cu grâul, l-au întrebat pe gospodar cum de s-a întâmplat una ca asta. Gospodarul a recunoscut imediat mâna dușmanului său. Servitorii erau gata să smulgă imediat rădăcinile.

13:29, 30 Dar fermierul le-a ordonat să aștepte până la seceriș. Atunci secerătorii aveau să le separe pe cele două. Grâul avea să fie adunat în hambare iar neghina avea să

fie arsă.

De ce a poruncit fermierul această întârziere a separării? În natură, rădăcinile de grâu și cele de neghină sunt atât de întrepătrunse unele în altele încât e cu neputință s-o smulgi pe una din ele fără s-o smulgi și cealaltă.

Parabola aceasta este explicată de Domnul nostru în versetele 37-43, așa că ne vom abține de la alte comentarii până atunci.

E. Parabola seminței de muștar (13:31, 32)

Apoi, Mântuitorul aseamănă împărăția cu o sămânță de muștar, pe care El a numit-o cea mai mică dintre semințe, adică cea mai mică din experiența ascultătorilor Săi. Când un om a semănat una din aceste semințe, aceasta a crescut și s-a făcut un pom — ceea ce constituie o creștere fenomenală. Planta obișnuită de muștar este mai degrabă ca o tufă, decât un pom. Și pomul a fost atât de mare încât păsările și-au făcut cuibul în ramurile lui.

Sămânța reprezintă începuturile umile ale împărăției. La început împărăția a fost tratată relativ mică și curată, ca urmare a persecuțiilor. Dar, când a început să beneficieze de sponsoratul și protecția statului, ea a avut o creștere anormal de mare. Apoi au venit păsările și și-au făcut cuiburile în ea. Aici se folosește același termen pentru păsări ca în versetul 4. Isus a explicat că păsările îl reprezintă pe cel rău (v. 19). Împărăția a devenit cuib pentru Satana și agenții lui. Astăzi sub umbrela creștinătății se ascund sisteme care îl resping în mod categoric pe Cristos, cum ar fi Unitarianismul, Studenții creștini (Christian Science), Mormonismul și Martorii lui Iehova, precum și Biserica Unificării (Moonies).

Așadar, aici Domnul i-a avertizat pe ucenici că în timpul absenței Sale, împărăția va cunoaște o creștere fenomenal de mare. Ei nu trebuie să fie amăgiți, crezând că orice dezvoltare înseamnă neapărat un succes. Ci, mai degrabă, o creștere nesănătoasă. Deși sămânța minusculă va deveni un pom anormal de mare, mărirea sa nu va fi spre bine, întrucât pomul respectiv va deveni „un locaș al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate și urâte” (Apo. 18:2).

F. Parabola aluatului (13:33)

De data aceasta, Domnul Isus compară împărăția cerurilor cu aluatul pe care o

femeie l-a pus în trei măsurile de făină de grâu, până s-a dospit toată plămădeala. O interpretare foarte răspândită a acestei pilde susține că făina de grâu este lumea iar aluatul este evanghelia ce va fi vestită în toată lumea, până când toți vor fi mântuiți. Dar această concepție este infirmată de Scriptură, de istorie și actualele evenimente la care asistăm.

Aluatul este întotdeauna un simbol al răului în Biblie. Când Dumnezeu le-a poruncit membrilor poporului Său să scoată din casele lor aluatul (Ex. 12:15), ei au înțeles că acesta era un lucru rău. Dacă mânca cineva vreun lucru dospit, din prima până în a șaptea zi a Praznicului Pământului Nedospite, urma să fie nimicit din Israel. Isus ne-a prevenit împotriva aluatului fariseilor și al saducheilor (Mat. 16:6, 12) și a aluatului lui Irod (Marcu 8:15). La 1 Corinteni 5:6-8, aluatul este definit drept răutate și rău, iar contextul versetului 9 din Galateni 5 arată că, *acolo* aluatul înseamnă învățătura falsă. În general, aluatul înseamnă fie o doctrină nefastă, fie o purtare rea.

Așadar, în această pildă, Domnul ne previne asupra puterii de pătrundere a răului, care lucrează în împărăția cerurilor. Parabola seminței de muștar ne arată răul în caracterul extern al împărăției. Pilda de față ne arată procesul intern de stricăciune care avea să se producă.

Noi credem că în această parabolă făina reprezintă hrana copiilor lui Dumnezeu, așa cum se găsește aceasta în Biblie. Aluatul este doctrina nefastă. Femeia este o profeteasă falsă, care propagă învățături greșite și îi ademenește pe oameni (Apo. 2:20). Oare nu este semnificativ faptul că femeile au fost în istorie întemeietoare ale mai multor culte false? Deși Biblia le interzice să-și învețe pe bărbați în biserică (1 Cor. 14:34; 1 Tim. 2:12), unele au sfidat această interdicție clară a Cuvântului lui Dumnezeu, asumându-și roluri de autoritate doctrinară și alterând hrana curată a copiilor lui Dumnezeu cu învățături și erezii distructive. Iată ce spune J.H. Brookes în această privință:

Celor care obiectează că nu s-ar putea ca Cristos să compare împărăția cerurilor cu ceva rău le răspundem doar atât că El a comparat împărăția cu ceva care conține și grâu, și neghină, în care sunt cuprinși și pești buni, și răi, care se extinde asupra unui rob rău (Mat. 18:23-32), și care primește în ea un om ce nu avusese haina de nuntă și care a fost pierdut (Mat. 22:1-13).²⁹

G. Metoda parabolilor a fost o împlinire a profețiilor (13:34, 35)

Isus a adresat primele patru parabole mulțimii. Recurgerea de către Domnul la această metodă de predare a împlinit profeția lui Asaf din Psalmul 78:2, potrivit căreia Mesia va vorbi în parabole, rostind lucrurile care fuseseră tănuite de la întemeierea lumii. Aceste trăsături ale împărăției cerurilor în forma ei interimară, ce fuseseră ascunse până acum, iată că în aceste clipe erau descoperite!

H. Explicarea parabolilor cu neghina (13:36-43)

13:36 Restul discursului Domnului a fost adresat ucenicilor, pe când aceștia se aflau în casă. Aici ucenicii ar putea reprezenta rămășița credincioasă din cadrul poporului Israel. Faptul că din nou este menționat cuvântul „casă” înseamnă că Dumnezeu nu Și-a respins pentru totdeauna poporul, pe care l-a cunoscut mai dinainte (Rom. 11:2).

13:37 În interpretarea pe care o dă parabolii grăului și neghinei, Isus se identifică pe Sine cu semănătorul. El a semănat nemijlocit, în timpul lucrării Sale pe acest pământ, iar de la înălțarea Sa la cer, El continuă să semene prin slujitorii Săi, din toate veacurile.

13:38 Ogorul este lumea. Trebuie să subliniem faptul că ogorul este lumea, *nu biserica!* Sămânța bună înseamnă **fiii împărăției**. Poate părea, la prima vedere, un fapt bizar și incongruent ca ființele umane să fie semănate în pământ. Dar ideea subliniată aici este faptul că fiii aceștia ai împărăției au fost semănați în lume. În timpul anilor Săi de activitate publică, Isus a însămănțat lumea cu ucenici care erau supuși loiali ai împărăției. **Neghina sunt fiii celui rău.** Pentru orice realitate divină, Satan are și el o copie falsă. El însămănțează lumea cu cei care seamănă cu ucenicii, vorbesc ca ucenicii și, într-o anumită măsură, umblă ca ucenicii adevărați. Dar aceștia nu sunt deloc ucenici autentici ai Regelui.

13:39 Vrajmașul este Satan, dușmanul lui Dumnezeu și al tuturor copiilor lui Dumnezeu. Secerișul este sfârșitul veacului, adică sfârșitul epocii împărăției, în forma ei interimară, care va avea loc când se va întoarce Isus Cristos cu putere și slavă, ca să domnească în calitate de Rege. Domnul nu se referă la sfârșitul epocii bisericii. A introduce biserica în acest context nu ar face decât să complice lucrurile.

13:40-42 Secerătorii sunt îngerii (vezi

Apo. 14:14-20). În faza actuală a împărăției, nu se face nici o separare intenționată a grâului de neghină. Aceste două elemente sunt lăsate să crească împreună. Dar la-a doua venire a lui Cristos, îngerii vor strânge toate pricinile de păcătuire, toate sursele păcatului și pe toți răufăcătorii, aruncându-i în cuptorul de foc, unde va fi plânsul și scrâșnirea dinților.

13:43 Supușii neprihăniți ai împărăției care se vor afla pe pământ în timpul Marii Strămtorări vor intra în împărăția Tatălui lor, pentru a se bucura de Domnia de o mie de ani a lui Cristos. Ei vor străluci ca soarele — adică vor fi îmbrăcați cu slavă strălucitoare.

Din nou, Isus adaugă acel îndemn criptic: „Cine are urechi de auzit să audă!”

Această parabolă nu permite interpretarea susținută în mod eronat de unii, potrivit căreia oamenii nelegiuți trebuiesc tolerați în biserica creștină locală. Nu uitați că ogorul (țarina) este lumea, nu biserica. Bisericilor locale li se poruncește expres să scoată din cadrul părții lor pe toți cei vinovați de anumite forme de răutate (1 Cor. 5:9-13). Parabola ne învață doar atât, că în faza ei de taină, împărăția cerurilor va cuprinde atât elementul autentic, cât și falsul sau imitația și că această stare de lucruri va continua până la sfârșitul epocii (veacului). Atunci mesagerii lui Dumnezeu îi vor despărți pe cei falși de cei adevărați, ducându-i pe primii la judecată, pe când cei adevărați vor domni în slavă, împreună cu Cristos pe pământ.

I. Parabola comorii ascunse (13:44)

Toate parabolele rostite de Domnul până în acest punct ne-au învățat că va exista și bine, și rău în împărăție, și supuși neprihăniți, și supuși răi. Următoarele două parabole ne arată că vor exista două clase de supuși: (1) iudeii credincioși din perioada premergătoare Bisericii și din timpul de după epoca Bisericii. (2) Iudeii credincioși și Neamurile din actuala epocă.

În parabola comorii, Isus compară împărăția cu o comoară ascunsă într-un ogor. Un om o găsește, o acoperă și apoi se duce și vinde tot ce are pentru a cumpăra ogorul respectiv.

Noi susținem că omul este chiar Domnul Isus. (El a fost omul din parabola cu grâul și neghina, v. 37). Comoara reprezintă rămășița evlavioasă de iudei credincioși, cei care existau și pe vremea lucrării Domnului Isus pe pământ și care vor exista din nou după răpirea Bisericii (vezi Psalmul 135:4, unde

Israel este numit comoara aleasă a lui Dumnezeu). Iudeii credincioși sunt ascunși în țarină în sensul că ei sunt împrăștiați în toată lumea și într-un sens nimeni nu știe de ei, decât Dumnezeu. Isus este înfățișat aici ca descoperind comoara, mergând apoi la cruce, pentru a da tot ce avea cu scopul de a cumpăra lumea (2 Cor. 5:19; 1 Ioan 2:2), în care se află ascunsă comoara. Israelul răscumpărat va fi dat la iveală, scos din ascunzătoare, când va veni Izbăvitorul din Sion și-și va întemeia mult-așteptata Împărăție mesianică.

Unii interpretează parabola aceasta ca pe o referire la un păcătos, care renunță la tot ce are pentru a-L găsi pe Cristos, comoara cea mai mare. Dar această interpretare încalcă doctrina harului, care afirmă răspicat că mântuirea se dă cu totul și cu totul fără plată. E absolut gratuită (Isa. 55:1; Ef. 2:8, 9).

J. Parabola perlei de mare preț

(13:45, 46)

Împărăția se mai aseamănă cu un negustor, care caută mărgăritare („perle“ în original) frumoase. Când dă peste un mărgăritar de foarte mare preț, el sacrifică totul pentru a cumpăra acest mărgăritar.

În binecunoscuta (în engleză, n.tr.) cântare: „Am găsit mărgăritarul de mare preț“, găsitorul este păcătosul iar mărgăritarul este Mântuitorul. Oricât de frumoasă ar fi cântarea, trebuie să menționăm că nu suntem de acord cu învățătura ei, căci păcătosul nu trebuie să vândă nimic pentru a-L dobândi pe Cristos și că, oricum, pe Cristos nu-L poate cumpăra!

Noi credem, dimpotrivă, că negustorul este Domnul Isus. Mărgăritarul (perla) este biserica. La Calvar El a vândut tot ce a avut pentru a cumpăra acest mărgăritar de mare preț. După cum o perlă se formează în interiorul unei stridii prin multă suferință, cauzată de iritarea produsă de un grăunte de nisip ce pătrunde în corpul ei, tot așa biserica s-a format prin străpungerea și rănirea trupului Mântuitorului.

Este interesant de remarcat că în parabola comorii împărăția este asemănată cu însăși comoara. Aici împărăția nu este comparată cu perla, ci cu negustorul. De ce această deosebire?

În parabola precedentă, accentul se punea pe comoară — adică pe Israelul răscumpărat. Împărăția este strâns legată de nașterea Israel. Ea fusese oferită inițial poporului iar în forma ei viitoare principalii ei supuși vor fi tot din poporul iudeu.

După cum am menționat, biserica nu este totuna cu împărăția. Toți cei din biserică se află în împărăție, în faza ei interimară, dar nu toți cei care sunt în împărăție se află și în biserică. *Biserica nu va fi în împărăție, în forma viitoare a împărăției, ci va domni cu Cristos peste pământul reinnoit.* În a doua parabolă, accentul se pune asupra Regelui Însuși și asupra prețului extraordinar de mare pe care l-a plătit pentru a curta și a câștiga o mireasă cu care să-și împartă slava în ziua Arătării Sale.

După cum perla iese din mare, tot așa și biserica, uneori numită și mireasa lui Cristos, cea dintre Neamuri, provine, în principal, din rândul națiunilor. Aceasta nu exclude faptul că în biserică există și israeliți convertiți, ci subliniază doar că trăsătura dominantă a bisericii este faptul că membrii ei au fost chemați din rândul națiunilor, pentru Numele Său. La Fapte 15:14 Iacov confirmă că acesta este planul măreț al lui Dumnezeu pentru epoca actuală.

K. Parabola năvodului (13:47-50)

13:47, 48 Ultima parabolă din seria celor consacrate împărăției o aseamănă pe aceasta cu o sită sau un năvod, care a fost aruncat în mare și a prins tot felul de pești. Pescarul a triat peștii, reținându-i pe cei buni în vase și aruncându-i pe cei răi.

13:49, 50 Domnul nostru este Cel care tâlmăcește această pildă. Timpul este vremea de pe urmă, adică sfârșitul perioadei Marii Strămtorări. Este timpul celei de-a doua venirii a lui Cristos. Pescarii sunt îngerii. Peștii buni sunt cei neprihăniți, adică cei salvați, atât dintre iudei, cât și dintre Neamuri. Peștii răi sunt cei nelegiuți, adică oamenii necredincioși din toate rasele. Are loc un proces de separație, după cum am văzut în parabla cu grâul și neghina (v. 30, 39-43). Cei neprihăniți intră în împărăția Tatălui lor, în vreme ce nelegiuții sunt trimiși în locul de foc, unde va fi plânsul și scârșnirea dinților. Totuși aceasta nu este judecata de pe urmă. Judecata din textul nostru are loc la începutul Miei de ani (Mileniului), pe când judecata finală are loc după ce s-au scurs cei o mie de ani (Apo. 20:7-15). Gaebelien comentează în felul următor această parabolă:

Năvodul este aruncat în mare, care, după cum am văzut, reprezintă națiunile pământului. Parabola se referă la predicarea evangheliei veșnice, ce va avea loc în timpul marii strămo-

rări (Apo. 14:6, 7). Separarea celor buni de cei răi se face de către îngerii. Toate acestea fac imposibilă aplicarea parabolii la perioada actuală sau la biserică. Toate indică faptul că este vorba de perioada în care se va întemeia împărăția. Se va recurge la serviciile îngerilor, după cum reiese foarte clar și din cartea Apocalipsei. Cei răi vor fi aruncați în cuptorul de foc iar cei neprihăniți vor rămâne pe pământ, în vederea împărăției de o mie de ani.³⁰

L. Comoara adevărului (13:51, 52)

13:51 După ce a terminat de rostit parabolele, Învățătorul și Stăpânul Isus i-a întrebat pe ucenici dacă au înțeles. Ei au răspuns afirmativ. Asta s-ar putea să ne mire sau chiar să ne stârnească gelozia. Poate că noi n-am putea spune „da” cu atâta încredere.

13:52 Și fiindcă ei au priceput, au avut obligația de a împărtași și altora cele învățate. Ucenicii trebuie să fie canale, nu terminale ale binecuvântării. Cei doisprezece erau acum cărturari, echipați pentru împărăția cerurilor. Adică, învățători și tâlmăcitori ai adevărului. Ei erau ca gospodarul care scoate din comoara lui lucruri noi și vechi. În Vechiul Testament ei aveau resurse însemnate din ceea ce am putea numi „adevărul vechi”. În cadrul învățăturilor parabolice date de Cristos, ei au primit acum ceva cu totul nou. Din această magazie vastă de cunoștințe ei aveau acum datoria să împărtașească slăvitul adevăr și altora.

M. Isus este respins la Nazaret (13:53-58)

13:53-56 După ce a terminat de rostit aceste parabole, Isus a părăsit malurile Galileii, ducându-se la Nazaret, în cadrul ultimei Sale vizite în acea localitate. Pe când îi învăța pe oameni în sinagogă, aceștia erau uimiți de înțelepciunea Lui și de vestea minunilor pe care le săvârșise. Pentru ei El nu era decât fiul tâmplarului. Ei știau că mama Lui era Maria... iar frații Săi Iacov, Iose, Simon și Iuda... și surorile Sale — locuiau încă la Nazaret! Prin urmare, cum ar putea unul din flăcăii orașului lor să afirme și să săvârșească lucrurile pentru care I se dusesese Lui vestea că le-a făcut? Ei nu puteau pricepe deloc cum e posibil una ca asta și astfel le-a venit mai ușor să se agațe de ignoranța lor, decât să recunoască adevărul.

13:57, 58 Ei au găsit în El o pricină de poticnire. Asta l-a dat prilejul lui Isus să scoată în evidență că un profet adevărat este, în general, mai apreciat în alte localități,

decât în propriul său oraș sau sat. Locuitorii ținutului Său și propriile Sale rudenii n-au fost în stare să recunoască meritele Sale divine, datorită disprețului care îl genera în ei faptul că-L cunoșteau atât de bine (pe plan uman)! Domnul nu a vindecat decât câțiva oameni acolo (cf. Marcu 6:5). Asta nu s-a datorat unei neputințe din partea Sa, căci răutatea omului nu poate frâna puterea lui Dumnezeu. Ci, mai degrabă, dacă Domnul făcea mai multe minuni acolo, asta ar fi însemnat să binecuvânteze oameni care n-aveau nici o dorință de a fi binecuvântați și ar fi împlinit niște nevoi în oameni care nu-și dădeau seama că sunt nevoiași și, în sfârșit, ar fi vindecat oameni cărora nu le-ar fi plăcut deloc să li se spună că sunt bolnavi.

IX HARUL NEOBOSIT AL LUI MESIA E ÎNTÂMPINAT CU OSTILITATE CRESCÂNDĂ DIN PARTEA OAMENILOR (14:1-16:12)

A. Decapitarea lui Ioan Botezătorul (14:1-12)

14:1, 2 Vestea despre lucrarea lui Isus s-a răspândit până la Irod Tetrarhul. Acest fiu înfăm al lui Irod cel Mare era cunoscut și sub numele de Irod Antipa. El este cel care ordonase executarea lui Ioan Botezătorul. Când a auzit despre minunile săvârșite de Cristos, a început să-l mustre conștiința. Nu putea să scape de imaginea profetului pe care îl decapitase! De aceea, le-a spus slujitorilor săi: „Este Ioan, înviat din morți! Numai așa se pot explica toate minunile acestea!”

14:3 În versetele 3-12 întâlnim procedeele literar numit: *flashback*, în care autorul descrie întâmplări ce precedă acțiunea principală. Matei își întrerupe firul povestirii, pentru a trece în revistă împrejurările în care și-a pierdut viața Ioan.

14:4, 5 Irod își părăsise nevasta și trăise în adulter, în incest cu Irodiada, soția fratelui său Filip. Ca profet al lui Dumnezeu, Ioan nu putea rămâne nepăsător în fața acestei fărădelegi cumplite. De aceea, cuprins de indignare și fără cea mai mică urmă de teamă, el îl muștră pe Irod, îndreptând spre el un deget acuzator și denunțându-l pentru imoralitatea lui.

Regele s-a mâniat atât de tare încât ar fi vrut să-l omoare, dar împrejurările politice nu-i surădeau. Oamenii îl aclamau pe Ioan ca pe un profet și ar fi avut, probabil, o reacție violentă la executarea lui Ioan. Și

astfel tiranul și-a potolit, pentru moment, ura, aruncându-l pe Ioan Botezătorul în temniță. „Cei fărădelege îndrăgesc religia cam tot atât cât îndrăgesc leii, pe care nu doresc să-i vadă decât fie morți, fie după gratii! Căci ei se tem de religie, când aceasta sparge cătușele și începe să-i pună față în față cu conștiința lor.”⁴³¹

14:6-11 De ziua lui Irod, fiica Irodiadei a plăcut atât de mult regelui, prin dansul ei, încât acesta, acționând necugetat, i-a oferit tot ce-și dorea aceasta. Sfătuită de mama ei rea, fiica Irodiadei a cerut, cu nerușinare, capul lui Ioan Botezătorul... pe o farfurie! Între timp, furia regelui față de Ioan se mai potolise. Ba e posibil ca să-l fi și admirat, într-o anumită măsură, pentru curajul și integritatea sa. Și astfel, cu părere de rău, s-a considerat obligat să-și țină promisiunea. Ordinul a fost dat. Ioan a fost decapitat și sinistra cerere a dansatoarei a fost satisfăcută.

14:12 Ucenicii lui Ioan au făcut o înmormântare cu tot respectul cuvenit stăpânului lor, după care s-au dus și l-au spus lui Isus. Nu puteau să se ducă la altul mai bun, căruia să-și verse toată înfrustrarea și indignarea, după cum nu ar fi putut lăsa o pildă mai bună de urmat. În vremuri de prigoană, de asuprire, de suferință și de înfrustrare, și noi ar trebui să ne ducem și să-l spunem lui Isus!

Cât despre Irod, crima odată consumată, a rămas întipărită amintirea ei. Când a auzit despre activitățile lui Isus, a năvălit în mințea sa întreg episodul sângeros.

B. Hrănirea celor cinci mii (14:13-21)

(14:13-21) Când a auzit Isus că Irod este tulburat de vestea cu privire la minunile Sale, S-a retras cu barca într-un loc tainic lângă Marea Galileii. Putem fi siguri că nu frica L-a mânat acolo. El știa că nimic nu l se putea întâmpla până ce nu l-a sosit ceasul. Nu cunoaștem motivul principal care L-a determinat să plece, dar un motiv secundar a fost probabil faptul că ucenicii tocmai se întorseseră din misiunea lor de propovăduire (Marcu 6:30; Luca 9:10) și aveau nevoie de o perioadă de odihnă și liniște.

Numai că mulțimile au dat năvală din orașele și satele dimprejur, luându-Se după El pe jos. Când a tras la mal, oamenii îl și așteptau deja acolo. Departe de a fi iritat de această intruziune, Domnul nostru, plin de compasiune, S-a apucat imediat de lucru și i-a vindecat pe bolnavi.

14:15 Când s-a lăsat seara, adică după

ora 3 după-amiază, ucenicii Lui și-au dat seama că sunt confrunțați cu o criză. Atâta lume era adunată acolo și nu aveau ce să dea oamenilor să mănânce! I-au cerut voie lui Isus să se ducă în satele din jur să facă rost de mâncare. Cât de puțin înțelegeau ei inima lui Cristos și ce greu le era să pătrundă puterea Lui!

14:16-18 Domnul i-a asigurat că nu e nevoie să facă acest lucru. De ce să plece oamenii de la Cel care, cu brațele deschise, hrănește orice ființă vie? Apoi i-a surprins pe ucenici, spunându-le: „**Dați-le voi să mănânce!**“ Au rămas total descumpăniți. „Cum să le dăm să mănânce? Când nu avem decât cinci pâini și doi pești?“ Ei au uitat complet că-L aveau și pe Isus cu ei. Cu multă răbdare, Mântuitorul le-a spus: „Aduceți-i aici la Mine.“ Aceasta era atribuția lor.

14:19-21 Parcă-L vedem pe Domnul Isus, spunându-le oamenilor să se așeze pe iarbă. Luând cele cinci pâini și cei doi pești, El a mulțumit și le-a dat ucenicilor, care le-au împărțit mulțimilor. După ce s-au săturat cu toții, s-au strâns douăsprezece coșuri pline cu rămășițe. A rămas mai mult când a terminat de hrănit mulțimile, decât atunci când a început: Remarcabil e că s-a strâns câte un coș de fiecare ucenic necredincios. Și o mulțime de circa 10 000 până la 15 000 de oameni a fost hrănită (cinci mii plus femei și copii).

Minunea aceasta constituie o lecție spirituală pentru ucenicii din orice generație. Nu vor lipsi nicicând mulțimile de oameni flămânzi. Întotdeauna se va găsi un mic grup de ucenici cu resurse aparent jalnic de mici. Și întotdeauna va fi alături și Mântuitorul plin de compasiune. Când ucenicii sunt dormici să-l dea Lui tot pușinul lor, El va înmulți acel puțin, făcându-l îndestulător pentru a hrăni mii de oameni. Deosebirea semnificativă este că cei cinci mii care au fost hrăniți la Marea Galileii și-au potolit foamea doar pentru scurtă vreme, în timp ce aceia care se hrănesc din Cristosul Cel viu vor fi săturați pe vecie (vezi Ioan 6:35).

C. Isus umblă pe mare (14:22-33)

Minunea anterioară i-a asigurat pe ucenici că îl urmează pe Unul care poate să le împlinească din belșug nevoile. Acum ei învață că El poate să-i și apere și să-i umple de putere ca nimeni altul.

14:22, 23 În timp ce trimitea mulțimile la casele lor, Isus le-a spus ucenicilor să intre în barcă și să pornească înapoi, spre malul

celălalt al lacului. Apoi El s-a suit pe un munte, să se roage. Când s-a înnoptat, adică după asfințitul soarelui, El se afla singur acolo. (În sistemul iudaic erau două „seri“, vezi Ex. 12:6 text marginal, ediția *Revised Standard Version*, în limba engleză). Una, la care se face aluzie în versetul 15, începea pe la mijlocul după-amiezii iar cealaltă, despre care este vorba aici, începea la asfințitul soarelui.)

14:24-27 Între timp, corabia era învaluită de valuri, în mijlocul mării, având împotriva un vânt puternic. Pe când valurile izbeau în corabie, Isus a văzut necazul ucenicilor. La a patra strajă din noapte (adică între 3 și 6 dimineața), El a venit la ei, umblând pe mare. Crezând că este o nălucă, ucenicii au fost cuprinși de panică. Dar imediat ei au auzit glasul liniștitor al Stăpânului și Prietenului lor, care le-a spus: „**Îndrăzniți! Eu sunt; nu vă temeți!**“

Cât de bine se potrivește acest îndemn cu propria noastră experiență! Și noi suntem adesea loviți de furtunile vieții, descumpăniți și disperați. Mântuitorul pare atât de departe de noi. Dar El se roagă tot timpul pentru noi. Când ni se pare că noaptea este cea mai întunecată, El este, în realitate, lângă noi. Adesea nu suntem în stare să-L recunoaștem nici în aceste clipe critice și, prin umare, tragem semnalul de alarmă. Iar apoi auzim glasul Său plin de mângâiere și ne aducem aminte că valurile care ne-au îngrozit se află sub picioarele Sale!

14:28 Când Petru a auzit binecunoscutul glas al Mântuitorului, atât de îndrăgit de el, a fost cuprins de entuziasm și afecțiune pentru Isus. „**Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe ape.**“ Departe de a ne poticni de acest „dacă“ din cererea lui Petru, ca o expresie a micii sale credințe, mai degrabă ar trebui să remarcăm cât de mare a fost, în realitate, încrederea sa în Domnul Isus. Petru a sesizat că poruncile Domnului au capacitatea de a-l învrednici pe cel căruia îi erau adresate, că El furnizează puterea de a duce la îndeplinire toate poruncile pe care le rostește.

14:29-33 De îndată ce Isus a spus: „**Vino,**“... Petru a sărit afară din corabie și a început să umble pe apă, venind către El. Cât timp a avut privirea ațintită asupra lui Isus, a fost în stare să înfăptuiască imposibilul; dar de îndată ce s-a îngrijorat cu privire la vântul puternic, a început să se scufunde. Desperat, el a strigat atunci: „**Doamne, scapă-mă!**“ Domnul l-a luat de mână, l-a dojenit cu

blandețe pentru puțină credință de care a dat dovadă și l-a dus înapoi în corabie. De îndată ce a urcat Isus în corabie, vântul a încetat. A urmat apoi un serviciu de închinăciune, ucenicii spunându-I lui Isus: „**Cu adevărat, Tu ești Fiul lui Dumnezeu!**“

Ca umblatul pe apă, viața creștină este imposibil de trăit doar cu puterile noastre omenești. Ea poate fi trăită numai prin puterea Duhului Sfânt. Atâta timp cât ne dezlipim privirea de la orice obiecte din jurul nostru, ațintindu-ne ochii doar asupra lui Isus (Ev. 12:2), vom trăi experiența unei vieți supranaturale. Dar în clipa în care devenim preocupați de noi înșine sau de împrejurările prin care trecem, începem să ne scufundăm. Atunci va trebui să strigăm către Cristos, cerând refacerea și învrednicirea divină.

D. Isus face vindecări la Ghenesaret (14:34-36)

Corabia a ancorat la Ghenesaret, pe malul de nord-vest al Mării Galileii. De îndată ce oamenii l-au zărit pe Isus, au cutreierat toată regiunea, căutându-i pe toți cei ce erau bolnavi și aducându-i la El pentru ca să se poată atinge doar de poala hainei Lui și să fie vindecați. Și astfel medicii din zonă au fost, pentru o vreme, șomeri! Cel puțin o perioadă de timp după aceea, n-au mai fost oameni bolnavi prin partea locului. Toată regiunea s-a bucurat de sănătate, în urma vizitei Marelui Medic.

E. Întinarea care vine dinăuntru (15:1-20)

S-a afirmat adesea că Matei nu urmează evenimentele în ordine cronologică, cel puțin în primele capitole din cartea sa. Dar începând cu capitolul 14 și continuând până la sfârșit, evenimentele sunt redade, în mare parte, exact în ordinea în care s-au petrecut.

În capitolul 15, se evidențiază, de asemenea, o structură dispensațională. Mai întâi, veșnicile certuri și ciorovăieli ale fariseilor și cărturarilor (versetele 1-20) anticipează actul respingerii lui Mesia de către Israel. În al doilea rând, credința cananitei (v. 21-28) înfățișează vestirea evangheliei către Neamuri, în epoca actuală. Și, în final, vindecarea marilor mulțimi (versetele 29-31) și hrănirea celor 4 000 (versetele 32-39) trimit la viitoarea epocă a Mileniului, când vor domni condițiile de sănătate și prosperitate.

15:1, 2 Cărturarii și fariseii nu renunță deloc la eforturile lor de a-L prinde în cursă pe Mântuitorul. O delegație a acestora a

venit expres de la Ierusalim, acuzându-i pe ucenici de necurăție, pentru faptul că mâncau fără să se spele pe mâini, încălcând astfel datinile bătrânilor.

Pentru a putea evalua corect acest incident, trebuie să înțelegem mai întâi referirile la ideea de curat și necurat și ce înțelegeau fariseii prin spălare. Întreg conceptul de curat și necurat își are originea în Vechiul Testament. Necurăția de care erau acuzați ucenicii era doar o chestiune ceremonială. De pildă, dacă cineva se atinge de un mort sau mânca anumite lucruri, se contamina pe plan ceremonial — cu alte cuvinte, nu mai corespundea din punct de vedere ritualistic pentru a se putea închina lui Dumnezeu. Înainte de a se putea apropia din nou de Dumnezeu, legea lui Dumnezeu cerea ca el să se supună unui ritual de curățire.

Dar bătrânii au adăugat datinile lor la ritualurile de curățire. Astfel ei insistau ca un iudeu, înainte de a putea mânca, să-și supună mâinile unui proces minuțios de spălare nu doar a mâinilor, ci și a brațelor, până la coate. Dacă a fost la piață, trebuia să facă o baie ceremonială. Astfel, fariseii i-au criticat pe ucenici, pentru faptul de a nu fi executat toate operațiile minuțioase implicate în procesul de spălare prescris de datina iudaică.

15:3-6 Domnul Isus le-a amintit criticilor Săi că ei sunt aceia care au călcat porunca lui Dumnezeu, și nu doar datina bătrânilor. Legea porunca oamenilor să-și cinstească părinții și chiar să-i sprijine financiar, dacă era nevoie. Dar cărturarii și fariseii (precum și mulți alții) nu erau dispuși să-și cheltuiască banii pentru întreținerea părinților lor bătrâni. Prin urmare, au conceput o datină, care să le dea posibilitatea să scape de responsabilitate. Când erau rugați de tatăl sau de mama lor să îi ajute, nu aveau decât să recite cuvintele: „Orice bani disponibili care ar putea fi folosiți la întreținerea voastră, au fost consacrați lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă că nu pot să vi-i dau vouă.“ După ce recitau această formulă, ei se considerau absolviți de responsabilitatea financiară față de părinții lor. Recurgând la această stratagemă șireată, ei anulau Cuvântul lui Dumnezeu, care le porunca să aibă grijă de părinții lor.

15:7-9 Prin aceste denaturări meșteșugite ale Cuvântului, ei împlinesc profeția rostită de Isaia, la 29:13. Ei măturiseau cu buzele lor că-L cinstesc pe Dumnezeu, dar, în realitate, inima lor era departe de El. Închinarea

lor nu valora nimic, pentru că ei acordau mai mare prioritate datinilor oamenilor, decât Cuvântului lui Dumnezeu.

15:10, 11 Întorcându-se spre mulțime, Isus a făcut o afirmație de o extraordinară semnificație. El a declarat că nu ceea ce intră în gură îl întinează pe un om, ci mai degrabă ceea ce iese din gura lui. Nu se poate aprecia deajuns caracterul revoluționar al acestei afirmații. În cadrul codului levitic, ceea ce intra pe gura cuiva îl întina. Iudeilor li se interzicea să consume carnea oricărui animal rumegător sau cu copita despicată. Nu aveau voie să mănânce pește, decât dacă aveau solzi și aripioare. Dumnezeu dăduse instrucțiuni minuțioase pentru alimentele curate și necurate.

Acum Dătătorul legii a pavat calea pentru abrogarea întregului sistem de întinare ceremonială. El a afirmat că hrana pe care au consumat-o ucenicii cu mâinile nespălate nu i-a întinat. În schimb, fățarnicia cărturarilor și a fariseilor — iată ce îi întina, cu adevărat, pe aceștia.

15:12-14 Când ucenicii Lui I-au dat de știre că fariseii au fost ofenșați de această condamnare, Isus a răspuns, comparându-i cu plantele ce nu fuseseră sădite în mod divin. Cărturarii și fariseii erau neghină, și nu grâu. Ei și învățăturile lor aveau să fie, la un moment dat, smulși — adică nimicii. Apoi El a adăugat: „**Lăsați-i. Sunt niște călăuze oarbe.**” Deși se dădeau autorități în privința lucrurilor spirituale, ei erau orbi cu privire la realitățile spirituale, după cum orbi erau și oamenii pe care-i conduceau ei. Prin urmare, era inevitabil ca atât liderii, cât și cei ce îi urmau, să nu cadă în șanț.

15:15 Ucenicii au fost, negreșit, zguduiți de această răsturnare valorică a tot ce fusese ră învățați cu privire la alimentele curate și cele necurate. Pentru ei lucrurile acestea erau acum ca o parabolă — deci prezentate într-o formă nedeslușită. Petru a dat glas nedumeririi lor, când a cerut Domnului o explicație.

15:16, 17 Domnul Și-a exprimat mai întâi mirarea față de faptul că lor le vedea atât de greu să înțeleagă. Apoi le-a explicat că adevărata întinare este de natură morală, nu fizică. Alimentele comestibile nu sunt, în ele însele, curate sau necurate. În fapt, nici un lucru material nu este rău în el însuși; a abuza de acel lucru — asta e greșit. Hrana pe care o consumă cineva intră în gură, apoi pătrunde în stomac, unde este digerată, și apoi resturile neasimilate sunt eliminate. Ființa morală a cuiva nu este afectată —

numai trupul lui. Astăzi noi știm că „orice faptură a lui Dumnezeu este bună și nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulțumiri; pentru că este sfințit prin Cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune” (1 Tim. 4:4,5). Desigur, pasajul acesta nu se referă la plante otrăvitoare, ci la alimente desemnate de Dumnezeu pentru a fi consumate de om. Toate sunt bune și trebuie consumate cu mulțumire. Dacă cineva este alergic la unele alimente sau nu le poate suferi pe altele, nu trebuie să consume acele alimente, dar, în general, putem mânca, având asigurarea că Dumnezeu se folosește de alimente pentru a ne asigura hrana fizică de care avem nevoie.

15:18 Dacă hrana nu întinează, atunci *ce întinează?* Isus răspunde la această întrebare: „...**ce iese din gură vine din inimă și aceea spurcă pe om.**” Aici prin inimă nu se înțelege organul care asigură circulația sângelui în organism, ci sursa coruptă a mobilurilor și dorințelor rele ale omului. Această parte a naturii morale a omului se manifestă prin gânduri necurate, care se materializează apoi în cuvinte depravate, care sunt, la rândul lor, urmate de fapte rele.

15:19, 20 Unele din lucrurile care îl întinează pe om sunt: **gândurile rele, uciderile, preacurviile, curviile, furțișagurile, mărturiile mincinoase și hulile** (sensul acestui termen în greacă, adică blasfemeii, cuprinde și vorbirea de rău a altora).

Fariseii și cărturarii erau extrem de atenți cu privire la respectarea ostentativă, minuțioasă a ceremonialurilor de spălare a mâinilor, dar viața lor lăuntrică era poluată. Ei se ocupau excesiv de lucrurile mărunte, dar neglijau chestiunile de importanță majoră. Așa, de pildă, ei au fost în stare să critice eșecul ucenicilor de a respecta aceste datini neinspirate, în schimb, ei nu s-au sfiit să pună la cale omorârea Fiului lui Dumnezeu și să se facă vinovați de o sumedenie de păcate, ca cele enumerate în versetul 19.

F. O femeie dintre Neamuri este binecuvântată pentru credința ei (15:21-28)

15:21, 22 Isus S-a retras în regiunea Tirului și Sidonului, pe coasta Mediteranei. După câte știm, acesta este singurul caz în care Domnul S-a aflat, în timpul lucrării Sale publice, în afara teritoriului iudaic. Aici, în Fenicia, o cananeancă L-a rugat să-i vindece fiica, ce era posedată de demon.

Este important să ne dăm seama că această femeie nu era iudaică, ci provenea

dintre Neamuri. Era o descendentă a canaan- niților, un neam imoral, pe care Dumnezeu îl rânduse să fie eliminat. Prin neascultarea Israelului, unii canaaniti au supraviețuit invadării Canaanului de către Iosua și astfel femeia aceasta se trăgea din acești supra- viețuitori. Ca femeie dintre Neamuri (deci neevreică), ea nu se bucura de privilegiile acordate poporului ales pe acest pământ să fie al lui Dumnezeu. Ea era o străină, fără nici o nădejde. Din punct de vedere al pozi- ției pe care o ocupa, ea nu putea avea nici o pretenție de acces la Dumnezeu sau la Me- sia.

Ea l s-a adresat lui Isus cu cuvintele **Domn și Fiul lui David** — titlu folosit de iudei când se refereau la Mesia. Deși Isus era, într-adevăr, Fiul lui David, nici o perso- ană dintre Neamuri nu avea dreptul să-L abordeze de pe această temelie. De aceea nu i-a răspuns Domnul de prima oară.

15:23 Ucenicii Lui s-au apropiat și L-au rugat stăruitor: „Dă-i drumul, căci strigă după noi“. În mod evident, pe ei femeia îi agasa. Dar pentru Domnul a fost un prilej minunat de a ilustra credința unui vas omenesc, în care avea să strălucească harul Său. Mai întâi însă El trebuia să demonstreze și să educe credința ei!

15:24, 25 El i-a amintit că misiunea Lui era îndreptată spre **oile pierdute ale casei lui Israel**, nu spre Neamuri și, desigur, nu spre canaaniti. Ea nu s-a lăsat descurajată de acest refuz aparent. Făcând uz de titlul *Fiul lui David*, ea l s-a închinat, spunând: „Doamne, ajută-mă!“ Dacă nu se putea apropia de El cum se apropie o evreică de Mesia al ei, atunci ea va veni la El ca o creatură care se apropie de Creatorul ei.

15:26 Pentru a verifica și mai mult reali- tatea credinței ei, Isus i-a spus că nu e bine ca El să lase hrănirea copiilor iudei, pentru a da pâine câinilor ne-evrei. Dacă aceste cuvinte ni se par aspre, să nu uităm că ele, asemenea unui bisturiu în mâna chirurgului, au avut rolul de a vindeca, nu de a vătăma. În fond, ea *era* dintre Neamuri! Or, iudeii priveau Neamurile ca pe niște câini care scurmă în gunoaie, cutreierând străzile în căutarea unor resturi de mâncare. Totuși, Isus a folosit aici termenul cu care sunt alintați **cățelușii**. Întrebarea se pune: „Avea să-și recunoască ea nevreia, pentru a putea primi cea mai mică dintre îndurărilor Sale?“

15:27 Răspunsul ei a fost minunat. Ea s-a învoit întrutotul cu felul în care a descri-

o El. Luându-și locul unei persoane total nevrednice, dintre Neamuri, ea s-a aruncat asupra îndurării, iubirii și harului Său. În realitate, ea a spus: „Da, ai dreptate! Eu nu sunt decât unul dintre căteii de sub masă. Dar am observat că uneori cad firimituri de la masă pe podea. N-ai vrea să mă lași să culeg câteva din aceste firimituri? Nu sunt vrednică să-mi vindecă fiica, dar Te rog fierbinte să faci acest lucru pentru una din creaurile Tale nedemne.“

15:28 Isus a elogiat-o pentru credința ei mare. În timp ce iudeii — copii ai lui Dum- nezeu, dar necredincioși — nu simțeau nici o foame pentru pâine, iată că această femeie, care nu se sfia să se numească cățelușă, striga după pâine! Credința ei a fost răsplă- tită. Fiica ei s-a vindecat pe loc. Faptul că Domnul nostru a vindecat această fiică a unei femei dintre Neamuri ce se afla la distanță sugerează actuala Sa misiune, când se află la dreapta lui Dumnezeu, oferind vindecare spirituală Neamurilor, în timpul actualei ere, când poporul Său străvechi este pus deoparte ca națiune.

G. Isus vindecă mulțimi mari de oameni (15:29-31)

La Marcu 7:31 aflăm că Domnul a pără- sit orașul Tir, S-a deplasat spre nord, până la Sidon, apoi spre răsărit, traversând râul Jordan, și apoi spre sud, prin regiunea Deca- polisului. Acolo, în apropiere de Marea Galileii, a vindecat șchiopi, orbi, muți, ciungi și alți bolnavi. Mulțimile uluite de aceste vindecări slăveau pe Dumnezeul Israelului. Există indicii puternice că Dom- nul se afla aici pe teritoriul ne-evreu, printre Neamuri. Oamenii, asociindu-i pe Isus și pe ucenici cu Israel, au dedus corect că Dumne- zeul lui Israel era la lucru în mijlocul lor.

H. Hrănirea celor patru mii (15:32-39)

15:32 Unii cititori neatenți ai Scripturilor sau alții pătrunși de spirit de critică, con- fundând această hrănire cu hrănirea celor cinci mii, au acuzat Biblia de repetiții, con- tradiții și calcule greșite. În realitate însă avem de a face cu două incidente separate, care se suplimentează, mai degrabă decât să se contradică, cum susțin unii.

După ce au petrecut trei zile cu Domnul, oamenilor li s-au terminat proviziile de hrană. Dar Domnul nu voia să-i lase să plece flămânzi, ca nu cumva să leșine pe drum.

15:33, 34 Din nou, ucenicii s-au simțit frustrați de sarcina aparent imposibilă de a

hrăni o mulțime așa de mare de oameni. De data aceasta, ei nu aveau decât șapte pâini și câțiva peștișori.

15:35, 36 Ca în cazul hrănirii celor cinci mii, Isus le-a spus oamenilor să se așeze jos, a mulțumit, a frânt pâinile și peștii, dându-le ucenicilor, ca ei să le ditribuie. El așteaptă ca ucenicii Săi să facă tot ce pot. Abia apoi intervine El și face ceea ce le este lor cu neputință.

15:37-39 După ce oamenii s-au săturat, au mai rămas șapte coșuri largi cu resturile de mâncare. Numărul celor hrăniți a fost de patru mii de bărbați, pe lângă femei și copii.

În capitolul următor vom vedea că statisticile referitoare la cele două hrăniri sunt și ele semnificative (16:8-12). Orice amănunt din cadrul unei povestiri din Biblie este încărcat de înțelesuri adânci. După ce a dat drumul oamenilor să plece, Domnul s-a dus cu corabia la Magdala, pe malul de vest al Mării Galileii.

I. Aluatul fariseilor și al saducheilor (16:1-12)

16:1 Fariseii și saducheii, două tabere antagoniste pe plan teologic, reprezentau două extreme doctrinare. Dar ostilitatea lor i-a făcut acum să se unească în scopul comun de a-L prinde în cursă pe Mântuitorul. Pentru a-L pune la încercare, ei l-au cerut să facă demonstrația unui semn din cer. Într-un mod care ne este greu de deslușit nouă înșine, ei încercau să-L prindă într-o situație compromițătoare. Cerându-l un semn din cer, poate că ei lăsau să se înțeleagă că sursa minunilor pe care le săvârșise El ar fi fost exact în direcția opusă. Sau poate că doreau să se petreacă vreun semn supranatural pe cer. Toate minunile lui Isus fuseseră săvârșite pe pământ. Poate El săvârși și minuni pe cer? — se vor fi întrebât ei acum.

16:2, 3 El le-a răspuns, continuând pe tema cerului. Când vedeau ei cerul roșu seara, acesta era un semn că vremea va fi frumoasă a doua zi. Ei mai știau și faptul că cer roșu, amenințător, dimineața însemna că în ziua aceea vremea va fi furtunoasă.³² Cu alte cuvinte, ei se pricepeau să interpreteze înfățișarea cerului, dar nu puteau interpreta semnele vremurilor.

Care erau aceste semne? Profetul care a vestit sosirea lui Mesia se arătase în persoana lui Ioan Botezătorul. Minunile profeției despre Mesia — lucruri pe care nici un alt om nu le mai săvârșise vreodată — au fost săvârșite acum în prezența lor. Un alt semn

al vremurilor a fost respingerea evidentă a lui Mesia de către iudei și transferul Evangheliei la Neamuri, toate fiind împliniri directe ale profeției. În pofida tuturor acestor dovezi de netăgăduit, ei nu-și dădeau seama că istoria prindea contur înaintea ochilor lor, că în jurul lor se îplineau profeții cruciale.

16:4 Căutând un semn, când Domnul însuși stătea în prezența lor, fariseii și saducheii s-au trădat, arătând că sunt o generație adulteră. Nici un semn nu li se va mai da decât semnul profetului Iona. După cum am explicat la notele asupra textului de la 12:39, semnul acesta avea să fie învierea lui Cristos a treia zi. O generație rea și adulteră avea să-L răstignească pe Mesia, dar Dumnezeu avea să-L învie din morți. Acesta avea să fie un semn de condamnare pentru toți cei care refuză să se plece în fața Lui, Stăpânitorul de drept.

Paragraful acesta se încheie cu cuvintele foarte grave: „**Apoi i-a lăsat și a plecat.**” Implicațiile spirituale ale acestor cuvinte nu ar trebui să necesite nici o explicație pentru nimeni.

16:5, 6 Când ucenicii Domnului I s-au alăturat din nou, pe coasta de răsărit a lacului, au constat că uitaseră să ia cu ei pâine. De aceea, când i-a salutat Isus cu avertismentul să se ferească de aluatul fariseilor și al saducheilor, ei au crezut că El le spune, de fapt: „Nu vă duceți să vă aprovizionați cu alimente de la conducătorii aceia ai evreilor!” Grija lor pentru hrana fizică i-a făcut să caute o explicație naturală, literală, acolo unde era, de fapt, vorba despre o lecție spirituală.

16:7-10 Ei încă se temeau că nu vor avea suficientă hrană, în ciuda faptului că Îl aveau cu ei pe Cel care hrănise o dată cinci mii de oameni iar altă dată patru mii. Și astfel, Domnul a trecut în revistă pentru ei cele două hrăniri miraculoase. Lecția care s-a desprins de aici a avut de a face cu aritmetica divină și resursele divine, căci *cu cât avea Isus mai puțin material cu care să lucreze, cu atât hrănea mai mulți oameni, și cu cât hrănea mai mulți oameni, cu atât mai multă hrană rămânea în urmă.* Când nu se aflau decât cinci pâini și doi pești, El a hrănit peste 5.000 mii de persoane și au rămas douăsprezece coșuri de hrană. Dar când au fost disponibile mai multe pâini și pești, El a hrănit doar cu puțin peste patru mii de persoane, rămânând doar șapte coșuri cu resturi de hrană. Dacă Îi punem la dispoziția Sa resursele noastre limitate, El le poate înmulți

în ordine invers proporțională cu cantitatea lor. Cum spune și zicala: „Puținul e mult în mâna lui Dumnezeu.“

În textul de aici se folosește un alt termen pentru „coșuri“³³ decât în cazul hrănirii celor cinci mii. Cele șapte coșuri din acest incident sunt considerate a fi fost mai mari decât cele douăsprezece din cazul precedent. Dar lecția spirituală este aceeași: De ce să ne îngrijorăm că vom suferi de foame sau lipsuri, când suntem legați de Cel care are puteri și resurse nemărginite?

16:11, 12 Când a pomenit de aluatul fariseilor și al saducheilor, Domnul nu s-a referit la pâine, ci la doctrine și conduite rele. La Luca 12:1, aluatul fariseilor este definit drept fățărnicie. Ei declarau că aderă la Cuvântul lui Dumnezeu în cele mai mici amănunte, și totuși ascultarea lor era doar exterioară, de formă, superficială. În lăuntru lor ei fiind răi și corupți.

Aluatul saducheilor era raționalismul. Asemenea liberalilor din vremea noastră, acești „liberi cugetători“ ai vremii aceleia își clădiseră un sistem de îndoieli și negații. Ei negau existența îngerilor și a duhurilor (spiritelor), negau învierea cu trupul, nemurirea sufletului și pedeapsa veșnică. Aluatul acesta al scepticismului, dacă nu era oprit, risca să se răspândească și să penetreze, ca drojdia în făină.

X REGELE ÎȘI PREGĂTEȘTE UCENICII (16:13-17:27)

A. Marea mărturisire a lui Petru (16:13-20)

16:13, 14 Cezarea Filipi (Cezarea lui Filip) se afla la circa 40 de km nord de Marea Galileii și 8 km est de Iordan. Când Isus a venit în satele din partea locului (Marcu 8:27), a avut loc un incident considerat cota maximă a lucrării Sale publice. Până în acest punct El îi condusese pe ucenici către o cunoaștere adevărată a Persoanei Sale. Odată înfăptuită această lucrare, El își îndreaptă acum fața cu hotărâre spre cruce.

El a început printr-o întrebare adresată ucenicilor Săi: Ce spun oamenii despre identitatea Sa? S-a înregistrat o gamă variată de răspunsuri: de la cei care afirmau că este Ioan Botezătorul, la cei care susțineau că este Ilie, Ieremia, sau unul dintre prooroci. Pentru oamenii de rând El nu era decât o Personalitate între multe altele. Bun, dar nu cel mai bun. Mare, dar nu cel mai mare. Un profet, dar nu Profetul. Dar această evaluare nu corespundea realității, căci Îl situa pe

Domnul doar pe o poziție omenească. Cu alte cuvinte, dacă El nu era decât un alt om — oricât de mare ar fi fost acesta — asta Îl făcea pasibil de fraudă, întrucât El pretinsese egalitate cu Dumnezeu Tatăl.

16:15, 16 Și atunci El i-a întrebat pe ucenici cine cred ei că este El. Această întrebare a prilejuit acea istorică mărturisire din partea lui Petru: „Tu ești Cristosul, Fiul Dumnezeului celui viu.“ Cu alte cuvinte, Domnul Isus este Mesia al lui Israel și Dumnezeu Fiul.

16:17, 18 Domnul nostru a rostit o binecuvântare asupra lui Simon, fiul lui Iona. Pescarul acesta nu dobândise această concepție despre Domnul Isus prin intermediul intelectului său sau al înțelepciunii naturale, ci-i fusese revelată pe cale supranaturală, de către Dumnezeu Tatăl. Dar Fiul a avut și El ceva important să-i comunice lui Petru. Și astfel, Isus a adăugat: „Și Eu îți spun: tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile Hadesului („locuinței morților“, în versiunea Cornilescu, n.tr.) nu o vor birui.“ Știm cu toții că nici un alt verset din Evanghelie nu a fost învăluit de mai multe controverse decât acesta. Întrebarea care se pune este aceasta: „Cine sau ce este piatra?“ Problema constă și în faptul că termenii din greacă pentru „Petră“ și „piatră“ sunt foarte similari, dar având înțelesuri diferite. Primul, *petros*, înseamnă o piatră sau o rocă desprinsă dintr-un munte. Al doilea, *petra*, înseamnă stâncă sau versant stâncos pe un munte. Deci, reluând versetul, vom vedea că Isus a spus, de fapt, „...tu ești Petru (piatră), și pe această stâncă voi zidi biserica Mea.“ El nu a afirmat că-Și va zidi biserica pe o piatră, ci pe o stâncă.

Dacă nu Petru e stâncă, atunci ce este această stâncă? Rămânând în context, vom conchide că răspunsul cel mai evident este că stâncă este mărturia lui Petru privitoare la faptul că Cristos este Fiul Dumnezeului celui Viu, adevărul pe care se întemeiază biserica. Efeseni 2:20 ne învață că biserica este clădită pe Isus Cristos, piatră unghiulară (cheia de boltă). Afirmția de acolo, potrivit căreia suntem zidiți pe temelia apostolilor și a profeților se referă nu la ei, ci la temelia pusă în cadrul învățăturilor lor cu privire la Domnul Isus Cristos.

Cristos este numit Stâncă la 1 Corinteni 10:4. Morgan face în această privință un important comentariu:

Nu uitați, că El se adresa unor idei. Dacă urmă-

rim sensurile figurate sub care apare termenul „stâncă“ în Scripturile ebraice, constatăm că nu este folosit niciodată în chip simbolic cu referire la om, ci întotdeauna la Dumnezeu. Deci aici, la Cezarea lui Filip, sensul este că nu pe Petru e zidită Biserica. Isus nu S-a jucat cu figurile de stil. El a preluat acea străveche ilustrație ebraică — în care stâncea este întotdeauna simbolul Dumnezeirii — și a spus: „Pe Dumnezeu Însuși, adică pe Cristos, Fiul Dumnezeului celui viu — îmi voi zidi biserica.“⁴³⁴

Petru nu s-a descris niciodată pe sine drept temelie bisericii. În schimb el îl numește de două ori pe Cristos „Piatra“ (Fapte 4:11, 12; 1 Petru 2:4-8), dar în textele acestea avem de a face cu o altă metaforă. „Piatra“ este capul unghiului, nu al temeliei.

„**Îmi voi zidi biserica**“. Aici este menționată prima oară biserica în Biblie. Ea nu existase în Vechiul Testament. Biserica, ce încă nu se apăruse când a rostit Isus aceste cuvinte, ci urma să ia ființă în viitor, când avea să se pogoare Duhul Sfânt, la Rusalii, este compusă din toți credincioșii în Cristos, atât evrei, cât și ne-evrei (Neamuri). Fiind o societate distinctă, cunoscută sub denumirea de „trupul și mireasa lui Cristos“, ea are o chemare cerească unică și un destin aparte.

În mod normal, nu ne-am fi așteptat ca biserica să fie prezentată în Evanghelia după Matei, unde predomină temele legate de Israel și de împărăție. Dar, de îndată ce avea să fie respins Cristos, începea o paranteză: perioada bisericii, ce se va încheia cu Răpirea Bisericii. Atunci Dumnezeu își va relua relațiile Sale cu Israelul la scară națională. Așadar, este absolut normal și adecvat ca Dumnezeu să introducă subiectul bisericii aici, ca pas imediat următor din cadrul programului Său dispensațional, de îndată ce a avut loc respingerea lui Mesia de către Israel.

„**Porțile Hadesului nu o vor birui**“ poate fi înțeleasă în două moduri: Mai întâi, porțile Hadesului sunt înfățișate ca o ofensivă fără izbândă, dezlănțuită împotriva bisericii (biserica va supraviețui tuturor atacurilor lansate împotriva ei). Sau, o altă interpretare, biserica însăși ar putea fi înfățișată ca fiind în ofensivă și ieșind biruitoare. În ambele cazuri, forțele morții vor fi învinse prin strămutarea credincioșilor aflați încă în viață la Venirea Domnului și prin învierea celor adormiți în Cristos.

16:19 „Îți voi da cheile Împărăției cerurilor“ nu înseamnă că lui Petru i s-a dat

autoritatea de a-i primi pe oameni în cer, ci se referă la **împărăția cerurilor pe pământ** — acea sferă în care sunt cuprinși toți cei care mărturisesc supunerea și loialitatea lor față de Regele, toți cei care susțin că sunt creștini. **Cheile** se referă la acces sau pătrundere, intrare. Cheile ce descuie ușa prin care se pătrunde în sfera mărturisirii sunt sugerate în Marea Poruncă de la Matei 28:19 — „faceți ucenici, botezați-i și învățați-i“. (Cu mențiunea că botezul nu este necesar pentru mântuire, ci este doar un ritual de inițiere, prin care oamenii mărturisesc în public supunerea și loialitatea lor față de Rege.) Petru s-a folosit prima oară de aceste Chei în Ziua Rusaliilor. Dar cheile nu i-au fost date lui, în exclusivitate, ci sunt reprezentative pentru toți ucenicii. (Vezi Matei 18:18, unde li se face tuturor aceeași făgăduință.)

„**Orice vei lega pe pământ va fi legat în ceruri și orice vei dezlega pe pământ va fi deslegat în ceruri**.“ Mulți recurg la textul acesta și la cel de la Ioan 20:23 pentru a propovădui că Petru și cei pe care-i consideră ei urmașii lui Petru ar fi primit autoritatea de a ierta păcatele. Noi știm însă că lucrul acesta nu este cu puțință. Numai Dumnezeu poate ierta păcatele.

Există două modalități de a înțelege acest verset. Mai întâi, ar putea însemna că apostolii au avut puterea de a lega și de a dezlega — putere pe care noi, cei de azi, nu o posedăm. De pildă, Petru a legat asupra lor păcatele lui Anania și Safira, drept care aceștia au fost pedepsiți instantaneu cu moarte (Fapte 5:1-10), în vreme ce Pavel l-a dezlegat pe omul din Corint, ce fusese supus la disciplină, de consecințele păcatului său, datorită faptului că omul s-a pocăit (2 Cor. 2:10).

Sau versetul ar putea însemna că orice au legat sau au dezlegat apostolii pe pământ va fi fost *deja* legat sau dezlegat în cer (vezi adnotarea din versiunea New King James). Astfel, Ryrie spune: „Cerule, nu apostolii, inițiază orice legare sau dezlegare, iar apostolii nu fac altceva decât să vestească împlinirea acestor acțiuni.“⁴³⁵

Singurul mod în care se poate aplica acest verset în contextul zilelor noastre este sensul *declarativ*. Când un păcătos se pocăiește cu adevărat de păcatele sale și-L primește pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor, un creștin poate să *declare* că păcatele acelei persoane au fost iertate. Când un păcătos îl respinge pe Mântuitorul, un lucrător creștin poate *declara* că păcatele sale au rămas asupra acelei persoane. William Kelly scrie

următoarele, în această privință: „Ori de câte ori Biserica acționează în numele Domnului și face într-adevăr voia Lui, faptele membrilor Bisericii poartă pecetea lui Dumnezeu.“

16:20 Din nou, Îl vedem pe Domnul Isus poruncindu-le ucenicilor să nu spună la nimeni că El este Mesia. Din pricina necredinței Israelului, o asemenea dezvăluire nu putea duce la nimic bun. Dimpotrivă, o mișcare populistă menită să-L încoroneze ca Rege, ar fi putut dăuna lucrării Sale. O atare mișcare nesăbuită ar fi fost, probabil, înăbușită de romani.

Stewart, care afirmă că în acest verset din evanghelia după Matei s-a atins punctul culminant al lucrării lui Isus, scrie următoarele:

Ziua petrecută în Cezarea lui Filip marchează cumpăna apelor în Evanghelii. Din acest punct, cursurile de apă încep să curgă în altă direcție. Curentul popularității, care părea în zilele anterioare ale lucrării lui Isus să-L poarte către un tron, a fost lăsat acum în urmă. Curentul duce acum hotărât către Cruce... La Cezarea, Isus a stat pe linia de demarcație, ca să spunem așa. Parcă stătea pe un deal, de unde, privind îndărăt, putea urmări toată calea parcursă până în acel punct, iar în față se vedea drumul întunecat și neîmbietor care-L aștepta. După ce a aruncat o privire înapoi, spre zilele aureolate din trecut, Domnul Și-a întors fața hotărât spre calea înnegurată ce-l stătea înainte, pornind apoi fără șovăire spre Calvar.³⁶

B. Pregătirea ucenicilor pentru moartea și învierea Sa (16:21-23)

16:21 Acum, când ucenicii și-au dat seama că Isus este Mesia, Fiul Dumnezeului celui viu, ei au fost, în sfârșit, gata să audă din gura Lui prezicerea nemijlocită privitoare la moartea și învierea Sa. Cauza Lui nu va suferi nici o înfrângere — de asta erau siguri! Ei erau de partea învingătorului, convinși că indiferent ce s-ar întâmpla, victoria era asigurată. Și astfel Domnul a adus această veste crucială unor inimi pregătite. El va trebui să Se ducă la Ierusalim, unde va suferi multe lucruri din partea liderilor religioși, va trebui să fie omorât și va trebui să învie a treia zi. O atare veste avea darul să spulbere orice speranțe omenești de reușită a unei asemenea mișcări. Numai că vestea se termină cu expresia (în original): „va trebui să învie a treia zi.“ Aici era punctul cheie, care alunga deznădejdea!

16:22 Petru s-a umplut de indignare la gândul că Stăpânul lui va îndura un asemenea tratament. Apucându-L, ca și când ar fi dorit să-I ajină calea, el a protestat: „Să Te ferească Dumnezeu, Doamne! Să nu Ți se întâmple așa ceva!“

16:23 Asta a atras din partea Domnului o muștrare. Doar El venise în lume pentru a muri pentru păcătoși! Orice lucru sau persoană care încerca să-L împiedice de a-Și aduce la îndeplinire acest scop contravenea voii lui Dumnezeu. De aceea, El i-a spus lui Petru: „Înapoia Mea, Satano! Tu ești o piatră de poticnire pentru Mine, căci gândurile tale nu sunt gânduri ale lui Dumnezeu, ci gânduri ale oamenilor.“ Spunându-i: „Satano“, Domnul nu a afirmat deloc că Petru ar fi fost posedat de demoni sau stăpânit de Satana, ci, pur și simplu, a lăsat să se înțeleagă că acțiunile și cuvintele lui Petru erau [în momentul acela] exact cele pe care te așteptai să le vezi de la Satana (al cărui nume înseamnă *adversarul* sau *vrajmașul*). Protestând împotriva Calvarului, Petru a devenit o piedică în calea Mântuitorului.

Toți creștinii sunt chemați să-și ia crucea și să-L urmeze pe Domnul Isus, dar atunci când crucea se prefigurează la orizont, un glas lăuntric îți va șopti: „Doamne ferește! Salvează-te!“ Sau poate că vocea celor dragi din jurul nostru caută să ne îndepărteze de la calea ascultării. În asemenea momente, trebuie să spunem: „Înapoia mea, Satano! Tu îmi ești o piedică.“

C. Pregătirea pentru adevărata ucenicie (16:24-28)

16:24 Acum Domnul afirmă limpede ce înseamnă a fi ucenicul Său. A te lepăda de eul tău nu este totuna cu lepădarea de sine. Înseamnă a-I ceda Lui controlul asupra vieții tale, într-o măsură atât de mare, încât eul tău să nu mai aibă nici un fel de drepturi. A-ți lua crucea înseamnă a fi dispus să înduri rușine, suferințe și poate chiar martirajul pentru El. Înseamnă să mori față de păcat, față de eu și față de lume. A-L urma pe El înseamnă a trăi cum a trăit El, cu toate implicațiile de smerenie, sărăcie, compasiune, dragoste, har și toate celelalte virtuți dumnezeiești.

16:25 Domnul anticipează două din piedicile care se vor ivi pe calea uceniciei: prima este tentația naturală de a ne cruța, de a ne scuti de orice lipsă de confort, de orice durere, singurătate sau pierdere. Cealaltă este tentația de a ne îmbogăți. Cu privire la pri-

ma, Isus a avertizat că cei care-și îmbrățișează viața în scopuri egoiste nu vor găsi nicio dată împlinire în viață. În schimb cei care se dauiesc fără nici o rețineră Lui, fără să se uite la preț, vor găsi semnificația deplină pentru viața lor.

16:26 A doua ispită — de îmbogățire — este irațională. „Să zicem, spune Isus, că unui om i-ar merge atât de bine afacerile, încât ar câștiga toată lumea. Această goană nebună după succes i-ar consuma atât de mult timp și atâtea energii, încât el ar pierde scopul central al vieții. Ce rost ar avea să câștigi atâția bani, pentru ca apoi să mori și să-i lași în urma ta, pretrecându-ți veșnicia cu mâinile goale?” Omul se află aici pe pământ pentru „afaceri” sau „treburi” mult mai mari decât acelea de a strânge bani. El este chemat să reprezinte interesele Regelui. Dacă a pierdut acest scop, a pierdut totul.

În versetul 24, Isus le-a revelat partea cea mai dificilă. Aceasta este trăsătura creștinismului: cunoști chiar și lucrul cel mai rău care ți s-ar putea întâmpla încă de la început, știi ce te așteaptă în viitor. Dar, în același timp, nu încetezi să descoperi comorile și binecuvântările care te vor însoți pe această cărare. Bine s-a exprimat Barnhouse în această privință:

Când ai văzut tot ce este mai înfiorător în Scriptură, nu mai există nici un lucru care să te mire. Orice lucru nou pe care-l învățăm în viața aceasta sau în cea viitoare este o desfătare.³⁷

16:27 Acum Domnul le amintește alor Săi despre slava care va însoți suferințele. El le îndreaptă privirile înainte, spre a doua Sa venire, când Se va întoarce pe pământ cu îngerii Săi, în slava transcendentă a Tatălui Său. Atunci li va răsplăti pe cei care trăiesc pentru El. Singurul mod în care putem trăi o viață împlinită aici pe pământ este să ne transpunem în acea clipă slăvită, să decidem ce va fi cu adevărat important atunci, și apoi să urmărim acele lucruri, cu toată tăria noastră.

16:28 Apoi El face uluitoarea afirmație că unii din cei ce stăteau-acolo cu El nu vor gusta moartea până când nu îl vor vedea pe El venind în împărăția Sa. Problema care se pune aici este, desigur, faptul că toți ucenicii aceia au murit, între timp, și totuși, Cristos nu a venit în puterea și slava Sa, pentru a-Și întemeia împărăția! Problema este rezolvată însă dacă nu ținem seama de diviziunea artificială dintre sfârșitul acestui capitol și

începutul celui următor, ci considerăm primele opt versete ale capitolului 17 o explicație a enigmaticei afirmații rostite de Domnul Isus la sfârșitul capitolului 16. Versetele acestea descriu incidentul de pe Muntele Schimbării la față. Acolo Petru, Iacov și Ioan L-au văzut pe Cristos schimbat la față. Ei au avut realmente privilegiul de a-L vedea „în avanpremieră” pe Cristos, venind în slava împărăției Sale.

Suntem îndreptății să considerăm schimbarea la față a lui Cristos drept o anticipare a imaginii împărăției Sale viitoare. Petru descrie evenimentul, la 2 Petru 1:16, în cuvintele următoare: „În adevăr, v-am făcut cunoscut puterea și venirea Domnului nostru Isus Cristos, nu întemeindu-ne pe niște basme meșteșugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înșine cu ochii noștri mărirea Lui.” Puterea și venirea Domnului Isus se referă la a doua Sa venire. Iar Ioan vorbește despre experiența de pe Muntele Schimbării la față ca fiind acel timp în care „...noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl” (Ioan 1:14). Prima venire a lui Cristos a avut loc în smerenie. A doua Sa venire va fi însoțită de slavă. Astfel, prezicerea din versetul 28 s-a împlinit pe Muntele Schimbării la Față. Petru, Iacov și Ioan L-au văzut pe Fiul Omului, de data aceasta nemaifiind doar Nazarineanul umil, ci slăvitul Rege.

D. Pregătirea ucenicilor pentru glorie: Schimbarea la față (17:1-8)

17:1, 2 La șase zile după incidentul de la Cezarea lui Filip, Isus i-a dus pe Petru, Iacov și Ioan pe un munte înalt, undeva în Galileea. Mulți comentatori găsesc drept semnificativ numărul de șase zile. Gaebelein, de pildă, spune: „Șase este numărul omului, numărul zilelor lucrătoare. După șase zile — după ce s-a terminat lucrul, s-a încheiat ziua omului, urmând ziua Domnului, Împărăția.”

Când Luca spune că Schimbarea la față a avut loc „cu circa opt zile” (9:28) mai târziu, evident el include zilele de la începutul și de la sfârșitul perioadei, precum și cele din mijloc. Întrucât opt este numărul învierii și al unui nou început, se cuvine ca Luca să identifice împărăția cu un nou început.

Petru, Iacov și Ioan, care par să fi ocupat un loc special, de deosebită apropiere și afecțiune în relația lor cu Mântuitorul, au avut privilegiul de a-L vedea schimbat la față. Până în acel moment, slava Sa fusese

ascunsă într-un trup de carne. Dar acum fața și hainele Sale au strălucit ca soarele, pline de o lumină orbitoare, o manifestare vizibilă a Dumnezeirii Sale, așa după cum norul de slavă sau Șechinah din Vechiul Testament simboliza prezența lui Dumnezeu. Scena era o anticipare a ceea ce va fi Domnul nostru când Se va întoarce să-și întemeieze împărăția. El nu va mai apărea atunci ca Miel de jertfă, ci ca Leul din seminția lui Iuda. Toți cei ce-L vor vedea Îl vor recunoaște imediat ca Dumnezeu Fiul, Regele regilor și Domnul domnilor.

17:1 Moise și Ilie s-au arătat pe Muntele Schimbării la față și au discutat apropiata Sa moarte la Ierusalim (Luca 9:30, 31). Moise și Ilie ar putea reprezenta sfinții. Ori, dacă-l luăm pe Moise ca reprezentant al Legii, iar pe Ilie ca reprezentant al Profețiilor, atunci vedem aici ambele secțiuni ale Vechiului Testament îndreptând privirile către suferințele lui Cristos și gloriile ce vor urma. O a treia posibilitate este că Moise, care s-a dus în cer pe calea morții, îi reprezintă pe toți cei care vor fi înviați din morți, pentru a intra în Mileniu, în vreme ce Ilie, care a fost strămutat la cer, îi înfățișează pe cei care vor intra în împărăție prin intermediul strămutării (răpirii).

Ucenicii Petru, Iacov și Ioan ar putea reprezenta sfinții din Noul Testament în general. De asemenea, ei ar putea prefigura rămășița credincioasă de evrei care vor fi în viață la a doua venire a lui Cristos și vor intra în împărăție cu El.

Mulțimea de la poalele muntelui (v. 14, compară cu Luca 9:37) a fost asemănată cu națiunile nevreiești sau Neamurile care vor avea și ele parte de binecuvântările domniei de o mie de ani a lui Cristos.

17:4, 5 Petru a fost adânc mișcat de această scenă. El era foarte receptiv la istoria aflată în desfășurare. Dorind să capteze splendoarea momentului, s-a grăbit să sugereze ridicarea a trei corturi sau colibe — una pentru Isus, una pentru Moise și una pentru Ilie. Desigur, a procedat corect, așezându-L pe Isus pe locul întâi, dar incorect prin faptul că nu l-a acordat pre-eminența. Isus nu este doar unul dintre mai mulți egali, ci Domn peste toți. Pentru a-i învăța această lecție importantă, Dumnezeu Tatăl i-a acoperit pe toți cu un nor strălucitor, anunțând apoi: „Acesta este Fiul Meu Preaiubit, în care Îmi găsesc plăcerea mea. De El să ascultați!” În împărăție, Cristos va fi Cel fără seamăn, Monarhul suprem, al cărui Cuvânt va avea

autoritatea finală. Așa trebuie să fie și în inimile adepților Săi la ora actuală.

17:6-8 Uluiți de norul de slavă și de glasul lui Dumnezeu, ucenicii au căzut cu fețele la pământ. Dar Isus le-a spus să se ridice și să nu se teamă. Ridicându-se, ei n-au mai văzut pe nimeni decât pe Isus. Tot așa va fi și în Împărăție — Domnul Isus va fi „toată slava în țara lui Emanuel”, cum spune cântarea.

E. Referitor la precursorul Său (17:9-13)

17:9 Coborând de pe munte, Isus le-a poruncit ucenicilor să nu spună la nimeni ceea ce au văzut până când va fi înviat El din morți. Iudeii, plini de un exces de zel pentru oricine ar fi putut să-i elibereze de sub jugul roman, L-ar fi primit cu brațele deschise, ca să-i scape de *Roma*, dar ei nu doreau să le fie Salvator care să-i salveze de *păcat*. Practic, națiunea Israel Îl respinsese deja pe Mesia al ei și nu ar fi avut rost să le spună iudeilor despre viziunea aceasta a slavei mesianice. După învierea lui Isus însă, mesajul avea să fie vestit în toată lumea.

17:10-13 Ucenicii tocmai asistaseră la o anticipare a venirii lui Cristos în puterea și slava Sa. Dar precursorul Său nu se arătase. Maleahi profețise că Ilie trebuie să vină înainte de a sosi Mesia (Mal. 4:5, 6), și astfel ucenicii Îl întreabă pe Isus cu privire la aceasta. Domnul a fost de acord că, într-adevăr, Ilie trebuia să vină mai întâi, ca reformator, dar a explicat că Ilie venise deja. Evident, Domnul se referea la Ioan Botezătorul (vezi versetul 13). Ioan nu a fost Ilie (Ioan 1:21), dar venise „în duhul și puterea lui Ilie” (Luca 1:17). Dacă Israelul l-ar fi acceptat pe Ioan și mesajul său, el ar fi împlinit rolul profețit cu privire la Ilie (Matei 11:14). Dar națiunea nu a recunoscut semnificația misiunii lui Ioan și l-a tratat cum a voit. Moartea lui Ioan a fost un semn prealabil al felului în care aveau să-L trateze pe Fiul Omului. L-au respins pe precursorul Regelui și L-au respins pe Însuși Regele. Când Isus le-a explicat lucrul acesta, ucenicii și-au dat seama că se referea la Ioan Botezătorul.

Avem toate motivele să credem că înaintea de venirea a doua a lui Cristos se va ridica un profet, care să pregătească Israelul pentru Regele care va veni. Dacă va fi chiar Ilie în persoană sau altcineva, cu o misiune similară — acesta e un fapt cu neputință de precizat la ora actuală.

F. Pregătirea pentru slujire, prin rugăciune și post (17:14-21)

Viața nu constă însă doar din experiențe înălțătoare, de genul celei descrise mai sus, petrecute pe piscul muntelui. Clipele de înălțare spirituală sunt urmate de ceasuri și zile de trudă și consum. Vine timpul când va trebui să părăsim muntele, pentru a sluji în vales nevoilor omenești.

17:14, 15 La poalele muntelui, un tată îndurerat îl aștepta pe Mîntuitorul. Îngenunchind înaintea Lui, el L-a rugat fierbinte să-i vindece fiul posedat de demon. Fiul suferea de accese violente de epilepsie, care îl făceau uneori să cadă în foc iar alteori în apă, așa încât, la posesiunea demonică se adăugau și suferințele provocate de arsuri și pericolul de înecare. Era un caz clasic de suferință cauzată de Satana, cel mai crud stăpân de sclavi.

17:16 Tatăl băiatului îi rugase pe ucenicii să-l ajute, dar a constatat că ajutorul oamenilor este zadarnic. Ucenicii n-au putut să-l vindece.

17:17 „O, generație perversă și necredincioasă, câtă vreme voi mai fi cu voi?” — cuvintele acestea au fost adresate ucenicilor. Ei au fost cei cărora le-a lipsit credința de a-l vindeca pe epileptic, dar ei erau, în această privință, un segment reprezentativ al poporului evreu din vremea aceea — necredincioși și perversi.

17:18 De îndată ce a fost adus epilepticul la El, Isus a certat demonul și îndrăcitul a fost imediat vindecat.

17:19, 20 Intrigați de neputința lor, ucenicii l-au cerut Domnului, în particular, o explicație. Răspunsul Lui a fost foarte direct: necredință. Dacă ar fi avut credință, măcar cât o sămânță de muștar (care, după cum se știe, este cea mai mică dintre semințe), ar fi putut porunci unui munte să se arunce în mare și aceasta s-ar fi întâmplat. Desigur, se subînțelege că adevărata credință trebuie să se bazeze pe o poruncă sau o făgăduință a lui Dumnezeu. Pe când, rostirea unei porunci doar de dragul de a satisface un capriciu personal, sau din dorința de afișaj, de a fi seznațional, nu mai este credință, ci nesăbuință. Dar dacă Dumnezeu îl va călăuzi pe un credincios într-o anumită direcție sau va emite o poruncă, creștinul poate avea, în acest caz, toată încrederea că muntele de dificultăți se va muta din loc. Nimic nu este cu neputință celui care crede.

17:21 Cuvintele: „Acest fel nu iese decât cu rugăciune și post” lipsesc din versiunea

americană *Revised Standard Version* și din majoritatea Bibliilor moderne, deoarece nu apar în manuscrisele mai vechi. Totuși ele apar în foarte multe alte manuscrise și sunt în ton perfect cu contextul acestei probleme extrem de dificile.

G. Pregătirea ucenicilor pentru trădarea Sa (17:22, 23)

Din nou, fără vălvă, Domnul Isus i-a prevenit pe ucenicii Săi că va fi dat la moarte. Dar iarăși apar imediat și cuvintele de izbândă și reabilitare: anume că va învia a treia zi. Dacă nu le-ar fi spus mai dinainte despre moartea Sa, negreșit ei ar fi fost deziluzionați cu totul, atunci când a venit momentul crucial. O moarte copleșită de rușine și suferință nu corespundea ideilor pe care le aveau ei cu privire la Mesia.

Cu toată prevenirea pe care le-a făcut-o Domnul, ei au fost foarte întristați la gândul că El avea să-i părăsească și că va fi dat la moarte. Ei au auzit cuvintele Sale care prevesteau moartea Sa, dar nu păreau să fi luat în seamă promisiunea privitoare la învierea Sa.

H. Petru și Învățătorul său plătesc impozitul (17:24-27)

17:24, 25 La Capernaum, perceptorii impozitului pentru templu l-au întrebat pe Petru dacă Învățătorul său a plătit jumătatea de siclu necesară pentru costisitoarele taxe de întreținere a serviciilor de la templu. Petru a răspuns „da”. Probabil ucenicul bineintentionat, dar neinspirat, a dorit să-L salveze pe Cristos de o posibilă situație jenantă.

Din cele ce urmează rezultă atotștiința Domnului. Când Petru s-a întors acasă, Isus este Cel care a deschis subiectul — înainte ca Petru să aibă ocazia să-I spună ce s-a întâmplat. „Ce crezi, Simon?....” Întrebarea trebuie înțeleasă în contextul acelor zile. Un dregător percepea impozite de la supușii săi, pentru întreținerea împărăției și familiei sale, dar nu percepea impozite de la propria lui familie. În cadrul actualului nostru sistem de guvernământ, toată lumea trebuie să plătească impozit, inclusiv guvernării și familiile acestora.

17:26 Petru a răspuns corect, că dregătorii colectau tribut de la străini. Isus a scos în evidență faptul că fiii sunt liberi. Ideea care se desprinde de aici e faptul că templul constituie casa lui Dumnezeu. Pentru Isus, Fiul lui Dumnezeu, a plăti tribut pentru întreținerea templului era echivalent

cu a plăti tribut Lui Însuși.

17:27 Totuși, pentru a nu provoca o pricină de poticnire inutilă, Domnul S-a învoit să plătească impozitul. Dar cum avea să rezolve problema banilor? Căci nu se consensmnează nicăieri că Isus personal ar fi purtat bani asupra Sa. El l-a trimis pe Petru la Marea Galileii, spunându-i să aducă primul pește pe care-l va prinde. În gura peștelui se găsea o monedă — *un statir* — cu care Petru a plătit tributul, jumătate pentru Domnul Isus și jumătate pentru el însuși.

Acest miracol uimitor, relatat cu extraordinară economie de cuvinte, demonstrează în mod incontestabil atotștiința lui Cristos. El știa care dintre peștii din Marea Galileii avea un statir în gura sa. Și știa poziția exactă a aceluia pește, după cum știa că va fi primul pește pe care-l va prinde Petru.

Dacă ar fi fost implicate unele principii divine, Isus nu ar fi achitat impozitul respectiv. Pentru El însă, din punct de vedere moral, chestiunea era indiferentă, și astfel a decis că e mai bine să plătească impozitul, decât să dea naștere la o pricină de poticnire. Noi, credincioșii, suntem eliberați de lege, dar în chestiuni care nu au un substrat moral, trebuie să respectăm conștiința altora și să nu facem nimic care ar putea să-i lezeze în cugetul lor.

XI. REGELE ÎȘI INSTRUEȘTE UCENICII (Capitolele 18-20)

A. Cu privire la smerenie (18:1-6)

Capitolul 18 a fost numit discursul asupra măreției și a iertării. În el găsim deliniat principiile de conduită ce ar trebui să-i caracterizeze pe cei ce se pretind a fi supuși ai lui Cristos Regele.

18:1 Ucenicii întotdeauna concepuseră împărăția cerurilor ca o epocă de aur, a păcii și prosperității. Acum ei au început să jinduiască după poziții privilegiate în cadrul acestei împărății. Duhul lor egoist și-a găsit, până la urmă, exprimarea în întrebarea: „Cine este cel mai mare în împărăția cerurilor?”

18:2, 3 Isus a răspuns printr-o lecție practică. Luând un copilaș și așezându-l în mijlocul lor, El a spus că oamenii trebuie să fie converțiți și să devină ca niște copilași, pentru a putea intra în împărăția cerurilor. El se referea la împărăție în sensul realității sale lăuntrice. Pentru a fi un credincios autentic, o persoană trebuie să renunțe la gândurile sale de preamărire proprie și să ocupe poziția

smerită a unui copilaș. Aceasta începe să se întâmple atunci când persoana respectivă își recunoaște păcătoșenia și nevrednicia și-L primește pe Isus Cristos, ca singura lui nădejde. Această atitudine trebuie să continue pe tot parcursul vieții creștine. Isus nu a vrut să spună că ucenicii Săi nu erau mănușiți. Cu excepția lui Juda, toți credeau în El și, prin urmare, erau justificați (îndreptățiți). Dar ei nu-L primiseră încă pe Duhul Sfânt, ca Persoană care să locuiască în ei și, prin urmare, le lipsea puterea unei adevărate smerenii (pe care noi, cei de azi, o avem (dar n-o folosim cum ar trebui!). De asemenea, ei trebuiau să fie converțiți în sensul de a li se schimba toată gândirea falsă cu privire la împărăție.

18:4 Persoana cea mai mare din împărăția cerurilor este aceea care se smerește ca un copilaș. Evident, normele și valorile împărăției sunt diametral opuse celor ale lumii. Întregul nostru mod de gândire trebuie să fie inversat; noi trebuie să gândim gândurile lui Cristos, urmându-l pilda (vezi Fil. 2:5-8).

18:5 Aici Domnul Isus trece aproape neobservat de la subiectul unui copil natural la un copil spiritual. Oricine îl primește pe unul din adepții Lui smeriți, în numele Lui, va fi răsplătit ca și când L-ar fi primit pe Domnul Însuși. Ceea ce s-a făcut pentru ucenicul Domnului va fi considerat ca fiind făcut chiar pentru Învățător.

18:6 Pe de altă parte, oricine seduce un credincios, făcându-l să păcătuiască, își atrage o enormă condamnare; ar fi fost mai de folos să i se atârne de gât o piatră mare de moară și să fie înecat în adâncul mării. (Pietrele de moară menționate aici erau atât de grele încât era nevoie de un animal de povară să le pună în mișcare, spre deosebire de alte pietre de moară, mai mici, care puteau fi învărtite cu mâna.) Este destul de grav să păcătuiești împotriva ta însuși, dar a-l face pe un credincios să păcătuiască înseamnă a-i distruge nevinovăția, a-i corupe mintea și a-i păta reputația. În acest caz, ar fi mai bine pentru persoana aceea să moară de o moarte năpraznică, decât să întineze curăția de cuget a altuia!

B. Cu privire la prilejurile de păcătuire (18:7-14)

18:7 Isus a continuat apoi, explicând că prilejurile de păcătuire sunt inevitabile. Lu-mea, firea veche și diavolul acționează în colaborare, pentru a ne ademini și a ne

perverti. Dar dacă o persoană devine agent al forțelor răului, mare va fi vinovăția acelei persoane! Și astfel Mântuitorul îi somează pe oameni să ia măsuri drastice pentru a se ține în frâu, impunându-și o disciplină proprie, ca nu cumva să ajungă să ispitească un copil al lui Dumnezeu.

18:8, 9 Indiferent care mădular a comis păcatul — mâna sau picioarul sau ochiul — este mai bine să sacrifici acel mădular, supunându-l acțiunii bisturii, decât să-i permiți să distrugă lucrarea lui Dumnezeu în viața alcuiva. Este mai bine să intri în viață fără braț, fără picior, sau fără vedere, decât să fi trimis în iad cu toate mădulele intacte. Domnul nostru nu lasă să se înțeleagă prin asta că unii vor intra în cer cu mădulele lipsă, ci doar descrie condiția fizică în momentul în care credinciosul trece din viața aceasta în cealaltă. Nu există nici o îndoială asupra faptului că trupul învierii va fi complet și desăvârșit.

18:10 Apoi Fiul lui Dumnezeu atrage atenția asupra pericolului de a-l disprețui pe vreunul din cei micuți ai Săi — fie că e vorba de copii, fie de cei care aparțin împărăției. Pentru a sublinia și mai mult importanța lor, El adaugă faptul că îngerii acestora stau mereu în prezența lui Dumnezeu, privindu-I fața. Îngerii aceștia sunt, probabil, îngerii păzitori (vezi și Ev. 1:14).

18:11 Deși e omis în versiunea RSV și în multe alte Biblii moderne, versetul acesta referitor la misiunea Mântuitorului constituie un foarte adecvat punct culminant al întregului pasaj și, pe baza analizei textuale, trebuie inclus neapărat în text.³⁸

18:12, 13 Acești micuți, oițele acestea, sunt obiectul grijii pline de iubire și tandrețe a Păstorului, care a venit să-i măntuiască. Chiar dacă numai una din o sută de oi se rătăcește, El le lasă pe cele nouăzeci și nouă și Se duce s-o caute pe cea pierdută, nelăsându-Se până n-o găsește. Bucuria Păstorului pentru faptul că a găsit oaia pierdută ar trebui să ne învețe valoarea și respectul pe care le are El pentru cei micuți ai Săi.

18:14 Cei micuți sunt importanți nu numai pentru îngerii și pentru Păstor, ci și pentru Dumnezeu Tatăl. Voia Lui este ca nici unul din acești micuți să nu piară! Dacă ei sunt atât de importanți încât să angajeze acțiunea îngerilor, a Domnului Isus și a lui Dumnezeu Tatăl, atunci este limpede că nu avem voie sub nici o formă să-i disprețuim, indiferent cât de neatrăgători sau de umili ni s-ar părea.

C. Cu privire la disciplinarea celor care s-au făcut vinovați de ofense (18:15-20)

Restul capitolului se ocupă de soluționarea divergențelor ivite între membrii bisericii și de nevoia de a ierta la nesfârșit.

18:15 Se dau instrucțiuni precise cu privire la îndatoririle care-i revin creștinului atunci când este nedreptățit de un alt credincios. Mai întâi, chestiunea trebuie rezolvată în particular, între cei doi. Dacă cel care a greșit își recunoaște vinovăția, împăcarea deja s-a realizat. Necazul însă este că noi nu procedăm așa, ci, bârfind, îi informăm pe toți cu privire la ce s-a întâmplat. Iar apoi cazul devine cunoscut cât ai bate din palme, ducând la agravarea dezbinării. Să nu uităm însă că pasul numărul unu este acesta: „**du-te și muștră-l între tine și el sigur.**“

18:16 Dacă fratele vinovat nu ascultă, atunci cel vătămat trebuie să ia cu el încă unu sau doi și să caute restaurația. Aceasta va sublinia gravitatea tot mai mare a refuzului său de a se înmuia. Dar, și mai important, va furniza o mărturie competentă, așa cum cere Scriptura: „**pentru ca orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori.**“ (Deut. 19:15). Nimeni nu va fi în stare să măsoare necazurile pe care și le-a atras biserica datorită eșecului de a respecta această regulă simplă, anume aceea că acuza adusă împotriva altei persoane trebuie sprijinită de mărturia a două sau trei persoane. În această privință, instanțele judecătorești din lume adesea procedează cu mai multă dreptate decât bisericile sau adunările creștine.

18:17 Dacă acuzatul refuză în continuare să-și recunoască vina și să-și ceară iertare, chestiunea trebuie adusă înaintea bisericii locale. Este important de reținut că adunarea locală este corpul îndrituit să audieze cazul, și nu o instanță civilă. Creștinului i se interzice să se ducă în fața legii cu o plângere împotriva altui credincios (1 Cor. 6:1-8).

Dacă reclamatul refuză să-și recunoască vina în fața bisericii, atunci urmează să fie considerat ca un **păgân și ca un vameș**. Sensul cel mai evident care se desprinde din acest enunț este că persoana respectivă trebuie privită ca aflându-se în afara sferei bisericii. Deși el poate fi un credincios ade-vărat, nu este însă un credincios viu și, prin urmare, trebuie tratat ca atare. Deși aparține în continuare bisericii universale, lui trebuie să i se ridice privilegiile acordate de biserica locală. Acesta este un act foarte grav de

disciplinare, căci temporar îl va expune pe credincios puterii Satanei, „pentru nimicirea cărnii, pentru ca duhul lui să poată fi salvat în ziua Domnului Isus“ (I Cor. 5:5). Scopul acestei acțiuni este de a-l face să-și vină în fire și să-l determine să-și mărturisească păcatul. Până la data când se va atinge acest obiectiv, credincioșii trebuie să se poarte curtenitor față de el, dar, în același timp, să arate prin atitudinea lor că nu aprobă și nu tolerează păcatul lui și că nu pot avea cu el părtașia pe care o au în mod obișnuit cu ceilalți credincioși adevărați. Adunarea trebuie să aibă grijă să-l reprimească de îndată ce se vor fi arătat dovezile adecvate că s-a petrecut o pocăință adevărată.

18:18 Versetul 18 este legat de cele precedente. Atunci când o adunare, după ce s-a rugat și a ascultat de Cuvântul lui Dumnezeu, leagă printr-o acțiune disciplinară o anumită persoană, acea acțiune este onorată în cer. Când persoana respectivă s-a pocăit și și-a mărturisit păcatul iar adunarea o reprimește în mijlocul ei, acordându-i din nou părtașia, și această acțiune de dezlegare este ratificată de Dumnezeu (vezi Ioan 20:23).

18:19 Întrebarea care se ridică este următoarea: „Cât de mare trebuie să fie o adunare înainte de a avea căderea să lege și să dezlege, în sensul celor de mai sus?“ Răspunsul este că doi credincioși pot aduce asemenea chestiuni înaintea lui Dumnezeu în rugăciune, cu asigurarea că vor fi auziți. Deși versetul 19 poate fi folosit ca o făgăduință generală că vom primi răspuns la rugăciunile noastre, în *contextul* nostru el se referă la rugăciunea privitoare la acțiunile de punere sub disciplină din cadrul bisericii. Când este folosit în legătură cu rugăciunea colectivă, în general, el trebuie interpretat în lumina altor învățături privitoare la rugăciune. Astfel, rugăciunile noastre trebuie să fie:

1. În conformitate cu voia revelată a lui Dumnezeu (1 Ioan 5:14, 15).
2. Făcute cu credință (Iac. 1:6-8).
3. Cu sinceritate (Ev. 10:22a), și așa mai departe.

18:20 Versetul 20 trebuie interpretat în lumina contextului său. El nu se referă, în principal, la alcătuirea bisericii nou-testamentale în forma ei cea mai simplă, nici la o adunare obișnuită de rugăciune, în cadrul căreia biserica încearcă să obțină împăcarea a doi creștini pe care-i separă un păcat. Versetul se poate aplica cu legitimitate la toate strângerile credincioșilor în care Cristos este Centrul, însă aici este vorba despre un

anumit tip de strângere.

A te aduna „în numele Lui“ înseamnă a face acest lucru pe baza autorității Lui, recunoscând tot ceea ce este El, și în ascultare de Cuvântul Lui. Nici un grup nu poate avea pretenția de a constitui singurul grup de credincioși care se adună în numele Lui, căci dacă ar fi așa, prezența Lui s-ar mărgini la un foarte îngust segment al trupului Său de pe pământ. Oriunde **sunt adunați doi sau trei** în semn de recunoaștere a faptului că El este Domn și Mântuitor, El este acolo, în mijlocul lor.

D. Cu privire la iertarea nemărginită (18:21-35)

18:21, 22 În acest punct, Petru formulează întrebarea: „de câte ori trebuie să-i ierte el pe un frate care a păcătuit împotriva lui.“ Probabil el s-a gândit că dacă dovadă de multă mărinimie dacă atinge cifra șapte, ca număr maxim de ocazii în care trebuie să-l ierte. Isus i-a răspuns: „nu de șapte ori, ci de șaptezeci de ori câte șapte.“ Noi nu trebuie să înțelegem că El ar fi avut în vedere, la propriu, cifra de 490 (de iertări), ci, mai degrabă, El S-a referit, în mod figurat la faptul că trebuie să iertăm „la nesfârșit“.

„Bine, bine“, va spune cineva, „dar ce rost mai are să urmărești pas cu pas toată procedura descrisă mai sus — adică să te duci la el și să-i vorbești între patru ochi, apoi să mai iei alte două persoane cu tine și apoi să-l duci în fața bisericii — când ai putea foarte bine să-i ierți de la bun început?“

Răspunsul îl găsim în existența unor etape ale administrării iertării, după cum urmează:

1. Când un frate greșește față de mine sau păcătuiește împotriva mea, eu am datoria să-i iert imediat *în inima mea* (Ef. 4:32). Asta mă va elibera de duhul neiertător de amărăciune și va lăsa ca întreaga chestiune să apese pe umerii *săi*.
2. Deși l-am iertat în inima mea, eu nu-i comunic încă faptul că este iertat. Nu ar fi drept să-i administrez iertarea în mod public până când el nu s-a pocăit. Astfel sunt obligat să mă duc la el și să-l mustru cu dragoste, sperând să-l conving să-și mărturisească păcatul (Luca 17:3).
3. De îndată ce și-a cerut iertare și și-a mărturisit păcatul, îi spun că este iertat (Luca 17:4).

18:23 Isus le spune apoi pilda împărăției cerurilor, pentru a-i preveni cu privire la

consecințele unui spirit neiertător de care ar putea da dovadă niște supuși care au fost ei înșiși iertați, fără plată.

18:24-27 Istoria se referă la un anumit rege care a dorit să încheie conturile sale privitoare la niște datorii scadente. Un slujitor care îi datora o mie de talanți a devenit insolvent, și astfel stăpânul lui a poruncit ca el și familia lui să fie vânduți robi, ca plată pentru achitarea datoriei. Îndurerat, slujitorul l-a implorat pe rege să-l mai păsuiască, promițând că va achita toată datoria, când va avea posibilitatea.

Asemenea multor datornici, și omul acesta era incredibil de optimist cu privire la posibilitățile sale de a rambursa datoria, cu o singură condiție: să i se îngăduie o prelungire (v. 26). Întreg venitul Galileii se ridica doar la 300 de talanți, iar omul acesta datora 10 000 de talanți! Amănuntul privitor la imensitatea datoriei nu trebuie scăpat, deoarece intenționat s-a accentuat suma. S-a avut în vedere captarea atenției ascultătorilor, prin șocarea lor și sublinierea uriașei datorii a omului față de Dumnezeu. Martin Luther obișnuit să spună că suntem cu toții niște cerșetori înaintea Lui. Nu avem nici o speranță că vom putea plăti vreodată datoria (din *Daily Notes of the Scripture Union*)

Când stăpânul a văzut atitudinea spășită a slujitorului său, l-a iertat de întreaga datorie de 10 000 de talanți, într-un gest extraordinar de har, făcându-se o derogare de la cerințele dreptății.

18:28-30 Slujitorul acesta avea însă un alt slujitor, care-i datora doar o sută de dinari (câteva sute de dolari). În loc să-l ierte, l-a luat pe om de gât și l-a obligat să-i plătească toată datoria. Bietul debitor a cerut să i se prelungească termenul de scadență, dar creditorul nici n-a vrut să audă. Și astfel a fost aruncat în închisoare până când a plătit datoria — sarcină foarte grea de îndeplinit, dacă nu chiar imposibilă, întrucât fiind închis, nu mai avea cum să câștige bani.

18:31-34 Ceilalți slujitori, profund revoltați de această comportare total inconsecventă, l-au reclamat stăpânului lor, care s-a mâniat pe creditorul nemilostiv. El, care fusese iertat de o mare datorie, nu consimțea să ierte pe altul, care-i datora doar o fărâmă din cât fusese propria lui datorie! Și astfel a fost pus în custodia temnicerului, până la achitarea datoriei lui.

18:35 Aplicația este cât se poate de limpede: Dumnezeu este Regele. Toți slujii

torii Lui s-au înglodat într-o datorie uriașă a păcatului, pe care n-aveau cum s-o plătească. În harul Său minunat și în compasiunea Sa, Domnul a plătit datoria și le-a acordat, complet gratuit, iertare deplină. Să zicem acum că un creștin greșeste față de altul. Când este muștrat, el își recunoaște vina și-și cere iertare. Dar creștinul vătămat refuză să-l ierte. Asta în ciuda faptului că el însuși a fost iertat de milioane de dolari! Și când te gândești că el nu trebuie să ierte decât pentru câteva sute de dolari! Dar el refuză. Oare va permite Regele ca o asemenea purtare să rămână nepedepsită? Cu siguranță că nu! Cel vinovat de asemenea purtare va fi disciplinat în viața aceasta și va suferi o pierdere la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

E. Cu privire la căsătorie, divorț și celibat (19:1-12)

19:1, 2 După ce Și-a încheiat misiunea în Galileea, Domnul S-a îndreptat spre Ierusalim, oraș situat în sud. Deși nu se cunoaște traseul exact pe care l-a străbătut, pare cert faptul că a străbătut Perea, de-a lungul malului de răsărit al Iordanului. Matei descrie regiunea drept **ținutul Iudeii, dincolo de Iordan**. Lucrarea din Perea e cuprinsă între 19:1 și 20:16 sau 20:28, căci nu se precizează când a traversat Iordanul, trecând în Iudeea.

19:3 Probabil mulțimile care L-au urmat, în căutare de vindecare, au fost acelea care i-au alertat pe farisei, descoperindu-le locul unde se afla Domnul. Ca o haită de câini sălbatici, fariseii au început să-L încolțească, sperând să-L poată prinde în capcana propriilor Sale cuvinte. Ei au întrebat dacă divorțul e legal, indiferent de împrejurări și din orice teme. Indiferent cum răspundea El, o parte din iudei avea să fie oricum infuriată. O parte din ei adopta o atitudine foarte liberală față de divorț, în vreme ce alta era foarte strictă cu privire la divorț.

19:4-6 Domnul nostru a explicat că intenția inițială a lui Dumnezeu a fost ca un bărbat să aibă doar o singură soție. Dumnezeu care l-a creat pe om bărbat și femeie a decretat ca relația de căsnicie să depășească relația părintească. De asemenea, El a spus că căsătoria este unirea dintre un bărbat și o femeie. Idealul lui Dumnezeu este ca această unire divină rânduită să nu fie desfăcută prin nici un act sau decret al omului.

19:7 Fariseii au crezut că L-au prins pe Domnul într-o contradicție flagrantă a Vechiului Testament. Oare nu asigurase Moise

posibilitatea divorțului? (au întrebat ei). Un om putea să renunțe la nevasta lui printr-o simplă declarație scrisă, dând-o apoi afară din casă (Deut. 24:1-4).

19:8 Isus a convenit că Moise permisesese divorțul, dar nu ca ideal al lui Dumnezeu pentru omenire, ci din pricina condiției de alunecare în păcat a Israelului: **Din pricina împietririi inimilor voastre a îngăduit Moise să vă lăsați nevestele; dar de la început n-a fost așa.** „Idealul lui Dumnezeu a fost să nu existe nici un divorț. Dar Dumnezeu tolerează condiții care nu constituie voia Lui directoare.

19:9 Apoi Domnul a afirmat, cu autoritate absolută, că din acel moment se va renunța la îngăduința din trecut cu privire la divorț. De acum înainte nu va mai fi decât un singur motiv valabil pentru divorț: infidelitatea. Dacă o persoană avea să divorțeze pentru orice alt motiv și să se recăsătorească, se va face vinovată de adulter.

Deși nu se exprimă acest lucru în mod expres, se poate deduce din cuvintele Domnului nostru că acolo unde s-a obținut divorțul din motive de adulter, partea nevinovată poate să se recăsătorească. Altfel divorțul nu ar mai slui nici un alt scop pe care să nu-l poată împlini și simpla separare a celor doi.

Prin **imoralitate sexuală** sau curvie se înțelege, în general, adulter. Dar mulți cercetători experți ai Sfințelor Scripturi cred că termenul se referă numai la imoralitatea comisă înainte de căsătorie, care este descoperită după căsătorie (vezi Deut. 22:13-21). Alții cred că se referă doar la datinile iudaice privitoare la căsătorie și că acesta ar fi motivul pentru care această „clauză de excepție“ se află doar la Matei, evanghelia cu un pronunțat caracter iudaic.

În ce privește tratarea mai aprofundată a chestiunii divorțului, vezi notele asupra pasajului de la 5:31, 32.

19:10 Când ucenicii au auzit învățătura Domnului privitoare la divorț, s-au dovedit tributari unei concepții extremiste, ca să spunem așa, adoptând o poziție absurdă, conform căreia dacă divorțul se poate acorda doar pe baza unui singur motiv, atunci urmează că pentru a evita păcatul în căsnicie ar fi mai bine să nu te căsătorești deloc! Dar asta nu-i împiedică să păcătuiască și în starea de celibatari!

19:11 Și astfel Mântuitorul le-a reamintit că regula generală nu este să poți rămâne celibatar. Numai cei cărora li s-a dat harul special pot să renunțe la căsătorie. Dictionul:

„Nu toți pot primi cuvântul acesta, ci numai aceia cărora le este dat“ nu înseamnă că toți sunt incapabili de a înțelege ce urmează, ci că ei nu pot trăi o viață de înfrânare decât dacă au fost chemați la aceasta.

19:12 Domnul Isus a explicat că există trei tipuri de eunuci. Unii oameni sunt eunuci deoarece s-au născut fără capacitatea reproductivă. Alții sunt așa deoarece au fost castrați de oameni; despoții orientali adesea supuneau paznicii haremurilor la intervenția chirurgicală prin care îi făceau eunuci. Dar Isus i-a avut în vedere în special pe cei care s-au făcut pe ei înșiși eunuci pentru împărăția cerurilor. Oamenii aceștia s-ar putea să fie chiar căsătoriți și să nu aibă nici un defect fizic. Dar, din consacrare față de Rege și împărăția Sa, ei renunță de bună voie la căsătorie, pentru a se dedica pe de-a-ntregul cauzei lui Cristos. După cum s-a exprimat apostolul Pavel mai târziu: „Cine nu este înșurat se îngrijește de lucrurile Domnului, cum ar putea să placă Domnului.“ (1 Cor. 7:32). Celibatul nu este de natură fizică, ci o chestiune de abținere voluntară.

Nu toți oamenii pot trăi o asemenea viață, ci numai acei care au fost învredniciți de Dumnezeu. „Eu aș vrea ca toți oamenii să fie ca mine; dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul într-un fel, altul într-altul.“ (1 Corinteni 7:7)

F. Cu privire la copii (19:13-15)

Este interesant că copiii sunt introduși la scurt timp după discursul asupra divorțului (vezi și Marcu 10:1-16); adesea ei sunt cei care suferă cel mai mult de pe urma căsniciilor destrămate.

Părinții și-au adus copilașii la Isus ca să fie binecuvântați de Învățătorul și Păstorul Isus. Ucenicii au considerat acest act o întrerupere și un lucru supărător, drept care i-au muștrat pe părinți. Dar Isus a intervenit cu cuvintele care i-au făcut pe copiii dintotdeauna să-L îndrăgească: **„Lăsați copilașii să vină la Mine, și nu-i opriți, căci împărăția cerurilor este a celor ca ei.“**

Mai multe învățăminte importante se desprind din aceste cuvinte. Mai întâi, ele sunt adresate slujitorului Domnului, care trebuie să înțeleagă importanța de a se ocupa și de copii, ale căror minți sunt receptive, vestindu-le Cuvântul lui Dumnezeu. În al doilea rând, copiii care doresc să-și mărturisească credința în Domnul Isus nu trebuiesc opriți de a face acest lucru, ci încurajați. Nimeni nu cunoaște vârsta minimă a celor

din iad. Dacă un copil dorește cu adevărat să fie salvat, nu trebuie să i se spună că e prea tânăr. În același timp, nu trebuie exercitate presiuni asupra copiilor, ca aceștia să facă o mărturisire falsă, neizvorâtă din convingere proprie. Întrucât ei sunt mai susceptibili decât adulții la apelurile emoționale, ei trebuie protejați de metodele dure de evanghelizare. Copiii nu trebuie să devină adulți înainte de a fi măntuiți, dar adulții trebuie să devină asemenea copiilor (18;3, 4; Marcu 10:15).

În al treilea rând, aceste cuvinte ale Domnului nostru oferă un răspuns la întrebarea: „Ce se întâmplă cu copiii care mor înainte de a atinge vârsta responsabilității?” Isus a spus: „a unora ca ei este împărăția cerurilor“. Aceasta ar trebui să constituie o suficientă asigurare pentru părinții care au suferit pierderea unuia sau a mai multor copilași.

Uneori pasajul acesta este folosit de unii în sprijinul ideii potrivit căreia copiii trebuie botezați, pentru a deveni membri ai trupului lui Cristos și moștenitori ai împărăției Sale. O lectură mai atentă ne va arăta însă că părinții și-au adus copilașii la Isus, nu la botez. De asemenea ne va arăta că copiii erau deja posesori ai împărăției. În plus, nu găsim nici o picătură de apă în pasajul acesta!

G. Cu privire la bogății: tânărul bogat (19:16-26)

19:16 Incidentul acesta ne oferă un studiu al contrastelor. După ce am văzut că împărăția aparține copilașilor, vom vedea cât de greu este pentru adulți să intre în ea.

Un bogat L-a interpelat pe Domnul cu o întrebare aparent sinceră. Adresându-I-se lui Isus cu cuvintele „*Bunule Învățător*“, el L-a întrebat ce trebuie să facă pentru a avea viață veșnică. Întrebarea a pus în evidență ignoranța lui cu privire la adevărata identitate a lui Isus și cu privire la calea mântuirii. L-a numit pe Isus „*Învățător*“, așezându-L la același nivel cu alți oameni mari. Și când și-a exprimat dorința de a obține viața veșnică, a formulat dorința ca o datorie, mai degrabă decât ca dar.

19:17 Domnul nostru l-a verificat în privința a două puncte importante: Întrebându-l: „*De ce Mă numești bun? Nu este nici unul bun, decât Unul, adică Dumnezeu*.“ Isus nu își declina Dumnezeirea, ci îi dădea tânărului bogat prilejul de a spune: „*De aceea Te numesc Bun, pentru că ești*

Dumnezeu!“ (N.tr.: s-a reprodus aici traducerea textului englez, din versiunea *New King James*, întrucât comentariul e întemeiat pe această versiune, care diferă în acest punct, și în altele, de versiunile românești.)

Pentru a-l verifica cu privire la calea mântuirii, Isus a spus: „**Dar dacă vrei să intri în viață, păzește poruncile.**“ Mântuitorul nu a vrut să spună prin aceasta că mântuirea se poate obține prin păzirea poruncilor. Mai degrabă, El a recurs la lege pentru a produce în acest om căința de păcat, sentimentul de condamnare pe care îl aduce păcatul. Căci omul respectiv încă trăia sub iluzia că ar putea moșteni împărăția doar pe baza principiului „de a face“ ceva. Or, dacă așa stau lucrurile, ei bine, atunci să respecte legea, care îi spune că să „*facă*“.

19:18-20 Domnul nostru a citat cele cinci porunci care se ocupă în principal cu aproapele, toate culminând cu afirmația supremă: „**Să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși!**“ Întrucât nu-și vedea deloc egoismul și egocentrismul său, omul nostru s-a lăudat că întotdeauna a păzit cu grijă poruncile acestea.

19:21 Domnul nostru a arătat apoi că, în realitate, tânărul bogat nu și-a iubit aproapele ca pe sine însuși, spunându-i să vândă tot ce avea și să dăruiască banii săracilor, după care să vină la Isus și să-L urmeze.

Iarși, Domnul nu a vrut să spună că omul acesta putea fi mântuit prin vânzarea tuturor averilor sale și dăruirea sumelor rezultate unor cauze caritabile, căci nu există decât o singură cale prin care poate cineva să fie mântuit: credința în Domnul Isus.

Dar pentru ca să fie mântuit, omul trebuie să recunoască că a păcătuit și că nu a reușit să atingă condițiile de sfințenie cerute de Dumnezeu. Faptul că tânărul bogat nu era dispus să-și vândă averile a demonstrat că nu-și iubea aproapele ca pe sine însuși. El ar fi trebuit să spună: „*Doamne, dacă asta se cere, atunci negreșit sunt un păcătos. Nu mă pot mântui prin eforturile mele proprii; de aceea, Te rog să mă mântuiești prin harul Tău.*“ Dacă ar fi răspuns la îndemmurile Mântuitorului, i s-ar fi dat să cunoască calea mântuirii.

19:21 În loc să facă așa, tânărul a plecat foarte întristat.

19:23, 24 Răspunsul dat de tânărul bogat I-a oferit lui Isus prilejul de a remarca cât de greu este pentru un om bogat să intre în împărăția cerurilor. Bogățiile riscă să devină un idol pentru oameni. Este greu să posezi

bogații fără să nu ajungi să-ți pui încrederea în ele. Domnul nostru a declarat că: „**este mai ușor să treacă o cămilă prin urechea acului, decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu.**“ Aici Domnul recurge la hiperbolă, adică la exagerarea dimensiunilor sau importanței lucrurilor, cu scopul de a accentua învățătura pe care trebuie s-o transmită această figură de stil.

Evident, este imposibil ca o cămilă să treacă prin urechea unui ac! Sintagma: „urechea acului“ s-ar referi, după unii comentatori, la ușa mică din cadrul porții de la intrarea în cetate. O cămilă ar putea trece prin ea, mergând în genunchi, dar cu multă dificultate. Dar dacă cercetăm textul paralel de la Luca observăm că se folosește termenul „ac“ cu sensul acului folosit de chirurg. Reiese deci din context că Domnul nu s-a referit la un fapt greu de înfăptuit, ci la unul imposibil. Omeneste vorbind, un bogat pur și simplu *nu poate* fi mântuit.

19:25 Ucenicii au fost uimiți de aceste remarci. Ca evrei, care trăiau sub codul mozaic, prin care Dumnezeu promitea prosperitate celor care ascultau de El, era și normal ca ei să considere bogățiile drept un indiciu al binecuvântărilor lui Dumnezeu. Or, dacă cei care se bucurau de asemenea binecuvântări din partea lui Dumnezeu nu puteau fi mântuiți, ei bine, atunci cine *putea* fi mântuit?

19:26 Domnul a răspuns: „**La oameni lucrul acesta este cu neputință, dar la Dumnezeu toate lucrurile sunt cu putință.**“ Omeneste vorbind, ar fi imposibil pentru orice ființă omenească să fie mântuită, căci numai Dumnezeu poate mântui un suflet. Dar este cu mult mai greu pentru un om bogat să se predea cu toată voința sa lui Cristos, decât este lucrul acesta pentru un om sărac, așa cum o dovedește și realitatea faptului că puțini oameni bogați ajung să fie convertiți. Căci acestor oameni le vine greu să nu se mai încreadă în mijloacele lor vizibile de întreținere, ci să-și pună, în schimb, încrederea într-un Mântuitor nevăzut. Numai Dumnezeu poate înfăptui o asemenea schimbare.

Comentatorii și predicatorii intervin în acest punct al Evangheliei, susținând că este absolut normal ca creștinii să fie bogați. E cel puțin ciudat faptul că ei pleacă de la un pasaj în care Domnul condamnă bogățiile, pe care le consideră o piedică în calea fericirii veșnice a omului, pentru a justifica acumularea de averi pământești! În plus, este greu de

conceput cum un creștin poate să țină cu dinții de bogățiile sale, când vede în jurul lui atâtea nevoi care se cer cu disperare acoperite și când întoarcerea lui Cristos este atât de aproape iar Domnul ne-a atras atenția să nu ne adunăm comori aici pe pământ! Bogățiile adunate cu înfrigurare ne condamnă la o stare de a nu ne mai iubi aproapele ca pe noi înșine.

H. Cu privire la răsplățile pentru trăirea într-o manieră jertfitoare (19:27-30)

19:27 Petru a prins miezul învățaturii Mântuitorului. Dându-și seama că Isus spunea de fapt: „Lăsați totul și urmați-Mă pe Mine!“, Petru a afirmat satisfăcut că, în ce-l privește pe el și pe ceilalți ucenici, ei au procedat exact așa, după care a adăugat: „**Ce răsplată vom avea?**“ Aici se trăda viața egocentrică a lui Petru, reafirmându-se firea lui veche. El era cuprins în acel moment de un duh de care și noi trebuie să ne păzim. Petru se târguia cu Domnul.

19:28, 29 Domnul l-a asigurat pe Petru că tot ce se face pentru El va fi răsplătit din plin. Concret, cu privilegii la cei doisprezece, aceștia vor deține poziții de autoritate în Mileniu. **Înnoirea tuturor lucrurilor** sau „regenerarea“, în textul englez, se referă la domnia viitoare a lui Cristos pe pământ și este explicată prin expresia: „**când Fiul Omului va sta pe scaunul de domnie al mării Sale**“. Ne-am referit anterior la această fază a împărăției, pe care am numit-o împărăția în faza ei de *manifestare*. La acea dată cei doisprezece vor sta pe **douăsprezece scaune de domnie și vor judeca pe cele douăsprezece seminții ale lui Israel**. Răsplățile în Noul Testament sunt strâns legate de pozițiile de administrație ocupate în timpul Mileniului (al miei de ani, vezi Luca 19:17, 19). Ele vor fi *acordate* la scaunul de judecată al lui Cristos, dar se vor *manifesta* când se va întoarce Domnul pe pământ, să domnească.

Cât privește credințioșii în general, Isus a adăugat că toți cei care au **lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau feciori, sau holde**, pentru Numele Său, vor **primi însuși și vor moșteni viața veșnică**. În viața aceasta ei se bucură de părtașia cu toți credințioșii, de pe întreg pământul, care compensează dincolo de orice așteptări orice legături pe care le-au întrerupt cu necredințioșii. Pentru casa la care au renunțat ei primesc o sută de case creștine, unde sunt primiți cu toată căldura.

Pentru pământurile sau alte forme de avere la care au renunțat, ei primesc bogății spirituale inimaginabil de mari.

Dar răsplata viitoare pentru toți credincioșii este **viața veșnică**. Asta nu înseamnă că noi câștigăm viața veșnică prin renunțarea la toate și prin atitudinea noastră jertfitoare. Viața veșnică este un dar, care nu poate fi câștigat prin meritele cuiva. Ideea subliniată în acest pasaj este că cei care renunță la toate sunt răsplățiți cu o capacitate sporită de a se bucura de viața veșnică în cer. Toți credincioșii vor avea parte de viața aceea, dar nu toți se vor bucura de ea în egală măsură.

19:30 Domnul Și-a încheiat remarcile cu un avertisment împotriva unui spirit de târguială. El i-a spus, de fapt, lui Petru: „Tot ce vei face pentru Mine va fi răsplătit, dar ai grijă ca nu cumva să fii animat în aceste fapte bune de considerente egoiste, deoarece, în acest caz, **mulți din cei dintâi vor fi cei din urmă, și mulți din cei din urmă vor fi cei dintâi**. Adevărul acesta este ilustrat de parabola din capitolul următor. Această afirmație a fost rostită, probabil, și ca avertisment potrivit căruia nu este de ajuns să pornești bine pe calea uceniciei, ci ceea ce contează este cum sfârșim pe această cale.

Înainte de a trece mai departe, se cuvine să notăm că expresiile: „împărăția cerurilor“ și „împărăția lui Dumnezeu“ sunt folosite cu același sens, putând fi oricând inversate, în versetele 23 și 24; prin urmare, ele sunt sinonime.

I. Cu privire la răsplățile pentru munca la vie (20:1-16)

20:1, 2 Această parabolă, care continuă discursul privitor la răsplățile de la sfârșitul capitolului 19, ilustrează adevărul potrivit căruia toți ucenicii adevărați vor fi răsplățiți, ordinea răsplăților fiind stabilită de duhul în care a slujit ucenicul respectiv.

Parabola descrie un **gospodar, care a ieșit dis-de-diminează, să-și tocmească lucrători la vie**. Oamenii aceștia s-au învoit printr-un contract să lucreze pentru câte un **dinar pe zi**, ceea ce constituia un salariu rezonabil pentru vremea aceea. Să zicem că au început să lucreze la ora 6 dimineța.

20:3, 4 La ora 9 dimineța gospodarul a găsit alți lucrători neangajați în piață. N-a fost vorba aici de nici un acord între muncitori și patronat. Lucrătorii aceștia s-au apucat de lucru bazați doar pe cuvântul stăpânului viei, că acesta le va da tot ce se cuvine.

20:5-7 La amiază și la ora 3 după masă,

gospodarul a mai angajat alți oameni, pe temeiul că le va da plata convenită. La ora 5 după amiază încă a mai găsit oameni care nu fuseseră angajați. Aceștia nu erau leneși. Ei doreau să muncească, dar nu știu cum se făcea că nu găseau de lucru. Așadar, gospodarul i-a trimis în via sa, fără să discute condițiile de plată.

Este important să observăm că primii oameni au fost angajați ca urmare a unui acord de negocieri; toți ceilalți au lăsat chestiunea plății pe seama proprietarului.

20:8 La sfârșitul zilei, fermierul și-a instruit contabilul să le achite oamenilor plata, începând cu ultimii angajați și terminând cu cei ce fuseseră tocmiți primii să lucreze în via sa. (În felul acesta, cei angajați mai târziu puteau vedea cât au primit ceilalți.)

20:9-12 Plata primită de ei a fost egală pentru toți: un dinar. Cei ce începuseră munca la ora 6 dimineța au crezut că vor primi mai mult, dar iată că și ei au primit doar un dinar. Îndată aceștia au fost cuprinși de resentiment, căci, la urma urmelor, oare nu lucraseră ei mai mult decât ceilalți, îndurând arșița zilei?

20:13, 14 În răspunsul dat de fermier unuiia dintre aceștia vom găsi învățăturile pline de miez care se desprind din această parabolă. Mai întâi el a spus: „**Prietene, ție nu-ți fac nici o nedreptate; nu te-ai tocmit cu mine cu un leu (dinar, în original, n.tr.)? Ia-ți ce ți se cuvine și pleacă. Eu vreau să plătesc și acestuia din urmă ca și ție.**“ Primul se tocmise pentru un dinar pe zi și a primit exact plata asupra căreia s-a înțeles cu stăpânul viei. Ceilalți s-au aruncat asupra harului gospodarului și au primit har. Harul este mai bun decât dreptatea. Mai bine să lași chestiunea răsplăților pe seama Domnului, decât să te târguiești cu El.

20:15 Atunci gospodarul a spus: „**Nu pot să fac ceea ce vreau cu ce-i al meu?**“ Învăătura care se desprinde de aici este, desigur, faptul că Dumnezeu este suveran. El poate face ce vrea. Și tot ceea ce găsește El de cuviință să facă va fi întotdeauna bun, drept și corect. Gospodarul a adăugat apoi: „**Ori este ochiul tău rău, fiindcă eu sunt bun?**“ Întrebarea aceasta scoate la iveală trăsătura vicelană din firea omenească. Cei care au început lucrul la 6 dimineța au primit exact ceea ce meritau, dar au fost cuprinși de gelozie, deoarece alții au primit exact aceeași plată, pentru o muncă care a durat mult mai puține ore. Mulți dintre noi

trebuie să recunoaștem că am gândit la fel, considerând această modalitate de plată cam nedreaptă, nu-i așa? Asta înseamnă însă că în împărăția cerurilor va trebui să adoptăm un mod cu totul nou de a gândi. Va trebui să renunțăm la spiritul nostru lacom, competitiv, și să gândim ca Domnul nostru.

Gospodarul știa că toți oamenii aceștia aveau nevoie de bani, și, prin urmare, i-a plătit după nevoia lor, mai degrabă decât după lăcomia lor. Nimeni nu a primit mai mult decât a meritat, dar toți au primit suficient cât să acopere nevoile lor și ale familiilor lor. După James Stewart, învățătura care se desprinde din această pildă este că persoana „care se gândește să se târguiască cu privire la răsplata finală întotdeauna va greși iar bunătatea și îndurarea lui Dumnezeu vor avea întotdeauna ultimul cuvânt de spus, cuvânt care nu va putea fi combătut.”³⁹ Cu cât studiem mai mult parabola în această lumină, cu atât mai mult ne dăm seama că este nu numai dreaptă, ci și minunată. Cei care au fost angajați la 6 dimineața trebuiau să considere o recompensă în plus: privilegiul de a-l sluji pe un stăpân așa de minunat, toată ziua.

20:16 Isus a încheiat parabola cu cuvintele: „**Tot așa, cei din urmă vor fi cei dintâi, și cei dintâi vor fi cei din urmă**” (vezi 19:30). Se vor înregistra surprize la împărțirea răsplăților. Unii care au *crezut* că vor fi primii vor fi, în realitate, ultimii, deoarece slujirea lor a fost inspirată de mândrie și de ambiții egoiste. Alții care au slujit din dragoste și recunoștință vor fi onorați peste măsură.

Faptele pe care le credeam meritorii

El ne va arăta că nu fuseseră decât păcat.

În schimb, gesturi mărunte, pe care le-am dat uitării

El ne va arăta că au fost făcute pentru El.

Anonim

J. Cu privire la moartea și învierea Sa (20:17-19)

E evident că Domnul părașea acum ținutul Perea, urmând să se îndrepte spre Ierusalim, prin Ierihon (vezi versetul 29). Încă o dată, El i-a luat pe cei doisprezece deoparte să le explice ce se va întâmpla după ce vor ajunge în Cetatea Sfântă. El avea să fie trădat de mai marii preoților și de cărturari — o referire evidentă la perfidia lui Iuda. Apoi avea să fie condamnat la moarte de liderii evreilor. Nedisponând de autoritatea de a aplica pedeapsa capitală, ei aveau să-L dea pe mâna Neamurilor (a romanilor).

El avea să fie batjocorit, biciuit și răstignit. Dar moartea nu-L va putea ține captiv, ci El va învia a treia zi.

K. Cu privire la poziția în cadrul împărăției (20:20-28)

Ce trist e să vedem manifestările firii omenești! N-a trecut decât foarte puțin timp de când Domnul a prezis suferința și moartea Sa, și discipolii Săi au și început să se gândească mai mult la propria lor glorie, decât la suferințele Sale.

Prima dată când a prezis Cristos suferințele de care avea să aibă parte, anunțul a generat un protest din partea lui Petru (16:22); a doua oară când a prezis Domnul aceste lucruri, vestea a fost urmată imediat de întrebările ucenicilor: „Cine este cel mai mare...?”⁴⁰ Dar a treia oară când prezice Domnul suferințele și moartea Sa, răspunsul ucenicilor parcă le întrece pe cele două precedente, căci Iacov și Ioan își fac cunoscută ambiția lor. Ei și-au închis ochii la toate prevenirile față de necazul care se apropia, deschizându-i doar la gloria promisă — trădând astfel o concepție greșită, materialistă cu privire la Împărăție (*Daily Notes of the Scripture Union*).

20:20, 21 Mama lui Iacov și a Ioan a venit la Domnul, cerând ca fiii ei să poată ședea de o parte și de alta a Lui, în împărăție. A fost meritul ei de a fi dorit ca fiii ei să stea cât mai aproape de Isus, și de a nu-și fi pierdut încrederea că într-o zi El avea să domnească. Dar ea nu a înțeles criteriile care stau la baza acordării de onoruri în împărăție.

Marcu afirmă că fiii au formulat ei înșiși această cerere (Marcu 10:35); poate că au făcut-o la îndemnul ei sau poate că atât ea, cât și cei doi s-au apropiat împreună de Domnul. Nu există nici o contradicție între textul de la Matei și cel de la Marcu.

20:33 Drept răspuns, Isus le-a spus că ei nu știau ce cer. Ei doreau o cunună fără cruce, un tron fără altarul jertfei, gloria fără suferința care conduce la ea. Prin urmare, Domnul i-a întrebă direct: „**Puteți voi bea paharul pe care am să-l beau Eu?**” Nu ne este greu să înțelegem ce a însemnat paharul, căci Domnul tocmai îl descriesese în versetele 18 și 19. El trebuia să sufere și să moară.

Iacov și Ioan au afirmat că vor putea lua parte la suferințele Sale, deși încrederea lor se baza mai mult pe răvnă, decât pe o cunoaștere reală a ceea ce avea să urmeze.

20:23 Isus i-a asigurat că aveau să bea,

într-adevăr, din paharul Său. Iacov avea să sufere martiraj iar Ioan avea să fie prigonit și exilat pe Insula Patmos. În legătură cu aceasta, Robert Little scrie următoarele: „Iacov a murit moarte de martir; Ioan a trăit moarte de martir.“

Apoi Isus a explicat că El nu putea să acorde în mod arbitrar locuri de onoare în împărăția Sa; Tatăl stabilise temeiuri speciale de pe baza cărora să fie repartizate aceste locuri. Ei considerau aceste locuri o chestiune de privilegii, acordate pe baza relației lor cu Domnul, anume că, întrucât ei erau atât de apropiați de Cristos, puteau pretinde locuri preferate. Dar aici nu era vorba de favoritism. În planul lui Dumnezeu, locurile de la dreapta și de la stânga Lui sunt acordate în funcție de suferința îndurată pentru El. Aceasta înseamnă că onorurile principale în cadrul împărăției nu se limitează la creștinii primului secol, ci chiar unii dintre noi, cei de azi, ar putea avea parte de ele, dacă suferim pentru Domnul.

20:24 Ceilalți zece ucenici s-au supărat foarte pe cererea fiilor lui Zebedei. Ei s-au mâniat probabil deoarece ei înșiși ar fi dorit să fie cei mai mari și le era ciudă că alții, ca Iacov și Ioan, le-au luat-o înainte!

20:25-27 Situația care s-a creat l-a dat Domnului prilejul de a face revoluționara afirmație cu privire la măreția în împărăția Sa. Neamurile concep măreția în termenii stăpânirii și domniei. În împărăția lui Cristos însă, măreția se manifestă prin slujire. Oricine aspiră la măreție trebuie să devină un slujitor și oricine dorește să fie cel dintâi, trebuie să fie rob.

20:28 **Fiul Omului** este exemplul desăvârșit de slujire umilă. Care a venit în lume nu pentru a l se sluji, ci pentru ca El însuși să slujească și să-Și dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți. Întreg scopul încarnării poate fi rezumat în două verbe: să slujească și să dea. Este uimitor să vedem cât de mult S-a smerit Domnul nostru preamărit, coborându-Se în ieslea Betleemului și apoi ducându-Se la cruce. Măreția Sa s-a manifestat în profunzimea smeririi Sale. Și tot așa ar trebui să fie și cu noi.

El Și-a dat viața ca preț de răscumpărare pentru mulți. Moartea Sa a împlinit toate cerințele neprihănirii lui Dumnezeu în privința păcatului. Ea a fost suficientă pentru a îndepărta toate păcatele lumii, dar devine eficace numai pentru cei care Îl acceptă ca Domn și Mântuitor. Ai făcut tu acest lucru, iubite cititor?

L. Vindecarea celor doi orbi (20:29-34)

20:29, 30 Între timp, Isus a traversat Iordanul, din Perea, ajungând la Ierihon. Pe când părăsea orașul, doi orbi l s-au adresat cu glas tare: „Ai milă de noi, o, Doamne, Fiul lui David!“ Faptul că l s-au adresat cu titlul „Fiul lui David“ dovedește că, deși erau orbi fizici, vederea lor spirituală era suficient de ageră pentru a fi recunoscut în Isus pe Mesia cel promis. Orbii ar putea reprezenta rămășița credincioasă a Israelului orbit, care Îl va recunoaște că este Cristosul, când se va întoarce să domnească (Isa. 35:5; 42:7; Rom. 11:25, 26; 2 Cor. 3:16; Apo. 1:7).

20:31-34 Mulțimea a încercat să-i reducă la tăcere, dar ei au strigat către El și mai tare. Când Isus i-a întrebat ce doresc, ei nu s-au pierdut în generalități, așa cum procedăm noi adesea, când ne rugăm, ci au trecut imediat la subiect: „Doamne, să ni deschidă ochii.“ Cererea lor concretă a primit un răspuns concret. Lui Isus l s-a făcut milă și s-a atins de ochii lor. Și îndată ei și-au căpătat vederea și L-au urmat.

Referitor la faptul că Isus s-a atins de ei, Gaebelien face următoarea observație pertinentă:

Am aflat deja sensul obișnuit al vindecării prin atingere, în Evanghelie. Oriunde Domnul vindecă prin atingere, asta are legătură, pe plan dispensațional, cu prezența Sa personală pe pământ și purtarea Sa plină de îndurare față de Israel. Când vindecă prin Cuvântul Său, fiind absent cu trupul... sau dacă este atins prin credință, aceasta se referă la perioada când El lipsește de pe pământ iar Neamurile care se apropie de El prin credință sunt vindecate de El.⁴⁰

Există dificultăți în reconcilierea relatării pe care o face Matei despre acest incident cu aceea de la Marcu 10:46-52 și Luca 18:35-43; 19:1. Aici avem *doi* orbi; pe când, la Marcu și Luca se amintește doar de *unu*. S-a avansat teoria conform căreia Marcu și Luca ar fi pomenit doar pe acela dintre ei care era mai binecunoscut, respectiv Bartimeu, în vreme ce Matei, întrucât și-a redactat evanghelia pentru evrei, amintește de *doi*, acesta fiind numărul minim necesar pentru ca o mărturie să stea în picioare (2 Cor. 13:1). La Matei și Marcu, se spune că incidentul a avut loc pe când Isus părăsea Ierihonul. La Luca se spune că incidentul a avut loc pe când se apropia de oraș. În realitate, existau două Ierihonuri, cel vechi și cel nou iar minunea vindecării a avut probabil loc pe când Isus părăsea primul dintre ele și intra în al doilea.

XII. Prezentarea și respingerea Regelui (capitolele 21-23)

A. Intrarea triumfală (21:1-11)

21:1-3 Suindu-Se de la Ierihon, Isus a ajuns pe versantul de răsărit al Muntelui Măslinilor, unde se aflau localitățile Betania și Betfaghe. De acolo drumul ocolea partea de sud a Muntelui Măslinilor, cobora în Valea lui Iosafat, traversa Pârâul Chedron și urca din nou, până la **Ierusalim**.

Domnul a trimis doi ucenici în Betania, știind dinainte că aceștia vor găsi o măgăriță cu mănzul ei. Ei trebuiau să dezlege animalele și să le aducă la Isus. Dacă le va cere cineva socoteală, ei trebuiau să explice că Domnul avea nevoie de aceste animale. Atunci proprietarul lor avea să le permită să le ia cu ei. Poate că proprietarul îl cunoștea pe Isus și se oferise dinainte să-L ajute. Sau poate că acest episod demonstrează atotștiința lui Isus și autoritatea Sa supremă. Toate s-au petrecut exact așa cum prezisese Domnul.

21:4, 5 Preluarea animalelor a împlinit prezicerile profeților Isaia și Zaharia: „**Spu-neți fiicei Sionului: «Iată, Împăratul tău vine la tine blând și călare pe un măgar, pe un măgăruș, mănzul unui animal de povară»**“

21:6 După ce ucenicii și-au așternut hainele pe animale, Isus a încălecat pe mănzul (Marcu 11:7) și S-a îndreptat călare spre Ierusalim. A fost un moment istoric. Conform explicației lui Sir Robert Anderson, cu aceasta s-au împlinit cele șazeci și nouă de săptămâni din profeția lui Daniel (vezi calculele sale, în cartea sa, intitulată *The Coming Prince*, Prințul Care Vine). Acum urmauciderea lui Mesia (Dan. 9:26).

Intrând astfel în Ierusalim, călare, Domnul Isus oferea o demonstrație intenționată, practică, a faptului că este Mesia — exact așa cum declarase despre Sine. Lange remarcă următoarele:

El împlinește intenționat o profeție care, în vremea Sa, era unanim acceptată ca fiind o referire directă la Mesia. Dacă anterior considerase declarațiile privitoare la dregătoria Sa drept primejdioase, acum El consideră tăcerea pur și simplu de neconceput... De aici încolo nu va mai fi posibil să se spună că El niciodată nu S-a declarat pe Sine într-o manieră fără echivoc. Când, mai târziu, Ierusalimul avea să fie acuzat de a-L fi omorât pe Mesia, acesta nu mai putea spune că Mesia a omis să ofere un semn pe înțelesul tuturor.⁴¹

21:7, 8 Domnul a intrat în cetatea Ierusalim pe un covor de haine și ramuri de finic, în aclamațiile mulțimii. Cel puțin pentru o clipă, El era recunoscut ca Rege.

21:9 Mulțimile strigau: „Osana Fiului lui David! Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului.“ Evident, acest citat din Psalmul 118:25, 26 se referă la venirea lui Mesia. „Osana“ a însemnat inițial „salvează acum“. Poate că oamenii voiau să spună: „Salvează-ne de asupritorii noștri romani!“ Ulterior termenul a dobândit sensul unei exclamații de laudă. Ambele expresii, „Fiul lui David“ și „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului“, arată limpede că Isus era recunoscut ca Mesia. El este Cel Binecuvântat, care vine prin autoritatea lui Iehova, ca să împlinească voia Lui.

Relatarea lui Marcu consemnează ca parte din aclamațiile mulțimii expresia: „Binecuvântată este împărăția tatălui nostru David, care vine în numele Domnului“ (Marcu 11:10). De aici rezultă convingerea lor că împărăția era pe punctul de a fi întemeiată, urmând ca Cristos să ocupe tronul lui David. Strigând „Osana în locurile cele mai înalte“ mulțimea chema cerurile să se alătore pământului în a-l aduce laude lui Mesia și probabil mai era și un apel adresat Lui, să aducă salvare din cerurile cele mai înalte.

Marcu 11:11 consemnează că, după ce a intrat în Ierusalim, Isus S-a dus la templu — dar n-a intrat în templul propriu-zis, ci doar în curtea sa. Aparent, era în casa lui Dumnezeu, dar Domnul Isus nu se simțea acasă în templul acesta, deoarece preoții și oamenii în general refuzau să-I acorde locul ce l se cuvenea. După ce a aruncat o scurtă privire în jur, Mântuitorul s-a retras în Betania, cu cei doisprezece. Era duminică seara.

21:10, 11 Între timp, în interiorul cetății se manifesta o nedumerire cu privire la identitatea Sa. Celor care întrebau li se răspundea doar că El este Isus, prorocul din Nazaretul Galileii. De aici rezultă că prea puțini erau aceia care înțelegeau că El este Mesia. În mai puțin de o săptămână, mulțimea instabilă avea să strige: „Răstignește-L! Răstignește-L!“

B. Curățirea templului (21:12, 13)

21:12 La începutul lucrării Sale publice, Isus alungase spiritul comercial din zona templului (Ioan 2:13-16). Dar acțiunile speculative ale comercianților, prin perceperea unei taxe excesive, au prins, între timp, rădăcini în curtea exterioară. Acolo erau

aduse animale și păsări de jertfă, care erau cumpărate și vândute la prețuri exorbitante. Schimbătorii de bani schimbau alte monede în jumătate de siclu pe care bărbații evrei trebuiau să o achite ca impozit al templului — pentru acest schimb valutar percepându-se o taxă excesivă. Acum, pe când se apropia de sfârșit lucrarea lui Isus, El i-a alungat iarăși pe cei care profitau fără rușine de pe urma activităților sacre.

21:13 Combinând citate din Isaia și Ieremia, El a condamnat profanarea templului, comercialismul și exclusivismul. Citând din Isaia 56:7, El le-a reamintit că Dumnezeu rânduse templul să fie o casă de rugăciune. Or, ei făcuseră din el o peșteră de tâlhari! (Ier. 7:11)

Curățirea templului a fost primul Său act oficial, după ce a intrat în Ierusalim. Prin acest act, El și-a afirmat fără șovăire domnia Sa asupra templului.

Acest incident are două învățăminte pentru noi cei de azi. În viața noastră în cadrul bisericii, noi avem nevoie de puterea Lui curățitoare, pentru a alunga bazarurile, mesele de tot felul și alte metode de strângere a banilor. Iar în viața noastră personală, există mereu nevoia lucrării curățitoare a Domnului în trupurile noastre, care sunt temple ale Duhului Sfânt.

C. Indignarea fariseilor și a cărturarilor (21:14-17)

21:14 În cadrul următor Îl găsim pe Domnul vindecând orbii și schiopii din curtea templului. Oamenii sărmani erau atrași la El, orinde se ducea, iar El nu-i trimitea niciodată fără să le împlinească nevoia.

21:15, 16^a Dar asupra Sa erau ațintiți ochi plini de dușmănie. Și când i-au auzit mai marii preoților și cărturarii pe copii aclamându-L pe Isus, drept Fiul lui David, s-au umplut de mânie.

Ei au spus: „**Auzi ce spun aceștia?**“ — ca și când s-ar fi așteptat ca El să-i oprească pe copii de a l se adresa cu titlul de Mesia! Dacă Isus n-ar fi fost Mesia, atunci negreșit acesta ar fi fost momentul potrivit să precizeze acest lucru, odată pentru totdeauna! Dar din răspunsul Lui reiese clar că acești copii au rostit adevărul. Domnul a citat Psalmul 8:2 din Septuaginta: „**Tu ai scos laude din gura pruncilor și din gura celor ce sug**“ Cu alte cuvinte, dacă acești preoți și cărturari, care se cuvenea să știe ce trebuie să facă, refuzau să-L laude, ca pe Unsul, atunci

copilașii aveau să l se închine Domnului. Este interesant să observăm cum copiii au adesea mai multă pătrundere spirituală decât cei maturi, unii din ei dând dovadă de maturitate, în pofida vârstei lor fragede. La fel și aici, cuvintele pline de credință și dragoste aduc slavă neobișnuită Numelui Domnului.

21:17 Lăsându-i pe conducătorii religioși să mediteze la acest adevăr, Isus s-a întors în **Betania**, rămânând acolo peste noapte.

D. Smochinul fără rod (21:18-22)

21:18, 29 Întorcându-se la Ierusalim dimineața, Domnul a văzut un smochin lângă drum, și s-a apropiat de el, sperând să găsească smochine, cu care să-și stâmpere foamea. Negăsind însă decât frunze, i-a zis: „**De acum încolo în veac să nu mai dea rod din tine!**“ Și pe dată smochinul s-a uscat.

În relatarea lui Marcu (11:12-14) se adaugă comentariul că nu era vremea smochinelor. Prin urmare, la prima vedere, faptul că Domnul a condamnat pomul pentru faptul că nu avea rod, ne-ar putea face să credem că Domnul a acționat la supărare, nefiind rezonabil. Știind însă că acest lucru nu poate fi adevărat, care este totuși explicația acestui verset dificil?

Smochinii din țările biblice produceau un fruct comestibil, la o dată timpurie, înainte de a apărea frunzele. Acest rod prevestea recolta ce avea să urmeze. Dacă nu se iveau aceste smochine timpurii — ca în cazul acestui smochin — aceasta însemna că nu se va face recolta propriu-zisă, la timpul obișnuit.

Acesta a fost singurul miracol în care Cristos a blestemat, mai degrabă decât să binecuvânteze — distrugând, în loc să redea viața. Iarăși, unii s-au poticnit de acest lucru. Dar asemenea critici trădează necunoașterea Persoanei lui Cristos. El este Dumnezeu, Suveranul universului. Unele din faptele Sale sunt de nepătruns pentru noi. Totuși, trebuie să plecăm de la premisa că ele sunt întotdeauna drepte. În cazul acesta, Domnul știa că pomul nu avea să mai dea roadă și, prin urmare, a procedat ca un pomicultor, eliminând acest pom neroditor din livada sa.

Chiar cei care Îl critică pe Domnul pentru că a blestemat smochinul recunosc că a fost o acțiune simbolică. Incidentul acesta este modul Mântuitorului de a interpreta tumultoasa primire ce l s-a făcut la Ierusalim. Ca mlădița și măslinul, smochinul reprezintă națiunea Israel. Când Isus a coborât în

mijlocul acestui popor, existau frunze, ce indica mărturisirea de credință, dar nu se puteau găsi roade pentru Dumnezeu. Isus era fiamând, aștepta roade de la poporul Israel.

Întrucât nu au apărut roadele timpurii, Ei știa că nu se vor face nici roadele ulterioare la acest popor necredincios, și astfel a blestemat smochinul, aceasta fiind o anticipare ilustrată a căderii națiunii, ce avea să se întâmple în anul 70 d.Cr.

Să reținem că deși Israelul *necredincios* va rămâne fără rod în veci, *o rămășiță* din poporul Israel se va întoarce la Mesia, după Răpire. Israeliții din această rămășiță îi vor aduce roadă în timpul Marii Strămtorări și în timpul Domniei Sale de o mie de ani.

Deși interpretarea primordială a acestui pasaj se referă la națiunea Israel, ea se aplică și la oamenii din toate veacurile care sunt grozavi cu vorba, dar foarte neroditori cu fapta.

21:20-22 Când *ucenicii* și-au exprimat uimirea față de uscarea bruscă a pomului, Domnul le-a spus că ei înșiși ar putea face lucrări și mai mari, dacă ar avea **credință**. De pildă, ei ar putea spune unui munte: „**Ridică-te de aici, și aruncă-te în mare**“, și s-ar face întocmai. Și „**Tot ce veți cere cu credință, prin rugăciune, veți primi**.“

Din nou, se cuvine să explicăm că aceste făgăduințe — aparent total necondiționate — cu privire la rugăciune trebuie înțelese în lumina tuturor învățăturilor Bibliei asupra acestui subiect. Versetul 22 nu înseamnă că orice creștin poate cere tot ce dorește, așteptându-se să primească ceea ce a cerut. El trebuie să se roage în conformitate cu condițiile expuse în Biblie.

E. Autoritatea lui Isus pusă la îndoială (21:23-27)

21:23 Când Isus S-a dus în curtea din Templul propriu-zis, **preoții cei mai de seamă și bătrânii norodului** L-au întrerupt din vorbă, pentru a-L întreba cine L-a dat autoritatea de a-i învăța pe oameni, de a face minuni și de a curăți templul. Ei sperau astfel să-L prindă în cursă, indiferent ce răspuns va da. Dacă pretindea că are autoritate de la Sine, ca Fiu al lui Dumnezeu, atunci aveau să-L acuze de blasfemie. Dacă pretindea că are autoritate de la oameni, ei aveau să-L discrediteze. Iar dacă pretindea că are autoritatea de la Dumnezeu, ei aveau să-L conteste această autoritate. Căci ei se considerau pe ei înșiși păzitorii credinței, profesioniștii, care prin pregătirea lor for-

mală și faptul că au fost desemnați de oameni în funcția pe care o dețineau, se considerau autorizați să conducă viața religioasă a poporului. Dar Isus nu avusese parte de nici o educație formală și, bineînțeles, nu se bucura de nici o autorizație din partea conducătorilor Israelului. Contestația lor reflecta resentimentul manifestat dintotdeauna de profesioniștii în materie de religie, împotriva unor oameni dotați cu puterea ungerii divine!

21:24,25 Domnul S-a oferit să le explice autoritatea Lui, cu condiția ca ei să răspundă la o întrebare: „A fost botezul lui Ioan **din cer, sau dela oameni?**“ Prin botezul lui Ioan se înțelege „semnificația lucrării lui Ioan“. Prin urmare, întrebarea reală era: „Cine l-a autorizat pe Ioan să-și desfășoare lucrarea? Fusese el ordinar de oameni, sau de Dumnezeu? De ce acreditări dispunea el din partea conducătorilor Israelului?“ La toate acestea, răspunsul evident a fost că Ioan fusese un om trimis de Dumnezeu. Puterea Lui provenea din *ungerea sa divină*, nu din *aprobarea oamenilor*.

Preoții și bătrânii poporului s-au trezit dintr-odată într-o dilemă: Dacă recunoșteau că Ioan a fost trimis de la Dumnezeu, cădeau în cursă. Doar Ioan le îndreptase oamenii privind spre Isus, ca Mesia. Dacă autoritatea lui Ioan era de proveniență divină, atunci de ce nu s-au pocăit și nu au **crezut** în Cristos?

21:26 Pe de altă parte, dacă spuneau că Ioan nu a fost împuternicit de Dumnezeu, ei adoptau o poziție prin care s-ar fi expus batjocurilor oamenilor, întrucât cei mai mulți din popor îl considerau **pe Ioan drept prooroc**, venit de la Dumnezeu. Dacă ar fi dat răspunsul corect, că Ioan fusese trimis de Dumnezeu, ar fi obținut răspunsul la propria lor întrebare, anume că Isus era Mesia, al cărui premergător fusese Ioan.

21:27 Dar ei au refuzat să privească faptele drept în față, prefăcându-se că sunt neștiutori. Nu, nu știau de unde vine puterea lui Ioan! Atunci Isus a spus: „**Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac aceste lucruri**.“ Ce rost avea să le spună un lucru pe care deja îl cunoșteau, dar nu erau dispuși să-l recunoască?

F. Parabola celor doi fii (21:28-32)

21:28-30 Pilda aceasta reprezintă o muștrare severă la adresa preoților celor mai de seamă și a bătrânilor poporului, pentru eșecul acestora de a da curs chemării lui Ioan la pocăință și credință. Este vorba despre **un om** care avea doi fii, pe care i-a

rugat să lucreze în via sa. Unul a refuzat, dar până la urmă s-a răzgândit și s-a dus. În schimb celălalt, deși s-a învoit imediat să se ducă, în realitate nu s-a dus.

21:31, 32 Când au fost întrebați care din cei doi fii a făcut voia tatălui său, conducătorii religioși s-au osândit pe ei înșiși, fără să-și dea seama, spunând: „**Cel dintâi**“.

Domnul Insuși a tâlmăcit pilda, spunând că: **vameșii și prostituatele** erau aidoma primului fiu. Aceștia nu au făcut caz, la început, că îl vor asculta pe Ioan Botezătorul, dar în cele din urmă s-au pocăit și au crezut în Isus. În schimb, conducătorii religioși erau ca fiul al doilea. Cu gura ei aprobau propovăduirea lui Ioan, dar niciodată nu și-au mărturisit păcatele și nu și-au pus încrederea în Mântuitorul. De aceea, păcătoșii cei mai răi au intrat în împărăția lui Dumnezeu, în vreme ce conducătorii religioși, plini de sine și îngâmfați, au rămas afară. La fel este și în ziua de astăzi. Oamenii cărora nu le este rușine să se numească păcătoși primesc evanghelia, mai degrabă decât cei acoperiți cu o pojghiță subțire de falsă pioșenie.

Sintagma „**Ioan a venit la voi umblând în calea neprihănirii**“ înseamnă că el a venit propovăduind necesitatea dobândirii neprihănirii prin pocăință și credință.

G. Parabola viticultorilor răi (21:33-46)

21:33-46 Răspunzând în continuare la întrebarea despre autoritate, Isus a rostit o altă pildă, despre un gospodar, care a sădit o vie. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teac în ea, și a zidit un turn. Apoi a dat-o în arendă unor viticultori, și a plecat în altă țară îndepărtată. Când a venit vremea roadelor, i-a trimis pe robii săi la viticultori, ca să ia partea lui de rod. Dar viticultorii pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorât, iar pe altul l-au ucis cu pietre. Când a mai trimis alți robi, aceștia au avut parte de același tratament. A treia oară, l-a trimis... pe fiul său, crezând că-l vor trata respectuos. Știind bine că acesta era moștenitorul, ei l-au omorât, cu gând să pună mâna pe moștenirea lui.

21:40, 41 În acest punct, Domnul i-a întrebat pe preoți și pe bătrâni ce va face stăpânul viei viticultorilor acelora? Ei au răspuns: „**Pe ticăloșii aceia ticălos îi va pierde, și via o va da altor viticultori, care-i vor da rodirile la vremea lor.**“

Parabola aceasta nu este greu de tâlmăcit. Dumnezeu este proprietarul viei iar Israel este via (Ps. 80:8; Isa. 5:1-7; Ier. 2:21).

Gardul este Legea lui Moise, care separa Israelul de Neamuri și-i păstra pe israeliți ca popor distinct, pus deoparte pentru Domnul. Prin procedeul metonimiei, teacul reprezintă roada pe care Israel trebuia s-o fi produs pentru Dumnezeu. Turnul sugerează ochiul veghetor, cu care Iehova avea grijă de poporul Său. Viticultorii sunt preoții cei mai de seamă și cărturarii.

De nenumărate ori, Dumnezeu Și-a trimis robii, proorocii, la poporul Israel, căutând în via Sa roadele părtașiei, sfințeniei și iubirii. Dar ei i-au prigunit pe prooroci iar pe unii dintre ei i-au omorât. În cele din urmă, Dumnezeu Și-a trimis Fiul, spunând: „**Vor primi cu cinste pe Fiul Meu**“ (v. 37). Mai marii preoților și cărturarii au spus însă: „**Acesta este moștenitorul**“ — o recunoaștere fatală. Căci în particular ei recunoșteau că Isus este Fiul lui Dumnezeu (deși în public tăgăduiau acest lucru), și astfel au răspuns la propria lor întrebare referitoare la autoritatea Lui. Autoritatea Lui provenea din faptul că era și este Dumnezeu Fiul.

În parabolă este citată declarația lor, care sună astfel: „**Iată moștenitorul. Veniți să-L omorâm și să punem mâna pe moștenirea lui**“ (v. 38). În realitate ei au spus: „**Dacă-L lăsăm așa, toți vor crede în El și vor veni romanii și ne vor nimici, și locul nostru, și neamul**“ (Ioan 11:48). Și astfel L-au respins și L-au răstignit.

21:42 Când Mântuitorul a întrebat ce va face proprietarul viei, răspunsul lor i-a osândit, așa cum reiese din versetele 42 și 43. El a citat cuvintele din Psalmul 118:22: „**Piatra pe care au lepădat-o zidarii a ajuns să fie pusă în capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, și este minunat în ochii noștri.**“ Când Cristos, Piatra, S-a înfățișat zidurilor — adică liderilor Israelului — ei nu au găsit nici un loc pentru El în cadrul planurilor lor de construcție, ci L-au dat la o parte, ca nefolositor. Dar după moartea Sa, El a fost înviat din morți și l s-a dat un loc de pre-eminență de către Dumnezeu. El a fost făcut piatra cea mai importantă (cheia de boltă) a clădirii lui Dumnezeu: „**De aceea și Dumnezeu L-a înălțat nespun de mult, și l-a dat Numele care este mai presus de orice nume.**“ (Fil. 2:9)

21:43 Apoi Isus a vestit fără înconjur că împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la Israel și dată unui neam, care va aduce roadele convenite. Și exact așa s-a întâmplat. Israel a fost pus deoparte ca popor ales al lui Dumnezeu și a fost orbit din punct de vedere

judiciar. Peste poporul care L-a respins pe Mesia al său a venit o împietrire. Profeția conform căreia: **împărăția lui Dumnezeu** avea să fie luată de la Israel și dată unui neam care aduce roadele cuvenite a fost interpretată ca o referire la: (1) biserică, întrucât este alcătuită din evrei credincioși și Neamuri (ne-evrei) — „un neam sfânt, un popor pe care Dumnezeu Și l-a câștigat ca să fie al Lui“ (1 Petru 2:9); sau (2) la acea parte credincioasă din Israel, care va rămâne în viață la a Doua Venire a Domnului. Israelul răscumpărat va aduce roadă pentru Dumnezeu.

21:44 „Cine va cădea peste piatra aceasta va fi zdrobit de ea; iar pe acela peste care va cădea ea îl va spulbera.“ În prima parte a versetului, piatra este pământul (terenul); în a doua parte, se coboară din cer. Asta ne sugerează cele două venituri ale lui Cristos. Când a venit El prima oară, liderii evrei s-au poticnit de El și au fost zdrobiți. Când va veni a doua oară, va coborî cu judecata, spulberându-i pe vrăjmașii Lui.

21:45, 46 Mai marii preoților și fariseii și-au dat seama că aceste parabole se referă direct la ei, ca răspuns la întrebarea pusă de ei cu privire la autoritatea lui Cristos. Ei ar fi dorit să-L prindă chiar atunci, acolo unde se găsea, dar s-au temut de mulțimi, care încă îl considerau pe Isus un profet.

H. Parabola nunții fiului de împărat

(22:1-14)

22.1-6 Isus nu a terminat cu preoții cei mai de seamă și fariseii. Recurgând la parabola nunții fiului de împărat, El l-a înfățișat din nou pe Israelul cel binecuvântat ca fiind dat la o parte, iar Neamurile disprețuite așezate la masă, ca oaspeți. El a asemănat împărăția cerurilor cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său. Invitația a fost făcută în două etape. Mai întâi, a fost făcută invitația personală, de către slujitori, invitație care a fost respinsă. A doua invitație anunța că ospățul a fost lărgit. Dar și această a doua invitație a fost tratată cu dispreț de unii, care au fost prea ocupați cu munca lor la gospodăriile și afacerile lor, iar de alții a fost tratată cu violență, aceștia punând mâna pe robi, bătându-și joc de ei și omorându-i.

22.7-10 Regele s-a mâniat atât de tare încât i-a nimicit pe ucigașii aceia și le-a ars cetatea. Renunțând la prima listă cu invitați, el a emis o invitație generală, poftindu-i pe toți să vină. De data aceasta n-a mai rămas nici un loc liber în sala unde se ținea nunta.

22:11-13 Dar între oaspeți s-a găsit unul care nu avea haina de nuntă. Întrebat de ce nu este îmbrăcat ca de nuntă, acesta a amuțit. Împăratul a poruncit să fie aruncat în noaptea de afară, unde va fi plânsul și scrâșnirea dinților. Trebuie menționat că slujitorii din versetul 13 nu sunt aceiași cu slujitorii din versetul 3.

22:14 Domnul nostru a încheiat parabola cu cuvintele: „Căci mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși.“

Cât privește semnificația parabolei, împăratul este Dumnezeu și Fiul Său este Domnul Isus. Ospățul de nuntă este o descriere adecvată a bucuriei și însuflețirii care caracterizează împărăția cerurilor. A introduce biserica în calitatea ei de mireasă a lui Cristos în acest punct ar complica în mod inutil tabloul. Gândul principal este darea la o parte a Israelului — nu chemarea distinctivă a bisericii și destinul ei special.

Prima etapă a invitației îl înfățișează pe Ioan Botezătorul și pe cei doisprezece ucenici, invitând cu căldură Israelul la ospățul de nuntă. Dar poporul Israel a refuzat invitația. Cuvintele „dar ei n-au vrut să vină“ (v. 3) au atins apogeul în momentul răstignirii.

A doua etapă a invitației sugerează vestirea evangheliei către iudeii din cartea Faptele Apostolilor. Unii au tratat mesajul cu dispreț. Alții i-au tratat pe mesageri cu violență; cei mai mulți dintre apostoli au fost martirizați.

Regele, pe bună dreptate mâniat pe Israel, și-a trimis „oștile sale“, adică pe împăratul Titus și legiunile romane, ca să distrugă Ierusalimul și majoritatea locuitorilor săi, în anul 70 după Cristos. Acestea erau „oștile Sale“ în sensul că El s-a folosit de ele ca instrumente ale Sale, prin care să-l pedepsească pe Israel. Oștile erau, oficial, ale Sale, chiar dacă ele nu-L cunoșteau pe El personal.

Acum Israelul este dat la o parte, pe plan național, iar evanghelia este vestită Neamurilor, atât celor buni, cât și celor răi, tuturor categoriilor de oameni, din toate gradele de respectabilitate (Fapte 13:45, 46; 28:28). Dar realitatea fiecărui individ care vine este pusă la încercare. Omul care nu avea haina de nuntă este cel care mărturisește cu buzele că este gata pentru împărăție, dar care nu a fost niciodată îmbrăcat cu neprihănirea lui Dumnezeu prin Domnul Isus Cristos (2 Cor. 5:21). În realitate, nu a fost și nu este nici o scuză pentru omul fără haina de nuntă. După cum remarcă comentatorul biblic Ryrrie, pe

vremea aceea era obiceiul ca oaspeților care nu aveau hainele corespunzătoare să li se pună la dispoziție asemenea haine. Evident, omul din parabolă nu a profitat de situația avantajoasă care i s-a pus la dispoziție. Fără Cristos, el rămâne mut, când este întrebat cu ce drept are pretenția să intre în împărăție (Rom. 3:19). Pierzarea lui este întunericul de afară, unde este plânsul și scrâșnirea dinților. Plânsul sugerează suferința din iad. Unii sunt de părere că scrâșnirea dinților ar însemna că persoanele respective continuă să-L urască și să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu chiar și în iad. În acest caz, se demolează opinia unora, care susțin că flăcările iadului ar exercita un efect purificator asupra celor afectați de ele.

Versetul 14 se referă la întreaga parabolă, nu doar la incidentul cu omul lipsit de haina de nuntă. **Mulți sunt chemați**, adică, chemarea evangheliei este adresată multora. Dar **puțini sunt aleși**. Unii resping chemarea și chiar și dintre cei care o acceptă se dovedește, până la urmă, că unii nu au acceptat-o decât cu gura, în realitate inima lor respingând-o. Toți cei care răspund la vestea cea bună sunt aleși. Singurul mod în care poate ști cineva dacă este ales este acela de a vedea ce va face cu Domnul Isus Cristos. După cum se exprimă comentatorul Jennings: „Toți sunt chemați să se bucure de ospăț, dar nu toți sunt dispuși să-și pună încrederea în Dătătorul, lăsându-L pe acesta să-i îmbrace cu haina corespunzătoare pentru ospăț.”

I. **Dați Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu (22:15-22)**

Capitolul 22 este un capitol alcătuit din întrebări, care consemnează încercările a trei echipe diferite de a-L prinde în cursă pe Fiul lui Dumnezeu.

22:15, 16 Avem mai întâi încercarea **fariseilor și a irodienilor**. Deși aceste două grupări se aflau în relație de vrăjmășie aprigă, acum sunt unite prin ura lor comună împotriva Mântuitorului. Ei urmăreau să-L determine pe Cristos să facă o afirmație de natură politică, cu grave implicații pentru națiune. În acest scop, ei s-au servit de deosebirea de păreri care exista între evrei cu privire la loialitatea față de Cezar. Unii se opunea cu îndârjire ideii de a fi supuși unui împărat neevreu. Alții, ca irodienii, adoptau o poziție mai moderată.

22:17 Mai întâi, ei au făcut aprecieri

nesincere cu privire la puritatea caracterului Său, la curăția Sa lăuntrică și curajul Său, după care au lansat întrebarea-bombă: „**Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?**”

Dacă Isus răspundea „Nu”, risca nu numai să-i antagonizeze pe irodieni, ci și să fie acuzat de rebeliune împotriva guvernului roman. În cazul unui răspuns negativ, fariseii L-ar fi ridicat imediat, formulând capete de acuzare împotriva Lui. Dar dacă răspundea afirmativ, risca să intre în contradicție cu spiritul intens naționalist al iudeilor și risca să piardă sprijinul oamenilor de rând — sprijin care, până în acest punct, i-a împiedicat pe liderii religioși să scape de El.

22:18, 19 Isus i-a acuzat pe față, făcându-i **fătarnici**, care încearcă să-L prindă în cursă. Apoi i-a rugat să-I arate **banul birului** — în realitate, un dinar, adică moneda cu care se plătea impozitul către guvernul roman. Ori de câte ori evreei vedeau chipul și titlul Cezarului pe această monedă, își aduceau aminte, cu tristețe, că se aflau sub autoritatea Nearmurilor, care au impus impozite asupra lor. Dinarul ar fi trebuit să le reamintească însă că robia lor față de Roma era urmarea păcatului lor. Căci dacă ar fi rămas credincioși lui Iehova, întrebarea dacă se cuvenea să plătească impozit Cezarului nu s-ar fi ivit niciodată.

22:20, 21 Isus i-a întrebat: „**Chipul acesta și slovele scrise pe el, ale cui sunt?**” Ei n-au avut încotro și au răspus: „**Ale Cezarului.**” Atunci Domnul le-a spus: „**Dați dar Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!**”

Întrebarea pusă inițial de ei s-a întors împotriva lor, ca un bumerang. Ei speraseră să-L poată prindă pe Isus în cursă, cu întrebarea despre birul datorat Cezarului. El însă le-a demascat eșecul de a-l da lui Dumnezeu tributul care I se cuvine. Deși profund nemulțumiți, ei îi dădeau Cezarului ce i se cuvenea, dar nesocoteau lucrurile pe care le cerea Dumnezeu în viața lor. Iar acum în fața lor se afla Acela care este oglindirea Slavei lui Dumnezeu și întipărirea ființei Lui (Evr. 1:3), dar ei nu l-au acordat locul ce I se cuvenea.

Răspunsul lui Isus arată că credinciosul deține cetățenie dublă. El poartă răspunderea de a fi supus și a sprijini financiar forma de guvernământ lăsată de Dumnezeu pe pământ. El nu are voie să-i vorbească de rău pe cei care guvernază asupra sa, după cum nu-i este îngăduit să se lase antrenat în eforturi menite să răstoarne autoritatea sub care se

află. Dimpotrivă, el trebuie să se roage pentru toți cei aflați în poziții de autoritate. Ca cetățean al cerului, el are răspunderea de a fi supus lui Dumnezeu. Dacă se ivește vreodată un conflict între aceste două loialități, prima lui loialitate va fi întotdeauna față de Dumnezeu (Fapte 5:29).

Când citim versetul 21, cei mai mulți dintre noi avem tendința de a sublinia partea care se referă la Cezar, trecând cu multă ușurință peste cea referitoare la Dumnezeu — exact greșeala pentru care i-a mustrat Isus pe farisei!

22:22 Când au auzit fariseii răspunsul Lui, și-au dat îndată seama că au pierdut partida și, profund mirați, au plecat.

J. Saduchei și întrebarea încuietorie despre înviere (22:23-33)

22:23, 24 După cum am arătat deja, saduchei erau echivalentul teologilor liberali din vremea noastră, cei care negau învierea cu trupul, existența îngerilor și miracolele. În realitate, negările lor depășeau la număr aserțiunile lor.

Mai mulți saduchei au venit la Isus, cu o istorie ticiuită dinainte pentru a discredita ideea învierii. Ei l-au amintit lui Isus despre legea privitoare la căsătoria levirată (între cumnat și cumnată), de la Deuteronom 25:5. Potrivit prevederilor legii, dacă un israelit murea fără să lase copii, fratele lui avea datoria să se căsătorească cu văduva rămasă, pentru a păstra numele familiei în Israel și a nu fi înstrăinată moștenirea (averea).

22:25-28 Întrebarea încuietorie se referea la o femeie care și-a pierdut soțul, căsătorindu-se apoi cu unul din frații acestuia. Când a murit al doilea frate, ea s-a căsătorit cu al treilea — și așa mai departe, până la al șaptelea. În cele din urmă, a murit și femeia. În acest punct ei lansează întrebarea, menită să-L umilească pe Domnul, care este Învierea (Ioan 11:25): „**La înviere, nevasta căruia din cei șapte va fi ea? Fiindcă toți au avut-o de nevastă.**“

22:29 Ceea ce voiau ei să spună era că ideea învierii presupunea dificultăți insurmontabile și, prin urmare, nu era rezonabilă și deci nu era reală. Isus a răspuns că dificultatea nu consta în doctrina propriu-zisă, ci în mintea lor, căci ei nu cunoșteau **Scripturile și puterea lui Dumnezeu.**

Mai întâi de toate, ei nu cunoșteau **Scripturile**. Biblia nu afirmă nicăieri că relația soț-soție va continua în cer. Deși bărbații se vor distinge ca bărbați iar femeile ca femei,

și unii și alții vor fi ca îngerii, în sensul că aceștia nici nu se căsătoresc: nici nu se însoară, nici nu se mărită.

În al doilea rând, ei nu cunoșteau **puterea lui Dumnezeu**. Dacă a putut El crea oameni din țărâna pământului, oare nu putea El tot atât de lesne să invite țărâna celor care muriseră deja, refăcând trupurile lor în trupuri slăvite?

22:30-32 Apoi Domnul Isus a adus un argument din Scriptură, care arată că învierea este o necesitate absolută. În Exod 3:6 Dumnezeu se numește pe Sine **Dumnezeul lui Avraam... Isaac și... Iacob**. Dar Isus subliniază că „**Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți, ci al celor vii.**“ Dumnezeu a încheiat legăminte cu acești oameni, dar ei au murit înainte ca aceste legăminte să se împlinescă pe deplin. Prin urmare, cum poate Dumnezeu să se numească Dumnezeu al a trei oameni ale căror trupuri se află în mormânt? Cum ar putea Cel care nu poate să nu-și țină promisiunile să-și respecte promisiunile făcute către oameni care au murit deja? Singurul răspuns posibil este: învierea!

22:33 Nici nu e de mirare că mulțimile au rămas înmărmurite de învățătura Sa! Noi, cei de azi, suntem la fel de înmărmuriți!

K. Marea Poruncă (22:34-40)

22:34-36 Când au auzit Fariseii că Isus le-a astupat gura Saducheilor, cei care erau antagoniștii lor, au venit la El să-L descoase. Purtătorul lor de cuvânt, un avocat, L-a rugat pe Isus să numească cea mai mare dintre poruncile legii.

22:37, 38 Cu multă iscusință, Domnul Isus a rezumat obligația omului față de Dumnezeu, ca prima și cea mai mare poruncă: „**Să iubești pe Domnul, Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău.**“ În relatarea lui Marcu apare și expresia: „și cu toată tăria ta“ (Marcu 12:30). Asta înseamnă că prima obligație a omului este de a-L iubi pe Dumnezeu cu întreaga sa ființă. După cum a remarcat cineva: inima se referă la emoții, sufletul la voință, mintea la intelect iar tăria la natura fizică.

22:39, 40 Atunci Isus a adăugat că a doua responsabilitate a omului este aceea de a-și iubi aproapele ca pe sine însuși. Barnes remarcă următoarele: „Dragostea față de Dumnezeu și față de om cuprinde toată sfera religiei — exact ceea ce avuseseră în vedere Moise, proorocii, Mântuitorul și apostolii.“ Ar trebui să ne gândim adesea la cuvintele

acestea: „iubește-ți aproapele ca pe tine însuși!“ Ar trebui să ne gândim cât de mult ne iubim pe noi înșine, cât de multe din activitățile noastre se concentrează asupra asigurării de confort și îngrijire maximă pentru noi înșine. Apoi trebuie să încercăm să ne imaginăm cum ar fi dacă am revărsa această dragoste asupra semenilor noștri. Și, făcând un pas mai departe, ar trebui să trecem la acțiune și să punem în practică acest lucru. Un asemenea comportament nu este natural, nu vine de la sine, ci este supranatural. Numai cei care au fost născuți din nou pot să-l facă și chiar și atunci numai când îi permit lui Cristos să realizeze acest lucru prin ei.

L. Fiul lui David este Domnul lui David (22:41-46)

22:41, 42 Pe când fariseii erau încă uimiți de răspunsul dat de Isus avocatului, El i-a confruntat cu o problemă: „Ce credeau ei despre Cristos? Al cui Fiu este El?“

Majoritatea fariseilor nu credea că Isus este Cristosul; ei încă îl așteptau pe Mesia. Prin urmare, Isus nu i-a întrebat: „Ce credeți despre Mine?“ (deși, desigur, despre aceasta era vorba). El a întrebat la modul general, al căruia Fiu ar fi Mesia când ar apare.

Ei au răspuns corect, că Mesia va fi urmașul lui David.

22:43, 44 Atunci Domnul Isus a citat Psalmul 110:1, unde David spune următoarele: „**Domnul a zis Domnului meu: «Șezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale.»**“ Prima dată termenul „Domnul“ se referă la Dumnezeu Tatăl iar a doua oară la Mesia. Deci David L-a numit pe Mesia Domnul său.

22:45 Apoi Isus a pus următoarea întrebare: „**Deci, dacă David îl numește Domn, cum este El fiul lui?**“ Răspunsul este că Mesia este și Domnul lui David, și Fiul lui David — și Dumnezeu, și om! Ca Dumnezeu, El este Domnul lui David; ca Om, El este Fiul lui David.

Dacă fariseii s-ar fi lăsat învățați, ei și-ar fi dat seama că Isus este Mesia — Fiul lui David, prin spița Mariei, și Fiul lui Dumnezeu, revelat de cuvintele, faptele și purtările Sale.

22:46 Dar ei au refuzat să vadă. Complet derutați de înțelepciunea Lui, ei au încercat să-L păcălească cu întrebările lor. Dar după această confruntare, au recurs la o altă metodă: *violența*.

M. Avertismentul împotriva pericolului de a rosti cuvinte frumoase, dar a avea o purtare contrară acestora (23:1-12)

23:1-4 În versetele cu care începe capitoul acesta Mântuitorul avertizează mulțimile și pe ucenicii Săi față de pericolul cărturarilor și fariseilor. Acești lideri ședeau pe scaunul lui Moise sau predau Legea lui Moise. În general, învățăturile lor erau mai bune decât conduita lor. Crezul lor era mai bun decât practica de viață. Era un caz clasic de cuvinte frumoase, fără acoperire în practică. Așadar Isus le-a spus: „...**toate lucrurile pe care vă spun ei să le păziți păziți-le și faceți-le; dar după faptele lor să nu faceți.**“

Ei impuneau cerințe extrem de stringente (probabil interpretări extrem de literale ale legii — „litera legii“) asupra poporului, dar nu dădeau nimănui ajutor să poarte aceste poveri insuportabile.

23:5 Ei respectau ritualuri și datini religioase, ca să fie văzuți de oameni, și nu din convingerea lor lăuntrică. Un exemplu, în acest sens, îl constituia folosirea filacteriilor. Când le-a poruncit israeliților să lege cuvintele Sale ca semn pe mâinile lor și ca fruntării între ochii lor (Ex. 13:9, 16; Deut. 6:8; 11:18), gândul avut în vedere de Dumnezeu a fost ca legea să fie mereu înaintea lor, călăuzindu-le activitățile. Ei au redus această poruncă spirituală la o interpretare fizică, literală. Și astfel au încapsulat versete din Scriptură în cutii de piele, pe care le-au legat de mâini sau de frunte. Ei nu erau preocupați de împlinirea legii, cât de purtarea acestor filacterii ridicol de mari, care să le dea înfățișarea de oameni super spirituali. Legea mai porunceea ca evreii să poarte ciucuri cu fir albastru la colțurile hainelor lor (Num. 15:37-41; Deut. 22:12). Aceste trăsături distinctive aveau menirea să le reamintească faptul că erau un popor deosebit și că trebuiau să aibă o purtare net separată de restul popoarelor, de Neamuri. Fariseii nesocoteau învățămintele spirituale și se mulțumeau să-și facă ciucurii cât mai lungi.

23:6-8 Ei își dădeau importanță prin faptul că se luptau după locurile de onoare la ospete și în sinagogi. Ei își gădilau eul lor propriu și le plăcea să li se facă plecăciuni prin piețe și să le zică oamenii Rabi (care înseamnă „învățătorul meu“ sau „Cel mare“).

23:9, 10 Aici Domnul Și-a avertizat ucenicii asupra pericolului de a folosi titluri distinctive, care se cuvin, de fapt, doar lui Dumnezeu. Nu trebuie să ni se spună „Rabi“

ca titlu distinctiv, deoarece numai Unul este Învățătorul nostru: Cristos. Nici unui om nu avem voie să-i spunem Părinte, deoarece numai Dumnezeu este Părintele sau Tatăl nostru. Iată ce scrie Weston pe această temă:

Este o declarație a relației esențiale a omului cu Dumnezeu. Credinciosul e definit de trei lucruri: ceea ce este, ceea ce crede și ceea ce face — sau doctrină, experiență și practică. Ființa spirituală a omului are nevoie de trei lucruri: viață, instruire, călăuzire; sau exact ceea ce proclamă Domnul în șase cuvinte, în Evanghelie: „Eu sunt calea, adevărul și viața“. Nu-i acordați nimănui titlul de „Părinte“, căci nici un om nu poate dăruii sau susține viața spirituală; nu-l ridicăți pe nici un om pe un piedestal, ca învățător infailibil; nu-i permiteți nimănui să-și aroge titlul de director spiritual; relația dumneavoastră cu Dumnezeu și cu Cristos este la fel de apropiată ca a oricărei alte persoane.⁴²

Semnificația evidentă a cuvintelor Mântuitorului este aceea că în împărăția cerurilor toți credincioșii formează o frăție, fiind în raporturi de egalitate și neexistând titluri distinctivă care să-l așeze pe unul deasupra celui alt. Și totuși, câte titluri pompoase s-au încetățenit în creștinismul contemporan: Reverend, Părinte, Sfinția voastră, Înalt prea sfinția voastră, și o mulțime de alte titluri. Chiar și termenul aparent inofensiv de „Doctor“ înseamnă învățător în latină. (Acest avertisment se referă, neândoios, la latura *spirituală*, mai degrabă decât la relația academică sau la profesia de medic. Firește, nu vom împiedica un copil să se adreseze tatălui său cu termenul de părinte, după cum nu am concepe ca pacientul să se adreseze unui medic decât cu formula „Domnule Doctor“.) În ce privește relațiile pământești, regula de care trebuie să ținem seama este: „dați cinste tuturor celor cărora li se cuvine cinste“ (Rom. 13:7).

23:11, 12 Din nou, caracterul revoluționar al împărăției cerurilor reiese din faptul că adevărata măreție este exact opusul concepției majorității oamenilor. Isus a spus: „Cine este cel mai mare între voi trebuie să fie robul vostru. Iar cine se înalță pe sine va fi smerit și cine se smerește pe sine va fi înălțat.“ Adevărata măreție se arată când cineva se apleacă să slujească. Fariseii care se înălțau pe ei înșiși aveau să fie smeriți. Adevărații ucenici care se smeresc vor fi înălțați la vremea cuvenită.

N. Nelegiuirile cărturarilor și fariseilor (23:13-36)

Domnul Isus a rostit apoi o serie de condamnări la adresa ipocriților religioși din vremea Sa. Acestea nu au fost „blesteme“, ci mai degrabă expresii de intristare cu privire la soarta lor, echivalând cu sensul actual al cuvântului „vai“, în expresia „Vai de tine!“ sau „Vai de el!“.

23:13 Primul „vai“ este îndreptat împotriva îndărătniciei și obstrucționismului lor. Ei refuzau să intre în împărăție și, în același timp, îi împiedicau și pe alții să intre. Ciudat este că liderii religioși sunt adesea cei mai activi împotriviți ai evangheliei harului! Ei ar tolera orice, numai vestea bună a evangheliei nu! Omul firesc nu vrea să fie obiectul harului lui Dumnezeu și nu vrea ca Dumnezeu să-și arate harul și altora.

23:14 Al doilea vai⁴³ atacă acțiunea prin care ei își însușeau casele văduvelor, căutând să-și acopere fapta prin rugăciuni lungi. Unele culte deraiate din vremea noastră folosesc tehnici similare, căutând să înduplece văduve în vârstă sau uneori chiar credincioși lipsiți de discernământ să treacă averea lor în numele și contul așa-numitei „biserici“. Asemenea pretinși posesori ai evlaviei vor primi o osândă și mai mare.

23:15 A treia acuzație împotriva lor se referă la râvna lor greșit canalizată. Astfel, ei mergeau până în pânzele albe să facă un singur convertit, dar după ce acesta era câștigat, îl făceau să fie de două ori mai rău decât ei înșiși. Iarăși, putem stabili o analogie cu zelul cultelor deraiate din vremea noastră. Grupurile acestea se duc din casă în casă, vizitând cartiere întregi, doar să poată câștiga un singur convertit, pe care să-l corupă apoi cu învățăturile lor stricute. Aici se aplică ceea ce a spus cineva: „Cei mai convertiți devin cei mai perversiți.“

23:16-22 În al patrulea rând, Domnul i-a condamnat pentru cazuistica lor, pentru priceperea de a se juca cu cuvintele, în scopuri necinstite. Ei și-au clădit un întreg sistem de raționamente false, numai să nu trebuiască să plătească ceea ce datorau, doar pentru a evita să-și țină promisiunile. De exemplu, ei propovăduiau că dacă jură cineva pe templu, nu este obligat să plătească, dar dacă jură pe aurul din templu, atunci trebuie să-și îndeplinească juruința. Ei afirmă că cine jură pe darul de pe altar are obligativitatea legală de a-și ține promisiunea, în vreme ce persoana care jura pe altarul gol nu are această obligativitate. Astfel, ei

puneau mai mult preț pe aurul care se afla deasupra lui Dumnezeu (căci templul era casa lui Dumnezeu), și pe darul care era pe altar (o valoare materială oarecare), care era tratat mai presus de altarul însuși. Astfel ei vedeau că sunt mai interesați de partea materială, decât de cea spirituală. Erau mai preocupați de a primi (darul), decât de a da (căci altarul era locul unde se făceau daruri).

Adresându-li-se cu termenul: „povățuitori orbi“, Isus le-a demascat cazuistica. Aurul din templu căpăta valoare specială doar pentru că era asociat cu locuința lui Dumnezeu. Altarul era acela care conferea valoare darului aflat deasupra lui. Oamenii care cred că aurul are o valoare proprie, intrinsecă sunt orbi; el dobândește valoare doar în măsura în care este folosit spre slava lui Dumnezeu. Darurile făcute din motive carnale (firești) sunt lipsite de valoare; în schimb, cele pe care le facem Domnului sau în Numele Domnului au valoare eternă.

Realitatea este că indiferent pe ce jurau acești farisei, Dumnezeu era implicat iar ei erau obligați să-și respecte jurământul. Oamenii nu pot scăpa de obligațiile lor doar prin construirea unor argumente, oricât de sofisticate ar fi acestea. Jurămintele făcute trebuiesc aduse la îndeplinire iar promisiunile trebuiesc respectate. Este inutil să încercăm să recurgem la detalii de natură tehnică, pentru a ne eschiva de la îndatoririle noastre.

23:23, 24 Al cincilea „vai“ este rostit împotriva ritualismului golit de realitate. Cărturarii și fariseii dăruiau cu meticulozitate Domnului a zecea parte din cele mai nesemnificative ierburi și plante din grădina lor. Isus nu i-a condamnat pentru această minuțiozitate în privința ascultării, dar i-a osândit pentru că erau total lipsiți de scrupule când era vorba să dea dovadă de dreptate, de îndurare și de omenie față de alții. Recurgând la o expresie de o neântrecută măiestrie, Isus i-a descris pe acești lideri ca pe unii care încearcă să strecoare țânțarul, dar înghit cămila. Specia de țânțar despre care este vorba în text era o insectă mică, ce adesea cădea în paharul cu vin, era strecurată prin absorbția vinului printre dinți. Cât de ridicolă era grija deosebită de care dădeau ei dovadă în cazul unei insecte nesemnificative, „înghițind“ apoi cel mai mare animal necurat din Palestina! Fariseii erau mult mai preocupați de lucrurile mărunte și nesemnificative, fiind însă orbi cu privire la păcatele enorme, cum ar fi ipocrizia, necinstea, cruzimea și lăcomia. Ei și-au pierdut orice simț al proporțiilor.

lor.

23:25, 26 Al șaselea „vai“ se referă la îndeplinirea formală a unor reguli exterioare. Fariseii, care aveau grijă să mențină în afară o imagine de religiozitate și morală, erau plini, în inimile lor, de răpire și de necumpătate.⁴⁴ Ei trebuiau să curețe mai întâi partea din afară a paharului și a blidului, adică să se asigure că inimile lor au fost curățite prin pocăință și credință. Abia apoi putea fi acceptabilă purtarea lor exterioară! E o deosebire între persoana și personalitatea noastră. Noi avem tendința de a sublinia personalitatea — modul în care am dori să ne vadă alții. Dumnezeu, în schimb, subliniază persoana — ceea ce suntem cu adevărat. El doarește adevărul în lăuntrul ființei noastre (Ps. 51:6).

23:27, 28 Al șaptelea „vai“ este tot o condamnare la adresa formalismului exterior, cu deosebirea că al șaselea „vai“ condamnă escamotarea avariției, în timp ce al șaptelea „vai“ condamnă mușamalizarea ipocriziei și a fărâdelegii.

Mormintele erau văruite, pentru ca evreii să nu le atingă din greșeală și astfel să se întineze ceremonial. Isus i-a comparat pe farisei cu mormintele văruite, care păreau curate pe dinafară, dar erau pline de putreziciune pe dinăuntru. Oamenii credeau că dacă intrau în contact cu acești lideri religioși erau într-un fel sfințiți, dar în realitate se întinau, deoarece liderii religioși erau plini de ipocrizie și fărâdelege.

23:29, 30 Ultimul „vai“ lovește în ceea ce am putea numi drept „omagiul exterior, omucidere interioară“. Cărturarii și fariseii pretindeau că îi cinsteau pe proorocii Vechiului Testament, prin faptul că le zideau sau le reparau mormintele și depuneau coroane pe monumentele lor. În cadrul unor cuvântări memoriale, ei afirmău că, dacă ar fi trăit pe vremea strămoșilor lor, nu s-ar fi unit cu aceștia la vărsarea sângelui proorocilor.

23:31 Isus le-a spus: „**Prin aceasta mărturisiiți despre voi înșivă că sunteți fiii celor ce au omorât pe prooroci.**“ Dar cum mărturiseau ei? S-ar părea, din versetul precedent, că ei s-au desolidarizat de strămoșii lor, care i-au ucis pe profeți. Mai întâi, ei au recunoscut că strămoșii lor, ai căror descendenți erau, au vărsat sângele profeților. Dar Isus a folosit termenul **fii** în sensul de oameni care împărtășeau aceleași trăsături cu cei din prima categorie. El știa că tocmai în acea perioadă, pe când ei împodobeau mormintele profeților, în ascuns puneau la cale

moartea Sa. În al doilea rând, prin respectul pe care-l acordau profeților spuneau, în realitate, „Singurii profeți pe care îi agreăm sunt cei morți!” Și astfel, erau fiii părinților lor și în această privință.

23:32 Apoi Domnul a adăugat: „**Voi dar umpleți măsura părinților voștri!** Părinții lor umpluseră cupa uciderii prin faptul că i-au omorât pe profeți. Cărturarii și fariseii aveau să umple măsura în curând, prin uciderea Domnului Isus și a urmașilor Lui, punând capac la ceea ce începuseră părinții lor.

23:33 În acest punct, Cristosul lui Dumnezeu rostește acele cuvinte tunătoare: „**Serpi, pui de năpârci! Cum veți scăpa de pedeapsa gheenei?**” E posibil oare ca Dragostea Întruchipată să rostească cuvinte atât de tăioase? Da, întrucât adevărata dragoste trebuie să fie și neprihănită și sfântă. Concepția populară despre Isus, potrivit căreia El ar fi doar un reformator inofensiv, incapabil de alte emoții decât acelea de iubire, este nebiblică. Dragostea poate da dovadă de fermitate și întotdeauna trebuie să fie dreaptă.

Este un gând solemn să ne amintim că aceste cuvinte de condamnare au fost rostite la adresa liderilor religioși, nu la aceea a unor bețivi sau desfrânați. În perioada actuală, când ecumenismul câștigă foarte mulți adepți, când unii creștini evanghelici își unesc forțele cu dușmani declarați ai crucii lui Cristos, este bine să luăm aminte la exemplul lui Isus și să ne amintim cuvintele rostite de profetul Iehu către Iosafat: „Cum de-ai ajutat tu pe cel rău, și ai iubit pe cei ce urăsc pe Domnul?” (2 Cronici 19:2).

23:34, 35 Isus nu numai că a prevăzut moartea Sa, dar le-a spus cărturarilor și fariseilor pe față că îi vor omorî pe unii dintre solii pe care El avea să-i trimită — **prooroci, înțelepți și cărturari**. Unii, dacă au scăpat de martiraj, au fost, în schimb, biciuiți în sinagogi și persecutați din oraș în oraș. Astfel, liderii religioși ai Israelului își îngrămădeau asupra lor vinovăția acumulată de-a lungul istoriei martirajelor. Asupra lor aveau să vină tot sângele nevinovat, care a fost vărsat pe pământ, de la sângele neprihănitului Abel până la sângele lui Zaharia, fiul lui Barachia, a cărui ucidere este consemnată la 2 Cronici 24:20, 21, ultima carte din Biblia Ebraică (nu este vorba de Zaharia, autorul cărții cu același nume din Vechiul Testament).

23:36 Culpabilitatea întregului trecut

avea să cadă peste generația sau rasa căreia i se adresa Cristos, ca și când tot sângele nevinovat se combina și culmina în moartea Mântuitorului fără păcat. Un potop de pedeapsă avea să fie vărsat peste națiunea care L-a urât pe Mesia fără pricină și L-a răstignit pe o cruce de tâlhar.

O. Isus plânge pentru Ierusalim (23:37-39)

Este foarte semnificativ acest capitol din Biblie, care, deși conține atâtea condamnări rostite de Domnul Isus, se încheie însă cu lacrimile Sale! După ce a fost respins cu atâtea furie de farisei, El rostește o plângere zguduitoare la adresa cetății care a pierdut prilejul. Repetarea numelui: „**O, Ierusalime, Ierusalime!**” este încărcată de emoție neșpus de adâncă. Este cetatea care i-a ucis pe profeți și i-a omorât cu pietre pe solii trimiși de Dumnezeu. Cu toate acestea, Domnul a iubit-o și, cu dragă inimă, i-ar fi strâns la piept pe copiii ei — **cum își strânge găina puții sub aripi** — dar ea nu a vrut să se lase îmbrățișată.

23:38 În încheierea acestei lamentații, Domnul Isus spune: „**Iată că vi se lasă casa pustie.**” În esență, casa de aici este templul, dar s-ar putea referi și la cetatea Ierusalim și la însăși națiunea Israel. De la moartea Sa și până la a Doua Venire a Sa avea să urmeze un interval în timpul căruia Israelul necredincios nu avea să-L vadă (după învierea Sa El a fost văzut doar de credincioși).

23:39 Versetul 39 anticipează a Doua Sa Venire, când o parte credincioasă a Israelului Îl va accepta ca Regele-Mesia al ei. Această acceptare se deduce implicit din cuvintele: „**Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului.**”

Nu se sugerează că cei care L-au ucis pe Cristos vor mai avea o șansă. Domnul vorbise despre Ierusalim și astfel, prin metonimie, despre locuitorii săi și despre Israel în general. A doua oară când locuitorii Ierusalimului Îl vor vedea după moartea Sa va fi când Îl vor privi pe Cel ce L-au străpuns și-L vor jeli cum e jeli un singur fiu (Zah. 12:10). În concepția iudaică, nu există jale mai mare decât aceea pentru unicul fiu al unei familii.

XIII. Discursul rostit de Rege pe Muntele Măslinilor (Cap. 24, 25)

Capitolele 24 și 25 formează ceea ce s-a numit Discursul de pe Muntele Măslinilor, deoarece această rostire importantă a Dom-

nului Isus a avut loc pe acest munte. Discursul este în întregime de natură profetică, îndreptându-ne privirile spre a Doua Venire a Domnului. El privește în principal, dar nu exclusiv, națiunea Israel. Locul unde a fost rostit este, evident, Palestina („atunci cei care vor fi în Iudeea să fugă la munți“, 24:16). Cadrul său este prin excelență iudaic: „rugăți-vă ca fuga voastră să nu fie iarna, nici într-o zi de Sabat“, 24:20. Referirea la cei aleși din 24:22 trebuie înțeleasă ca o referire la *aleșii iudaici*, nu la biserică. Biserica nu poate fi găsită în nici una din profețiile sau parabolele discursului, așa cum vom demonstra îndată.

A. Isus prezice distrugerea templului (24:1, 2)

Discursul este introdus prin afirmația semnificativă că Isus a părăsit templul. Această mișcare este deosebit de semnificativă, mai ales în lumina cuvintelor pe care tocmai le-a rostit: „Iată că vi se lasă casa pustie“ (23:38). Aceasta ne duce cu gândul la modul în care descrie Ezechiel gloria care s-a depărtat din templu (Ezec. 9:3; 10:4; 11:23).

Ucenicii doreau ca Domnul să admire și El frumusețea arhitectonică a templului, așa cum îi impresionase aceasta pe ei. Ei se ocupau de lucrurile trecătoare, și nu de cele eterne; erau preocupați de umbre, mai degrabă decât de substanță. Isus i-a avertizat că clădirea avea să fie distrusă, așa încât nu va mai rămâne piatră pe piatră, care să nu fie dărâmată. Titus a încercat, fără succes, să salveze templul, dar soldații de sub comanda lui l-au incendiat, împlinind astfel profeția lui Cristos. Când focul a mistuit podoaabele de aur, prețiosul metal topit s-a scurs printre pietre. Pentru a-l recupera, soldații au fost nevoiți să scoată pietrele, una câte una, exact așa cum prezisese Domnul. Această judecată a fost executată în anul 70 după Cristos, când romanii, sub conducerea lui Titus, au prădat Ierusalimul.

B. Prima jumătate a Marii Strămtorări (24:3-14)

24:3 „El a șezut jos pe muntele Măslinilor. Și ucenicii Lui au venit la El la o parte, și I-au zis: «Spune-ne, când se vor întâmpla aceste lucruri? Și care va fi semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului acestuia?»“ Să examinăm pe rând cele trei întrebări puse de ucenici:

1. Când se vor întâmpla aceste lucruri?

Cu alte cuvinte, când va fi distrus templul?

2. **Care va fi semnul venirii Sale?** Adică, ce eveniment supranatural va preceda revenirea Sa pe pământ, pentru a-Și instaura împărăția?

3. **Care va fi semnul... sfârșitului veacului?** Adică ce anume va vesti sfârșitul epocii imediat premergătoare glorioasei Sale reveniri? (A doua și a treia întrebare constituie, în esență, o singură întrebare.)

Trebuie să nu scăpăm din vedere faptul că modul de a gândi al acestor ucenici evrei era concentrat în jurul glorioasei epocii a lui Mesia pe pământ. Ei nu se gândeau la venirea lui Cristos pentru biserică; ei nu cunoșteau aproape nimic despre această etapă din cadrul venirii Sale. Expectația lor se baza pe venirea Sa cu putere și slavă, pentru a-Și distruge vrăjmașii și a-Și instaura domnia peste întreaga lume.

De asemenea, trebuie să ne fie clar că ei nu s-au referit nici la sfârșitul *lumii* (cum se spune în versiunea King James), ci la sfârșitul *veacului* (în greacă: *aiōn*).

Prima întrebare pusă de ei nu se bucură de un răspuns direct. Mai degrabă, Mântuitorul pare să comaseze asediul Ierusalimului, care avea să se întâmple în anul 70 d.Cr. (vezi Luca 21:20-24) cu un asediu similar ce se va întâmpla în zilele de pe urmă. Când studiem profețiile, adesea vedem cum Domnul trece aproape imperceptibil de la o împlinire timpurie, parțială la o împlinire ulterioară, finală.

Întrebările a doua și a treia își primesc răspunsul în versetele 4-44 din capitolul 24. Aceste versete descriu Perioada de șapte ani a Tribulației (sau a Marii Strămtorări, cum mai este ea cunoscută), perioadă care va precede glorioasa venire a lui Cristos. Primii trei ani și jumătate sunt descriși în versetele 4 la 14. Ultimii trei ani și jumătate, cunoscuți sub denumirea de Marea Strămtorare și aceea de Vremea Necazului lui Iacob (Ier. 30:7), vor fi ani de suferințe fără precedent pentru locuitorii pământului.

Multe din condițiile care caracterizează prima jumătate a Marii Strămtorări s-au manifestat, într-o oarecare măsură, în mai toată istoria omenirii, dar în perioada de care ne ocupăm acum aceste condiții vor fi extrem de mult intensificate. Celor care fac parte din biserică li s-a promis strămtorare (Ioan 16:33), dar aceasta se deosebește foarte mult de Marea Strămtorare, care va fi turnată peste o lume care L-a respins pe Fiul lui

Dumnezeu.

Noi credem că biserica va fi luată din lume (1 Tes. 4:13-18) înainte de a începe ziua mâniei lui Dumnezeu (1 Tes. 1:10; 5:9; 11 Tes. 2:1-12; Apo. 3:10).

24:4, 5 În timpul primei jumătăți a Marii Strămtorări, se vor ivi mulți Mesii falși, care vor reuși să înșele mulțimi mari de oameni. Actualul curent de apariție a atâtor culte deviate ar putea constitui un preludiv al acestei perioade, dar încă nu este adevăra împlinire a profeției. Acești lideri religioși falși vor fi evrei, care vor pretinde că sunt Cristosul.

24:6, 7 Vor fi războaie și vești de războaie.... Un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății. Din nou, la prima vedere s-ar părea că deja vedem împlinirea acestei zile, dar evenimentele la care asistăm pălesc în fața a ceea ce va fi atunci când se va împlini cu adevărat profeția aceasta. De fapt, următorul eveniment din cadrul programului calendaristic al lui Dumnezeu este Răpirea bisericii (Ioan 14:1-6; 1 Cor. 15:51-57). Nu mai e nici o profeție care trebuie să se împlinească înaintea de Răpire. După ce va fi ridicată biserica de pe pământ, va începe să se deruleze programul profetic al lui Dumnezeu și condițiile descrise în acest capitol vor începe să se manifeste cu repeziciune. **Foamete, ciumi și cutremure** se vor petrece în diverse locuri de pe pământ. Chiar și astăzi liderii din toată lumea sunt alarmați de spectrul foamii, datorită exploziei demografice. Dar această condiție va fi mult accentuată, prin penuria de alimente cauzată de războaie.

Cutremurele de pământ atrag atenția lumii — nu numai cele care s-au petrecut deja, ci mai ales, cele care sunt așteptate să vină. Din nou, acestea sunt doar paie în bătaia vântului, și nu împlinirea reală a cuvintelor Mântuitorului.

24:8 Versetul 8 identifică această perioadă drept **începutul durerilor** — adică declanșarea durerilor nașterii, prin care se va instaura o nouă orânduire (ordine), sub conducerea Regelui Mesia al Israelului.

24:9, 10 Credincioșii statornici vor trece prin mari încercări personale în timpul Marii Strămtorări. Națiunile lumii vor dezlănțui o campanie aprigă de ură împotriva tuturor celor care li sunt credincioși Lui. Ei nu vor fi doar judecați în instanțele civile și religioase (Marcu 13:9), ci mulți vor muri ca martiri, datorită refuzului lor de a se lepăda de credință. Deși credincioșii din toate tim-

purile epocii creștine au avut parte de aceste încercări și suferințe, datorită mărturiei lor, versetele de aici par să se refere la cei 144 000 de credincioși evrei, care vor desfășura o lucrare deosebită în timpul acestei perioade.

Mulți vor alege apostazia, numai să nu sufere și să nu moară. Membri ai familiilor își vor pări propriile rude, trădându-i și vânzându-i în mâinile unor prigonitori bestiali.

24:11 Se vor scula mulți prooroci mincinoși și vor înșela mulțimi mari de oameni. Acești profeți falși nu trebuie confundăți cu falșii mesii din versetul 5. Profeții falși se pretind a fi purtători de cuvânt al lui Dumnezeu. Două sunt modalitățile prin care pot fi depistați aceștia: profețiile lor nu se împlinesc întotdeauna și învățăturile lor întotdeauna îi îndepărtează pe oameni de la adevărul Dumnezeu. Faptul că se pomeneste de **prooroci** (profeți) întărește convingerea noastră, exprimată anterior, că Marea Strămtorare are, cu precădere, un caracter iudaic. **Proorocii mincinoși** sunt asociați cu poporul Israel, pe când, în biserică, pericolul vine din partea **învățătorilor** mincinoși (falși) (2 Pet. 2:1).

24:12 În contextul răspândirii fără precedent a răutății, sentimentele umane de afecțiune se vor întâlni tot mai rar; în schimb, vor abunda actele de ură și răutate.

24:13 „**Dar cine va răbda până la sfârșit va fi mântuit**“. Evident, acest verset nu înseamnă că sufletele oamenilor vor fi mântuite în acel timp prin răbdarea lor; mântuirea este întotdeauna prezentată în Biblie ca fiind dăruită de Dumnezeu, prin harul Său și primită sau însușită prin credința în moartea înlocuitoare a lui Cristos și învieirea Sa. Nici nu înseamnă că toți cei care vor răbda vor scăpa de vătămare fizică — căci deja am aflat că mulți credincioși vor fi martirizați (v. 9). Este, mai degrabă, o afirmație cu caracter general, potrivit căreia, cei care rămân statornici, suferind prigoanele fără să se lepede de credință, vor fi izbăviți la a Doua Venirea lui Cristos. Nimeni să nu-și închipuie că apostazia le va da prilejul să scape sau să se pună la adăpost. Numai cei care au credință adevărată vor fi mântuiți. Deși credința autentică, mântuitoare, poate înregistra uneori scăpări și alunecări, pe ansamblu, ea rămâne totdeauna statornică, are caracterul de permanență.

24:14 În timpul acestei perioade, **evanghelia împărăției** va fi vestită în toată lu-

mea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. După cum am explicat în notițele asupra versetului 23 din capitolul 4, **evanghelia împărăției** este vestea bună că Cristos vine să-și instaureze **împărăția** pe pământ și că cei care-L primesc prin credință în timpul Marii Strămtorări vor beneficia de binecuvântările Domniei Sale de o mie de ani (Mileniul).

Versetul 14 din capitolul 24 este adesea greșit interpretat de unii, care încearcă să demonstreze că Cristos nu ar putea să vină în orice moment, să-și ia biserica, deoarece atâtea triburi încă nu au auzit evanghelia. Dar această aparentă dificultate este eliminată de îndată ce ne dăm seama că versetul 14 se referă la venirea Sa cu sfinții Săi, mai degrabă decât *pentru* sfinții Săi. În plus, versetul se referă la evanghelia *împărăției*, nu la evanghelia *harului lui Dumnezeu* (vezi notele de la 4:23).

Există o paralelă izbitoare între evenimentele descrise în versetele 3-14 și cele de la Apocalipsa 6:1-11. Călărețul de pe calul *alb* — **un mesia fals**; călărețul de pe calul *roșu* — **război**; călărețul de pe calul *negru* — **foamete**; călărețul de pe calul *gălbui* — **ciuma**; sau **moartea**. Sufletele de sub altar sunt martiri. Evenimentele descrise la Apocalipsa 6:12-17 sunt corelate cu cele de la Matei 24:19-31.

C. Marea Strămtorare (24:15-28)

24:15 În acest punct am ajuns la mijlocul Marii Strămtorări. Știm că așa stau lucrurile comparând versetul 15 cu Daniel 9:27. Daniel a prezis că la mijlocul săptămânii a șaptezecoa, adică, la sfârșitul a trei ani și jumătate, un chip idolatru va fi așezat în locul sfânt, adică în templul din Ierusalim. Tuturor oamenilor li se va porunci să se închine acestui idol abominabil. Eșecul de a se conforma ordinului va fi plătit cu moartea (Apo. 13:15).

„De aceea, când veți vedea «urâciunea pustiirii», despre care a vorbit proorocul Daniel, «așezată în locul sfânt» — cine citește să înțeleagă! — Înălțarea idolului va constitui semnalul pentru cei care cunosc Cuvântul lui Dumnezeu că Marea Strămtorare a început. Observați că Domnul dorește ca cine citește profeția s-o înțeleagă.

24:16 ...atunci cei ce vor fi în Iudeea să fugă la munți, deoarece în vecinătatea Ierusalimului refuzul lor de a se închina chipului ar putea fi ușor depistat.

24:17-19 Totul va trebui făcut în mare

grabă. Dacă cineva va sta pe acoperișul casei, va trebui să-și lase toate lucrurile și să fugă. Timpul petrecut cu strângerea lucrurilor personale ar putea însemna diferența dintre viață și moarte. Cel care va lucra la câmp nu trebuie să se întoarcă să-și ia hainele, oriunde și le-ar fi lăsat. Femeile gravide și mamele care alăptează vor fi foarte dezavantajate — căci va fi greu pentru ele să poată fugi.

24:20 Credincioșii trebuie să se roage ca această criză să nu vină iarna, când s-ar crea alte probleme pentru călătorii, și să nu vină în ziua de Sabat, când distanța pe care ar putea-o parcurge ar fi limitată, conform legii (Ex. 16:29). O călătorie ca pentru o zi de Sabat nu ar fi de ajuns să le permită să se refugieze în afara zonei de pericol.

24:21 „Pentru că atunci va fi un necaz așa de mare, cum n-a fost niciodată de la începutul lumii până acum, și nici nu va mai fi.“ Aceste cuvinte delimitează net perioada Marii Strămtorări de toate celelalte suferințe, cum ar fi inchișiția, pogromurile, epurările, masacrele și genocidele istoriei. Profeția aceasta nu putea fi împlinită până acum de toate celelalte persecuții care au avut deja loc, deoarece se spune limpede că se va sfârși cu a Doua Venire a lui Cristos.

24:2 Marea Strămtorare va fi atât de intensă încât **dacă zilele acelea n-ar fi scurtate, nimeni n-ar scăpa**. Asta nu înseamnă însă că Marea Tribulație, a cărei durată este precizată, ca fiind de trei ani și jumătate, va fi scurtată. Explicația probabilă este că Dumnezeu în chip miraculos va scurta ziua, să rămână mai puține ore cu lumină, întrucât majoritatea luptelor au loc la lumina zilei. **Din pricina celor aleși** (adică a celor care L-au primit pe Isus), Domnul va ușura suferința, făcând ca întunericul să vină mai repede decât de obicei.

24:23-26 Versetele 23 și 24 reiau avertismentele față de pericolul mesiiilor falși și al profeților falși. Într-o atmosferă de criză, vor circula știri că Mesia se află deja într-un loc secret. Asemenea vești vor putea fi folosite pentru a-i prinde în cursă pe cei care-L vor căuta cu dragoste și sinceritate pe Cristos. De aceea, Domnul îi avertizează pe toți ucenicii să nu creadă veștile privitoare la o sosire locală, secretă. Chiar cei care fac minuni nu provin, neapărat, de la Dumnezeu; minunile pot avea o origine satanică. Omul păcatului va fi investit cu putere satanică, pentru a face minuni (2 Tes. 2:9, 10).

24:27 Venirea lui Cristos va fi un eveni-

ment inconfundabil — ea se va produce dintr-o dată, va fi publică, universală și slăvită. Asemenea fulgerului, ea va fi imediat vizibilă și clară tuturor.

24:28 Și nici o stricăciune morală nu va scăpa furiei și judecății ei. „**Oriunde va fi stârvul, acolo se vor aduna vulturii.**” Stârvul întruchipează iudaismul apostat, creștinătatea apostată și întregul sistem al lumii, care s-a unit împotriva lui Dumnezeu și a Cristosului Său. **Vulturii** reprezintă judecățile lui Dumnezeu, care vor fi dezlănțuite în legătură cu apariția lui Mesia.

D. A doua venire (24:29-31)

24:29 La încheierea Marii Strămtorări, se vor produce groaznice perturbații în ceruri. **Soarele se va întuneca și, întrucât lumina lunii este doar o reflecție a luminii soarelui, luna nu-și va mai da lumina.** Stelele vor cădea din cer iar planetele vor fi deviate de la orbitele lor obișnuite. E inutil să menționăm că aceste perturbații cosmice de o așa anvergură vor afecta clima, marea și anotimpurile de pe pământ.

Ne putem forma o imagine vagă a ceea ce se va întâmpla atunci, dacă citim descrierea pe care o face Velikovsky schimbărilor care s-ar produce în cazul în care doar un alt corp cerească s-ar apropia de pământ, provocând o înclinație a axei sale:

În acel moment, un seism extraordinar de puternic ar cutremura întregul pământ. Aerul și apa ar continua să se miște prin inerție; uraganele ar cuprinde pământul iar mările ar inunda continentele, purtând cu ele pietriș, nisip și fauna marină, pe care le-ar depozita pe uscat. S-ar dezvolta o temperatură foarte ridicată, care ar topi rocile; ar erupe vulcanii; lava s-ar revărsa, pătrunzând în fisuri și acoperind mase uriașe de teren. Munții ar țâșni în mijlocul șesurilor, mulți dintre ei încăleacănd peste alți munți existenți, provocând scizțiuni și rupturi masive. Lacurile s-ar goli de apă, râurile și-ar schimba cursul; regiuni uriașe ale pământului, împreună cu toți locuitorii lor, ar cădea sub valurile mării. Pădurile ar arde iar uraganul și mările involburate le-ar smulge din rădăcini, adunându-le în grămezi uriașe. Mări s-ar transforma în deșerturi iar apele ar dispărea.⁴⁵

24:30 „**Atunci se va arăta în cer semnul Fiului.**” Nu ni se spune care va fi semnul acela. Prima Sa venire a fost însoțită de un semn pe cer — steaua. Poate că tot o stea miraculoasă va vesti a doua Sa venire. Unii

cred că **Fiul Omului** Însuși va fi **semnul**. Indiferent de semnificația reală a versetului, **semnul** va fi văzut de toți când se va arăta. **Toate semințele (triburile) pământului se vor boci și vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului, cu putere și cu o mare slavă.**” Ce clipă minunată va fi! Cel care a fost scuipat și răstignit va fi răzbutat, ca Domn al vieții și gloriei! Blandul și umilul Isus se va arăta ca Iehova Însuși. Mielul de jertfă va descinde ca Leu cuceritor. Disprețuitul tâmplar din Nazaret va veni ca Rege al regilor și Domn al domnilor. Carele Sale vor fi norii cerului. El va veni îmbrăcat cu toată puterea și splendoarea — acesta fiind momentul așteptat cu atâtea ardoare de toată creația, ce a suspinat atâtea mii de ani!

24:31 Când va coborî El, va trimite pe **îngerii Săi** pe tot pământul, ca să adune pe aleșii Lui — Israelul credincios — în țara Palestinei. De pe tot pământul ei se vor aduna să-L salute pe Mesia și să se bucure de domnia Sa slăvită.

E. Pilda smochinului (24:32-35)

24:32 „**De la smochin învățați pilda lui.**” Din nou, Domnul nostru trage învățăminte spirituale din natură. Când ramurile smochinului se frăgezesc și înfrunzesc, **știți că vara este aproape.** Am văzut că smochinul întruchipează poporul Israel (21:18-22). Veacuri de-a rândul, Israelul a zăcut latent, fără să aibă nici un guvern al său, nici o structură statală, nici un sistem monetar, nici o administrație. Spiritual, națiunea rămâne în continuare rece și stearpă. Nu dă nici un rod pentru Dumnezeu. Dar pe plan național, am putea spune că ramurile sale au frăgezit și au înverzit.

24:33 „**Tot așa, și voi, când veți vedea toate aceste lucruri, să știți că Fiul omului este aproape, este chiar la uși.**” Reapariția Israelului ca națiune suverană înseamnă nu numai că începutul Marii Strămtorări este aproape, dar și că Domnul Însuși este aproape, **chiar la uși!**

Dacă venirea lui Cristos ca să domnească este atât de aproape, cu cât mai iminentă este Răpirea bisericii? Dacă zărim deja umbrele evenimentelor care trebuie să precedă apariția Sa în slavă, cu cât mai aproape suntem noi de prima etapă a *Parusiei* sau Venirii Sale (1 Tes. 4:13-18)?!

24:34 După ce s-a referit la smochin, Isus a adăugat: „**Adevărat vă spun că nu va trece cu nici un chip această generație până nu se vor întâmpla toate aceste**

lucruri.“ (Versetul a fost tradus după versiunea engleză din textul original al comentariului, n.tr.) „**Această generație**“ nu poate să se refere la oamenii care au trăit pe vremea când era Cristos pe pământ; toți aceia au murit, dar evenimentele descrise în capitolul 24 nu au avut încă loc. Ce a vrut atunci Domnul să spună prin acest termen: „**generația aceasta**“? Există două explicații plauzibile:

F.W. Grant și alți comentatori cred că este vorba despre „însăși generația care vede începutul acestor lucruri, și care va apuca să vadă și sfârșitul.“⁴⁷ Aceiași oameni care văd ridicarea Israelului ca națiune (sau care văd începutul Marii Strâmtoări) Îl va vedea pe Domnul Isus venind pe norii cerului ca să domnească.

Cealaltă explicație este că termenul **generație** trebuie luat în sensul de *rasă* (sau „neam“, cum redă versiunea Cornilescu acest verset, n.tr.). Este o traducere legitimă a termenului original din greacă, care înseamnă „oameni din același stoc“, „rasă“ sau „familie“ (Mat. 12:45; 23:35, 36). Așadar Isus a prezis că rasa iudaică va supraviețui, pentru a vedea toate aceste lucruri împlinindu-se. Este un miracol al istoriei faptul că evreii continuă să supraviețuiască, după toate persecuțiile și atrocitățile la care au fost supuși.

Dar eu cred că de aici se mai desprinde un gând. Pe vremea lui Isus, termenul „neamul acesta“ (sau „generația aceasta“, n.tr.) se referea la un popor care refuza cu încăpățănare să-L recunoască pe El ca Mesia. Cred că El a prezis că Israelul ca națiune va continua să-L respingă pe Cristos până la a doua Sa venire. Atunci toată răzvrătirea va fi zdrobită și numai aceia care se vor supune de bună voie guvernării Sale vor fi cruțați, pentru a putea intra în Mia de ani.

24:35 Pentru a sublinia caracterul infailibil al prezicerilor Sale, Isus a adăugat că **cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Lui nu vor trece.** Prin cer Domnul s-a referit la cerurile atmosferice, la bolta care rească de deasupra noastră, nu la cerul care este locuința lui Dumnezeu (2 Cor. 12:2-4). Dizolvarea cerului și a pământului este descrisă la 2 Petru 3:10-13 și apoi la Apocalipsa 20:11.

F. Nu se cunoaște nici ziua, nici ceasul (24:36-44)

24:36 Cât privește ziua și ceasul venirii Sale a doua oară, „nu știie nimeni: nici

îngerii din ceruri,⁴⁸ nici Fiul, ci numai Tatăl [Meu]“. Acesta trebuie să fie un avertisment suficient pentru a ne feri de ispita de a stabili date sau de a crede în cei care se ocupă cu acest lucru. Nu ne miră că îngerii nu știu, deoarece ei sunt creaturi mărginite, cu o cunoaștere mărginită.

Deși cei care vor trăi înainte de revenirea lui Cristos nu vor cunoaște *ziua și ceasul*, se pare că cei care cunosc profețiile vor putea cunoaște *anul*. De pildă, ei vor ști că va fi la aproximativ trei ani și jumătate după ce va fi înălțat în templu chipul idolului (Dan. 9:27; vezi și Dan. 7:25; 12:7, 11; Apo. 11:2, 3; 12:14; 13:5).

24:37-39 În zilele acelea însă cei mai mulți oameni vor fi nepăsători, exact ca în zilele lui Noe. Deși zilele dinaintea potopului au fost pline de o cumplită răutate, nu această trăsătură este subliniată aici. Oamenii mâncau, beau, se însurau și se măritau. Cu alte cuvinte, își vedeau de treburile lor obișnuite, ca și când ar fi trăit în veci. Deși au fost avertizați că va veni un mare potop, ei au trăit ca și când ar fi fost imuni la acest potop. Dar când, în cele din urmă, a venit potopul, i-a găsit total nepregătiți, situați în afara singurului loc de adăpost. Exact așa va fi și la revenirea lui Cristos. Numai cei găsiți în Cristos, arca mântuirii, vor fi izbăviți.

24:40, 41 **Atunci din doi bărbați care vor fi la câmp, unul va fi luat ca să fie judecat, și altul va fi lăsat,** ca să intre în Mileniu. **Din două femei care vor măcina la moară, una va fi luată** ca să fie judecată, **și alta va fi lăsată,** ca să se bucure de binecuvântările domniei lui Cristos. (Verselele 40 și 41 sunt adesea folosite ca argument, atunci când sunt avertizați cei nemântuiți, în legătură cu Răpirea — adică prima etapă a venirii lui Cristos pe pământ, pentru a să-și ia toți credincioșii la cer, lăsându-i pe necredincioșii aici jos, ca să înfrunte judecata. Deși acest text poate constitui o aplicație valabilă a acestei prevenirii, contextul ne arată fără echivoc că *interpretarea* are de a face cu venirea lui Cristos, pentru a domni.)

24:42-44 Având în vedere incertitudinea cu privire la ziua și ceasul venirii Sale, oamenii ar trebui să vegheze. Dacă cineva știe că-i va fi prădată casa, se va pregăti, chiar dacă nu va cunoaște momentul exact când se va întâmpla acest lucru. Fiul Omului va veni când mulțimile de oameni se vor aștepta cel mai puțin. Prin urmare, copiii Lui trebuie să-L aștepte cu înfrigurare.

G. Parabola robului înțelept și a celui rău (24:45-51)

24:45-47 În ultimele versete din acest capitol, Domnul Isus arată că un slujitor (sau rob) își va trăda adevăratul caracter prin modul în care se va purta cu privire la revenirea Stăpânului său. Toți slujitorii au datorii să hrănească, la timp, membrii casei. Dar nu toți cei care susțin că sunt slujitorii lui Cristos sunt, cu adevărat, ai Lui.

Robul înțelept este cel care va fi găsit având grijă de copiii lui Dumnezeu. Un asemenea slujitor va fi onorat cu vaste responsabilități în împărăție. Stăpânul îl va pune peste toate averile sale.

24:48-51 Robul rău îl reprezintă pe cel care e credincios doar cu numele, pe cel a cărui comportare nu este afectată de perspectiva revenirii apropiate a stăpânului său. Acest slujitor începe să bată pe ceilalți slujitori, să mănânce și să bea la un loc cu bețivii. O asemenea comportare demonstrează că el nu este gata pentru împărăție. Când va veni Regele, îl va pedepsi și soarta lui va fi soarta fățarnicilor; acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților.

Parabola aceasta se referă la revenirea vizibilă a Regelui-Mesia. Dar principiul se aplică la fel de bine și la Răpire. Mulți oameni care susțin că sunt creștini dovedesc, în realitate, prin ostilitatea lor față de copiii lui Dumnezeu și ușurința cu care se alipesc de cei nelegiuți, că, în realitate, nu așteaptă Revenirea lui Cristos. Pentru ei venirea Domnului va însemna judecată, și nu binecuvântare.

H. Parabola celor zece fecioare

(25:1-13)

25:1-5 Primul cuvânt, „**Atunci**“, stabilind legătura cu capitolul 24, plasează în mod evident această parabolă în perioada precedentă și concomitentă cu revenirea Regelui pe pământ. Isus seamănă **împărăția cerurilor** din vremea aceea cu **zece fecioare, care și-au luat candelarele, și au ieșit în întâmpinarea mirelui**. Cinci din ele au fost înțelepte, luându-și untdelemn pentru candelarele lor. Celelalte cinci nu au fost înțelepte, căci nu și-au luat untdelemn. Pe când așteptau, toate au adormit.

Cele cinci fecioare înțelepte reprezintă adevărații ucenici ai lui Cristos în timpul Marii Strămtorări. Candelarele simbolizează mărturia iar uleiul (untdelemnul) îl simbolizează pe Duhul Sfânt. Fecioarele nechibzuite îi reprezintă pe cei care mărturisesc că au

nădejdea venirii lui Mesia, dar n-au fost niciodată convertiți și astfel nu îl au pe Duhul Sfânt. **Mirele** este Cristos, Regele; întârzierea Lui simbolizează perioada dintre cele două Veniri ale Sale. Faptul că toate cele zece fecioare **au adormit** ne arată că pe dinafară nu se deosebeau prea mult unele de altele.

25:6 La miezul nopții s-a auzit strigarea că vine mirele. În capitolul precedent am aflat că sosirea Sa va fi vestită de semne cutremurătoare.

25:7-9 Fecioarele s-au sculat și și-au pregătit candelarele — căci toate doreau să fie gata. Însă cele nechibzuite, neavând untdelemn, au cerut puțin de la cele înțelepte, dar acestea le-au trimis să-și cumpere untdelemn. Refuzul celor înțelepte pare egoist, la prima vedere, dar în domeniul spiritual, nimeni nu poate împărtăși Duhul la altul. Desigur, Duhul Sfânt nu poate fi cumpărat, dar Biblia recurge aici la o figură de stil, în legătură cu cumpărarea mântuirii fără bani și fără plată.

25:10-12 Pe când se duceau ele să cumpere untdelemn, a venit mirele. Versiunea Siriacă și Vulgata spun că el a venit *cu mireasa sa*. Acest amănunt corespunde perfect tabloului profetic. Domnul Isus se va întoarce de la nuntă cu mireasa Sa, biserica (1 Tes. 3:13). (Nunta are loc în cer [Ef. 5:27] după Răpire.) Rămășița credincioasă a sfinților din Marea Strămtorare va intra cu El în odaia de nuntă. Ospățul de nuntă este o descriere plastică a bucuriei și binecuvântării împărăției pământești a lui Cristos. Fecioarele înțelepte **au intrat cu el în odaia de nuntă** (sau la ospățul de nuntă, versiunea JND); **și s-a încuiat ușa**. A fost prea târziu ca să mai poată intra cineva în împărăție. Când au venit celelalte fecioare, cerând să fie lăsate să intre, mirele a declarat că nu le cunoaște — semn clar că nu se născuseră din nou.

25:13 Învățătura pe care trebuie să ne-o însușim, spune Isus, este că trebuie să veghem, deoarece nu se cunoaște ziua și ceasul venirii Sale. Credincioșii trebuie să trăiască ca și când Domnul ar putea veni în orice clipă. Sunt candelarele noastre pregătite și umplute cu untdelemn?

I. Parabola talanților (25:14-30)

25:14-18 Parabola aceasta ne învață și ea că atunci când va reveni Domnul, vor exista slujitori autentici și slujitori falși. Istoria gravitează în jurul unui om, care, înainte de

a pleca într-o călătorie lungă, și-a strâns robii (slujitorii) și le-a dat fiecăruia dintre ei diferite sume de bani, potrivit cu capacitatea lor. Unuia i-a dat cinci talași, aluia doi iar ultimului unu. Ei aveau datoria să folosească banii în așa fel încât aceștia să-i aducă câștig stăpânului. Omul cu cinci talași a mai câștigat cinci. Cel cu doi talași a reușit să-i dubleze. Dar omul cu un singur talant l-a îngropat.

Nu e greu să vedem că Cristos este stăpânul iar călătoria lungă este perioada dintre prima și a doua Sa venire. Cei trei slujitori sunt israeliți așiți în viață în timpul Marii Strămtorări, însărcinați cu răspunderea de a purta de grijă intereselor Domnului absent. Ei primesc responsabilitatea în funcție de capacitățile individuale ale fiecăruia.

25:19-23 După multă vreme, stăpânul... s-a întors și le-a cerut socoteala. Aceasta reprezintă a doua venire a Domnului. Primii doi au primit exact aceiași elogiere: „**Bine, rob bun și credincios; ai fost credincios în puține lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpânului tău.**“ Proba la care a fost supusă slujirea lor nu a constat în cantitatea câștigată, ci în efortul depus. Fiecare s-a folosit de capacitatea sa din plin și a câștigat sută la sută. Aici sunt întruchipați credincioșii adevărați, a căror răsplată este să se bucure de binecuvântările împărăției mesianice.

25:24, 25 Al treilea slujitor nu a avut ce să-i dea stăpânului său decât insulte și suze. Astfel el l-a acuzat pe stăpânul său că este aspru și nerezonabil, că seceră de unde n-a semănat și că strânge de unde n-a vânturat. Scuza robului acestuia a constat în aceea că teama sa l-a paralizat și l-a determinat să îngroape talantul. Slujitorul acesta a fost negreșit un necredincios, întrucât nici un credincios autentic nu ar fi nutrit asemenea gânduri la adresa stăpânului său.

25:26, 27 Stăpânul său l-a muștrat, făcându-l viclean și leneș. Dacă așa gândea despre stăpânul său, de ce nu i-a depus banii la bancă, pentru ca aceștia să câștige dobândă? Apropo, în versetul 26 stăpânul nu acceptă acuzele care i se aduc. Mai degrabă, el zice: „Dacă așa stăpân ai crezut că sunt, atunci cu atât mai mult trebuia să pui talantul în exploatare. Cuvintele tale te condamnă, nu te scuză.“

25:28, 29 Dacă acest om ar fi câștigat un talant cu talantul ce-l avea, ar fi primit aceleași elogiți ca ceilalți slujitori. În schimb, singura sa recoltă a fost o groapă în pământ!

Talantul său i-a fost luat și dat celui cu zece talași — în conformitatea cu o lege care funcționează în domeniul spiritual: „**Celui ce are i se va mai da, și va avea de prisos, dar de la cel ce n-are se va lua și ceea ce are!**“ Cei care doresc să se lase folosiți pentru slava lui Dumnezeu vor primi mijloacele necesare. Cu cât vor face mai mult pentru Domnul, cu atât mai mult vor fi învredniciți să facă pentru El. Dimpotrivă, vom pierde tot ceea ce nu punem în lucru. Atrofia este răsplata indolenței.

Referirea la „zarafi“ (sau „bancheri“) în versetul 27 sugerează că dacă nu putem folosi bunurile noastre pentru Domnul, atunci ar fi indicat să le dăm altora, care știu cum să se folosească de ele. Bancherii, în acest caz, ar putea fi misionari, societăți biblice, edituri creștine, programe radiofonice de vestire a evangheliei, etc. Într-o lume ca cea în care trăim, nu există scuze pentru a lăsa banii să lăncezească. Pierson ne face o recomandare utilă în acest sens:

Sufletele șovăielnice, neadecvate pentru slujirea îndrăzneță și independentă în folosul împărăției, ar putea corela incapacitatea lor cu capacitatea și agerimea altora, care vor fructifica darurile și bunurile puse la dispoziție de aceste suflete, pentru ca ele să poată fi folosite de Stăpân și de biserică Sa... Ispravnicul (administratorul) poate avea bani ori poate avea alte daruri, care pot fi valorificate, dar îi lipsește credința și prevederea, nu are suficientă energie și înțelepciune. „**Schimbătorii**“ Domnului îi vor putea arăta cum poate aduce el câștig pentru Stăpânul... Biserica există și pentru că tăria unui membru să poată veni în ajutorul altuia, mai slab, pentru ca, prin cooperarea tuturor, puterea celor mai tari și a celor mai slabi să poată fi mărită.⁴⁹

25:30 Robul netrebnic a fost aruncat afară — adică a fost exclus din împărăție, pentru a avea parte de soarta îngrozitoare a celor răi. Nu eșecul său de a investi talantul este acela care l-a condamnat; mai degrabă, lipsa lui de fapte bune a demonstrat că nu posedă credință salvatoare.

J. Regele judecă națiunile (25:31-46)

25:31 Secțiunea aceasta descrie judecata națiunilor, care nu trebuie confundată cu judecata de la scaunul de judecată al lui Cristos sau cu judecata de la marele tron alb.

Scaunul de judecată al lui Cristos — o perioadă de trecere în revistă și de răspătire a credincioșilor, în exclusivitate, are loc după

Răpire (Rom. 14:10; 1 Cor. 3:11-15; 2 Cor. 5:9, 10). Judecata de la marele tron alb are loc în eternitate, după Mia de ani (Mileniul). Morții răi vor fi judecați și aruncați în iazul cu foc (Apo. 20:11-15).

Judecata națiunilor sau a Neamurilor (termenul original din greacă sprijină ambele sensuri) are loc pe pământ, după ce a venit Cristos să domnească, așa cum ne spune limpede versetul 31: „**Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale.**“ Dacă nu greșesc, conform textului de la Ioel 3, judecata va avea loc în Valea lui Iosafat, în afara Ierusalimului (3:2). Națiunile vor fi judecate în funcție de tratamentul pe care l-au aplicat fraților evrei ai lui Cristos în timpul Marii Strămtorări (Ioel 3:1,2, 12-14; Mat. 25:31-46).

25:32 Este important să observăm că sunt menționate trei categorii: **oi, capre și frații lui Cristos**. Primele două categorii, pe care le va judeca Cristos, sunt Neamurile aflate în viață în timpul Marii Strămtorări. A treia categorie o constituie frații evrei ai lui Cristos, care l-au fost credincioși și au refuzat să se lepede de Numele Lui în timpul Marii Strămtorări, în ciuda persecuțiilor.

25:33-40 Regele va așeza oile la dreapta Sa, dar caprele la stânga Sa. Apoi le va invita pe oi să intre în glorioasa Sa împărăție, pregătită lor de la întemeierea lumii. Motivul invocat este că acestea L-au hrănit când era flămând, l-au dat să bea când l-a fost sete și l-au primit înăuntru, când era străin, l-au îmbrăcat când era sărăcăcios îmbrăcat, l-au vizitat când era bolnav și s-au dus să-l vadă când era la închisoare. Oile neprihănite se vor întreba, mirate, când au dat ele dovadă de asemenea bunătațe față de Rege, când El nici nu a fost prezent pe pământ în timpul generației lor! El le va explica că atunci când s-au purtat prietenos cu cei mai mici dintre frații Lui, cu El s-au purtat prietenos. Tot ce au făcut pentru unul din ucenicii Lui le va fi răsplătit ca și când ar fi făcut aceste lucruri pentru El însuși.

25:41-45 În schimb, caprelor nelegiuite li se va spune să plece de la El în focul veșnic, pregătit pentru diavolul și îngerii lui, deoarece ele nu au avut grijă de El în timpul Marii Strămtorări, numită și Necazul cel mare al lui Iacob. Când acestea se vor scuza, spunând că nu l-au văzut niciodată, El le va aminti că eșecul lor de a fi avut grijă de urmașii Lui a echivalat cu eșecul de a fi avut grijă chiar de El.

25:46 Astfel caprele vor merge în pedeapsa veșnică, dar oile în viața veșnică. Afirmția aceasta ridică însă două probleme: Mai întâi, fragmentul de față pare să propovăduiască faptul că națiunile sunt salvate sau pierdute *în masă*. În al doilea rând, narațiunea creează impresia că oile sunt mântuite prin fapte bune iar caprele sunt osândite prin eșecul de a face fapte bune. Cât privește prima dificultate, să nu uităm că Dumnezeu *într-adevăr* se poartă cu națiunile în felul descris. Vechiul Testament e plin de cazuri în care națiuni sau popoare sunt pedepsite din pricina păcatului lor (Isa. 10:12-19; 47:5-15; Ez. 25:6, 7; Amos 1:3, 6, 9, 11, 13; 2:1, 4, 6; Obad. 10; Zah. 14:1-5). Prin urmare, nu este irațional să credem că națiunile vor continua să aibă parte de pedeapsa divină. Asta nu înseamnă că fiecare persoană individuală care face parte din acea națiune va fi implicată în urmările care vor veni peste poporul întreg, ci, mai degrabă, că principiile justiției divine se vor aplica la scară națională, cât și individuală.

Cuvântul *ethnē*, tradus (în versiunile engleze ale Bibliei, n.tr.) prin „națiuni“ în pasajul acesta ar putea tot atât de bine să fie traduse prin Neamuri (adică „neevrei“, n.tr.). Unii cred că textul de față descrie judecata unor persoane individuale dintre Neamuri. Fie că e vorba de națiuni, fie de persoane individuale, problema care se ridică este: cum ar putea fi strânse mulțimi atât de mari de oameni înaintea Domnului în Palestina? Poate că ar fi mai indicat să credem că ar fi vorba de reprezentanți ai națiunilor sau de categorii individuale, adunate la judecată.

Cât privește a doua problemă, textul de aici nu poate fi folosit în sprijinul teoriei că mântuirea s-ar putea câștiga prin fapte. Mărturia universală a Bibliei, de la un capăt la altul al ei, este că mântuirea se capătă prin credință, și nu prin fapte bune (Ef. 2:8, 9). Dar Biblia insistă tot atât de mult asupra faptului că adevărata credință se manifestă prin fapte bune, care sunt roadele ei naturale. Dacă faptele bune lipsesc cu desăvârșire, asta dovedește că persoana respectivă nu a fost mântuită niciodată. Așadar, trebuie să înțelegem că Neamurile nu sunt mântuite prin atitudinea prietenoasă față de rămășița credincioasă a Israelului, ci bunătața lor oglindește dragostea ce l-o poartă Domnului.

Am mai putea aminti trei puncte aici: Mai întâi, se spune că împărăția a fost pregătită pentru cei neprihăniți de la întemeierea lumii (v.34), în timp ce iadul a fost pregătit

pentru diavolul și îngerii lui (v. 41). Dumnezeu dorește ca oamenii să fie binecuvântați; iadul nu a fost destinat inițial pentru omene. Dar dacă oamenii refuză cu încăpățănare viața, atunci înseamnă că aleg, în mod necesar, moartea.

A doua idee care se desprinde de aici este că Domnul Isus a vorbit despre focul veșnic sau etern (v. 41), despre pedeapsa eternă (v. 46) și despre viața veșnică (v. 46). Cel care ne-a învățat că există viață veșnică ne învață că există și pedeapsa veșnică. Întrucât și într-un caz, și în celălalt ideea de veșnicie sau eternitate este redată prin același termen în textul original, ar fi o dovadă de inconsecvență din partea noastră să acceptăm existența uneia dintre cele două realități, respingând-o pe cealaltă. Dacă termenul tradus prin *etern* sau *veșnic* nu înseamnă „nesfârșit“, atunci limba greacă nu posedă alți termeni care să redea ideea. Dar noi știm că termenul respectiv *înseamnă* „fără sfârșit“, deoarece așa îl găsim folosit în alte texte din Noul Testament, cu referire la eternitatea lui Dumnezeu (1 Tim. 1:17).

În fine, Judecata Neamurilor ne amintește cu pregnanță că Cristos și oamenii Lui sunt una; tot ce-i afectează pe ei Îl afectează și pe El. Avem extraordinarul potențial de a demonstra dragostea noastră pentru El, purtându-ne cu dragoste față de cei ai Săi, care Îl iubesc.

XIV. PATIMILE REGELUI ȘI

MOARTEA SA (Cap. 26, 27)

A. Complotul uciderii lui Isus (26:1-5)

26:1, 2 Pentru a patra și ultima oară în această Evanghelie Domnul Și-a avertizat ucenicii că El va trebui să moară (16:21; 17:23; 20:18). Anunțul Său a implicat o relație strânsă de timp între Paște și răstignirea Sa: „Știți că după două zile vor fi Paștele; și că Fiul omului va fi dat ca să fie răstignit.“ În anul acela Paștele avea să-și găsească adevărata semnificație. Mielul Pascal sosise în sfârșit, și acum urma să fie în curând înjunghiat.

26:3-5 Chiar pe când rostea El aceste cuvinte, preoții cei mai de seamă și bătrânii norodului s-au strâns în curtea marelui preot, care se numea Caiafa, pentru a-și pune la punct strategia. Ei ar fi dorit să-L aresteze pe furiș și să-L omoare, dar s-au gândit că nu ar fi prudent să procedeze astfel în timpul praznicului, întrucât aceasta ar putea stârni o reacție violentă din partea oamenilor, care ar protesta împotriva execu-

ției Sale. Este incredibil să constatăm că liderii religioși ai Israelului au luat inițiativă, uneltind uciderea lui Mesia al lor, când ei ar fi trebuit să fie primii care să-L recunoască și să-L înscăuneze. Iată însă că ei se află printre cei mai înverșunați dușmani ai Săi!

B. Isus este uns la Betania (26:6-13)

26:6, 7 Incidentul acesta sparge, pentru moment, tensiunea și atmosfera sumbră, creată de actul de trădare al preoților, de meschinăria ucenicilor și de perfidia lui Iuda. Când Isus era în Betania, în casa lui Simon leprosul, s-a apropiat de El o femeie cu un vas de alabastru cu mir foarte scump; și pe când sta El la masă, ea a turnat mirul pe capul Lui. Jertfa ei costisitoare a exprimat profundul ei devotament pentru Domnul Isus, reliefând, de fapt, că nici un dar nu era prea scump pentru El.

26:8, 9 Ucenicii, și mai ales Iuda (Ioan 12:4, 5), au considerat acest gest drept o risipă enormă. După ei, banii respectivi puteau fi folosiți mai judicios, dându-i săracilor.

26:10-12 Isus a corectat gândirea lor deformată. Actul femeii nu a fost deloc o risipă, ci un gest minunat. Mai mult, momentul a fost perfect ales. Săracii pot fi ajutamați oricând, dar numai o dată în toată istoria lumii putea fi uns Mântuitorul în vederea îngropării Sale. Momentul sosise și o femeie singuratică, pătrunsă însă de discernământ spiritual, a prins acest prilej — l-a fructificat. Fiind convinsă de adevărul prezicerilor Domnului cu privire la moartea Sa, ea își va fi zis: „Ori acum, ori niciodată!“ Și Cuvântul demonstrează că ea a avut dreptate. Intenția femeilor care de la început au plănuit a-l unge trupul după înhumarea Sa, a fost zădărnicită de învierea Domnului Isus (Marcu 16:1-6).

26:13 Domnul Isus a immortalizat acest gest simplu de iubire profundă al femeii, prin cuvintele: „Adevărat vă spun că oriunde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune și ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.“ Orice act de adevărată închinare umple curțile raiului cu mireasma lui aleasă, fiind consemnat definitiv în memoria Domnului.

C. Actul de trădare al lui Iuda (26:14-16)

26:14, 15 Atunci unul din cei doisprezece — unul din ucenicii care trăise alături de El, văzuse minunile săvârșite de El și

auzise învățăturile Sale de neasemuită profunzime și fusese martor la viața Sa fără de păcat — unul pe care Isus l-a numit: „prietenul meu apropiat, în care îmi puneam încrederea și care mânca din pâinea mea“ (Ps. 41:9) — a fost acela care și-a ridicat călcâiul împotriva Fiului lui Dumnezeu. **Iuda Iscarioteanul s-a dus la preoții cei mai de seamă și s-a învoit să-și vândă Stăpânul pentru treizeci de arginți.** Preoții i-au plătit pe loc ridicola sumă de aproximativ 15 dolari.

Ce contrast izbitor între femeia care L-a uns pe Isus în casa lui Simon și Iuda! Ea L-a prețuit pe Mântuitorul enorm de mult. Iuda n-a pus prea mult preț asupra Lui.

26:16 Și astfel cel care nu avusese parte decât de bunătatea Domnului Isus și-a adus propria contribuție la groaznicul târg.

D. Ultimul paște (26:17-25)

26:17 Era prima zi a sărbătorii (praznicului) Azimilor, prilej când se elimina orice aluat din casele evreilor. Ce gânduri îl vor fi animat pe Domnul, când și-a trimis ucenicii să caute un om al cărui nume nu este menționat, care urma să-i conducă la casa rânduită pentru acest scop? Probabil îndrumările au fost vagi, tocmai pentru a nu le permite conspiratorilor să le dea de urmă. În orice caz, observăm cunoașterea perfectă a Domnului Isus cu privire la persoane individuale, la locul unde se aflau și la gradul de disponibilitate de a coopera. Rețineți cuvintele: „**Învățătorul zice: «Vremea Mea este aproape; voi ține Paștele cu ucenicii Mei în casa ta.»**“ Domnul își înfrunta moartea apropiată cu un calm desăvârșit, cu o adâncă pace lăuntrică. Cu un gest de delicatețe desăvârșită, El a organizat această masă specială. Ce mare a fost privilegiul de care a avut parte acest om anonim să pună la dispoziție casa pentru acest ultim Paște!

26:21-24 Pe când mâncau, Isus a făcut cutremurătorul anunț că unul din cei doisprezece avea să-L vândă. Ucenicii s-au umplut de întristare, consternare și un sentiment de nesiguranță, de îndoială cu privire la propria lor persoană. Unul din ei L-a întrebat: „**Nu cumva sunt eu, Doamne?**“ După ce toți, în afară de Iuda, au pus această întrebare, Isus le-a răspuns că este cel care a întins mâna în fărfurie cu El. Domnul a luat apoi o bucată de pâine, a muiat-o în sos și i-a înmănat-o lui Iuda (Ioan 13:26) — un semn de deosebită afecțiune și prietenie. El le-a

amintit că ceea ce avea să I se întâmple avea un caracter oarecum irezistibil. Dar asta nu l-a absolvit pe Iuda de responsabilitate, căci textul spune că mai bine ar fi fost dacă nu s-ar fi născut. Iuda a ales în mod deliberat să îl vândă pe Mântuitorul și astfel s-a făcut personal responsabil.

26:25 Când Iuda a întrebat pe șleau dacă el este acela, Isus a răspuns: „Da“.

E. Prima sărbătorire a Cinei Domnului (26:26-29)

La Ioan 13:30 aflăm că de îndată ce Iuda a primit bucată de pâine, a ieșit afară. Și afară era noapte. Prin urmare, conchidem că el nu a fost de față când s-a instituit Cina Domnului (deși nu toți comentatorii sunt de acord cu această interpretare).

26:26 După ce a sărbătorit ultimul Său Paște, Mântuitorul a instituit ceea ce noi numim Cina Domnului. Elementele esențiale — pâinea și vinul — erau deja pe masă, ca parte din masa pascală; Isus le-a îmbrăcat însă cu sensuri noi. Mai întâi, El a **luat pâine și a binecuvântat-o; a frânt-o și a dat-o ucenicilor, zicând: „Luați, mâncați, acesta este trupul Meu.“** Întrucât trupul Său nu fusese așezat pe cruce, e limpede că El S-a exprimat la figurat, folosind pâinea ca simbol al trupului Său.

26:27, 28 Tot așa stau lucrurile și cu paharul (cupa). Vasul denumeste de obicei conținutul său. Paharul (sau cupa, în engleză, n.tr.) conținea rodul viței, care, la rândul ei, era simbolul **sângelui noului legământ.** Noul și necondiționatul legământ al harului avea să fie ratificat prin sângele Lui scump, vărsat pentru mulți spre iertarea păcatelor. Sângele Lui a fost *suficient* pentru a asigura iertarea pentru toți. Dar aici a fost vărsat pentru mulți, prin faptul că devenea *efectiv* doar pentru iertarea păcatelor celor care au crezut.

26:29 Mântuitorul le-a amintit apoi ucenicilor că nu va mai bea din rodul viței, împreună cu ei, până la revenirea Sa pe pământ, ca să domnească. Atunci vinul va avea o nouă semnificație, căci va exprima bucuria și binecuvântarea **împărăției Tatălui Său.**

Întrebarea care se ridică adesea în acest punct este dacă trebuie să folosim pâine dospită sau nedospită, vin fermentat sau nefermentat, respectiv must, la Cina Domnului. Nu există nici o îndoială asupra faptului că Domnul a folosit pâine nedospită și vin

fermentat (de altfel, în vremea aceea *orice* vin era fermentat). Cei care argumentează că pâinea dospită (deci cu aluat, care ar întru-chipa păcatul) ar fi neindicată, întrucât nu respectă tiparul biblic, nu trebuie să uite, în acest caz, că și folosirea mustului, deci a vinului nefermentat, ar constitui o încălcare de la tiparul biblic. Ce trist e să devenim atât de preocupați cu *elementele* Cinei, neglijându-L pe Domnul *Insuși!* Pavel a subliniat faptul că ceea ce contează este simbolul spiritual al pâinii, nu pâinea în sine. „Căci Cristos, Paștele nostru, a fost jertfit pentru noi. De aceea, să luăm parte la sărbătoare nu cu un aluat vechi, nici cu un aluat de răutate și de viclenie, ci cu azimile curăției și ale adevărului.“ (1 Cor. 5:7, 8). Nu aluatul din *pâine* contează, ci aluatul din *viața* noastră — acela ne afectează!

F. Ucenicii care se încredeau în ei înșiși (26:30-35)

26:30 După Cina Domnului, micul grup a intonat o **cântare de laudă**, probabil luată din Psalmii 113-118 — „Marele Hallel“. Apoi au părăsit Ierusalimul, au traversat pârâul Chedron și au urcat versantul de vest al Muntelui Măslinilor, intrând în Grădina Ghetsimane.

26:31 Pe tot parcursul lucrării Sale publice, Domnul Isus i-a avertizat pe ucenicii Săi cu privire la ceea ce îi aștepta în viitor. Acum le-a spus că ei se vor desolidariza de El în noaptea aceea. Că vor fi cuprinși de frică, când vor vedea cum se abate furia furtunii. Pentru a-și scăpa propria lor viață, ei aveau să-L părăsească pe Învățătorul lor. Aici se împlinea profeția lui Zaharia: „Lo-vește pe păstor și oile se vor risipi!“ (Zah. 13:27).

26:32 Dar El nu i-a lăsat fără nădejde. Cu toate că ei aveau să se rușineze de asocierea cu El, El nu-i va părăsi cu nici un chip. După ce a înviat din morți, i-a întâmpinat în **Galileea**. Ce prieten minunat, care nu dă niciodată greș!

26:33, 34 Impulsiv ca întotdeauna, Petru L-a întrerupt pe Domnul, ca să-L asigure că și dacă alții s-ar putea să-L părăsească, el unul **niciodată** nu va face una ca asta! Isus a corectat adverbul „*niciodată*“, înlocuindu-l cu precizarea: „**chiar în noaptea aceasta... de trei ori**“ Înainte de a cânta **cocoșul**, năvalnicul ucenic avea să se lepede de Învățătorul de **trei ori**.

26:35 Continuând să-și susțină loialitatea, **Petru** a insistat că mai degrabă ar muri

cu Cristos, decât să se lepede de El. **Toți ucenicii au spus același lucru**. Desigur, ei au fost sinceri când au afirmat asta. Numai că ei nu-și cunoșteau propriile lor inimi!

G. Agonia din grădina Ghetsimane (26:36-46)

Nimeni nu se poate apropia de relatarea evenimentelor sacre din Grădina Ghetsimane fără să-și dea seama că se află pe teren sfânt. Oricine dorește să comenteze asupra pasajului încearcă un sentiment extraordinar de uimire, de sfială, de reținere. După cum s-a exprimat Guy King: „Caracterul supranatural al evenimentului te face să te temi, ca nu cumva, atingându-te de el, să-i întinezi puritatea.“

26:36-38 După ce au intrat în grădina **Ghetsimani** (care înseamnă teasc pentru stors uleiul de măslină), **Isus** le-a spus la opt dintre ucenicii să stea și să aștepte, apoi i-a luat cu El **pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zebedei**, ducându-i mai în interiorul grădinii. Oare nu ar putea aceasta să însemne că diferiți ucenici au diferite capacități sau aptitudini, de a înțelege și a se uni cu Mântuitorul în agonia Sa?

Și a început să Se întristeze și să Se mâhnească foarte tare. Lui Petru, Iacov și Ioan le-a spus pe față că sufletul Său era **cuprins de o întristare de moarte**. Negreșit aceasta era repulsia nespus de mare pe care o simțea sufletul Său curat și sfânt la gândul că va deveni o jertfă de păcat pentru noi toți. Noi, care suntem păcătoși, nu putem concepe ce a însemnat pentru El, Cel fără păcat, să fie făcut păcat pentru noi (2 Cor. 5:21)!

26:39 Nu e de mirare că i-a lăsat pe cei trei și s-a dus **puțin mai înainte**, în adâncul grădinii. Nimeni nu era în stare să împărtășească suferința Sa sau să se roage rugăciunea Sa: „**Tată Meu, dacă este cu puțință, să treacă de la Mine paharul acesta! Toțuși, nu cum voiești Tu, ci cum voiești Tu.**“

Pentru ca nu cumva să fim ispițiți să credem că această rugăciune a exprimat reticența Lui sau dorința de a bate în retragere, e bine să ne reamintim cuvintele Sale de la Ioan 12:27, 28: „Acum sufletul Meu este tulburat. Și ce voi zice?... Tată, scapă-Mă din ceasul acesta?... Dar tocmai pentru aceasta am venit până în ceasul acesta. Tată, preamărește Numele Tău!“ Prin urmare, când S-a rugat ca să treacă de la El paharul acela, Domnul *nu* a cerut să fie izbăvit de cruce, căci tocmai acesta a fost scopul pentru care a venit în lume!

Rugăciunea a fost retorică, adică afirmația nu solicita un răspuns, ci avea scopul de a ne învăța un adevăr. Isus spunea, de fapt: „Tatăl Meu, dacă există o altă cale prin care păcătoșii pierduți pot fi mântuiți decât aceea care necesită moartea Mea pe cruce, descoperă-Mi acea cale! Dar în toate acestea Eu vreau să se știe că nu doresc nici un lucru care să fie contrar voii Tale.“

Care a fost răspunsul? N-a urmat nici un răspuns. Cerul tăcea! Prin această tăcere elocventă știm că nu a existat nici o altă cale prin care Dumnezeu să-i poată îndreptăți pe păcătoșii vinovați decât aceea prin care Cristos, Mântuitorul fără păcat, trebuia să moară ca Înlocuitor al nostru.

26:40, 41 Întorcându-Se la ucenici, i-a găsit dormind. Duhurile lor erau pline de râvnă, dar carnea era neputincioasă. Nu îndrăznim să-i condamnăm, când ne gândim la locul pe care îl ocupă rugăciunea în propria noastră viață. Mult mai ușor ne este să dormim, decât să ne rugăm și chiar când suntem treji, gândurile ne zboară adesea la altceva decât la lucrurile asupra cărora s-ar cuveni să veghem. De câte ori nu a trebuit să ne spună Domnul și nouă, așa cum i-a spus lui Petru: „Ce, un ceas n-ați putut să vegheați împreună cu Mine? Vegheați și rugați-vă ca să nu intrați în ispită.“

26:42 S-a depărtat a doua oară și S-a rugat, exprimând supunerea Sa față de voia Tatălui. Da, va bea paharul suferinței și al morții până la sfârșit.

În mod necesar, în viața Sa pe pământ El a fost singur când S-a rugat. Da, i-a învățat pe ucenici să se roage și S-a rugat în prezența lor, dar niciodată nu S-a rugat *cu* ei. Caracterul unic al Persoanei și lucrării Sale a făcut imposibil ca alții să poată lua parte la viața Sa de rugăciune.

26:43-45 Când a venit la ucenici a doua oară, i-a găsit dormind din nou. Tot așa și a treia oară: El Se ruga iar ei dormeau! Atunci le-a spus cuvintele: „**Încă tot dormiți și vă odihniți? Iată s-a apropiat ceasul, și Fiul omului este dat în mâinile păcătoșilor.**“ (Verset redat după ediția Noului Testament în limba română publicată de *Christliche Literatur-Verbreitung*, 1993, care e conformă cu versiunea New King James, folosită de autorul Comentariului, n.tr.)

26:46 Prilejul de a veghea împreună cu El în veghea Lui a fost pierdut. Deja se auzeau pașii trădătorului. Isus a spus: „**Sculați-vă, hai să mergem!**“ — nu pentru a se retrage, ci pentru a înfrunta vrăjmașul.

Înainte de a părăsi grădina, să mai zăbovim o clipă ca să auzim plânsul Său în hohote, să medităm la durerea care l-a cuprins sufletul și să-l mulțumim din străfundul inimii noastre.

H. Isus este vândut și arestat în Ghetsi-mani (26:47-56)

Vânzarea Mântuitorului fără păcat de către una din propriile Sale creaturi ne pune în față una din cele mai uimitoare anomalii din istorie. Nu am găsi altă explicație pentru actul josnic de trădare, total nejustificabil, al lui Iuda, decât depravarea inimii umane.

26:47 Pe când încă le vorbea Isus celor unsprezece, a sosit Iuda, în fruntea unei cete înarmate cu săbii și ciomege. E cert că ideea săbiilor nu i-a aparținut lui Iuda, întrucât acesta nu-L văzuse niciodată pe Isus să se împotrivescă sau să contra-atace. Poate că armele au simbolizat hotărârea mai marilor preoților și a bătrânilor de a-L prinde, de a se asigura că nu va avea nici o posibilitate de a scăpa.

26:48 Iuda a recurs la un sărut pentru a da prilejul gloatei să-L recunoască pe Isus în mijlocul ucenicilor. Și astfel simbolul universal al iubirii a fost prostituat până la cel mai josnic uz la care putea fi supus.

26:49 Apropiindu-se de Domnul, Iuda a zis: „Te salut, **Învățătorule!**“ și apoi L-a sărutat mult. În acest text se folosesc în original două cuvinte pentru termenul tradus prin „a săruta“. Mai întâi, în versetul 48 se întrebuințează cuvântul obișnuit pentru a săruta. Dar în versetul 49 se recurge la un verb mai pronunțat, care sugerează un sărut repetat sau demonstrativ.

26:50 Stăpânit de un perfect echilibru launtric, Isus a rostit cuvinte pătrunzătoare, care i-au mers la inimă lui Iuda: „**Prietene, de ce ai venit?**“ Fără îndoială, întrebarea l-a opărit pe Iuda, dar în acel moment evenimentele au început să se deruleze cu repezi-ciune. Gloata a înaintat și L-a prins numaidecât pe Domnul Isus.

26:51 Unul dintre ucenici — aflăm de la Ioan 18:10 că era vorba de Petru — a scos sabia și a tăiat urechea slujitorului marelui preot. Este improabil ca Petru să fi țintit urechea slujitorului. Fără îndoială, că intenția lui va fi fost să dea o lovitură mortală. Dar faptul că îndemânarea lui a fost la fel de deficitară ca înțelepciunea lui, în acest caz, trebuie neapărat atribuit Providenței divine.

26:52 Gloria morală a Domnului Isus strălucește în toată splendoarea ei aici. Mai

întâi, El l-a mustrat pe Petru: „**Pune-ți sabia la locul ei, căci toți cei care scot sabia de sabie vor pieri.**“ În împărăția lui Cristos, victoriile nu se câștigă prin mijloace carnale. A recurge la forța armată în lupta spirituală ar însemna a te expune pericolului unui dezastru. Dușmanii împărăției n-au decât să recurgă la sabie! Într-o bună zi, ei vor fi înfrânți. Dar ostașul lui Cristos nu are altă cale disponibilă decât cea a rugăciunii, a Cuvântului lui Dumnezeu și a puterii care emană dintr-o viață plină de Duhul.

Aflăm de la Doctorul Luca că Isus a vindecat apoi urechea lui Malhus — căci așa se numea victima (Luca 22:51; Ioan 18:10). Ce minunată etalare a harului! El i-a iubit până și pe cei care Îl urau și și S-a purtat cu mărinimie chiar și cu cei care căutau să-l ia viața.

26:53, 54 Dacă Isus ar fi dorit să se împotrivescă gloatei, desigur nu ar fi avut nevoie de mica sabie a lui Petru. Într-o clipă, ar fi putut solicita și I s-ar fi pus la dispoziție **mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri** (între 36 000 și 72 000 de îngeri). Dar asta ar fi compromis planul divin. **Scripturile** care preziceau trădarea, suferința, răstignirea și învierea Sa trebuiau să se împlinească!

26:55 Atunci Isus le-a amintit mulțimilor distonanța gestului lor de a ieși după El **ca după un tâlhar, cu săbii și cu ciomege**. Doar niciodată nu-L văzuseră recurgând la violență sau acte de jaf. Dimpotrivă, El fusese un **Învățător liniștit, stând toate zilele în templu și învățându-i pe oameni**. Dacă ar fi vrut, ar fi putut să-L prindă cu ușurință atunci, dar n-au făcut-o. Prin urmare, cum se făcea că vin acum cu săbii și cu ciomege? Omenește vorbind, purtarea lor era irațională.

26:56 Dar Mântuitorul Și-a dat seama că răutatea omului nu făcea altceva decât să împlinească planul precis al lui Dumnezeu. „**Dar toate acestea s-au întâmplat ca să se împlinească scripturile prorocilor.**“ Când au realizat că **Învățătorul** lor nu va fi izbăvit, **toți ucenicii L-au părăsit și au fugit, cuprinși de panică**. Dacă lăsată lor nu poate fi scuzată, a noastră nici atât. Ei nu fuseseră încă umpluți cu Duhul Sfânt; noi, în schimb, am fost.

I. Isus înaintea lui Caiafa (26:57-68)

26:57 Două au fost procesele la care a fost supus Domnul Isus: unul a fost procesul religios, în fața autorităților romane. Corelând relatările tuturor evangheliilor, aflăm că

fiecare proces a avut trei etape. Relatarea lui Ioan despre procesul iudaic arată că Isus a fost adus mai întâi înaintea socrului lui Caiafa, Ana. Relatarea lui Matei începe cu a doua etapă, desfășurată la locuința marelui preot, **Caiafa**. Acolo erau întruniți membrii sinedriului. În mod obișnuit, acuzaților li se dădea prilejul de a-și pregăti apărarea. Dar liderii religioși, în disperarea lor, l-au răpit dreptul de a-și pregăti apărarea (în „închisoare“) și a fost văduvit de prevederile justiției (vezi Isaia 53:8, unde, în versiunea King James se spune: „He was taken from prison and from judgment“ — sau „El a fost luat/răpit de la închisoare și dreptate“. În ediția de lași a Bibliei, publicată în 1874, versetul e redat aproximativ la fel: „Răpitu a fostu de apăsare și judecată.“ Cu alte cuvinte, cum afirmă textul comentariului: În toate privințele I s-a negat dreptul la un proces echitabil, n.tr.)

În această noapte, fariseii, saducheii, **cărturarii și bătrânii** care alcătuiau Sinedriul au demonstrat o lipsă totală de respect pentru propriile lor reguli și proceduri, sub a căror incidență aveau datoria să opereze. În primul rând, era interzis să se întrunească pe timp de noapte sau în cursul oricăruia dintre praznicele iudaice. Bineînțeles, nu le era îngăduit să mituiască martorii, pentru ca aceștia să comită sperjur. Apoi o sentință de moarte nu putea fi emisă decât după ce s-a scurs o noapte. Și, în sfârșit, dacă întrunirea lor nu avea loc în Sala de Piatră Săpată, din zona templului, verdictele lor nu aveau putere de lege. Dar în dorința lor arzătoare de a scăpa de Isus, reprezentanții puterii în statul evreu n-au ezitat să încalce propriile lor legi.

26:58 Procesul a fost prezidat de Caiafa. Se pare că Sinedriul îndeplinea rolul dublu, de juriu, și de procuror — din nou, o combinație ciudată, ca să nu spunem mai mult. Acuzatul era Isus. **lar Petru** era pe post de spectator — urmărind scena de la distanță, ferit de pericole. El a **stat jos cu slujitorii, ca să vadă sfârșitul**.

26:59-61 Liderii evreilor au întâmpinat dificultăți în găsirea vreunei mărturii mincinoase împotriva lui Isus. Ar fi avut mult mai mult succes dacă și-ar fi îndeplinit obligația anterioară din cadrul procesului juridic, străduindu-se să scoată la iveală dovezile nevinovăției Lui. În cele din urmă, **doi martori mincinoși** au înjghebat o relatare încălcată pe baza cuvintelor lui Isus: „Dărâmați templul acesta și în trei zile îl voi ridica“

(Ioan 2:19-21). Potrivit acestor martori, El ar fi amenințat că va distruge templul din Ierusalim, urmând să-l rezidească apoi. În realitate, El prezisese propria Sa moarte și învierea care va urma. Această prezicere a constituit un pretext convenabil pentru ca iudeii să-L dea la moarte.

26:57 În timpul acestor acuzații ce I se aduceau, Domnul Isus nu a rostit nici un cuvânt, așa cum se afirmă la Isaia 53:7: „...nu Și-a deschis gura; ca un miel pe care-l duci la tăiere și ca o oaie mută înaintea celor ce o tund, nu Și-a deschis gura“. Marele Preot, iritat de tăcerea Sa, l-a cerut insistent să facă o declarație. Dar Mântuitorul refuza să răspundă. Marele Preot l-a spus atunci: **„Te jur pe Dumnezeu cel viu să ne spui dacă ești Cristosul, Fiul lui Dumnezeu!“** Legea lui Moise reclama ca un iudeu să depună mărturie atunci când era pus sub jurământ de către Marele Preot (Lev. 5:1).

26:64 Fiind un iudeu ascultător de lege, Isus a răspuns: **„Este cum ai spus“** Apoi Și-a afirmat identitatea de Mesia și dumnezeirea în termeni și mai accentuați: **„Ba mai mult: vă spun că de acum încolo veți vedea pe Fiul Omului stând la dreapta puterii și venind pe norii cerului.“** În esență, El a declarat, de fapt: „Eu sunt Cristosul, Fiul lui Dumnezeu, așa cum ai spus. Gloria mea este în prezent acoperită de vălul unui trup uman; acum nu par a fi altceva decât un simplu om. Mă vedeți acum în zilele umilinței Mele. Dar va veni o zi când voi, iudeii, Mă veți vedea, Slăvit, egal în toate printrințele cu Dumnezeu, stând la dreapta Sa și venind pe norii cerului.“

În versetul 64 prima adresare, la persoana a doua singular⁵⁰, îi este adresată lui Caiafa. A doua și a treia sunt la persoana a doua plural, referindu-se la iudei, ca reprezentanți ai acelor israeliți care vor fi în viață în timpul apariției glorioase a lui Cristos, când aceștia vor vedea limpede că El este Fiul lui Dumnezeu.

„Se face uneori aserțiunea“ — scrie Lenski — „că Isus nu S-ar fi numit niciodată pe Sine «Fiul lui Dumnezeu». Ei bine, aici (în versetul 64) El *jură* că nu este mai puțin decât acesta.“⁵¹

26:65-67 Lui Caiafa nu i-a scăpat semnificația acestei afirmații. Isus făcuse aluzie la o profeție a lui Daniel: „M-am uitat în timpul viziunilor nopții și iată, cu norii cerului a venit Unul ca un Fiu al Omului; a înaintat spre Cel Bătrân de Zile și a fost adus înaintea Lui.“ (Dan. 7:13) Din reacția Marelui

Preot reiese că acesta și-a dat serna că Isus declara egalitate cu Dumnezeu (vezi Ioan 5:18). **Atunci marele preot și-a rupt hainele**, indicând prin aceasta opinia lui că martorul a rostit o blasfemie. Cuvintele sale aprinse rostite în fața sinedrului au presupus vinovăția lui Isus. Când i-a întrebat pe membrii soborului care este verdictul lor, aceștia au răspuns: **„Este vinovat de moarte“**.

26:68 A doua etapă a procesului s-a sfârșit cu scena juriștilor care L-au lovit și L-au scuipat pe Acuzat, provocându-L apoi să recurgă la puterea de care dispunea, dacă era Cristos, să-și identifice atacatorii. Întreaga procedură a fost nu numai lipsită de temeiuri juridice, dar de-a dreptul scandaloasă.

J. Petru se leapădă de Isus și apoi plânge cu amar (26:69-75)

26:69-72 Ceasul cel mai sumbru din viața lui Petru a sosit. Cum stătea el afară în curte, a venit o femeie și l-a acuzat că este din ceata lui Isus Galileeanul. Petru a negat cu înverșunare și prompitudine, spunând: **„Nu știu ce zici.“** Apoi s-a dus la poartă, probabil ca să nu fie observat. Dar o altă slujnică a venit și l-a identificat ca fiind unul dintre cei care fuseseră cu Isus din Nazaret. De data aceasta Petru s-a jurat că nu-L cunoaște pe Omul acela. „Omul“ fiind învățătorul său!

26:73, 74 Peste puțin, mai mulți oameni de la fața locului au venit și au spus: **„Cu adevărat, și tu ești unul dintre ei, căci și vorbirea te face cunoscut.“** De data aceasta, simpla negare nu mai era de ajuns. Petru a considerat că trebuie să blesteme și să se jure. **„Nu-L cunosc pe Omul Acesta!“** Și, cu o precizie tulburătoare, a cântat atunci cocoșul.

26:75 Sunetul acesta familiar a străpuns nu numai liniștea orelor dimineții, ci și inima lui Petru. Amintindu-și de cuvintele Domnului, el a ieșit afară și a plâns cu amar.

În evangheliile pare să existe o oarecare contradicție cu privire la numărul și timpul tăgăduirilor. La Matei, Luca și Ioan, se consemnează că Isus a spus: „Înainte de a cânta cocoșul, te vei lepăda de mine de trei ori“ (Mat. 26:34; vezi și Luca 22:34; Ioan 13:38). La Marcu, se face prezicerea: „...înainte de a cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori“ (Marcu 14:30).

E posibil să fi cântat mai mulți cocoși, unul în timpul nopții iar altul în zori. De asemenea, se poate ca evangheliile să consemneze cel puțin șase ocazii diferite în care

Petru s-a lepădat. El L-a tăgăduit pe Cristos înaintea: (1) unei femei tinere (Mat. 26:69, 70; Marcu 14:66-68); (2) înaintea altei femei tinere (slujnice) (Mat. 26:71, 72; Marcu 14:69, 70); (3) înaintea mulțimii care se afla acolo (Mat. 26:73, 74; Marcu 14:70, 71); (4) înaintea unui om (Luca 22:58); (5) înaintea altui om (Luca 22:59, 60); (6) înaintea slujitorului marelui preot (Ioan 18:26, 27). Credem că aceasta din urmă nu a fost o persoană distinctă de celelalte, deoarece a spus: „Nu te-am văzut eu cu El în grădină?” Despre ceilalți nu se spune că ar fi afirmat acest lucru.

K. Procesul ținut dimineața, în fața Sinedriului (27:1, 2)

A treia etapă din cadrul procesului religios a avut loc dimineața, în fața Sinedriului. Nici o pricină nu avea voie să fie soluționată în aceeași zi în care a început, cu excepția cazurilor în care acuzatul era achitat. Legea cerea ca să treacă o noapte înainte de a fi pronunțat verdictul, „pentru ca sentimentele de îndurare să aibă timp să apară”. În acest caz, liderii religioși au părut hotărâți de la început să înăbușe orice sentimente de îndurare. Totuși, întrucât ar fi fost ieșit din comun să țină procesul noaptea, au convocat o sesiune de dimineață, pentru a conferi verdictului lor caracter legal.

Sub legislația romană, liderii iudaici nu aveau autoritatea de a executa pedeapsa cu moartea. Așa se explică de ce ei s-au grăbit să-L ducă pe Isus înaintea lui **Pilat din Pont**, guvernatorul roman. În pofida urii lor față tot ce reprezenta Roma, acum au fost dispuși să „profite” de această putere, pentru a-și satisface o ură și mai mare.

L. Căința lui Iuda și moartea sa (27:3-10)

27:3, 4 Dându-și seama ce păcat a comis, că a vândut sânge nevinovat, Iuda a adus înapoi cei trezeci de arginți și i-a dat preoților celor mai de seamă și bătrânilor. Acești urzitori neîntrețuți, care cooperaseră cu atâta râvnă cu numai câteva ore mai înainte, acum n-au mai vrut să aibă de a face nimic cu această chestiune. Iuda s-a ales astfel cu una din amarele rezultate ale trădării. L-a cuprins remușcarea, dar nu a demonstrat acel gen de pocăință evlavioasă, care duce la mântuire. Mai degrabă, el a regretat urmările pe care le-a avut crima comisă asupra lui însuși, căci nici acum el nu a fost dispus să-L recunoască pe Isus Cristos ca Domn și Salvator.

27:5 Cuprins de disperare, Iuda a aruncat arginții în templu, unde numai preoții puteau pătrunde, după care s-a dus și s-a sinucis. Comparând textul acesta cu cel de la Faptele Apostolilor 1:18, putem conchide că el s-a spânzurat de un pom, și că ștreangul sau ramura de care a atârnat s-a rupt iar trupul său a căzut în prăpastie, vărsându-i-se măruntaiele.

27: Preoții cei mai de seamă, arătându-se dintr-o dată foarte atenți la latura spirituală, au decis că nu puteau depune banii la templu, deoarece constituiau prețul sângelui. În realitate, ei erau adevărații autori morali ai crimei, deoarece ei au oferit suma aceasta pentru ca Mesia să fie vândut. În această privință nu au avut nici un fel de mustrări de conștiință — exact așa cum spusesese Domnul: ei spălau bidul pe dinafară, dar înăuntrul acesta era plin de înșelăciune, perfidie șiucidere.

27:7-10 Ei s-au folosit de bani pentru a cumpăra Țarina Olarului, unde străinii neevreii și necurații puteau fi înhumați — fără ca ei să știe câte hoarde de ne-evrei aveau să le invadeze țara și să-i scalde pământul în sânge. De atunci țara aceea n-a încetat să fie o țarină a sângelui!

Preoții cei mai de seamă au împlinit, fără să știe, profeția lui Zaharia, potrivit căreia banii de înhumare aveau să fie folosiți pentru efectuarea unei achiziții de la un olar (Zah. 11:12, 13). În mod ciudat, pasajul din Zaharia a fost tradus și într-o altă variantă, în care termenul „olar” este înlocuit cu „trezorerie” (vezi ediția engleză RSV).

Preoții aveau scrupule în privința depunerii banilor în trezorerie, drept care au optat pentru cealaltă variantă a textului biblic, împlinind profeția în sensul cumpărării țarinii de la olar. (din *Daily Notes of the Scripture Union*).

Matei îi atribuie această profeție lui Ieremia, deși, evident, ea provine din cartea Zaharia. Probabil el etichetează citatul ca provenind din Ieremia, deoarece cu profeția lui începe sulul respectiv pe care l-a folosit el, în conformitate cu ordinea străveche păstrată în numeroase manuscrise ebraice, cunoscute și din tradiția talmudică. Întâlnim un caz similar la Luca 24:44, unde cartea Psalmilor împrumută numele ei secțiunii a treia din canonul ebraic, în totalitatea sa.

M. Prima înfățișare a lui Isus înaintea lui Pilat (27:11-14)

Plângerile reale ale iudeilor împotriva lui

Isus erau, în realitate, de ordin *religios*, și pe acest temei L-au judecat ei. Dar acuzațiile religioase nu aveau nici o greutate în fața instanțelor romane. Fiind conștienți de acest lucru, atunci când L-au dus înaintea lui Pilat, ei au formulat împotriva Lui trei acuzații de ordin *politic* (Luca 23:2): (1) Că ar fi un revoluționar, care ar constitui o amenințare la securitatea imperiului; (2) că El i-ar fi îndemnat pe oameni să nu achite impozitele, subminând astfel prosperitatea imperiului; (3) și că El ar fi afirmat că este Rege, amenințând prin aceasta puterea și poziția împăratului.

În evanghelia lui Matei vedem cum Îl anchetează Pilat cu privire la ultima din aceste trei acuzații. Întrebat dacă este **Regele iudeilor**, Isus a răspuns că este. Aceasta a stârnit un val de insulte și calomnii din partea liderilor evreilor. Pilat **s-a mirat foarte mult** de tăcerea Acuzatului. Domnul a considerat că nici una din acuzațiile lor nu merită nici un răspuns. Probabil guvernatorul nu mai întâlnise niciodată vreun om care să rămână mut în fața unui asemenea atac.

N. Isus sau Baraba? (27:15-26)

27:15-18 Autoritățile romane aveau obiceiul să le elibereze iudeilor câte un deținut evreu cu ocazia Paștelor, într-o încercare evidentă de a-i îmbuna. Unul dintre cei care se calificau să fie eliberați de acest Paște era Baraba, evreu ce fusese găsit vinovat de a fi incitat la insurecție și crimă (Marcu 15:7). Ca rebel împotriva stăpânirii romane, el se bucura, pesemne, de simpatia concetățenilor săi. Așa se explică faptul că atunci când Pilat le-a pus în față opțiunea: Isus sau Baraba, ei s-au grăbit să-l aleagă pe Baraba. Pentru guvernator acest lucru nu a constituit o surpriză, căci știa că opinia publică era puternic influențată de preoții cei mai de seamă, care-L invidiau pe Isus.

27:19 Procedurile au fost întrerupte pentru scurtă vreme de solul trimis de soția lui Pilat, care l-a îndemnat pe acesta să adopte o politică neutră față de Isus. Aceasta întrucât avusese un vis tulburător cu privire la El.

27:20-23 Din culise, **preoții cei mai de seamă și bătrânii** duceau muncă de lămurire cu masele, ca acestea să-L aleagă pe Baraba iar Isus să fie omorât. Prin urmare, când Pilat i-a întrebat din nou pe oameni pe care din cei doi voiau să li-l elibereze, ei l-au cerut pe ucigaș. Prins în mreaja propriei sale nehotărâri, Pilat a întrebat: „**Dar cu Isus,**

care Se numește Cristos, ce să fac?“ Ei au răspuns într-un glas: „**Să fie răstignit!**“ — atitudine pe care Pilat a găsit-o de neînțeles. De ce să-L răstignească? În definitiv ce delict a comis? Numai că la ora aceea lucrurile luaseră o întorsătură atât de violentă încât nu mai era timp pentru dezbateri calme. Mulțimea fusese cuprinsă de isterie și striga întruna: „**Răstignește-L! Răstignește-L!**“

27:24 Pilat și-a dat seama că nu se mai putea discuta cu mulțimea și că actele de violență erau gata să izbucnească. Și astfel el s-a spălat pe mâini în fața mulțimii, declarându-se nevinovat de sângele Celui Acuzat. Dar toată apa din lume nu va fi în stare să-l absolve pe Pilat de culpabilitatea sa de a fi prezidat asupra celui mai grav simulacru de proces din istorie.

27:25 Mulțimea, cuprinsă de sălbăcie, nu se mai gândea deloc la culpabilitate, asumându-și cu ușurătate povara vinovăției: „**Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri!**“ De atunci poporul Israel n-a mai scăpat de suferință — de la ghetouri la pogromuri, de la lagăre de concentrare la camere de gazare, îndurând groaznică urmare a vinovăției sângelui lui Mesia pe care israeliții L-au respins. Și la toate acestea se adaugă ce va veni în viitor, când vor trece prin Necazul lui Iacov — acei șapte ani de tribulație, de mare strâmtorare, descriși la Matei 24 și Apocalipsa 6-19. Blestemul va rămâne până când Îl vor recunoaște pe Isus, Cel pe care L-au respins, ca Rege și Mesia al lor!

27:26 Făcând pe placul mulțimii, Pilat l-a pus în libertate pe Baraba, și de atunci spiritul lui Baraba domină întreaga lume! Ucigașii continuă să fie ridicați pe tronuri, în vreme ce Regele continuă să fie respins! Apoi, conform obiceiului, Cel condamnat a fost biciuit. Un bici mare din piele, care avea, din loc în loc, inserate ținte de metal, a lovit spinarea Sa, fiecare lovitură sfâșiindu-l carnea și provocând șuvoaie de sânge. De acum guvernatorul acesta fără coloană vertebrală nu a mai avut nimic de făcut decât să-L predea pe Isus soldaților, ca aceștia să-L răstignească.

O. Soldații Îl batjocoresc pe Isus

(27:27-31)

27:27, 28 **Atunci ostașii guvernatorului L-au dus pe Isus în pretoriu (palatul guvernatorului) și au adunat toată cohorta în jurul Lui** — formată, probabil, din câteva sute de oameni. Ce a urmat este greu de

imaginat! Creatorul și Susținătorul universului a suferit înjosiri de nedescris din partea unor soldați vulgari și cruzi — creaturile Sale nevrednice și păcătoase! **L-au dezbrăcat de hainele Lui și L-au îmbrăcat cu o haină stacojie**, negreșit în batjocură, ca să imite veșmintele unui rege. Dar haina aceea poartă o semnificație profundă pentru noi. Întrucât culoarea stacojie este asociată cu păcatul (Isa. 1:18), eu înclin să cred că haina aceea întruchipează păcatele mele așezate asupra lui Isus, pentru ca haina neprihănită a lui Dumnezeu să poată fi așezată asupra mea (2 Cor. 5:21).

27:29, 30 Au împletit o cunună de spini, pe care I-au pus-o pe cap. Dar dincolo de gluma lor plină de cruzime, noi înțelegem că El a purtat o *cunună de spini*, pentru ca noi să purtăm o *cunună de slavă*. Ei L-au batjocorit ca pe Regele Păcatului; noi ne închinăm Lui ca Mântuitor al păcătoșilor.

...și I-au pus o trestie în mâna dreaptă — din nou, în semn de batjocură, trestia ținând loc de sceptru. Ei nu șiau că mâna care ținea trestia este mâna care ține și stăpânește întreg universul. Mâna străpunsă de cuie a lui Isus ține sceptrul domniei asupra întregului univers.

Apoi îngenuncheau înaintea Lui, își băteau joc de El și ziceau: „Plecăciune, Împăratul Iudeilor!” Nici asta nu le-a fost de ajuns, ci L-au scuipat în față pe singurul Om desăvârșit care a trăit vreodată pe acest pământ. Apoi I-au luat trestia și L-au bătut peste cap cu ea.

Isus a îndurat toate acestea cu răbdare. N-a scos nici un cuvânt. „Uitați-vă bine la Cel care a suferint din partea păcătoșilor o împotrivire așa de mare față de Sine, ca nu cumva să vă pierdeți inima și să cădeți de oboseală în sufletele voastre“ (Ev. 12:3).

27:31 În cele din urmă, L-au îmbrăcat cu hainele Lui și L-au dus să-L răstignească.

P. Răstignirea Regelui (27:32-44)

27:32 Domnul nostru Și-a purtat **crucea** o parte din drum (Ioan 19:17). Apoi soldații I-au obligat pe un om, numit Simon (din Cirena, localitate din nordul Africii) să o ducă în locul Lui. Unii cred că acesta era evreu. Alții consideră că era negru. Important este că a avut minunatul privilegiu de a purta crucea lui Isus.

27:33 Golgota înseamnă „craniu“ în aramaică. „Calvar“ este forma anglicizată a

termenului grec *kranion*. Poate că zona avea forma unei cutii craniene sau a fost numită așa din pricina faptului că acolo se executau condamnății la moarte. Nu s-a putut identifica locul respectiv în actuala topografie.

27:33 Înainte de a-L răstigni, soldații I-au oferit lui Isus vin acru amestecat cu fiere, băutura oferită condamnaților la moarte ca să le atenueze durerea. Isus a refuzat băutura. El trebuia să bea toată amărăciunea nediluată a păcatelor omului, fără să I se atenueze simțurile, fără să I se ușureze durerea.

27:35 Matei descrie răstignirea în termeni simpli și lipsiți de încărcătură emotivă. El nu recurge la procedee dramatice, la acel gen de senzationalism care constituie apanajul ziaristului, după cum Matei nu se oprește asupra unor detalii sordide. El se mulțumește să redea faptele, așa cum s-au petrecut: **Apoi L-au răstignit.** Dar nici eternitatea nu va epuiza sensurile ascunse ale acestor cuvinte.

Cum se profetise în Psalmul 22:18, **soldații I-au împărțit hainele între ei, trăgând la sorți** pentru cămașa fără cusătură. Aceasta era toată averea Lui. Iată ce spune Denney în această privință: „Singura viață perfectă care a fost trăită pe acest pământ a fost viața Acelui care nu a avut nici o avere, care nu a lăsat nimic decât hainele pe care le-a purtat.“

27:36 Soldații au fost reprezentanții unei lumi de oameni meschini. Nu reiese că aceștia și-ar fi dat seama că înaintea lor se înscrie cel mai solemn moment al istoriei. O, dacă ar fi știut, n-ar fi stat jos să-L păzească! Ci ar fi îngenuncheat și I s-ar fi închinat!

27:37 Deasupra capului lui Cristos au așezat titlul: **ACESTA ESTE ISUS, REGELE IUDEILOR.** Titlul diferă întrucâtva la celelalte evanghelii.⁵² Mărcu spune: „Regele iudeilor“ (15:26); Luca: „Acesta este Regele iudeilor“ (23:38); iar Ioan: „Isus din Nazaret, Regele iudeilor“ (19:19). Preoții cei mai de seamă au protestat împotriva titlului, afirmând că în felul în care era formulat constituia o afirmație a realității. Și astfel, [ei care nu credeau în această afirmație], au cerut să se specifice că aceasta era doar pretenția Acuzatului. Dar Pilat nu le-a admis argumentul și astfel a rămas adevărul, limpede pentru toată lumea, scris în ebraică, latină și greacă (Ioan 19:19-22).

27:38 Fiul fără păcat al lui Dumnezeu a fost încadrat de **doi tâlhari**, căci așa prezisese Isaia cu 700 de ani mai înainte, că El va fi numărat la un loc cu cei fărădelege (52:12). La început, ambii tâlhari L-au îm-

proșcat cu insulte și invective (v. 44). Dar unul s-a pocăit și a fost salvat în ultima clipă. Peste numai câteva clipe a fost cu Cristos în Paradis (Luca 23:42, 43).

27:39, 40 Pe cât este de adevărat că crucea ne descoperă dragostea lui Dumnezeu, pe atât de adevărat este că ea ne dezvăluie depravarea omului. Trecătorii s-au oprit să-și bată joc de Păstorul, care murea pentru ei: „**Tu, care distrugi templul și îl zidești la loc în trei zile, măntuiește-Te pe Tine Însuși! Dacă ești Tu Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce!**” Acesta este limbajul necredinței, al omului care nu se bazează decât pe rațiune, care afirmă: „Nu cred până nu văd.” Totodată, este și limbajul liberalismului. „Coboară de pe cruce — cu alte cuvinte, renunță la cruce și vom crede.” E pertinent aici comentariul lui William Booth: „Ei au susținut că ar fi crezut, dacă El s-ar fi coborât de pe cruce; în schimb, noi am crezut pentru că El a rămas pe cruce.”

27:41-44 **Preoții cei mai de seamă, împreună cu cărturarii și bătrânii** s-au unit în această sarabandă. Fără să realizeze ce au spus, au rostit un mare adevăr: „**Pe alții i-a măntuit, iar pe Sine nu Se poate măntui!** Deși ei au rostit aceste cuvinte ca o insultă, noi le adaptăm, făcând din ele un imn de laudă:

Pe El nu S-a putut măntui,
El pe cruce a trebuit să moară,
Căci altfel nu primeau îndurare
Păcătoșii de aproape și de departe;
Da, Cristos Fiul lui Dumnezeu
a trebuit să sângereze
Pentru ca păcătoșii
de păcate să fie eliberați!

- *Albert Midlane*

Da, afirmația a fost valabilă în viața Domnului și e la fel de valabilă și în a noastră. Nu-i putem salva pe alții căutând să ne salvăm pe noi înșine.

Liderii religioși au luat în batjocură afirmația Sa că este Mântuitorul, declarația Sa că este **Regele Israelului**, declarația Sa că este **Fiul lui Dumnezeu**. **Tâlharii care erau răstigniți împreună cu El îi aruncau aceleași batjocuri**. Liderii religioși s-au unit cu criminalii, hulindu-L pe Dumnezeu!

Q. Cele trei ore de întuneric (27:45-50)

27:45 Toate suferințele și înjosirile pe care le-a îndurat din partea oamenilor au pălit în comparație cu ceea ce Îl confruntau acum. **De la ceasul al șaselea** (adică amiază)

până la ceasul al nouălea (ora 15) s-a făcut **întuneric peste toată țara** Palestinei, dar și în suflul Său. În timpul acesta a purtat El blestemul de nedescris al păcatelor noastre. În aceste trei ore au fost comprimate: iadul pe care-l meritam noi, mânia lui Dumnezeu împotriva tuturor fărădelegilor noastre. Noi vedem acest lucru ca prin ceață. Pur și simplu nu putem înțelege ce a însemnat pentru El să satisfacă toate cerințele neprihănirii lui Dumnezeu împotriva păcatului. Știm doar atât că în acele trei ore El a plătit prețul, a achitat datoria și a isprăvit lucrarea ce se cerea îndeplinită pentru răscumpărarea omului.

27:46 **Și pe la ceasul al nouălea** (deci pe la 3 după masă) **Isus a strigat cu glas tare, zicând: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?”** Răspunsul îl găsim în Psalmul 22:3: „...Tu ești Cel Sfânt, care locuiești în mijlocul laudelor lui Israel.” Întrucât Dumnezeu este sfânt, El nu poate trece cu vederea păcatul. Dimpotrivă, El trebuie să-l pedepsească. Domnul Isus nu a avut nici un păcat al Său, propriu, dar El și-a luat asupra Sa păcatele noastre. Când Dumnezeu, Judecătorul, a privit jos pe pământ și a văzut păcatele noastre asupra înlocuitorului fără păcat propriu, El Și-a retras dragostea de la Fiul. Tocmai această despărțire a fost aceea care a smuls din inima lui Isus ceea ce poeta Elizabeth Barret Browning a definit drept „strigătul de orfan al lui Emanuel”:

Părăsit! Dumnezeu S-a putut separa de
esența Lui proprie;
Și păcatele lui Adam au năvălit
între Fiul neprihănit și Tatăl:
Da, o dată, strigătul de orfan al lui Emanuel,
universul Său l-a zguduit —
S-a ridicat strigătul singuratic, fără ecou:
„Dumnezeule! Sunt părăsit!”
— *Elizabeth Barret Browning*

27:47, 48 Când Isus a strigat: „**Eli, Eli...**”, **unii din cei ce stăteau acolo au zis că îl strigă pe Ilie**. Dacă a fost vorba de o confuzie de nume sau dacă au rostit aceste cuvinte în batjocură — textul nu precizează. Unul din ei s-a folosit de o trestie lungă pentru a-i aduce la buze un burete înmuiat în vin acru. Judecând după Psalmul 69:21, acesta nu era un gest de îndurare, ci avea scopul de a-i mări suferințele.

27:49 Atitudinea generală a mulțimii era de așteptare, să vadă dacă Ilie va împlini

rolul pe care i l-a atribuit tradiția iudaică — să vină în ajutorul celor neprihăniți. Dar nu era vremea să vină Ilie (Mal. 4:5); era vremea să moară Isus.

27:50 După ce **Isus a strigat iarăși cu glas tare, Și-a dat duhul.** Strigătul cu glas tare demonstrează că El a murit în tărie, nu în slăbiciune. Faptul că Și-a dat duhul distinge moartea Sa de aceea a oricăror alte persoane. Noi murim pentru că trebuie să murim, dar El a murit din proprie opțiune. Oare nu spusese El: „...Îmi dau viața, ca iarăși s-o iau. Nimeni nu Mi-o ia, ci o dau Eu de la Mine Însumi. Am putere s-o dau și am putere s-o iau iarăși...” (Ioan 10:17, 18).

(Nota traducătorului: în locul versurilor din engleză oferite de autorul comentariului în acest punct, am găsit de cuviință să redau versuri din opera regretatului poet român creștin Costache Ioanid:)

Priveam la Golgota. Era
în gândul meu un svon de gloate...
Treceau trei cruci... și-n urma lor,
preoți și demoni din cetate.

Veneau stăpânii în convoi.
Și le-auzeam pe cale pașii.
Și-am întrebat: „Aceștia cine-s?”
iar Duhul mi-a răspuns: „Vrăjmașii...”

Priveam la Golgota în Duh.
Și-mi era plin de taine gândul.
Vedeam un nour de bătrâni
văzduhul culmii străbătându-l.

Ei cercetau din semn în semn
cum se-mplinea Cuvântul Vieții.
Și-am întrebat: „Aceștia cine-s?”
Iar Duhul mi-a răspuns: „Profeții...”

Priveam la Golgota. Vedeam
minuni din ce în ce mai grele.
Vedeam cum se strâneau cei mulți
Prin grohotișul din vâlcele.

Lovindu-se cu pumni-n piept,
plângeau trudiții la răscruce.
Și-am întrebat: „Aceștia cine-s?”
„Sunt cei ce văd doar om și cruce.”

Priveam la Golgota uimit.
Căci sus pe cruce, plin de sânge,
murea Isus... Și-n depărtări
vedeam cum lanț de lanț se frânge.

Priveam la Golgota. Dar vai...
deodată, prin stihii silhue,
veni în trupul lui Isus
al doilea trup s-atârne pe cue...

Toți îngerii înmărmurind,
Îl arătau prin nouri: „Iată-L!”
Și-am întrebat: „Acesta cine-i?”
Și mi-a răspuns tot cerul: „Tatăl!”...
Costache Ioanid

R. Perdeaua templului se rupe (27:51-52)

27:51 Când Și-a dat Domnul duhul, perdeaua grea, împletită, care separa încăperile principale ale templului, a fost ruptă de o Mână Nevăzută, **de sus până jos.** Până atunci vălul acela împiedica intrarea în Sfânta Sfințelor a oricărei persoane, în afară de marele preot. Numai un singur om putea intra în sanctuarul dinăuntru, și acela doar într-o singură zi din an.

Din cartea Evrei aflăm că vălul reprezenta trupul lui Isus. Ruperea sa a simbolizat darea la moarte a trupului Său. Prin moartea Sa, noi avem „îndrăzneala să intră în Sfânta Sfințelor, prin sângele lui Isus, printr-o cale nouă și vie, pe care El a consacrat-o pentru noi, prin văl, adică prin trupul Său” (Ev. 10:19, 20). Acum, până și cel mai umil credincios poate intra în prezența lui Dumnezeu, prin rugăciune și laudă, în orice clipă. Dar să nu uităm niciodată că privilegiul acesta a fost cumpărat pentru noi cu un preț nespus de mare: cu însuși sângele lui Isus.

Moartea Fiului lui Dumnezeu a produs, de asemenea, extraordinare zguduiri în natură — ca și când ar fi fost o empatie între creația neînsuflețită și Creatorul ei. S-a produs un cutremur de pământ, care a despicat stâncile și a deschis multe morminte.

27:52, 53 Dar observați că abia după învierea lui Isus au fost înviați ocupanții mormintelor acestora, care au pătruns apoi în Ierusalim și s-au arătat multora. Biblia nu spune dacă acești sfinți înviați au murit din nou sau s-au dus în cer, cu Domnul Isus.

27:54 Convulsiile stranii ale naturii l-au convins pe sutașul roman și pe oamenii acestuia că Isus este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu (deși în textul grec nu este nici un articol hotărât înaintea Fiului lui Dumnezeu, topica frazei presupune articolul hotărât⁵³). Ce a vrut să spună sutașul? A

fost aceasta o mărturie deplină a lui Isus Cristos, ca Domn și Mântuitor al său, sau o recunoaștere a faptului că Isus era mai mult decât un simplu om? Nu putem fi siguri de semnificația adevărată a cuvintelor sutașului, dar știm că acesta a fost cuprins de uimire și teamă, realizând că tulburările din natură erau legate, cumva, de moartea lui Isus, și nu de moartea celor doi tâlhari care au fost răstigniți împreună cu El.

S. Femeile credincioase (27:55, 56)

Se acordă un spațiu special în evanghelia lui Matei femeilor care Îl slujiseră cu credincioșie pe Domnul și-L însoțiseră din Galileea până la Ierusalim. S-au aflat acolo **Maria Magdalena, Maria mama lui Iacov și a lui Iose**, precum și Salomeea, soția lui Zebedei. Devotamentul neînfricat al acestor femei iese în evidență, cu deosebită strălucire. Ele au rămas nedespărțite de Cristos, când bărbații, ucenicii Domnului, au fugit cu toții să-și scape viața!

T. Îngroparea în mormântul lui Iosif (27:57-61)

27:57, 58 Iosif din Arimateea, un om bogat și membru al Sinedriului, nu fusese de acord și nu luase parte la decizia Consiliului de a-L da pe Isus în mâna lui Pilat (Luca 23:51). Dacă până în acest punct fusese doar un ucenic secret al Domnului, acum nu s-a mai temut, ci a ieșit la suprafață. Cu mult curaj, el s-a dus la Pilat și i-a cerut permisiunea să-L înhumeze pe Domnul. Încercăm să ne imaginăm cât de surprins va fi fost Pilat și cât de înciuțați vor fi fost iudeii, să constate că un membru al Sinedriului a luat o poziție publică de atașament față de Cel Răstignit. Într-un sens real, Iosif s-a îngropat pe sine, din punct de vedere economic, social și religios, atunci când a îngropat trupul lui Isus. Acest act l-a separat pe vecie de mai marii zilei, de reprezentanții puterii, care L-au ucis pe Isus.

27:59, 60 Pilat i-a dat permisiunea și Iosif, pătruns de iubire sfântă, a îmbălsămat trupul lui Isus, înfășurându-l într-o pânză curată de in și punând mirodenii între feșe. Apoi l-a așezat în propriul său mormânt nou, săpat în stâncă solidă. Iar la gura mormântului a așezat o piatră mare, sub formă de piatră de moară, așezată în cant de-a lungul unui canal, săpat și el din stâncă.

Cu multe secole înainte, Isaia prezisese:

„Groapa Lui a fost rânduită împreună cu cei răi, dar mormântul Lui a fost cu cel bogat“ (Isa. 53:9). Negreșit, dușmanii Lui intenționaseră să-I arunce trupul în Valea Hinnom, ca să fie mistuit de focurile ce incinerau gunoaiele sau să-L mănânce vulpile. Dar Dumnezeu a intervenit în planurile lor, contramandându-le și folosindu-se de Iosif, pentru a Se asigura că El va fi îngropat *cu cel bogat*.

27:61 După ce a plecat Iosif, **Maria Magdalena și mama lui Iosif și Iose**, au stat de veghe în fața mormântului.

U. Păzirea mormântului (27:62-66)

27:62-64 Prima zi a Paștelor, numită **Ziua Pregătirii**, a fost ziua răstignirii. **A doua zi, preoții cei mai de seamă și farișei** au fost cuprinși de neliniște. Amintindu-și afirmația lui Isus că va învia, ei s-au dus la Pilat și l-au rugat să posteze o santinelă specială la mormânt. Asta, chipurile, pentru a-i împiedica pe ucenici să fure trupul și să creeze astfel impresia că El ar fi înviat! Or, dacă s-ar fi întâmplat așa, ei se temeau că înșelăciunea acesta din urmă ar fi fost mai rea decât cea dintâi. Cu alte cuvinte, vestea despre învierea Lui ar fi fost mai rea decât afirmația Sa că este Mesia și Fiul lui Dumnezeu!

27:65, 66 Pilat a răspuns: „**Aveți o strajă; duceți-vă și păziți cum știți**.“ Asta ar putea însemna că deja fusese postată o santinelă romană. Sau ar mai putea însemna următoarele: „Cererea va fost acordată. Iată, vă repartizez acum o strajă.“ Oare nu cumva am putea desprinde accente ironice în afirmația lui Pilat: „...**păziți cum știți**“? Ei au făcut cum au crezut că e mai bine. Au sigilat piatra și au postat paznici, dar până și cele mai strașnice măsuri de siguranță pe care le-au luat ei, n-au avut nici un efect. Iată ce spune Unger, în această privință:

Precauțiile pe care și le-au luat dușmanii Lui „ca mormântul să fie păzit bine,... sigilând piatra și punând strajă“ (62-64) nu a făcut altceva decât să pună și mai mult în evidență atotputernicia lui Dumnezeu, care le-a dejucat planurile și a oferit o dovadă incontestabilă a învierii Regelui.⁵⁴

XV. TRIUMFUL REGELUI (cap. 28)

A. Mormântul gol — Domnul a înviat! (28:1-10)

28:1-4 Înainte de venirea zorilor, în

dimineața zilei de duminică, cele două Marii au venit să vadă mormântul. De îndată ce au sosit ele, a fost un mare cutremur de pământ. Un înger al Domnului a coborât din cer, a venit și a prăvălit piatra de la ușa mormântului și a stat pe ea. Străjile romane, îngrozite de ființa aceasta de o luminozitate orbitoare, îmbrăcați în alb strălucitor, au leșinat.

28:5, 6 Îngerul le-a asigurat pe femei că n-au de ce să se teamă. Cel pe care-L căutau a înviat, așa cum promisese. „**Veniți și vedeți locul unde zăcea Domnul!**” Piatra a fost rostogolită la o parte, nu pentru ca să-l permită Domnului să iasă afară, ci ca să le dea prilejul femeilor să vadă că El înviase!

28:7-10 Îngerul le-a delegat apoi pe femei să se ducă repede și să aducă slăvita veste ucenicilor Lui. Domnul era din nou în viață și avea să-i întâlnească în Galileea. Pe când se duceau să le spună ucenicilor, li S-a arătat Isus, salutându-le cu un singur cuvânt: „**Bucurați-vă!**”⁴⁵ Ele au răspuns prin a-l cădea la picioare, închinându-I-se. Apoi El le-a încredințat personal sarcina de a-i anunța pe ucenici că îl vor vedea în Galileea.

B. Mituirea soldaților, pentru a-i determina să mintă (28:11-15)

28:11 De îndată ce și-au revenit din leșin, unii dintre paznici s-au dus rușinați la preoții cei mai de seamă, să le spună vestea, să le comunice că eforturile lor au eșuat, că mormântul este gol!

28:12, 13 Este ușor să ne imaginăm consternarea liderilor religioși. Preoții au ținut sfat cu bătrânii, să stabilească ce aveau de făcut. În disperarea lor, i-au mituit pe soldați, ca aceștia să răspândească povestea fantastică potrivit căreia, în timp ce dormeau soldații, ucenicii Domnului ar fi venit și ar fi furat trupul lui Isus!

Această explicație, în loc să rezolve problemele cu care erau confrunțați, nu a făcut altceva decât să dea naștere la și mai multe semne de întrebare. De ce au dormit soldații, când trebuiau să stea de pază? Cum ar fi putut ucenicii să rostogolească piatra, fără să-i trezească pe soldați? Cum de a fost posibil ca toți soldații să adoarmă în același timp? Dacă au dormit, de unde au știut că ucenicii au furat trupul? Dacă povestea era adevărată, de ce a trebuit să fie mituiți soldații pentru a o răspândi? Dacă ucenicii au furat trupul, cum de au avut timp să-l dezbrace de fâșiile cu care fusese învelit în

mormânt și să fi împăturit și pus în alt loc, singur, ștergarul cu care fusese înfășurat capul lui Isus? (Luca 24:12; Ioan 20:6, 7).

28:14 În realitate, soldații au fost mituiți să spună o poveste, prin care se puneau pe ei înșiși în situația de a fi incriminați. Sub legislația romană, dormitul în post se pedepsea cu moartea. Și astfel liderii iudeilor au fost nevoiți să le promită că vor interveni în favoarea lor, dacă se va întâmpla ca istoria să ajungă la urechile guvernatorului.

Sinedriul era obligat acum să învețe lecția amară, că în timp ce adevărul se confirmă de la sine, o minciună trebuie întotdeauna proptită cu nenumărate alte minciuni.

28:15 Totuși mitul acesta persistă printre mulți iudei (și neiuide!) până în ziua de astăzi. Dar nu e singurul mit; mai sunt și altele. Wilbur Smith rezumă două dintre ele:

1. Mai întâi de toate, s-a avansat sugestia că femeile s-au dus, din greșeală, la alt mormânt. Să examinăm enormitatea acestei afirmații. Oare ai putea să nu nimerești mormântul celei mai dragi ființe din viața ta, în intervalul dintre vineri după-masă și duminică dimineața? Mai mult, acesta nu era cimitirul lui Iosif din Arimateea, ci grădina lui particulară, în care nu se mai aflau alte morminte.

Dar să admitem că ar fi putut să existe și alte morminte acolo (deși știm că nu erau); și să zicem că femeile, cu privirea înlăcrimată, au nimerit din greșeală la alt mormânt. Bun! Să zicem că femeile ar fi putut greși. Dar impetuosul Petru, cel cu pumnii tari, însoțit de Ioan — amândoi pescari pricepuți, care nu aveau privirea încețoșată de lacrimi — s-au dus și ei la mormânt și l-au găsit gol. Vă puteți imagina ca și ei să fi greșit mormântul? Dar mai mult, când au ajuns la mormânt și l-au găsit gol, acolo se afla un înger, care a spus: „El nu este aici. A înviat. Veniți și vedeți unde zăcea Domnul.” Puteți crede că nici îngerul nu a reușit să se ducă la mormântul care trebuia? Cu toate acestea, s-au găsit destui „deștepti”, care să susțină aceste teorii! Dar această teorie este total lipsită de sens!

2. Alții au sugerat că Isus nu a murit, ci doar a leșinat și că a fost resuscitat, cumva, în mormântul acela umed, după care a ieșit din mormânt. Dar piatra cea mare fusese sigilată cu pecețile guvernului roman. Nici un om din interiorul aceluia mormânt nu putea da la o parte piatra care glisase în jos, pe canalul ce i se săpase, până când a acoperit intrarea mormântului. El nu a ieșit din acel mormânt ca un invalid anemic.

Adevărul simplu este că învierea Domnului Isus este un fapt bine atestat al istoriei. El S-a înfățișat viu ucenicilor Săi după patimile Sale, prin numeroase probe infailibile. Gândiți-vă la cazurile specifice când S-a arătat alor Lui:

1. Mariei Magdalena (Marcu 16:9-11).
2. Femeilor (Mat. 28:8-10).
3. Lui Petru (Luca 24:34).
4. Celor doi ucenici ce mergeau pe drumul spre Emaus (Luca 24:13-32).
5. Ucenicilor, cu excepția lui Toma (Ioan 20:19-25).
6. Ucenicilor, între care se afla acum și Toma (Ioan 20:26-31).
7. Celor șapte ucenici la Marea Galileii (Ioan 21).
8. La peste 500 de credincioși (1 Cor. 15:7).
9. Lui Iacov (1 Cor. 15:7).
10. Ucenicilor pe Muntele Măslinilor (Fapte 1:3-12).

Una din pietrele mari — de nezdruncinat și imposibil de înlocuit — care stau la temelia credinței creștine este dovada istorică a învierii Domnului Isus Cristos. Asta ne conferă — ție, drag cititor, și mie — tăria de a rămâne victorioși pe baricadele credinței, întrucât avem o situație care nu poate fi contrazisă, e imposibil de combătut. Da, poate fi respinsă sau negată, dar nu poate fi contestată.⁵⁶

C. Marea Poruncă (28:16-20)

28:16, 17 În Galileea Domnul Înviat S-a arătat **ucenicilor** pe un munte nespecificat. Este aceeași apariție pe care o găsim consemnată la Marcu 16:15-18 și la 1 Corinteni 15:6. Ce revedere minunată! De acum, suferințele Sale au trecut, pe veci. El trăia și, prin urmare, și ei vor trăi! El a stat înaintea lor în splendoarea trupului Său înviat. Ei s-au închinat Domnului lor viu și iubitor — deși în mințile unora dintre ei mai stăruia o umbră de îndoială.

28:18 Apoi Domnul le-a explicat că **toată autoritatea** I-a fost dată **în cer și pe pământ**. Într-o anumită privință, desigur, El avusese tot timpul toată autoritatea. Dar aici El s-a referit la autoritatea de Cap al noii creații. De la moartea și învierea Sa, El are autoritatea de a da viață veșnică tuturor celor pe care I i-a dat Dumnezeu (Ioan 17:2). El avusese întotdeauna putere, ca întâiul născut din toată creația. Dar acum, după ce a încheiat lucrarea de răscumpărare, El are autoritate ca întâiul născut din morți — „pentru ca în toate lucrurile El să aibă pre-eminența (întăietatea)” (Col. 1:15, 18).

28:19, 20 Ca și Căpetenie a noii creații,

El a emis apoi Marea Poruncă (sau Însărcinare), care cuprinde „ordinele de lucru” pentru toți credincioșii din actuala etapă a împărăției — adică perioada cuprinsă între respingerea Regelui și a doua Sa venire.

Porunca cuprinde trei ordine, și nu doar sugestii:

1. **Duceți-vă și faceți ucenici din toate popoarele.**“ Asta nu presupune convertirea întregii lumi. Prin predicarea evangheliei, ucenicii aveau să se îngrijească ca și alții să devină învățați sau adepți ai Mântuitorului — aceștia provenind din toate națiunile, popoarele, triburile, semințiile și limbile pământului.

2. **„Botezați-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”** Este responsabilitatea trimișilor lui Cristos de a propovădui botezul și de a face demersuri pentru ca acesta să fie acceptat ca o poruncă ce trebuie îndeplinită. În cadrul botezului credinciosului, creștinii se identifică public cu Dumnezeuirea trinitară. Ei recunosc că Dumnezeu este Tatăl lor, că Isus Cristos este Domnul și Mântuitorul lor și că Duhul Sfânt este cel care locuiește în lăuntrul lor, le dă putere și-i învață. În versetul 19 substantivul **numele** este la singular. Deci un singur **nume** sau esență, dar trei Persoane — **Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt**.

3. **„Învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit Eu.”** Marea Poruncă depășește cadrul strict al evanghelizării, căci nu e de ajuns doar să faci convertiți și apoi să-i lași să se hrănească singuri, să se descurce cum pot. Aceștia trebuie să fie învățați să *asculte de* poruncile lui Cristos, așa cum se găsesc acestea în Noul Testament. Esența uceniciei constă în nevoia de a deveni asemenea Învățătorului și Stăpânului Cristos, or, lucrul acesta se realizează prin predarea sistematică a Cuvântului și ascultarea de el.

Apoi Mântuitorul adaugă făgăduința că El va fi cu ucenicii Săi până la împlinirea (sfârșitul sau consumarea) **veacului**. Ei nu vor merge singuri sau lipsiți de ajutor. În toată slujirea lor, în toate călătoriile pe care le vor întreprinde, ei vor fi conștienți de prezența și părtașia Fiului lui Dumnezeu, care va fi cu ei.

Observați că toate cele patru elemente care încep cu „tot” sunt corelate cu Marea Poruncă: **toată autoritatea; toate națiunile (popoarele); toate lucrurile; totdeauna**.

Astfel evanghelia după Matei se încheie cu porunca și mângâierea din partea slăvitului nostru Domn. După aproape douăzeci de

veacuri, cuvintele Sale au aceeași relevanță, aceeași acuitate, aceeași aplicație. Sarcina nu a fost dusă încă la bun sfârșit.

Ce vom face pentru a duce la îndeplinire ultima dintre poruncile Sale?

NOTE EXPLICATIVE

¹(1:1) *Iehova* este forma latinizată a numelui ebraic *Yahveh*, care a fost tradus de obicei prin „Domnul“. La fel, *Isus* este forma latinizată a termenului ebraic *leșua*.

²(4:2, 3) Condiție de gradul întâi, în care se utilizează particula *ei* la indicativ. Ar putea fi parafrazată în felul următor: „Dacă — și eu admit că e așa — Tu ești Fiul lui Dumnezeu“ ori „Întrucât Tu ești Fiul lui Dumnezeu“.

³(Digresiunea) O „dispensație“ este o administrație sau o isprăvnicie. Ea descrie metodele de lucru folosite de Dumnezeu în cazul omenirii într-o anumită perioadă a istoriei. Termenul **nu** înseamnă timp sau perioadă *ca atare*, ci mai degrabă programul divin utilizat în orice epocă. O situație similară ar fi utilizarea expresiei: „administrația Reagan“, prin care se indică politicile urmate de președintele Reagan în timpul anilor cât a fost președinte.

⁴(5:13) Albert Barnes, *Notes on the New Testament, Matthew and Mark*, pg. 47.

⁵(5:22) Textul critic (notat cu „NU“ în notele de subsol din versiunea NKJV) omite cuvintele *without a cause* (fără nici o pricină, n.tr.), care ar exclude chiar și indignarea de factură neprihănită.

⁶(5:44-47) Textul critic (NU) conține termenul *Neamuri* în loc de *vameși* sau *perceptorii ai impozitului*.

⁷(5:44-47) Textul majoritar (bazat pe majoritatea manuscriselor) conține termenul *prieteni* în loc de *frați*.

⁸(6:13) Unii învățați susțin că doxologia este o adaptare a textului de la 1 Cronici 29:11, pentru a putea fi folosit în scopuri liturgice. Dar asta e doar o speculație. Forma tradițională protestantă a rugăciunii (ca în versiunea KJV) rămâne valabilă și nu are nevoie să fie apărută.

⁹(7:13, 14) Atât textul critic, cât și cel majoritar redau textul de aici sub formă de exclamație: „Cât de strămtă este poarta și cât de dificilă este calea ce duce la viață și ce puțini sunt cei ce o găsesc!“ Când cele mai vechi manuscrise (de obicei NU) și majoritatea manuscriselor (M) sunt în consens de respingere a textului tradițional (TR), în aceste cazuri ele sunt aproape întotdeauna

corecte. În asemenea cazuri, tradiția versiunii KJ are un suport textual șubred.

¹⁰(7:28, 29) Jamieson, Fausset & Brown, *Critical and Explanatory Commentary on the New Testament*, V:50.

¹¹(8:2) Anumite forme de lepră menționate în Biblie nu sunt identice cu maladia numită „Boala lui Hansen“. De pildă, la Levitic, se includ condițiile potrivit cărora ea poate infecta o casă sau o haină.

¹²(8:16, 17) Arno C. Gaebelein, *The Gospel of Matthew*, p. 193.

¹³(8:28) Textul NU conține termenul *Gadareni*. Numele orașului și al regiunii se suprapun întrucâtva.

¹⁴(9:16) Gaebelein, *Matthew*, pg. 193.

¹⁵(9:17) W. L. Pettingill, *Simple Studies in Matthew*, pg. 111, 112.

¹⁶(10:8) Majoritatea manuscriselor omit aici textul „înviați morții“ (care apare în litere cursive în versiunea GBV, 1990, n.tr.).

¹⁷(10:21) J.C. Macaulay, *Obedient Unto Death: Devotional Studies in John's Gospel*, II:59.

¹⁸(10:41) Arthur T. Pierson, „The Work of Christ for the Believer“, *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 114.

¹⁹(11:27) Alva J. Gospel McClain, *The Greatness of the Kingdom*, pg. 311.

²⁰(11:30) J.H. Jowett, citat în broșura: *Out Daily Bread*.

²¹(12:8) E. W. Rogers, *Jesus the Christ*, pg. 65, 66.

²²(12:19) McClain, *Kingdom*, pg. 283.

²³(12:21) Kleist și Lilly, *The New Testament rendered from the Original Greek with Expanded Notes*, p. 45

²⁴(12:27) Ella E. Pohle, *C.I. Scofield's Question Box*, pg. 97.

²⁵(12:34, 35) Deși atât textul critic, cât cel majoritar omit cuvintele: „din inima sa“, sensul nu ar suferi nici o modificare.

²⁶(13:13) H. Chester Woodring, note de la curs, nepublicate, asupra evangheliei după Matei, Școala biblică „Emmaus Bible School“, 1961.

²⁷(13:22) G. H. Lang, *The Parabolic Teaching of Scripture*, pg. 68.

²⁸(13:24-26) Merril F. Unger, *Unger's Bible Dictionary*, pg. 1145.

²⁹(13:33) J.H. Brookes, *I Am Coming*, pg. 65.

³⁰(13:49, 50) Gaebelein, *Matthew*, pg. 302.

³¹(14:4, 5) Nu se cunoaște sursa.

³²(16:2, 3) Desigur aceste amănunte legate de vreme sunt valabile pentru Israel,

nu pentru America de Nord sau Marea Britanie! (nici pentru România, n.tr.).

³³(16:7-10) Cele douăsprezece *kophinoi* pentru cei 5 000 aveau probabil o capacitate mai mică decât cele șapte *spurides* pentru cei 4 000.

³⁴(16:17, 18) G. Campbell Morgan, *The Gospel According to Matthew*, pg. 211.

³⁵(16:19) Charles C. Ryrie, ed., *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, pg. 1506.

³⁶(16:20) James S. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 106.

³⁷(16:26) Donald G. Barnhouse, *Words Fitly Spoken*, p. 53.

³⁸(18:11) Este omis de textul NU, dar cuprins în majoritatea manuscriselor. (M).

³⁹(20:15) James S. Stewart, *A Man in Christ*, pg. 252.

⁴⁰(20:31-34) Gaebelein, *Matthew*, pg. 420.

⁴¹(21:6) J.P. Lange, *A Commentary on the Holy Scriptures*, 25 de volume, nu se cunoaște paginația.

⁴²(23:9, 10) H. G. Weston, *Matthew, the Genesis of the New Testament*, pg. 110.

⁴³(23:14) Textul critic (NU) omite al doilea vai.

⁴⁴(23:25, 26) Textul majoritar conține termenul *adikia* (prihană), în loc de *akrasia* (neînfrânare).

⁴⁵(24:29) I. Velikovskiy, *Earth in Upheaval*, pg. 136.

⁴⁶(24:30) F. W. Grant, „Matthew“, în *Numerical Bible, The Gospels*, pg. 230.

⁴⁸(24:36) Textul NU adaugă: „nici Fiul“.

⁴⁹(25:28, 29) Arthur T. Pierson, altă documentație nedisponibilă.

⁵⁰(26:64) Pronumele grec singular *su* este ortografiat în scopul sublinierii. În a doua propoziție Domnul se adresează la persoana a doua plural *humin* iar la sfârșit se redă terminația verbului *opsesthe*.

⁵¹(26:64) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Matthew*, pg. 1064.

⁵²(27:37) Dacă părțile citate sunt adunate la un loc, se obține textul: „Acesta este Isus din Nazaret, Regele iudeilor“. O altă posibilitate ar fi că fiecare evanghelist e complet, dar citează limbi diferite, de unde și deosebirile dintre evangheliile la acest verset.

⁵³(27:54) În greacă substantivele predicative articulate care preced verbul sunt redade de obicei fără articol (această trăsătură făcând parte din „Regula lui Colwell“).

⁵⁴(27:65, 66) Merrill F. Unger, *Unger's Bible Handbook*, pg. 491.

⁵⁵(28:8) „Bucurați-vă“ era salutul obișnuit în greacă. Aici, în dimineața Învierii, traducerea literală a versiunii NKJV pare cea mai adecvată.

⁵⁶(28:15) Wilbur Smith, „In the Study“, *Moody Monthly*, aprilie 1969.

BIBLIOGRAFIE

Barnhouse, Donald Grey. *Words Fitly Spoken*. Wheaton: Tyndale House Publishers, 1969.

Gaebelein, A. C. *The Gospel of Matthew*. New York: Loizeaux Bros., 1910.

Kelly, William. *Lectures on Matthew*. New York: Loizeaux Bros., 1910.

Lenski, R.C.H. *The Interpretation of Saint Matthew's Gospel*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1933.

Macaulay, J.C. *Behold Your King*. Chicago: The Moody Bible Institute, 1982.

Morgan, G. Campbell. *The Gospel According to Matthew*. New York: Fleming H. Revell Company, 1929.

Pettingill, W. L. *Simple Studies in Matthew*. Harrisburg: Fred Kelker, 1990.

Tasker, R. V. G. *The Gospel According to St. Matthew*. TBC. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Thomas, W. H. Griffith. *Outline Studies in Matthew*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.

Weston, H. G. *Matthew, the Genesis of the New Testament*. Philadelphia: American Baptist Publication Society, n.d.

Periodice și materiale nepublicate

Smith, Wilbur. „In the Study“, *Moody Monthly*, aprilie 1969.

Woodring, H. Chester. Note de la curs, asupra evangheliei după Matei, 1961, Școala biblică: Emmaus Bible School, Oak Park, Illinois (actualmente Emmaus Bible College).